

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

22'nci Toplantı

26 Kasım 2019 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkereleri

a)Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

b)GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

c)Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

ç)Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

d)Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

e)Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı

f)Türk Standardları Enstitüsü

g)Türk Patent ve Marka Kurumu

ğ)Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

h)Türkiye Bilimler Akademisi Başkanlığı

ı)Türkiye Uzay Ajansı

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay dâhil olmak üzere bütün bakanların verilen sürede sorulara neden cevap vermediklerinin açıklanmasını beklediğine ve Türkiye Bilimler Akademisi Başkanlığına sunum izni verilip verilmeyeceğine ilişkin açıklaması

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Lütfi Elvan'ın, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

V.- SUNUMLAR

1.- Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

22'nci Toplantı
26 Kasım 2019 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 11.09'da açılarak dört oturum yaptı.

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay dâhil olmak üzere bütün bakanların verilen sürede sorulara neden cevap vermediklerinin açıklanmasını beklediğine ve Türkiye Bilimler Akademisi Başkanlığına sunum izni verilip verilmeyeceğine,

Komisyon Başkanı Lütfi Elvan, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank tarafından, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunum yapıldı.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkerelerinin görüşölmelerine devam edilerek;

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının,

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının,

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının,

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının,

Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının,

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığının,

Türk Standardları Enstitüsünün,

Türk Patent ve Marka Kurumunun,

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun,

Türkiye Bilimler Akademisi Başkanlığının,

2020 yılı bütçeleri ile 2018 yılı kesin hesapları;

Türkiye Uzay Ajansının 2020 yılı bütçesi,
Kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 20.27’de toplantıya son verildi.

26 Kasım 2019 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.09

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)**BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın, basınımızın çok değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 22'nci Birleşimini açıyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER**A)KANUN TEKLİFLERİ**

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkereleri (*)

a)Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

b)GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

c)Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

ç)Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

d)Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

e)Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı

f)Türk Standardları Enstitüsü

g)Türk Patent ve Marka Kurumu

ğ)Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

h)Türkiye Bilimler Akademisi Başkanlığı

ı)Türkiye Uzay Ajansı

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Gündemimizde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı, Türk Standardları Enstitüsü, Türk Patent ve Marka Kurumu, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları ile Türkiye Bilimler Akademisi Başkanlığının bütçe ve kesin hesabı, Türkiye Uzay Ajansının bütçesi ile kalkınma ajansları genel denetim raporları bulunmaktadır.

Şimdi sunumunu yapmak üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Mustafa Varank Bey'e söz vereceğim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun Sayın Paylan.

(*) (1/278) ve (1/277) esas numaralı Kanun Teklifleri ile Sayıştay tezkereleri 24/10/2019 tarihli 4'üncü Toplantı tutanağına eklidir.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay dâhil olmak üzere bütün bakanların verilen sürede sorulara neden cevap vermediklerinin açıklanmasını beklediğine ve Türkiye Bilimler Akademisi Başkanlığına sunum izni verilip verilmeyeceğine ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, bütçe görüşmelerinin son haftasına girdik biliyorsunuz ve Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay biliyorsunuz bütçe sunumunu yaptı, biz de karşı eleştirilerimizi yaptık. O günden bugüne pek çok bakanlığı görüştük, sorular sorduk, her bakanlıkta biz yaklaşık on-on iki saat konuşuyoruz, sayın bakanlar otuz dakika ile bir saat arası cevap veriyorlar ama verdiğiniz süre cevaplara yetmiyor ya da bazı sorulara yazılı cevap vermek istiyor sayın bakanlar. Ancak bugüne kadar bir ya da iki bakanlık dışında, Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay dâhil, bakın, sunumu yapan ve ilk soruları sorduğumuz Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay dâhil hiçbirinin cevabı gelmedi Sayın Başkan. Bakın, mücadelemez şu: Yürütmenin yasamaya saygısını sağlamak, kuvvetler arası denge ve denetlemeyi sağlamak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Çok teşekkür ediyorum.

Cevap vereceğim ben.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cümlemi bitireyim.

Yalnızca bu görüntü dahi yani bütçeyi sunan Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay'ın sizin verdiğiniz sürede sorularımıza cevap vermemesi herhâlde diğer bakanlarımıza da örnek oldu, diğer bakanlarımız da süresinde cevap vermedi. Bu konuda sanıyorum Komisyonumuza bir açıklama borçlusunuz. Ve işin ilginç, cuma günü Sayın Fuat Oktay tekrar Bütçe Komisyonumuza gelecek yani düşünün ki cuma gününe kadar sorularımıza cevap vermeden gelme olasılığıyla karşı karşıyayız. Bu da Komisyonumuza büyük bir saygısızlık olur. Bütün bakanların sizin verdiğiniz sürede neden sorularımıza cevap vermediğini açıklamanızı bekliyoruz.

İkinci olarak, Sayın Başkan, Bilimler Akademisi biliyorsunuz, yasasına göre bağımsız ama şuradaki görüntüde tekrar bağımlı bir görüntü veriliyor. Ortada Sayın Bakanımız oturuyor, Bilimler Akademisi sanıyorum 2'nci sırada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, bakın, bilim özgürlük ister, bağımsızlık ister. Eğer bir ülkede bilim özgür değilse orada bilim yoktur. Şu fotoğrafa baktığınızda zaten tamamen bir erkek görüntüsü, o ayrı.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bu da aynı. Garo Bey, geçen senenin aynısını tekrar ediyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tabii tabii ama değişen bir şey yok, sorun o. Bilim de tekrar 2'nci sırada.

Bilimler Akademisini bir sunuş kitapçığında görmedik Sayın Başkan. Pek çok özerk kuruma, bağımsız kuruma siz sunum yapma hakkı verirken Bilimler Akademisine sunum yapma izni neden bu sene de vermediğinizi ya da verecek misiniz, bunu merak ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, çok teşekkür ediyorum.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Lütfi Elvan'ın, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bilimler Akademisinden başlayalım Sayın Paylan. Ben açıkçası, Plan ve Bütçe Komisyonunun her bir üyesi özellikle 5018 sayılı Kanun'da ek cetvelde hangi kurumun hangi listede olduğunu biliyor diye düşünüyorum. Bilimler Akademisi (II) sayılı cetvelde yer alıyor yani özel bütçeli bir kurum. Bizim sunuş aldığımız kurumlar ek (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlar, düzenleyici ve denetleyici kurumlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Ama yasası ne diyor? Ama yasası “bağımsız” diyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bunun gibi çok sayıda kurum var, bunun gibi Türkiye İş Kurumu var; buna benzer, Helal Akreditasyon Kurumu var, size çok sayıda kurum sayabilirim ama bunu sizlerin bilmesi gerekir diye düşünüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, yasası “bağımsız” diyor ama bu bağımlı.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – İkinci konu, daha önce de siz gündeme getirdiniz Sayın Paylan, bununla ilgili olarak sadece 1 bakanlık değil, Cumhurbaşkanlığı dâhil aşağı yukarı 7 veya 8 kurumdan bunların cevapları geldi, gelmedi değil. Bunları arkadaşlarımız sizlerle peyderpey paylaşıyorlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye saklıyorsunuz Sayın Başkan?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Saklama diye bir şey yok, dün geldi, bunları sizlere aktaracağız. Saklama diye bir şey yok Sayın Paylan, lütfen kendinize dikkat edin, konuştuğunuz ifadelere dikkat edin. Ne demek saklamak?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, niye sesinizi yükseltiyorsunuz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ne demek saklamak? Lütfen haddinizi bilin. Lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bir latife yaptık.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Kameraların önünde illaki birilerine bir şeyler söylemek için her gün sabah bu söz isteme âdetinden de lütfen vazgeçin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Usul üzerine söz istiyorum. O benim hakkım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Usul üzerine söz istemiyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Usul üzerine söz istiyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – İlla istiyorsunuz ki kameralara ben bir şeyler söyleyeyim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, siz söylüyorsunuz; bakın kameralar size dönük.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Böyle bir anlayış olamaz, lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aferin size!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen kendinize gelin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz de kendinize gelin.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, değerli arkadaşlar, şimdi Sayın Bakana söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

V.- SUNUMLAR

1.- Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANİ MUSTAFA VARANK - Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonun değerli üyeleri, saygıdeğer milletvekilleri; 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'ni görüşmek, Bakanlığımızla birlikte bağlı ve ilgili kuruluşlarımızın bütçe ve faaliyetleri hakkında bilgi sunmak üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

2020 yılı bütçemizin, ülkemiz ve milletimiz için şimdiden hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Kıymetli milletvekilleri, zorlu bir küresel ekonomik görünümle karşı karşıyayız. 2019 yılı için yüzde 3'lük bir küresel büyüme tahmini yapılıyor. Bu rakam, 2008-2009 global finans krizinden bu yana en düşük oran. Hem imalat sanayisinde hem de uluslararası ticarete dünya genelinde bir daralma söz konusu. Artan gümrük tarifeleri ve ticaret politikalarına ilişkin belirsizlikler, bu daralmanın temel sebepleri olarak karşımıza çıkıyor. Küresel bazda yatırımların ve sermaye mallarına olan talebin düştüğünü görüyoruz. Geçtiğimiz sene uluslararası doğrudan yatırımlar dünya genelinde yüzde 13 oranında geriledi. OECD verilerine göre yılın ilk altı ayında doğrudan yatırımlar küresel bazda yüzde 20, OECD ülkelerinde ise yüzde 43'lük bir düşüş gösterdi. Tüm bu gelişmeler büyüme oranlarının aşağı yönlü revize edilmesine sebep oluyor.

Türkiye'nin görünümüne gelirsek... 2018 Ağustos ayında ekonomik temellerimizden bağımsız ciddi bir dış şokla karşılaştık. Uyguladığımız koordineli ve iyi tasarlanmış politikalarla şokun etkisini hafiflettik.

Sanayi üretiminde son dönemdeki gelişmeler olumlu trende işaret ediyor. Sene başından itibaren toparlanma eğilimi gösteren sanayi üretimi, eylülde yıllık bazda yeniden pozitif seviyelere ulaştı. İmalat sanayisinde siparişlerle birlikte kapasite kullanım oranları artıyor. Ekonomik güven göstergeleri yukarı yönlü seyreliyor. Yılın başında Türkiye için karamsar tablolar çizen uluslararası kuruluşlar büyüme tahminlerini tek tek yükseltiyor. Biz de sanayi sektöründeki iyileşmenin kalıcı olması için tüm imkânlarımızı seferber ediyor, katma değerli üretim önceliğinde büyümeyi teşvik edecek uygulamalara hız kazandırıyoruz. Sonuç odaklı politikalarla, güçlü ve sürdürülebilir büyüme oranlarını yakalayacağız. Başarıya giden bu yolda temel referans kaynağımız 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejimiz olacak. Bugün sizlerle bu belgeyi de paylaştık.

Önümüzdeki beş yılın vizyonu çok net. Etkisi ve kuşatıcılığı her geçen gün artan teknolojik gelişim, yeni bir çağın kapılarını aralamış durumda. Karşımızda risk ve fırsatların iç içe geçtiği bir süreç var. Bilinen tüm dengeler değişiyor ve rekabetin koşulları yeniden şekilleniyor. Bu dönemi, sürdürülebilir ekonomik kalkınma ve toplumsal refah artışı için bir fırsat olarak görüyoruz. Ekonomik ve teknolojik bağımsızlığımızı tesis edecek, küresel yarışta bizi ön sıralara taşıyacak politikaları millî teknoloji hamlesi anlayışıyla tasarladık. İddialı ama bir o kadar da gerçekçi hedeflerimiz var.

İmalat sanayisinin ihracatını ve millî gelirdeki payını artıracacağız. İhracatımızda orta yüksek ve yüksek teknolojlili ürünlerin payını yüzde 50'ye çıkaracağız. Özel sektörün yatırım ve istihdam istahını artıracak politikalara öncelik vermeye devam edeceğiz. 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejimizin temel bileşenlerini oluşturan yüksek teknoloji ve inovasyon, dijital dönüşüm, girişimcilik, beşeri sermaye ve altyapı alanlarında yol haritalarımızı belirledik. Amacımız, kritik teknolojilerde ve yüksek katma değerli üretimde Türkiye'yi küresel bir oyuncu hâline getirmek.

Bu genel çerçeveyi destekleyecek şekilde son bir yılda önemli adımlar atarak yenilikçi programları devreye aldık. Yüksek katma değerli ürünlerin yerli imkân ve kabiliyetlerle üretilmesi için Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı'nı başlattık. Odak sektörleri ve öncelikli ürün gruplarını özel sektör ve akademik paydaşlarımızla beraber belirledik. Üretici ile alıcıyı aynı anda teşvik edecek

şekilde, fikirden ürüne tüm desteklerimizi bütüncül bir anlayışla yönetiyoruz. Pilot uygulama olarak başlattığımız makine sektöründe yoğun bir ilgiyle karşılaştık. Sanayicilerimizin talebi üzerine başvuru süresini uzattık.

Ulaşım araçları alanındaki çalışmalarımız da etkin bir şekilde sürüyor. On Birinci Kalkınma Planı'ndaki sektörel öncelikler çerçevesinde raylı sistemleri odağımıza aldık. Yerli firmalarımız artık Avrupa Birliği ve Uzak Doğu ülkelerine raylı sistem araçları ihraç ediyor. Bu araçların tüm kritik bileşenlerini daha yüksek yerlilik oranlarıyla üretmeyi hedefliyoruz. Bu amaçla, TÜBİTAK ve TCDD ortaklığında Raylı Ulaşım Teknolojileri Enstitüsünü kurduk. Enstitü, ülkemizin ihtiyaç duyduğu demir yolu teknolojilerini yerli ve millî imkânlarla tasarlayarak geliştirecek. Millî Yüksek Hızlı Tren Projesi kapsamında ilk prototipi 2023 yılında raylarla buluşturacağız.

Türkiye'nin Otomobili Projesi de devam ediyor. Bu proje elektrikli, otonom ve bağlantılı araç teknolojilerinin temelden dönüştürdüğü otomotiv endüstrisinde ülkemize bir fırsat penceresi sunacak. Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu geleceğin teknolojilerini yakalayan yeni nesil araçların üretilmesine yönelik çalışmalarını sürdürüyor. Uluslararası deneyime sahip profesyonel bir ekibin liderliğinde 100'den fazla AR-GE ve tasarım personeli Bilişim Vadisi'ne taşınarak çalışmalarına hız verdi. Özel sektör firmalarımızın ve araştırma altyapılarımızın bu projeye en üst düzeyde katkı vermesini önemsiyoruz. Geçen yılki bütçe görüşmelerinde ifade ettiğimiz gibi, Girişim Grubu aralık ayında ön gösterim araçlarını kamuoyuna tanıttacak.

Sanayimizin dijital dönüşümünü hızlandıracak adımlar atıyoruz. Yalın üretimi ve dijital dönüşümü uygulamalı olarak öğrettiğimiz Yetkinlik ve Dijital Dönüşüm Merkezleri, bilinen adıyla model fabrikalar kuruyoruz. Ankara ve Bursa'da model fabrikalarımız açıldı. Önümüzdeki sene İzmir, Gaziantep, Mersin, Konya ve Kayseri'de yeni merkezler açılacak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sanayide verimlilik odaklı bir yaklaşımı hâkim kılmak için çalışıyoruz. İşletmelere kaynak verimliliği alanında yol gösterecek sektörel rehberler hazırladık. Enerji ve kaynak verimliliğini artırmak için Ulusal Yaşam Döngüsü Değerlendirmesi Veri Tabanı'nı geliştiriyoruz.

Sanayileşme İcra Kurulu sanayimize yön verecek. Sanayileşme İcra Kurulu oluşturulması On Birinci Kalkınma Planı çerçevesinde yüce Meclisimiz tarafından kabul edildi. Kurul, yerli üretimi teşvik etmek amacıyla kamu faaliyetlerinde eş güdümü sağlayacak ve uygulamaları izleyecek. Sayın Cumhurbaşkanımızın Başkanlık edeceği Kurulun sekreteryası vazifesini Bakanlığımız üstlenecek. Böylelikle Sanayi İşbirliği Projeleri kapsamında kamu sektöründe sunduğumuz teknoloji danışmanlığı görevini çok daha geniş bir yelpazede sürdürmeyi planlıyoruz.

Planlı sanayi bölgelerinde destek vereceğimiz projeleri titizlikle seçiyoruz. Organize sanayi bölgeleri, sanayi siteleri ve endüstri bölgelerinde kamu kaynaklarının daha etkin ve verimli kullanılmasını sağlıyoruz. On yedi yılda 120 organize sanayi bölgesini tamamlayarak sanayicilerimizin hizmetine sunduk. Türkiye genelindeki organize sanayi bölgelerinde 2 milyon vatandaşımız istihdam ediliyor. On yedi yılda 127 sanayi sitesinin üstyapı ve altyapı inşaatlarını tamamladık. Yıl sonu itibarıyla 15 bin kişiye iş imkânı sağlayacak 7 organize sanayi bölgesi ve 4 sanayi sitesini tamamlıyoruz. 2020 yılında ise 7 yeni organize sanayi bölgesi ve 5 sanayi sitesini daha bitirerek 25 bin kişiye istihdam imkânı oluşturacağız.

Sanayinin teknolojik dönüşümü kadar çevreci dönüşümünü de önemsiyoruz. Bu konudaki çalışmaları "Yeşil OSB" vizyonumuzla sürdürüyoruz. OSB'leri çıktılarını girdiye dönüştürdüğü, ihtiyaçlarını ve enerjisini kendi karşılayan, çevreye daha duyarlı ve kaynak verimliliği yüksek ekoendüstriyel parklara dönüştürmek istiyoruz.

Yerel yönetimlerin gerekli hassasiyeti göstermemesi sebebiyle, 1970’li yıllardan beri Ergene havzasında çevreyi kirleten sanayi tesislerini 12 ıslah OSB çatısı altında topladık. Ergene Koruma Eylem Planı kapsamında başlattığımız projelere bugüne kadar 900 milyon lira harcama yaptık. Tekirdağ Ergene havzası müşterek atık su arıtma tesislerinden 3’ünü tamamladık, kalan 2’sini 2020 yılında bitireceğiz. Havzada yaptığımız bu devasa yatırımlarla nehrin su kalitesini önemli ölçüde iyileştireceğiz.

Kıymetli Komisyon üyeleri, yatırım ihtiyacı yüksek büyük ölçekli projeler için endüstri bölgeleri kuruyoruz. Bugüne kadar ilan edilen endüstri bölgesi sayısı 19’a ulaştı. Firmaların bu bölgelerde beş yıl içinde yaklaşık 30 milyar dolarlık yatırım yapma taahhüdü bulunuyor. Ayrıca, başvurusu yapılan 18 yeni endüstri bölgesinin değerlendirme sürecini önümüzdeki yıl tamamlayacağız.

Planlı sanayi alanlarını çoğaltarak sanayimizin üretim gücünü artıracacağız. Sanayi bölgelerindeki parsellerin etkin kullanımı için yönetim mekanizmalarını güçlendireceğiz. OSB’leri özellikle kadın emekçiler, girişimciler ve öğrenciler için bir cazibe merkezi hâline getireceğiz. Sektör odaklı, stratejik ve verimli kümelerin kurulmasını destekleyeceğiz. Sanayicilerimizin OSB’lerde düşük maliyetli ve uzun vadeli arsa veya bina temin edebilmeleri için yeni modeller üzerinde de çalışıyoruz. Alternatifleri yakın zamanda kamuoyuyla paylaşacağız.

AR-GE desteklerimizi niteliksel ve niceliksel olarak geliştirmeye devam ediyoruz. Reel sektör firmalarını inovasyona yönlendirmek için kendi bünyelerinde AR-GE ve tasarım merkezleri kurmalarını destekliyoruz. Bu kapsamda kurulan 1.562 AR-GE ve tasarım merkezinde 60 bin AR-GE personeli çalışıyor. AR-GE ve tasarım merkezleri için yeni performans kriterleri belirledik, firmalarımızı bu kriterlere göre değerlendiriyoruz. Sayısı 85’e ulaşan teknoloji geliştirme bölgelerimiz de ekosistemin bir diğer önemli aktörü. Teknoparklara altyapı, idare binası, kuluçka merkezi gibi ihtiyaçları için 1 milyar lira tutarında kaynak aktardık. Buralarda faaliyet gösteren 5.500 firmanın satış geliri 83 milyar liraya, ihracat geliriye 4,3 Milyar dolara ulaştı. Desteklerimiz sayesinde toplam AR-GE harcamaları içinde özel sektörün payı on beş yılda yüzde 29’dan yüzde 57’ye yükseldi. AR-GE personeli sayısına baktığımızda da bu payın yüzde 15’ten yüzde 56’ya çıktığını görüyoruz. Millî, insansız hava araçlarından ödeme sistemi yazılımlarına, kanser tedavisi çalışmalarından nanoteknolojik malzemelere kadar ülkemizin kritik AR-GE projelerinin neredeyse tamamı desteklerimizle hayata geçiyor.

AR-GE merkezleri ve teknoparklar arasındaki eş güdümü artıracak Tekno-Ağ Platformu’nu kuruyoruz. Bu sayede, benzer projeler üzerinde çalışan firmaları bir araya getirerek zaman ve kaynak tasarrufu sağlayacak, yeni girişimcilerin piyasadaki boşlukları görmelerini mümkün hâle getireceğiz.

Yatırımcılara sunduğumuz hizmetlerin hızını ve kalitesini daha da artırıyoruz. Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu, Cumhurbaşkanlığı Kararı’yla 14 Mart 2019 tarihinde yeniden yapılandırıldı. Başkanlığını Cumhurbaşkanlığı Yardımcımızın, sekretaryasını Bakanlığımızın üstlendiği bu Kurulda; iş dünyamızın gündeme getirdiği sorunlara, mevzuat düzenlemeleri ve idari iyileştirmelerle çözüm ürettiyoruz.

Son dönemde uyguladığımız reformlar, uluslararası platformlarda da karşılığını buluyor. Dünya Bankasının İş Yapma Kolaylığı Endeksi’nde iki senedir üst basamaklara tırmanıyoruz. Geçen sene 17 sıralık bir sıçramayla 190 ülke arasında 43’üncülüğe yükselmıştik. Bu seneyse 10 basamak daha yukarı çıkarak 33’üncü sıraya yerleştik.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmaları’nın müzakerelerini yürütüyoruz. Bu anlaşmalarla, yurt dışında yatırım yapan firmalarımız ile ülkemizde yatırım yapan yabancı şirketlere uluslararası standartlarda hukuki koruma sağlıyoruz. Yatırım teşviklerimizle bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltıyor, atıl kapasiteleri üretime kazandırıyoruz.

2019'un üçüncü çeyreği itibarıyla, sabit yatırım tutarı 88 milyar lira olan 3.666 yatırım teşvik belgesi düzenledik. Bu yatırımlar gerçekleştiğinde 145 bin kişiye istihdam imkânı doğacak. Aynı dönemde, sabit yatırım tutarı 95 milyar lira olan 3.313 yatırım teşvik belgesinin tamamlama vizesini yaptık. Bu projelerle 142 bin kişiye istihdam imkânı sağlandı.

Yatırım teşvik mevzuatında belirtilen şartları taşıyan tüm projeleri istisnasız destekliyoruz. Süreçlerimizin tamamı şeffaf ve öngörülebilir. Aldığımız tüm kararları düzenli olarak Resmî Gazete'de yayımlıyoruz. Ağırlıklı kısmı son iki yılda olmak üzere, 25 büyük ölçekli yatırım projesi için proje bazlı destek kararı yayımladık. Yatırım tutarı 55 milyar lira olan bu projelerin 24 bin ek istihdam sağlamasını ve cari açığın azaltılmasına önemli katkılar sunmasını bekliyoruz.

Konfeksiyon ve deri sektörünün talepleri doğrultusunda, ikinci el makinelerle yapılan yatırımları da teşvik kapsamına aldık. Böylece, gelişmiş bölgelerde faaliyet gösteren üreticilerin teknik tekstil gibi, daha yüksek teknoloji alanlara yönelebilmelerinin önünü açtık. Sade, verimli ve daha etkin bir yatırım teşvik sistemi için çalışıyoruz. Yatırımcılarımızın yoğun şekilde talep ettiği ilçe bazlı bölgesel teşvik modeline geçişte son aşamaya geldik. Öz kaynaklarla yapılan yatırımlar için de daha cazip destekleri uygulamaya koyacağız. Teşviklerden yararlanan firmaların, AR-GE harcamalarını artırmalarını ve yerli teknolojiyi tercih etmelerini özendireceğiz.

Bölgesel kalkınma politikalarımızla yerel potansiyeli harekete geçiriyoruz. Kalkınma ajanslarımız özel sektör, kamu kurumları, üniversiteler, mahalli idareler ve sivil toplum kuruluşlarının projelerine mali ve teknik destek sunmaya devam ediyor. 13 milyar lira tutarındaki 20.400 bölgesel kalkınma projesine bugüne kadar 7,4 milyar lira katkı verdik. Sonuç odaklı programlar uygulayan kalkınma ajanslarımız ulusal önemdeki konularda yerel farkındalık oluşturmak için de her yıl yeni bir tema belirliyor. Bu senenin teması mesleki ve teknik eğitim. Millî Eğitim Bakanlığıyla iş birliği içerisinde, Usta-Çırak/Sanayici-Mezun Buluşmaları, Liderler Programı, Meslek Lisesi Eşleştirmeleri ve Hami Okul uygulamaları gibi faaliyetler gerçekleştirdik. Meslek okullarının altyapılarını iyileştirmek için 90 Milyon liralık kaynak tahsis ettik. İş gücünün yeni teknolojilere uyumunu sağlamak üzere teknoparklara, sanayi bölgelerine, AR-GE ve tasarım merkezlerine, İŞKUR'la birlikte eğitim desteği sunmak için çalışmalarımızı tamamlamak üzereyiz. Mesleki eğitim müfredatını sanayicilerimizle birlikte belirlemek için de Millî Eğitim Bakanlığıyla iş birliği yapıyoruz.

Bölgesel Girişim Sermayesi Fonu'nu hayata geçiriyoruz. Katma değerli üretimle büyüme potansiyeli taşıyan işletmeleri ve yeni bölgesel girişimleri bu fonla destekleyeceğiz. İşletmelerin istihdam ve yenilik kapasiteleriyle beraber, rekabet güçlerini artıracacağız. Kalkınma ajanslarımız bu uygulamayla bölgelerindeki öncelikli sektörlerle yönelik çağrılara çıkacak ve fonları reel sektörün hizmetine sunacak.

Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı'mız da devam ediyor. Bugüne kadar 11 ilde 71 projeye, 533 milyon liralık destek verdik. Bu sene ayrıca Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı'nı devreye aldık. Programla, dezavantajlı grupların üretkenlik becerilerini geliştirmeyi hedefliyoruz. Aralık ayında sonuçları ilan edeceğiz.

Bölge kalkınma idarelerimizin yıl sonu itibarıyla tamamlanacak olan görev süreleri Cumhurbaşkanî kararıyla uzatıldı. Bölge kalkınma idarelerimiz, çalışmalarını eylem planları çerçevesinde sürdürüyor. Bu eylem planlarının ekseriyetini Devlet Su İşleri, Karayolları Genel Müdürlüğü, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı gibi kurumların yatırım projeleri oluşturuyor.

İdarelerimizin mezkûr eylem planları çerçevesindeki temel görevi yatırımcı kurumların projelerini izlemektir. İdarelerimiz ayrıca tarım, kırsal kalkınma, sanayi, turizm gibi çok çeşitli sektörlerde kamu kurum ve kuruluşlarına kendi bütçelerinden proje bazlı destek sağlıyor. Bu minvalde, son beş yılda 3.308

projeye 3 milyar lira kaynak aktardık. Tarım ve Tarıma Dayalı Sanayide Entegre Kaynak Verimliliği, Hassas Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması, Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımının Artırılması, Turizm ve Markalaşma Projeleri, GAP idaremizin desteklediği yenilikçi projeler arasında yer alıyor.

DAP bölgesinde ise Hayvancılık ve Bitkisel Üretim Altyapısının Geliştirilmesi, Sanayi Altyapısının Güçlendirilmesi ve Semt Kütüphaneleri gibi muhtelif projeler destekleniyor.

DOKAP İdaremiz, Turizm Altyapısının İyileştirilmesi, Hayvancılık ve Bitkisel Üretim Altyapısının Geliştirilmesi ve Küçük Ölçekli Tarımsal Sulama Projelerine destek sağlıyor.

KOP İdaremize gelince; kuraklığın önlenmesi, sulamada etkinliğin ve üretimde verimliliğin artırılması gibi projelerle Küçük Ölçekli Sulama İşleri Programlarını sürdürüyor.

İdarelerimiz, Bakanlığımızın koordinasyonunda yeni nesil eylem planları hazırlıklarına başladı. Bu kapsamda, idareler ile kalkınma ajansları arasında daha yakın iş birliği kuracağız. Böylece uygulamalar, daha şeffaf, izlenebilir, katılımcı ve esnek bir yapıya kavuşacak.

İkili ve çok taraflı uluslararası iş birlikleri kapsamında bu sene de önemli adımlar attık. Bakanlığımız sorumluluğundaki mevzuatın büyük bölümünü AB ile Gümrük Birliği çerçevesinde uyumlaştırdık. Karma Ekonomik Komisyon, G20 ve OECD toplantılarına aktif katılım sağladık.

Rekabetçi Sektörler Programı'ndaki 5 projemiz uygulama aşamasına geçti. 2019 sonuna kadar 10 proje daha uygulamaya girecek. Nisan ayında, "yaratıcı endüstriler" ve "araştırma geliştirme" alanlarında 50 milyon avroluk yeni bir proje teklifi çağrısına çıktık. Desteklenecek projeleri önümüzdeki günlerde kamuoyuyla paylaşmayı, 2020 yılının ilk çeyreğinde de finansman protokollerini imzalamayı planlıyoruz.

Önümüzdeki dönemde, AB fonlarıyla 2 yeni projeyi daha hayata geçireceğiz. Birincisi, teknoloji tabanlı girişimleri desteklemeye yönelik 80 milyon avroluk hacimle faaliyetlerine başlayacak Türkiye Gelecek Fonu. Bu risk sermayesi fonuyla, 2023 yılına kadar, ülkemizdeki erken aşama girişimlere asgari 500 milyon avro sermaye sağlamış olacağız.

İkincisi, İmalat Sanayinin Dijital Dönüşümü Projesi kapsamında kurulacak olan, 18 milyon avro bütçeli Dijital Dönüşüm Merkezleri.

Ticaretin korunması ve haksız rekabetin önlenmesi için yasal metroloji faaliyetlerini yürütüyoruz. Yılın ilk on ayında 1 milyon 354 bin 934 ölçü aletin muayenesini gerçekleştirdik. Bu muayenelerde teknik düzenlemelere aykırı 3.900 ölçü aleti için ceza kestik.

Yüce Meclisimizin yaptığı değişiklikle, ölçü aleti kullanıcılarına ilişkin idari para cezaları daha adil ve orantılı bir sisteme oturdu. Periyodik muayenesi geçmiş ölçü aletleri için, bir defaya mahsus tanınan muafiyetle, atıl durumda bulunan 130 milyon lira değerindeki 160 bin cihazı yeniden ekonomiye kazandırdık.

Bu değişiklikten yararlanan on binlerce esnafımız adına, siz değerli milletvekillerimize şükranlarımızı sunuyoruz.

Piyasada teknik mevzuata uygun, kaliteli ve güvenli ürünlerin hâkim olmasını istiyoruz. Üreticilerimizin mevzuata uyumunu sağlamak ve uygunsuz ürünleri kaynağında engellemek amacıyla rehberlik çalışmaları yürütüyoruz.

Asansör, motosiklet ve elektrikli bisikletler başta olmak üzere, sorumluluk alanımızda yer alan tüm ürün grupları için denetim personelimizin yetkinliğini artırdık. Bursa Ticaret ve Sanayi Odası bünyesinde Asansör Aksamları Test Merkezi'nin kurulmasına öncülük ettik.

Sürekli iyileştirdiğimiz piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri neticesinde, yılın ilk on ayında 59.873 ürünü denetledik. 17.189 ürün için teknik mevzuata uygunsuzluktan ceza kestik. 573 ürünü güvensizlik şüphesiyle teste gönderdik, 141 ürün hakkında da toplatma kararı aldık.

KOSGEB, KOBİ'lerimizin en büyük destekçisi olmaya devam ediyor. KOSGEB'de yerli üretimi desteklemeye, KOBİ'leri ihracata yönlendirmeye, yüksek teknolojiyi tabana yaymaya ve girişimciliği teşvik etmeye öncelik veriyoruz. KOBİ'leri bölgesel, sektörel veya işletmeye özgü modellerle destekliyor, dijitalleşmelerine katkı sağlıyoruz.

Dijitalleşme alanındaki ilk destek programımız olan KOBİGEL'le KOBİ'lerimize 71,5 milyon liralık kaynak sağladık. Yine bu sene ilk defa uygulamaya aldığımız Yurt Dışı Pazar Destek Programı'yla ihracat yapmak isteyen veya ihracat yapan KOBİ'lerimizin kapasitelerini artırmak için KOBİ'lerimizi destekliyoruz. Uygulamaya yeni başladığımız KOBİ Finansman Destek Programı'yla da işletme ve makine teçhizat kredilerinde finansmana erişimi kolaylaştırıyoruz. Bu programda geçtiğimiz hafta 175 baz puan faiz indirdik.

Kredi Garanti Fonu tarafından uygulanan yüzde 1,5'luk teminat bedelini de yüzde 1'e çekiyoruz, bunu da ilk defa buradan kamuoyuyla ve siz vekillerimizle paylaşmış olayım. Son on yılda 396 bin işletmeye 3,2 milyar lira kredi faiz destek ödemesi yaparak 22,3 milyar liralık kredi hacmi oluşturduk. Düzce, Iğdır, Beşikdüzü, Vakıfkebir ve İstanbul Eminönü alt geçidinde sel baskınlarından zarar gören, Kilis'te ise terör saldırılarından etkilenen 283 işletmeye 34,3 milyon liralık acil destek kredisi verdik. Destek programlarımızla sadece bu sene, 64 bin işletmeye 2,3 milyar liralık ödeme yaptık. Bu ödemeler içerisinde imalat sanayi işletmelerinin payı yüzde 62 oldu. Bu payı 2023'e kadar yüzde 75'e, orta-yüksek ve yüksek teknoloji alanlara ayrılan payı da yüzde 40'a çıkaracağız. Verdiğimiz girişimcilik eğitimlerini internet üzerinden tüm vatandaşlarımızın istifadesine sunduk.

Bu sene 100 bin vatandaşımıza girişimcilik eğitimi verdik. Destek programlarının etki analizini yaptığımız izleme ve değerlendirme sistemini devreye aldık. Önümüzdeki dönemde destek süreçlerimizi yalınlaştırarak, hibe yerine, faizsiz, uzun vadeli ve geri ödemeli destek modellerine kademeli olarak geçmeyi planlıyoruz.

Türk Standardları Enstitüsü Türkiye'yi, standartları belirleyen ülkelerden biri yapmak için çalışıyor. Önümüzdeki dönemde, sanayicimizin yer aldığı komiteler kurarak teknoloji standartları ağırlıklı olmak üzere uluslararası standardizasyon süreçlerine daha aktif katılım sağlayacağız. Standardizasyon ve uygunluk değerlendirme alt yapımızı güçlendirmek için Gebze, Tuzla ve İzmir'deki kampüslerimize ilave olarak Ankara'da da bir kalite kampüsü kuracağız. TSE'yi küresel oyuncu hâline getirmek için rekabet gücünü artıracak kurumsal dönüşümü de gerçekleştireceğiz. TSE, yılda 70 binden fazla deney ve kalibrasyon raporu verirken 100 binin üzerinde gözetim ve muayene faaliyeti gerçekleştiriyor. Ayrıca, Türk ürünlerinin uluslararası pazarlarda yer alması için, sanayinin ihtiyaç duyduğu belgelendirme hizmetlerini de yerine getiriyor. Akkuyu Nükleer Enerji Santrali Projesi'ndeki imalat ve inşaat denetimi faaliyetlerine teknik destek hizmeti veriyor. BOTAŞ ve Eti Maden gibi kuruluşlarımıza gerek proje yönetimi gerekse muayene gözetim alanlarında önemli hizmetler sunuyor. Bunun yanında, hidroelektrik, güneş ve jeotermal enerji santrallerine uygunluk değerlendirme hizmeti vererek, yerli üretimi destekliyor. Laboratuvarlarımız, ithalat denetimi, piyasa gözetim ve denetimi faaliyetleri kapsamında tüm kamu kurumlarına deney ve muayene hizmetleri sunuyor. Avrasya ve Körfez ülkeleri başta olmak üzere, yurt dışında uygunluk değerlendirme faaliyetlerimizi yaygınlaştırmak için de çalışıyoruz.

Türk Patent ve Marka Kurumuyla fikrî mülkiyeti yüksek katma değere dönüştürüyoruz. 2002-2018 yılları arasında yerli patent başvuru sayısı 18, yerli patent tescil sayısı da 38 kat arttı. Bu artışlar, Bakanlıkça verdiğimiz AR-GE ve inovasyon desteklerinin somut çıktılarını gösteriyor. Marka başvurularında 2011 yılından bu yana istisnasız her yıl Avrupa’da 1’inci sıradayız. Toplam yerli sınai mülkiyet verilerinde dünyada 11’inciyiz. Tescilli coğrafi işaret sayımız da 463’e ulaştı. Avrupa Birliğinde tescilli coğrafi işaret sayımızı arttırmak için harekete geçtik, 35 yeni tescilimiz sırada bekliyor. Bu tesciller sayesinde ürünlerimizi daha fazla ihraç edebilecek, kötüye kullanım ve taklitleri engelleyeceğiz. 2016’da Birleşmiş Milletlere bağlı Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı nezdinde uluslararası araştırma ve inceleme otoritesi olan Türk Patent ve Marka Kurumunu dünyada ilk 10 otorite arasına sokmayı hedefliyoruz. Firmaların sınai mülkiyet portföylerinin ticarileşmesini hızlandıracak Sınai Mülkiyet Değerleme Şirketi (TÜRKSMĐ) faaliyetlerine başladı. Açık inovasyon ve açık kaynak yazılımlarını etkin yönetmek için fikrî mevzuatında düzenlemeler yapacağız. Kamu destekli stratejik girişimlerin fikrî mülkiyet haklarının ülkemizde kalmasını sağlayacağız. TÜBİTAK’la birlikte kamuya ait patent ve faydalı modellerin envanterini çıkarıp özel sektörün kullanımına açacağız. Üniversitelerin fikrî mülkiyet yönetim kapasitelerini artıracak düzenlemeleri hayata geçireceğiz.

Millî ve özgün teknolojileri TÜBİTAK’la destekliyoruz. TÜBİTAK, AR-GE ve yenilik faaliyetleri kapsamında özel sektör, üniversite ve araştırmacıların yanında olmayı sürdürüyor. Yılın ilk on ayında firmaların 3.072 AR-GE projesine 511 milyon lira hibe desteği verdik. Bu programlarda sanayicilerimizin lehine iki önemli iyileştirme yaptık. Böylece teminat mektubu verme zorunluluğunu kaldırarak bir defaya mahsus 150 bin lira ön ödeme yapılabilmesinin; ayrıca, projede kullanılan alet, teçhizat ve yazılımlar için yerli malı belgesi getirenlere yüzde 15 ek destek verilebilmesinin önünü açtık. Bu sene 146 girişimcimiz Bireysel Genç Girişimci Programı kapsamında 24 milyon liralık destekten faydalandı. 1.110 akademik AR-GE projesine yılın ilk on 633 milyon lira kaynak sağladık. 5.180 bilim insanımıza 192 milyon lira destek verdik. Yıl sonuna kadar bu tutar 280 milyon liraya ulaşacak. Yüksek teknolojlili ürünlerin özel sektör ve üniversite iş birliğiyle geliştirilmesi için 2 yeni programı hayata geçirdik. Mükemmeliyet Merkezleri Programı’yla üniversiteler ve araştırma altyapılarının özel sektör AR-GE merkezleriyle teknoloji geliştirmeye dönük iş birliklerini teşvik ediyoruz. Sanayi Yenilik Ağ Mekanizması Programı’yla da özel sektörün öncülüğünde son kullanıcılar, teknoparklar ve üniversitelerin katıldığı yüksek teknolojlili ürünleri ticarileştirecek konsorsiyumlara odaklanıyoruz. Bu programlar kapsamında destekleyeceğimiz 20 araştırma platformuna dört yıl içinde 1 milyar liraya kadar bütçe aktaracağız.

Nitelikli insan kaynağına yatırım yapmaya devam ediyoruz. Sanayi Doktora Programı’yla doktora öğrencilerinin sanayide yetişmesini ve istihdamını teşvik ediyoruz. Bu yıl 33 üniversite ve 82 firmanın iş birliğiyle 512 doktora öğrencisi yetiştirmeye başladık. Doktora öğrencilerine aylık 4.500 lira burs veriyoruz. Uluslararası Lider Araştırmacılar Programı’yla ileri düzeyde bilimsel ve teknolojik çalışmalar yürüten deneyimli araştırmacıları ülkemize kazandırmayı başardık. Yaptığımız çağrıya dünyanın önde gelen üniversiteleri, araştırma merkezleri ve öncü şirketlerinden başvurular aldık. 98’i Türk, 29’u yabancı olmak üzere, 127 üst düzey araştırmacı bu programdan faydalanmaya hak kazandı. Bilim ve teknoloji önderliğinde şekillenecek yeni büyüme hikâyemizde bu araştırmacılarımız önemli roller üstlenecek. Bu sene ayrıca, ülkemizde bulunan lider araştırmacılarımıza yönelik Öncü Araştırmacılar Destek Programı’nı da başlattık.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; bilim kültürünün toplumda yaygınlaştırılması amacıyla bilim merkezlerinin sayısını artırıyoruz. Şimdiye kadar 6 bilim merkezi kurduk. Antalya Kepez Bilim Merkezini önümüzdeki sene ziyarete açacağız. Gaziantep ve Şanlıurfa’da bilim merkezi kurma çalışmalarına da başladık.

Çocukların ve gençlerin hayal etme, araştırma, geliştirme ve üretme heyecanlarını en üst seviyede tutmayı önemsiyoruz. 2019 yılında 81 ilimizdeki 6.104 okulda yaklaşık 400 bin öğrencimiz, TÜBİTAK bilim fuarlarıyla bilimsel proje hazırlayıp sunma imkânını elde etti. Düzenlediğimiz TEKNOFEST, bu sene 1 milyon 720 bin ziyaretçiyle dünyanın en büyük havacılık, uzay ve teknoloji festivali oldu. 81 il ve dünyanın 122 farklı ülkesinden 17.373 takım, 19 farklı teknoloji yarışmasında TEKNOFEST heyecanını yaşadı.

Özel yetenekli çocuklarımızı geleceğe hazırlıyoruz. Geleceğin bilim insanlarını ve teknoloji girişimcilerini yetiştirmek için Geleceğin Teknoloji Yıldızları Programı'nı başlattık. Bu programla çocuklarımız uygulamalı eğitimler alacak, hayallerini gerçeğe dönüştürebilecekler. Bakanlığımız, Gençlik ve Spor Bakanlığı, TÜBİTAK ve Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı iş birliğiyle önümüzdeki iki senede 81 ilde 100 DENEYAP Teknoloji Atölyesi kurmayı hedefliyoruz. 2019'da 12 ilimizde eğitimleri başlattık. Ortaokul ve lise seviyesindeki öğrencilerimize üç yıl boyunca robotikten yapay zekâya, siber güvenlikten nanoteknolojiye kadar kapsamlı ve tamamen ücretsiz teknoloji eğitimleri sunuyoruz. Beş yılda yaklaşık 50 bin öğrencimiz bu eğitimlerden yararlanacak. Avrupa Birliği Araştırma ve İnovasyon Çerçeve Programı'na TÜBİTAK koordinasyonunda 2002'den beri katılım sağlıyoruz. Ufuk2020 kapsamındaki 568 başarılı projeye 275 Milyon avroluk fonu ülkemize kazandırdık. Bu noktada güzel bir gelişmeyi sizlerle paylaşmak istiyorum. Yürüttüğümüz müzakereler neticesinde Ufuk2020 Programı'nın son yılı için ödeyeceğimiz yaklaşık 80 milyon avroluk katkı payı sadece ülkemizdeki araştırmacılar için harcanacak.

(Oturma Başkanlığına Kâtip Şirin Ünal geçti)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL- Ekstra süre verdim Sayın Bakanım, tamamlayın.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK - Teknoloji tabanlı girişimlere sermaye desteği veriyoruz. Hazine ve Maliye Bakanlığıyla birlikte hayata geçirdiğimiz Tech-InvesTR Programı'yla 5 yeni girişim sermayesi fonu teknoloji girişimleri için 1,1 milyar liralık kaynak oluşturacak.

TÜBİTAK enstitülerimizin geliştirdiği AR-GE tabanlı ürünler sanayimiz tarafından ticarileştiriliyor. Yılın ilk yarısında enstitülerimizin geliştirdiği 2 farklı teknolojiyi 4 yerli firmaya transfer ettik. Millî Gemi Projemizde kullanılması planlanan Gerçek Zamanlı Kızıl Ötesi İz Yönetim Sistemi (GEZKİY) teknolojisi ile bilgi güvenliği amaçlı Mini TEMPEST PC-II cihaz teknolojisini sanayimize kazandırdık.

Savunma Sanayii Araştırma ve Geliştirme Enstitümüz (SAGE) millî savunma sanayimizin hizmetinde çalışmaya devam ediyor. SAGE'nin geliştirdiği 9 ürün Hava Kuvvetlerimizin envanterine girdi. Bu ürünler için savunma sanayi şirketlerimiz son beş yılda 7 milyar liraya yakın yurtiçi ve yurtdışı sipariş aldı. Türk Silahlı Kuvvetlerimizin hâkimiyetini artıracak, F-16'lardan atılabilen görüş içi ve görüş ötesi hava-hava füzelerine ilişkin çalışmalarımız büyük bir hızla sürüyor. GÖKTUĞ Projesi kapsamında geliştirmekte olduğumuz iki yeni hava-hava füzesiyle büyük maliyetlerle yurt dışından sınırlı sayıda alabildiğimiz füzeleri artık kendimiz üretebileceğiz.

Bilişim ve bilgi güvenliğinde BİLGEM kritik görevler üstleniyor. İHA mühimmatları başta olmak üzere, füze sistemlerinin ileri yarı iletken dedektörlerini Yarı İletken Teknolojileri Araştırma Laboratuvarımızda üretiyoruz. Ülkemizin kritik kurumları ve NATO'nun kullanımı için bilgi güvenliği sistemleri ve kriptoloji cihazları geliştiriyoruz. Katlanabilir metal mayın dedektörü OZAN'ı geliştirip Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na teslim ettik. Millî İşlemci ÇAKIL'ın ilk prototipini 2020 yılında üreteceğiz. Sinyal istihbaratında işaret tanıma için yapay zekâ kullanan Çok Boyutlu Telsiz Haberleşme İşaret Analiz Platformu KAŞİF'İ önümüzdeki sene tamamlayacağız. Güvenli bulut depolama çözümümüz Safir Depo üniversiteler ve kamu kurumlarımız tarafından kullanılmaya başlandı.

Yapay Zekâ Enstitüsü kuruyoruz. Hızla gelişen yapay zekâ teknolojilerinin dünya ekonomisine yıllık etkisinin 2030 yılında 15 trilyon doların üzerinde olacağı öngörülüyor. Ülkemizin bu alandan hak ettiği payı almasını sağlayacağız. Sahip olduğumuz büyük verinin işlenmesini, anlamlandırılmasını, bilgiye ve ekonomik değere dönüştürülmesini hedefliyoruz. Yapay Zekâ Enstitümüz; sanayimiz, girişimcilerimiz ve araştırmacılarımızla birlikte bu amaca yönelik projelere öncülük edecek. Enstitümüz ayrıca verinin yönetimi, korunması ve yayımı gibi konularda standartların oluşturulmasına katkıda bulunacak.

Marmara Araştırma Merkezimiz raylı taşıtlardan biyobenzer ilaçlara, yenilenebilir enerjiden batarya sistemlerine kadar pek çok alanda AR-GE projeleri geliştiriyor. Marmara Araştırma Gemisi, güncel donanımlı oşinografik cihazlar ve bin metre derinlikte görev yapabilen insansız su altı aracı ekipmanlarıyla deniz tabanına ait bilimsel araştırmalar yapıyor.

Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından kullanılan ve daha önce yurt dışından temin edilen olay yeri inceleme sarf malzemelerini kendi imkânlarımızla geliştirdik, özel sektöre lisans devriyle seri üretime geçilmesini sağladık.

Yenidoğan taramalarında kistik fibroz hastalığının teşhisinde kullanılan ve tamamı ithal edilen kitleleri yerli imkânlarla üreterek Halk Sağlığı Genel Müdürlüğüne teslim ettik. Baş ve boyun kanserleri tedavisine yönelik BIOSIM projesiyle ülkemizin ilk antikör tabanlı biyobenzer ilaç molekülünü geliştirdik. İlacımız, özel sektörün preklinik ve klinik çalışmalarından sonra ticarileştirilecek.

Bitkisel tıbbi ürün geliştirme faaliyetlerimizde de ilk başarıyı yakaladık. Dolaşım bozukluğu tedavisinde kullanılacak Ruscus ekstresinden etken madde ve bitkisel karışım belirleme çalışmalarını tamamladık, özel sektöre teknoloji transferini gerçekleştirdiğimiz ilacın seri üretimine 2020 yılında geçilecek.

Uzay sistemlerimizin enerji ihtiyacını karşılayacak güneş panelleri için Ar-Ge, üretim ve test faaliyetlerinin gerçekleştirildiği altyapıyı kurduk. İlk prototipini bu yıl ürettiğimiz güneş paneli, millî yer gözlem uydumuz İMECE'yle uzayda kullanılacak.

Gizlenmiş patlayıcı ve kaçak eşyaların tespitine yönelik geliştirdiğimiz Terahertz Görüntüleme Sistemi; Kapıkule, Sarp ve Gürbulak Sınır Kapıları ile İstanbul Havalimanı'nda etkin şekilde kullanılıyor.

Türkiye genelinde 30'u Marmara Bölgesi'nde olmak üzere 55 sismolojik gözlem istasyonumuz aracılığıyla AFAD ve diğer kurumlarımıza veri sağlıyoruz.

Ar-Ge projelerinin yanı sıra Marmara Araştırma Merkezi, 135 laboratuvarıyla özel sektöre yönelik 40 bine yakın analiz hizmeti sunuyor.

İlk metre altı çözünürlüklü millî görüntüleme uydumuz İMECE'nin 2021'de uzaya fırlatılmasını planlıyoruz. Uydumuzda, dünya çapında önemli bir yenilik olarak kendi geliştirdiğimiz elektrikli itki sistemi teknolojisi kullanılacak. İMECE ve bu yıl sonunda tamamlayacağımız millî uydusu yer istasyonu projeleriyle, bir uydusu sisteminin tüm unsurlarını kendi üretebilen sayılı ülkeler arasına gireceğiz.

Tasarım, test ve entegrasyonu yüzde 100 yerli, pek çok alt bileşeni ülkemizde ürettiğimiz ilk millî haberleşme uydumuz TÜRKİSAT 6A 2021'de tamamlanacak.

Ulusal Metroloji Enstitüsü (UME) bilimsel metroloji alanında dünya çapında hizmet veriyor. UME, endüstrinin ve kamu kurumlarının taleplerine yönelik “İzlenebilir Ölçüm Standardı” ve “Sertifikalı Referans Malzeme” başlığı altında ürünler üretiyor. Bu ürünler, doğru ölçümlerde ülkemizin dışa bağımlılığını azaltıyor. UME, 40'tan fazla ülkeye kalibrasyon, test, karşılaştırma ölçümleri, referans cihaz üretimi, anahtar teslim laboratuvar kurulumu, eğitim ve danışmanlık gibi hizmetler sunuyor.

Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi bilimsel alanda rekabet gücümüzü artırıyor. Dünyanın sayılı süper bilgisayarlarından birine, Avrupa EuroHPC Ortak Girişimi kapsamında katılım sağlıyoruz. Bu projeye araştırmacılarımıza çok yüksek performanslı hesaplama hizmeti sunacağız. Tüm üniversiteler ve araştırma hastanelerindeki araştırmacılarımız EKUAL veri tabanı ile 30 bin elektronik dergi, 123 milyon bibliyografik kayıt, 3 milyon konferans bildirisi ve 2 milyon tam metin teze erişebiliyor.

Millî İşletim Sistemi Dağıtımı PARDUS'un yeni nesil 19 sürümünü bu yıl çıkardık. Millî Savunma Bakanlığı'nda, bazı belediye ve hastanelerde, AFAD'da ve okullardaki etkileşimli tahtalarda PARDUS kullanılıyor. PARDUS kapsamında geliştirilen siber güvenlik çözümü Ahtapot, ülkemizi NATO tatbikatlarında başarıyla temsil ediyor.

Türkiye Açık Kaynak Platformu'nu hayata geçiriyoruz. Teknoloji şirketleri, sivil toplum kuruluşları ve ilgili kurumlarımızda Açık Kaynak Platformu inisiyatifi başlattık. Yazılımcı ekosistemini geliştirmeyi, ülkemizde üretilen yazılımların niteliğini artırmayı ve açık kaynak kodlamayı yaygınlaştırmayı amaçlıyoruz. Yerli açık kaynak çözümleri geliştirerek dışa bağımlılığı azaltacak, mali tasarrufları artıracak ve olası siber güvenlik sorunlarını bertaraf edeceğiz.

Dünyanın geçmişine olduğu kadar geleceğine de ışık tutan kutup araştırmalarında öncü ülkelere bir olmamız. Antarktika Bilimsel Araştırma ve Bilim Üssü Projesi kapsamında nihai hedefimiz Antarktika Antlaşmalar Sistemi'nde danışman ülke statüsüne geçmektir.

3'üncü Ulusal Antarktik Bilim Seferi'mizi gerçekleştirerek Bilimsel Araştırma Kampı'mızı ve meteoroloji istasyonumuzu kurduk. Bugüne kadar bilim insanlarımızın kıtaya gerçekleştirdiği seferlerde 41 bilimsel projeyi destekledik. Bugün buradan memnuniyetle ilk defa ifade etmek istiyorum ki TÜBİTAK çatısı altında Kutup Araştırmaları Enstitüsünü kurma kararı aldık. Bu enstitü Antarktika'yla ilgili projeleri daha kurumsal bir yapıda sürdürecektir ve kutup araştırmalarını koordine edecektir.

Ülkemizin yirmi yıllık hayalini gerçekleştirerek Türkiye Uzay Ajansı kurduk. Ajansın temel görevi ülkemizin uzay alanındaki faaliyetlerini düzenlemek ve koordine etmektir. Kurumun yapılanmasını sürdürürken bir yandan da teknik projeleri planlamaya başladık. "Uzayda olmayan ülkelerin gelecekte yeryüzünde sözü olmayacak" anlayışıyla hazırladığımız Millî Uzay Programı'nı 2020 yılında ilan edeceğiz. Türkiye Uzay Ajansı yeni kurulmuş olmasına rağmen pek çok ülkeden iş birliğine yönelik teklifler alıyor. Ukrayna ve Macaristan'la Uzay Alanında İşbirliği Mutabakat Zabitlerini imzaladık. Türkiye Uzay Ajansı uzay sistemlerimizi geliştirip ülke güvenliğine de önemli katkılar sunacak. Ayrıca, uzaya erişim için fırlatma sistemlerini geliştirecek, yerli imkânlarla üretilecek hava ve uzay araçları projelerinde teknoloji transferi sağlayacak.

TÜBA, bilim insanlarının öncü ve çığır açıcı araştırmalarını desteklemeye devam ediyor. Türkiye Bilimler Akademisi başta temel bilimler olmak üzere araştırmacı kapasitemizin artırılmasına yönelik ulusal ve uluslararası bilimsel etkinlikler düzenliyor. Uluslararası Akademi Ödülleri, Üstün Başarılı Genç Bilim İnsanı Ödülleri ve Bilimsel Telif Eser Ödül Programlarını titizlikle yürütüyor. Bugüne kadar 13 bilim insanına Uluslararası Akademi, 480 genç bilim insanına GEBİP, 203 esere de TESEP ödülü verdik.

Bilindiği üzere 2019 Cumhurbaşkanlığımızca "Fuat Sezgin Yılı" olarak ilan edildi. Bu kapsamda "TÜBA Fuat Sezgin Ödülleri"ni ihdas ettik ve başvuru değerlendirme sürecini tamamladık. Tüm kategorilerde ödül kazananları aralık ayında kamuoyuyla paylaşacağız.

Cumhurbaşkanlığı himayelerinde yürütülen Türk-İslâm Bilim Kültür Mirası Projesi kapsamında 29 eser tamamlandı. TÜBA, 13 uluslararası çatı kuruluş üyeliğiyle Türk bilim camiasını uluslararası arenada iftiharla temsil etmeye devam ediyor.

Değerli milletvekilleri, bu kısımda Sayıştay bulgularından kısaca bahsetmek istiyorum. Bakanlığımızla birlikte bağlı ve ilgili kuruluşlarımızın Sayıştay raporlarına baktığımızda bu raporlarda herhangi bir kamu zararı olduğu tespiti bulunmuyor. Uygulamaya dönük aksaklıkları düzeltmek için çalışıyoruz. Bakanlığımız ile Türk Patent ve Marka Kurumu'nun 2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporlarında herhangi bir bulgu yer almıyor. Türkiye Bilimler Akademisi 2018 yılı Sayıştay denetimi kapsamına alınmadığından kurum hakkında rapor düzenlenmemiştir. Diğer bağlı, ilgili ve koordine ettiğimiz kuruluşlarımızla ilgili Sayıştay raporlarında bahsedilen hususları yakından takip ettiğimi bilmenizi isterim.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; 2020 yılı toplam bütçemiz 14 milyar 257 milyon 291 bin liradır. Milletimizin emaneti olan bu bütçenin her bir kuruşunu millî teknoloji, güçlü sanayi vizyonumuzla milletimizin refahını artırmak için hassasiyetle kullanacağız. Türkiye'nin yazacağı yeni büyüme hikâyesinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın tüm imkânlarını sanayicilerimiz, emekçilerimiz, kadın ve gençler başta olmak üzere girişimcilerimiz ve bilim insanlarımız için seferber etmeye devam edeceğiz.

Sözlerimi bitirirken şahsım ve tüm çalışma arkadaşlarım adına, görüşmelere yapacağınız katkılar için şimdiden her birinize teşekkür ediyor, 2020 yılı bütçemizin ülkemiz için hayırlı olmasını diliyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Bakanım, sunumunuz için teşekkür ediyorum.

Beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.05

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 12.12****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar, 22'nci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Bütçeler üzerindeki müzakerelere başlamadan önce, Bakan Yardımcılarından ve bürokrat arkadaşlardan kendilerini tanıtmalarını istiyoruz.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkereleleri (Devam)

a)Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (Devam)

b)GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)

c)Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)

ç)Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)

d)Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)

e)Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (Devam)

f)Türk Standardları Enstitüsü (Devam)

g)Türk Patent ve Marka Kurumu (Devam)

ğ)Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (Devam)

h)Türkiye Bilimler Akademisi Başkanlığı (Devam)

ı)Türkiye Uzay Ajansı (Devam)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, değerli eski milletvekili arkadaşlarımız, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinize hoş geldiniz diyorum, saygılar sunuyorum.

Sayın Bakanım, bir yılı geçti Bakanlığınız; yeni bir yapılanma içerisindeydi Bakanlığınız, malum. Farklı bir kurum hâline geldi Bakanlığınız, bazı genel müdürlükler birleştirildi, dışarıdan da bazı kurumlar, genel müdürlükler dâhil edildi. Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü gibi ya da Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü gibi dışarıdan bazı kurumlar geldi. Bu yeni yapıyla nasıl bir kurumlaşma söz konusu oldu? İstedığınız şekilde verimlilik alabiliyor musunuz? Şimdi, yeni dönemde birçok bakanlık birleşti. Mesela; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı çok büyük bir bakanlık oldu. Çok verimli olduğunu düşünmüyoruz yani burada denetimini yaparken ya da

bütçesini hazırlarken de sıkıntılar oldu, kendi içlerinde de sıkıntıları olduğunu görüyoruz. Buna benzer bakanlıklar var. Sizin Bakanlığınızda durum nedir, onu da öğrenmek isteriz. Son konuşmanızda bununla ilgili bilgi verebilirseniz memnun oluruz. Çünkü kurumsallaşma önemli, mümkün olduğunca amaca hizmet eden bir kurum yapısına sahip olmak lazım. Mesela, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü geldi, çalışıyor, muhakkak çalışıyor ama Devlet Tiyatroları da size bağlansaydı o da çalışacaktı, herhangi bir aksama olmayacaktı. Ama ne kadar verimli olabiliyor, ne kadar uyumlu olabiliyor? Dün burada Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü vardı, o da size bağlansa aynı şekilde aksamadan çalışmaları devam ederdi. Ama ne kadar verimli olurdu, bununla ilgili bir ölçümünüz var mı? Siz teknolojiiden sorumlusunuz. Bunu ölçebilmek de lazım aynı zamanda yani bilim ve teknoloji sadece bildiğimiz salt teknolojiyle ilgili değil, kurumsallaşmayla ilgili olarak da bunu kullanabilmemiz lazım. Bunu da en başta sizin ölçüyor olabilmemiz lazım. Ne kadar verimli olduğu noktasında ölçülebilir bir farkındalığımız var mı?

Bir diğer konu: Siz geçen yılki konuşmanızın sonunda da dediniz ki: “Sayıştay raporlarından fazlaca bahsedildi ve bir kamu zararı tespiti bulunmuyor.” Bu sene de aynı şeyi söylediniz: “Kamu zararı yok.”

Sayın Bakanım ve değerli bürokratlar, biz kamu zararı aramıyoruz burada zaten yani asıl amacımız o değil. Burada, bu sene, 2018 yılını denetlemek istiyoruz. Denetlemek demek zarar aramak, yolsuzluk aramak anlamında değil. Ya da 2020 bütçesini hazırlıyoruz, burada da aynı şekilde bir yolsuzluğa neden olabilecek bir yapı var mı, bunları aramıyoruz. Bu, bir araya gelip toplu bir şekilde Bakanlığınızın, kurumunuzun, kurumlarınızın nereye gittiğini görebilmek, bu denetim sırasında da kendinize bir ayna tutabilmek, bunu görebilmek. Bunu, burası olmasa her sene bu düzenlilikte yapamazsınız, bu ciddiyette yapamazsınız.

Ayrıca, Sayıştayın millet adına yaptığı bir iş var, bütçe hakkı gereği yaptığı bir iş var, denetliyor bütün kurumları -sizi de kurumlarınızı da denetledi- bazı raporlar yazıyor ve bunlar, Meclis adına yapılıyor. Meclis de halk adına, millet adına yapılıyor biliyorsunuz. Bu durum, eski Anayasa’da da böyleydi, şimdiki Anayasa’da da böyle. Hele şimdiki Anayasa’da güçler ayrılığının daha keskin bir şekilde çalışacağı ifade ediliyor. Eski Anayasa’da güvenoyu müessesesi vardı, şimdi o da yok yani güvenoyu almıyorsunuz ayrıca bütçeniz burada reddedilse bile geçen yılki bütçe eskalasyonla artırılıyor, devam ettiriliyor yani öyle bir sıkıntı, sorun yok yani “Sayıştay raporlarında yolsuzluk var, onun için bütçe çıkmasın.” böyle bir sorunuz yok. Sadece istediğimiz, çok açık, net, şeffaf, hesap verebilir bir durumda olmanız ve burada bunu tespit edebilmemiz; sizin de bunu net olarak görebilmemiz ve yürütmenin daha uyumlu bir şekilde çalışabilmesidir, amacımız budur. Biz ne kadar çok eleştirebilirsek -iktidara mensup milletvekili arkadaşlarımız da aynı şekilde- sizi ne kadar çok eleştirebilirsek o kadar çok başarılı olmanızı sağlamış oluruz. Yani sizi methetmemizin çok anlamı yok, mutlaka sizi eleştirmemiz, size ayna tutmamız lazım bizim. O zaman, sizin de kendi başarınızı, eksiklerinizi görmemiz mümkün olabilecek. Onun için, bir yolsuzluk ya da kamu zararı değil de öncelikle size ayna tutmaya çalışıyoruz, bunun bilinmesini isterim.

Geçen yıl söylediğiniz bir şey vardı, bir vaadiniz vardı, tabii hoşumuza gitmişti. Ben 2011’den beri buradayım, bu otomobil meselesi her sene gündeme geliyor Sanayi Bakanlığında. Bu sene, 2019’da prototipini tanıtacağız demiştiniz. Prototip ile ön gösterim araçları... Burada şey diyorsunuz “Ön gösterim araçlarını tanıtacağız aralık ayında.” diyorsunuz. Prototipten farklı bir şey bu sanırım?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Şimdi mi cevap vereyim yoksa sonra mı? Samimi bir diyalog ortamı oldu da.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Aslında tabii öyle bir diyalog ortamı olması lazım da maalesef o yok. Şimdi, ben bunları anlatacağım, benden sonra da sanırım en az 40 arkadaşımız konuşacak, ondan sonra siz toplu bir cevap vereceksiniz, bazı konular yine atlanacak, cevaplanmayacak.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ama onun cevabını alalım, prototip ile ön gösterim araçları... Çünkü herkes soracak.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bir farkı yok aslında ama ön gösterimden kastımız yürüyen, kullanılabilir bir aracı, inşallah, girişim grubu kamuoyuna tanıttacak.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Prototipten farklı mı?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Prototip yürümeyebilir, sürülmeyebilir ama bu sürülebilir bir araç. Bir farkı yok aslında.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir farkı yok, prototip de öyledir zaten.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Aynen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ama ikisi de üretim bandında değil, değil mi?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Değil, değil.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Üretim bandında değil ama bire bir örneği.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Üretim bandında değil, bir laboratuvar ürünü.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, devam edelim.

Lütfen, Sayın Kuşoğlu'na izin verelim lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakanım, ben Sayıştay raporuna geçmeden önce bir iki konuyu daha aydınlatmanızı rica edeceğim; sonra da olabilir, hemen şey yapamayabilirsiniz. Mesela, AR-GE harcamaları... Şimdi, AR-GE harcamalarının millî gelire oranı, siz geçen yıl sonraki konuşmanızda da verdiniz, binde 96, yüzde 1'e yaklaşıyor. Yüzde 1'e yaklaşıyor demek... 2017'de tarım desteği ne kadar biliyor musunuz? 11 milyar. Sizin yüzde 1'e yaklaşık AR-GE desteğiniz 30 milyar, 30 milyar oluyor. Bunun bir hesabını çıkarttırabilir misiniz lütfen bürokrasiye. Yani bu 30 milyar nasıl oluyor AR-GE desteği? Yani çok iyi bir şey ama o zaman istediğimiz sonucu henüz alamıyoruz demektir. Benim hatırladığım tarım desteği 11 milyardı 2017'de ama AR-GE 30 milyar diyorsunuz. 30 milyar nereden çıkıyor?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Özel artı kamu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Özel artı kamu tabii ama neleri dâhil ediyoruz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – AR-GE için harcanan paralar...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Millî gelirden AR-GE için harcanan paralar diyoruz. Kamu artı özel sektör diyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Millî gelire oranı olarak alıyoruz bunu ama bunun hesabını yapan arkadaşlar...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bunu biz destek olarak hepsini vermiyoruz yani, öyle bir şey yok.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Üniversiteler de var.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Dahil.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – İşte yüzde 1'i millî gelirin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Millî gelir, hatırladığım, 2017’de 3 trilyon 100 milyon küsur. Demek ki 30 milyar, 30 milyar olması lazım özel sektörle birlikte. Bizim kamunun desteği, kamu harcaması 13 milyar kadardı. Geri kalan özel sektör olmaz yani dolaylı bazı şeyleri de demek ki ilave ediyorsunuz da ondan böyle bir rakam çıkıyor. Onu abartmamamız lazım. Bu yeni seri millî gelir hesaplamalarından önce de yüzde 1’i biraz geçiyordu, sonra düştü altına, yüzde 50’ye düştü, yarı yarıya azaldı, sonra tekrar 1’e çıktı.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Binde 3’ten aldık, binde 9’a çıktı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunu bilmemiz lazım Sayın Bakanım, hakikaten bilmemiz lazım. Yani bunun siyasi bir tarafı yok, burası teknik bir komisyon. Sonuç olarak bilelim.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Tamam.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir de bir sorum daha olacak, sorular bölümünde sormak istemiyorum. Teknofest’e biraz önce bahsettiğiniz kaç firma katıldı ve bunların kaç gerçekten teknoloji firması? Çok fazla teknoloji firmamız yok, bunun çoğunluğunun teknoloji firması olmasını da beklemiyorum ama sadece bilmek açısından soruyorum.

Bir de Ocak-Ağustos 2019 döneminde, içinde bulunduğumuz yılda imalat sanayisi üretimi bir önceki yılın aynı dönemine göre ortalama yüzde 3,8 azalıyor ve bunu da dikkate almak lazım yani bu da önemli.

2018 yılında ortalama yüzde 76,8 olarak gerçekleşen imalat sanayisi kapasite kullanım oranı da 2019 yılının ilk dokuz ayında yüzde 75,6’ya düşüyor. Bunları da dikkate almamız lazım, tutanaklara geçmesi açısından söyledim.

Şimdi, Sayın Bakanım, çok fazla, 20’den fazla biriminiz var. Onun için dağılmak da istemiyorum. Diğer arkadaşlarıma da, benden sonra konuşacak 40 arkadaşına da vakit kazandırmak için sadece spesifik olarak bir konuya yöneleceğim ben: GAP Bölge Kalkınma İdaresi. Bu bölge kalkınma idareleriyle ilgili önemli bir sorun var. Geçmişte vardı, Sayın Bakanın Bakanlığı döneminde konuyu ben gündeme getirdim, üzerinde durdu sağ olsun. Daha önce kendi ödeneklerini bile kullanmıyorlardı. Yani ortalama yüzde 20’sini falan kullanıyorlardı tespitimize göre, yüzde 20’sini kullanıyordu verilen ödenğin, düşünün. Sonra düzeldi. Fakat yine de bu konuyu gündeme getirmek istiyorum.

Şimdi, GAP Bölge Kalkınma İdaresi önemli, bizim çok iddialı gördüğümüz bir bölge kalkınma idaresi. Bununla ilgili olarak 11 bulgusu var Sayıştayın. İç kontrol sisteminin olmadığını söylüyor Sayıştay, maalesef yok. İzlemede olan bir konu düzeltilmiş, diğeri düzeltilmemiş.

Şimdi, GAP İdaresi on beş yıllık bir süre için 1989’da kurulmuş, sonra süresi 31/12/2019 tarihine kadar uzatılmış. 31/12 tarihi itibarıyla bitiyor ama bildiğim, bununla ilgili bir kararname çıkmış, kararnameyle tekrar uzatılmış beş yıl ama kararnameyle olması mümkün müdür? Bunun kanunla olması lazım. Sanki bu konularla ilgili, teşkilat düzenlemeleriyle ilgili kararname yeterli olmayacak.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Onun cevabını ben vereyim: O mümkün, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle olabiliyor. O yetki var.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Daha önce Bakanlar Kurulu kararı olduğu için Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle olabilir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O Bakanlar Kurulu kararıyla... Daha doğrusu, teşkilatla ilgili de var mı? Bilmiyorum, ona bakmamız lazım yine de.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bakanlar Kurulu kararıyla uzatılabiliyordu, şimdi Cumhurbaşkanlığı kararıyla uzatılıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Uzatıldığını biliyorum da yani doğru olup olmadığıyla ilgili hukuken, bir soru işaretim var.

Şimdi, bütçe gerçekleştirmelerine bakıyorum, 2018’le ilgili olarak gider gerçekleştirmelerine bakıyorum. 146 milyonluk bir bütçe gideri var, başlangıç ödeneği, 127 milyon harcama var yani yine ödeneğin altında kalmış, yüzde 94 gerçekleştirme var ama sermaye giderlerinden, cari transferlerden ve sermaye transferlerinden de şey yapılmış yani personel giderleri falan artmış, sosyal güvenlik primleri falan, bunlar artmış ama asıl faaliyet alanı olan cari transferler, sermaye giderleri ve sermaye transferleri azalmış. Ödenek tam olarak kullanılmamış bunlarla ilgili olarak.

Bir hazine yardımı var ilave olarak ve sonuçta iç kontrol sistemiyle ilgili olarak Sayıştay raporu diyor ki: “İç kontrol sistemi yetersiz.” Gerekçe: “Kontrolü yürütecek personelin bulunmaması.” Bu önemli, bunu dikkate almanız lazım.

GAP Eylem Planı var 2014-2018 Kalkınma Planı doğrultusunda, burada da bir eylem planı hazırlanmış; güzel bir düşünce. GAP Eylem Planı Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu kararıyla onaylanarak yürürlüğe de girmiş 2014’te. “2014-2018 GAP Eylem Planı’nda, 2018 yılı, projelerinin bitirilmesi için hedef yıl olarak belirtilmiş olsa da bu hedeflere ulaşamadığı görülmüştür.” diyor. Ayrıntıları da vermiş Sayıştay raporu gayet güzel bir şekilde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – İlave süre veriyorum.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Eylem planının 26 milyarlık bir bütçesi var. 115 eylem, 494 projesi var ama bunların önemli bir bölümü gerçekleştirilmemiş Sayın Bakanım.

Yine rakamlar veriliyor, GAP Eylem Planı 2014-2018 döneminde 24 milyar liralık ödenek tahsis edilmiş, gerçekleşen harcama ise 23 milyar 474 milyon TL olmuştur. 2018 yılında 4 milyar 763 milyon ödenek tahsis edilmiş, sonra 7 milyara çıkmış, gerçekleşen harcama 6 milyar 391 milyon olmuş.

Burada önemli bir cümle var Sayın Bakanım, diyor ki: “Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresinin, kuruluş sebebi olan ve ülke kalkınması için önem arz eden temel görevlerini yürütmesinde etkili olamayacağı değerlendirilmektedir.” Bu idarenin ve diğer bölge kalkınma idarelerinin tekrar ele alınması lazım, bunlara destek olunması lazım; önemli görevleri var, bu görevlerin yerine gelmesi için kadro desteği, maddi destek, moral destek muhakkak verilmeli.

Bakın, eylem planında tamamlanan eylemler ve tamamlanmayanlar tek tek sayılmış. Mesela tarımsal ürünlerin pazarlanmasına yönelik üretici örgütlülüğü geliştirilecektir; bu bir eylem planı, başlanmamış bile. Tarımsal potansiyelin ekonomik olarak değerlendirilmesi için etüt çalışmaları yapılacaktır; başlanmamış. İç sularda su ürünleri üretimini artırmaya yönelik destek programları geliştirilecektir; başlanmamış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, bitireceğim.

Bölgedeki işletmelerin ve girişimcilerin rekabet güçlerini geliştirmek amacıyla, başta KOBİ’ler olmak üzere finansman imkânları artırılacak ve finansmana erişim kolaylaştırılacaktır; güzel bir amaç ama buna da başlanmamış. Turizm master planı falan çok detaylı olarak anlatılmış, hiçbirini gerçekleştirilmemiş.

Biraz önce söylediğim gibi 11 eylem var ama siz de geçen seneki sunumunuzda bahsettiniz, şu ÇATOM'larla ilgili olarak, çok amaçlı toplum merkezleriyle ilgili olarak Sayıştay raporunun 3'üncü bulgusu, bunlarla ilgili hiçbir şekilde muhasebe tutulmadığı... Kadroları falan da veriyor, çoğu da ÇATOM'larla ilgili olarak çalışıyor. "Bölgede kurulan 47 ÇATOM'da genç kız ve kadınların durumlarının iyileştirilmesine yönelik sosyal, kültürel ve gelir getirici, beceri kazandırıcı programlar uygulanmaktadır. Eğitim ve sağlık programları, sosyal ve kültürel programlar, el sanatları, tekstil, keçe, gümüş işçiliği vesaire bunlarla yılda ortalama 20 binden fazla kişi ÇATOM programlarına katılmakta, 50-60 bin kişi ÇATOM'lar aracılığıyla düzenlenen etkinlik ve hizmetlerden yararlanmaktadır."

Şimdi, bunlarla ilgili olarak Sayın Bakanım, ben ne 2018 kesin hesabında herhangi bir harcama görebildim ne de 2020 yılı bütçe teklifi var, hedeflerde, projelerde bunlarla ilgili herhangi bir şey görebildim. Diğer birimlerinizde de yok, burada bunları göremedik, görmemiz lazım ne kadar para harcandı. Bu ÇATOM'lar... Ayrıca, şurada belirtiliyor, mesela Cheetos Çocuk Gelişim Merkezleri Projesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayalım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, teşekkür ederim.

...PepsiCo Türkiye Ofisi, Türkiye Kalkınma Vakfı iş birliğiyle bazı projeler yapılıyor. GAP-ÇATOM Burs Projesi, KOTON El Emeği Koleksiyonu kapsamında ayrı bir şey. Sosyal yardımlar var. Aile ve Sosyal Politikalar il müdürlükleri Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarıyla birlikte çalışıyorlar, bu yoksullara erişimle ilgili destek oluyor.

Şimdi, bu projelere ne kadar para harcandı, bu ilgili kuruluşlardan ne kadar para geldi, birlikte ne harcandı, hiçbir şey belli değil.

Evet, güzel şeyler yapılmış, sizin de söylediğiniz gibi 55 bin kadına ulaşılmış, yardım yapılmış ama ne kadar yardım yapılmış, kaç para yardım yapılmış, bu diğer özel kuruluşlardan alınanlar, vakıflardan alınanlar ne kadar, bunların muhasebesi yok, hiç tutulmamış. Bunlar bilinmedikten sonra yapılan faaliyetlerin ne olduğunu ölçmemiz, anlamamız mümkün değil ki.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, tamamlayalım lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunları bilebilmemiz lazım.

Aslında burada çok güzel konular var, bunların hepsini, bu bulguları dikkate almak gerekir Sayın Bakanım, performans raporu da gayet güzel, onu da dikkate almak gerekir. Daha doğrusu bütün bölge kalkınma idareleriyle ilgili Sayıştayın raporları yerli yerinde, daha özel bir çalışma da bu konuyla ilgili yapılabilir, yapılması da gerekir, bu bölge kalkınma idarelerini diriltmek lazım.

Çok teşekkür ediyorum, başarılar diliyorum size ve kurumlarınıza.

Teşekkür ederim müsamahanız için Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu'nun dile getirdiği bir hususa açıklık getirmek istiyorum.

Bu bölge kalkınma idarelerinin eylem planları sadece o idarenin yapması gereken planlar değil, tüm bakanlıkların, işte Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı vesaire hepsinin yapması gereken plandır. Dolayısıyla, sadece GAP İdaresi Başkanlığına -bu sorumluluğu vesilesiyle koordinasyon yapıyor ama- yüklemek de doğru olmaz diye düşünüyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Koordinasyon kurumu zaten, bölge kalkınma idareleri koordine edecek.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tabii, tabii.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri, değerli arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan sunumunuzu dikkatlice dinledim, geçen seneye göre çok daha etkili bir sunum yaptığınızı düşünüyorum, bu konuda teşekkür ederim çünkü geçen sene vizyon anlamında eksiklikler vardı, tabii yeni bir bakandınız, bu yıl çok daha geniş alana dokunmuşsunuz.

Sayın Bakan, ancak sunumunuzda verdiğiniz yüzde 50 orta ve yüksek gelir teknoloji ihracatı hedeflerinin tutmayacağını düşünüyorum, sebebi şu: Bakın, karşımda bir cihaz var, 2020 yılı bütçesini görüyoruz, Türkiye'nin bütçesini görüyoruz. Bütün demokratik ülkelerde, o ülkenin meclisi o ülkenin bütçesini görüşürken bütün ülke canlı yayında izler milletvekillerini, milletvekilleri ne diyor, sayın bakanlar ne diyor, nasıl sorgulanıyor. İşte, demokrasi dediğimiz şey öyle bir yerlerde olur, orada demokrasi gelişir, bununla beraber bilim ve teknoloji gelişir ve sonucunda o ülkenin insanları iPhone yaparlar, şu anda karşımda olan cihazı yaparlar...

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Nereden nereye!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – ...işte o iPhone'la Türkiye'nin gayrisafi millî hasılasından daha büyük... Bakın, Türkiye'nin gayrisafi millî hasılası 750 milyar dolar, iPhone'un, Apple'ın değeri 1 trilyon dolar. Ondan daha değerli bir cihaz yaparlar, bizim gibi 3'üncü dünya ülkelerinin milletvekilleri, bakanları -siz de hâlâ iPhone kullanıyorsunuz sanıyorum- ve bütün herkes iPhone kullanır, biz onların tüketicisi oluruz ve Sayın Bakan, bunun sonucunda da maalesef, orta gelir tuzağında, orta teknoloji tuzağında bir ülke oluruz.

Ben, Sayın Başkana eğer alınmazsa -bazen alınabiliyor- çağrıda bulundum, dedim ki: "Bu ülkenin bütçesini milletin Meclisinde görüşüyorsak milletin şahitliğinde görüşelim, canlı yayın da yapalım." Ama dedi ki: "Teknolojimiz yok."

Sayın Bakan, size soruyorum: Bunu canlı yayında verecek bir teknolojimiz yok mu ya? Tamam, bazen şu internet düşüyor, mesela "düşük internet" diyor...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Garo Bey, sözünüzü bölüyorum, kusura bakmayın ama...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – iPhone kullanmıyor musunuz?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – ...yerli 3G cihazlarımız var, tamamen yerli onlardan size uygun fiyata firmamız versin...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Verin Sayın Başkana. Sayın Başkana verin.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – ...buradan istediğiniz canlı yayını yaparsınız. Dolayısıyla yüksek teknolojiye...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, Sayın Başkana hemen gönderin, yarın başlayalım.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Hayır, sizin bireysel olarak satın almanız lazım. Ben Başkanla...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, niye ya? Sayın Başkana verin, bir tane taksin şuraya.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANİ MUSTAFA VARANK – Daha iyi canlı yayın yapan 3G cihazlarımız var, yerli firma, ismini veririm size.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şunu söylüyorum Sayın Bakan: Ya, Başkana bir tane gönderin, şuraya taksim, millet canlı yayında izlesin. İşte, bakın, demokrasi geliştikçe özgür bireyler demokratik habitatlara doğru gidiyorlar biliyorsunuz. Niye Silikon Vadisi’nde Türkiyeli binlerce bilim insanı var da... Niye orayı tercih ediyor? Çünkü “Arkadaş, orası daha özgür bir habitat, ben fikrimi daha rahat ifade ederim.” diyor ve o habitatlarda milyarlarca dolarlık AR-GE projelerinin içinde binlerce Türkiyeli mühendis var.

İşte, Sayın Bakan, sizin gerçekten bu özgürlük alanlarıyla ilgili önemli çalışma yapmanız lazım. İlk icraatınız da şu olsun: Hemen Plan ve Bütçe Komisyonuna canlı yayın tesisatını kurun, millet kendi bütçesini izlesin; ilk işiniz bu olsun. Sayın Başkana da lütfen bu teknolojiyi gönderin. Kendisi “Şu anda bu teknoloji yok.” diyor ama siz, var olduğunu lütfen ilk olarak burada gösterin.

Sayın Bakan, sunumunuzu dikkatlice dinledim. Bazı şeyler geçen yıla göre değişmiş. Mesela çevre, ekoloji konularına değindiniz, bu konuda size teşekkür ediyorum. Bakın, geçen yılki sunumunuzda çevre ve ekoloji meseleleri yoktu, bu konuda sizi eleştirmiştım, bu yıl “Yeşil Ekonomi”den bahsettiniz, çok önemliydi. Ama inanın “Yeşil Ekonomi”den bahsettiğiniz günlerde bu ülkenin Meclisi skandal bir karara imza attı; çevremizi kirleten, insanımızı zehirleyen, kanser eden o termik santrallerin iki buçuk yıl daha insanımızı zehirlemesi kararına imza attı, sizin Hükümetinizin gönderdiği bir torba yasa üzerine, maalesef. Sayın Bakan, çevre, ekoloji dediğimiz konularda maalesef hâlâ çok zayıfız, bu konuda da bir vizyon belgesine ihtiyaç var.

Diğer bir mesele Sayın Bakan; bakın, strateji belgenizi gördüm, teşekkür ederim, dikkatlice izlemiştim sunumunuzu ama burada bir tarih yazıyor. Ne yazıyor? “2023” Ya 2023 dediğiniz artık burnumuzun dibi. Yani 2010’da belki 2023 bir gelecek hedefiydi ama artık 2020 yılına giriyoruz ve 2023 vizyon belgesi demek burnumuzun dibi demek. İnsanlar 2050, 2070, 2100 strateji belgelerini yapıyorlar. Bakın Sayın Bakan, 2050’ye kadar, şu anda insanların yaptığı mesleklerin yüzde 60’ı yok olacak yani 2050’ye kadar... Çok değil ya o da burnumuzun dibi sayılır ama... Ya o fütüristlik dizileri izlersiniz, orada pek çok meslek yok oluyor, yeni meslekler geliyor. Sizin eğer yalnızca 2023 vizyon belgeniz varsa büyük bir hata yaparsınız Sayın Bakan. Çünkü 2050’yle, 2070’le ilgili bir vizyon belgeniz olmalı, hangi meslekler yok olacak, hangi meslekler var olacak, bunu ortaya koymamız lazım. Bununla ilgili hiçbir şey duymadık. Buna göre Eğitim Bakanımızla oturup çalışmanız gerekir, YÖK’le oturup çalışmanız gerekir. “Arkadaş, şu meslekler yok oluyor, bu fakülteleri yavaş yavaş kapatmamız gerekir. Şu meslekler 2050 yılında olacak, bu konuda fakülteler açmamız gerekir, bu konuda AR-GE çalışmaları yapmamız gerekir, çeşitli teknoloji ve bilim habitatları yaratmamız gerekir.” demenizi beklerdim, bunu duymadım. Umarım, soru-cevap kısmında bununla ilgili şeyler söylersiniz.

Sayın Bakan, az önce de söyledim bilim ve teknoloji özgür habitatlar ister. O özgür habitatlarda, biliyorsunuz, bilim gelişir, teknoloji gelişir. Orada, bu habitatta insanlar fikirlerini geliştirirler, inovasyonunu ortaya koyarlar ve o sayede... Bir tane, bakın, bir tane... Arkadaşlar, biliyorsunuz, Steve Jobs Türkiye’nin ekonomisi kadar bir ekonomi üretebildi ve milyonlarca insan onun yarattığı fikrin ekmeğini yiyor şu anda. Maalesef bu habitatlar bizde yok, o yüzden de yüksek katma değerli ürünlerde hâlâ yüzde 3’teyiz Sayın Bakan.

Neden yüzde 3’teyiz biliyor musunuz? Bakın, şu anda bu telefondan, bu iPhone’dan Wikipedia’ya girince “Türkiye’de yasaklı.” diyor. Bakın, şu iPhone’a basıyorum, Wikipedia’ya girelim diyorum “Türkiye’de yasaklı.” diyor. Ben Silikon Vadisi’ne gittim arkadaşlar ve insanlara, Türkiye’de Wikipedia yasaklı dedim, inanamadılar. Yani bunu anlatamazsınız bir bilim insanına. Wikipedia

yasaklı ve o ülkede yüzde 50 orta ve yüksek gelir teknolojiли ihracat hedefiniz var. Bunları aynı cümle içinde kullanamazsınız Sayın Bakan. Wikipedia'nın yasaklı olduğu bir ülkede yüksek teknoloji ürün üretemezsiniz. Tam on yedi yıldır bakanlar "Yüksek teknoloji ürünlerin ihracatını yüzde 10-15'e çıkaracağız." diyor, on yedi yıldır yüzde 2-3'lerde çakılmış durumdayız. İşte Wikipedia'nın yasaklı olduğu bir ülkede yüzde 3'te çakılıp kalmaya devam edersiniz Sayın Bakan. Bu anlamda, özgürlük alanlarının genişlemesi için Tayyip Erdoğan'la da Süleyman Soylu'yla da konuşmanız gerekir. Bu özgürlük alanlarını genişletmediğimiz sürece, Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 109'uncu sırada olduğumuz sürece, demokrasi endekslerinde sonuncu sıralarda olduğumuz sürece siz yüksek teknoloji ürünlerde asla oranı yükseltemezsiniz.

Sayın Bakan, bakın, geçenlerde biliyorsunuz çok tartışılıyor, siz de çok büyük bir heyecanla buna çalıştınız: Volkswagen'in Türkiye yatırımı. Değil mi? Heyecanla bunu istiyorsunuz. Bakın, vazgeçti geçenlerde, neden? "Çünkü Türkiye'de demokrasi yok, demokrasinin olmadığı bir ülkeye ben yatırım yapamam, çatışmaların olduğu, demokrasinin olmadığı bir ülkede." dedi. Açıklaması bu yönde. Bakın, her şeyi verdiniz Volkswagen'e, neler verdiğinizi söyleyeceğim: Vergi teşviki verdiniz, sigorta teşviki verdiniz, bedava arazi verdiniz, "Vergi vermeyeceksiniz, 300 euroya işçi çalıştıracaksınız." dediniz, orada 3-5 bin euroya çalıştırıyor "Burada 300-400 euroya çalıştıracaksınız." dediniz, buna rağmen gelmedi. Bakın, butik teşvikler veriyorsunuz... Artı bir şey daha verdiniz: Almanya 2028'de artık içten patlamalı motorlar serisinden çıkıyor, biliyorsunuz, "Kırlı teknolojiని buraya getir." dediniz yani dizel teknolojisini buraya getirecek, insanlarımıza dizel arabalar satacak, biz zehirleneceğiz, çocuklarımız kanser olacak, kendileri orada elektrikli arabaya geçecekler. Bunu da verdiniz, buna rağmen gelmedi. Hep daha fazlasını isteyecek sizden. Neden? Çünkü özgürlük alanları kısıtlanmış durumda. O yüzden de sermaye diyor ki: "Özgür olmayan bir ülkede ben daha fazlasını isterim, daha fazla sömürü düzeni isterim, çevreyi kirlletmek isterim, işçiyi sömürmek isterim." diyor ve bu yönde adımlar atıyorsunuz.

Sayın Bakan, siz "Yüksek teknoloji ürünlerini yüzde 10'a taşıyacağım." diyorsunuz değil mi? Hedefiniz bu. "Orta gelirliileri yüzde 50'ye taşıyacağım." diyorsunuz. Ya Allah'ınızı severseniz, bu bütçeyle bu olur mu ya? Yani 2,6 milyar dolarlık bir bütçeniz var, farkında mısınız? Bunun da herhâlde yarısı ve yarısından çoğu cari harcamalara gidiyordur yani maaşlara, efendim kiralara, şunlara bunlara gidiyordur. Diyelim ki 1 milyar dolarlık bir AR-GE harcaması yapıyorsunuz -o da en iyi olasılıkla- 750 milyarda 1 milyar dolarla siz işte Volkswagen'e maalesef bütün teşvikleri vermek zorunda kalırsınız. 750 milyarda 1 milyar dolar harcıyoruz, niye biliyor musunuz? Siz bütçenizi savunamamışsınız. Bakın, savunma bütçesi korkunç artmış durumda, son dört yılda 4 katına çıkmış durumda ama Teknoloji Bakanlığımız yerinde sayıyor. 1 milyar dolarla o AR-GE'yi yapamazsınız veya yüksek teknolojiли ürün geliştiremezsiniz Sayın Bakan.

Bakın, Boğaziçi Üniversitesinin bilimsel araştırmaya ayırdığı rakam nedir biliyor musunuz? 6 milyon TL yani 1 milyon dolar ya. 1 milyon dolarla ne yapabilir bir üniversite? 1 milyon dolarla Türkiye'nin yıldızı Boğaziçi Üniversitesi ne yapabilir? 1-2 milyon dolarla ODTÜ ne yapabilir Sayın Bakan? Harvard 350 milyon dolar harcıyor orada ya. Onun dışında, Volkswagen dedik yine, sizin bakın 1 milyar dolarlık AR-GE bütçeniz var, ya Volkswagen, sırf bir şirket 15 milyar dolarlık AR-GE harcaması yapıyor biliyor musunuz? Bir şirket ya, tek bir şirket Türkiye'nin toplam AR-GE'si 7-8 milyar dolarsa bunun 2 mislinden fazla AR-GE yapıyor, ondan sonra diyoruz ki "Biz yerli otomobil yapacağız, millî otomobil yapacağız." Kaynakları buraya ayırmamız lazım.

Bir de Sayın Bakan, sizin sunumunuzu dinlerken bir şey daha var: Vallahi belli bir dönemi dinlerken birisi şu salona girseydi, zannedirdi ki Savunma Bakanı sunum yapıyor. "Füze yapacağız, tank yapacağız, top yapacağız, bilmem ne, şu, bu..." Eyvallah, bunlar da lazım olabilir ama yani Sanayi

Bakanının daha insanlık yararına, insanlığın faydasına olan -sağlık alanında, eğitim alanında olsun, insanlığın çıkarına olsun- projeleri daha fazla öne çıkarması gerekmez mi? Elbette ki güvenlik de gerekir ama bu kadar güvenlikçi alana savrulmanın da doğru olmadığını düşünüyorum.

Sayın Bakan, bu yerli otomobil hikâyesini tekrar ortaya koydunuz. 2011'den beri altı seçim atlattınız, her seçimde bunu kullandınız maşallah. Gittiniz Saab'tan... Onlarca milyon dolar verdiniz, onlar herhâlde çöplükte şu anda, onun da hesabını verirsiniz sevinirim kurumsal olarak. Ne oldu o Saab? Hani anlı şanlı getirdiniz Saab'ı, "Şöyle yapacağız, böyle yapacağız..." Bir karoser sonuç olarak ya o karoseri ben de yaparım, Cemal Bey'le otursak dışını yaparız, yaparsınız, karoserini yaparsınız, dış cephesini yaparsınız, güzel anlı şanlı parlak bir araba yaparsınız. Peki, o arabanın hikâyesi -daha sizden bunu duymadık- nedir?

Bak, geçen gün Elon Musk çıktı, "Bak, camı kırılmayan araba." dedi, tak, attı, camı paramparça oldu. Yani hikâyesi ne sizin arabanın? Bin kilometre götürecek pil mi buldunuz, bunu söylemiyorsunuz, "Niye saklıyorsunuz?" diyeceğim, Başkan alınmasın. Bin kilometre götüren pil mi yaptınız Sayın Bakan? Ne yaptınız bu arabaya ya? Otonom yani şoförsüz araba mı yaptınız da dünyaya satacaksınız? Yoksa bize getireceksiniz yine cılalı bir araba, içinde ne var, hikâyesi ne, ne olacak, bu araba dünya piyasasına çıktığında nasıl bir hikâye yaratacak? Sayın Bakan, biz nal topluyoruz. Siz bir şey yapıyorsunuz ama başkaları koşuyor, biz emekliyoruz, onlar koşuyorlar. Yani biz geriden nal topluyoruz. "2002 yılında böyleydi, 2019'da böyle oldu." Ya, 2002 yılında bu telefon var mıydı ya arkadaşlar? Başkaları yapıyor işte, Kore inovasyonda 1'inci, Amerika 2'nci, niye oralar öyle, niye biz bu durumdayız, niye nal topluyoruz? Bu arabanın hikâyesini sizden duymak istiyorum. Şu anda dünyada araba sanayisi 4 trilyon dolarlık bir ekonomiye sahip, bu, 8 trilyon dolara çıkacak. Neyle çıkacak? İnovasyonla yani pil teknolojiyle çıkacak yani otonom araba teknolojiyle çıkacak. Bu ikisi hakkında bir buluşunuz yoksa bu arabanın bir hikâyesi olmaz, "yerli" diye yine yarısı dışarıdan ithal edilen, motoru şusu busu, araba yaparsınız, diğer Toyota'dan, Tofaş'tan bir farkı kalmaz. Onlar da yerli araba tek farkı yerli bir markası olmuş olur, o kadar. Onu da ancak teşviklerle satabilirsiniz.

Bakın, pil teknolojisi çok önemli Sayın Bakan. Biz nükleer santral yapmayı planlıyoruz değil mi, dünyanın çıktığı bir nükleer santrali yapmayı planlıyoruz. Ruslar 10-15 milyar dolar yatırım yapacak, 40 milyar dolar götürecek. Bu ülkeye ne getirecek? Hiçbir şey. Oysa rüzgâr ve güneşle ilgili, yeşil ekonomiyle ilgili AR-GE faaliyetlerini çoğaltsanız sırf rüzgâr ve güneşin depolama teknolojisine 5-10 milyar dolar ayırsak dünyada 1'inci oluruz biliyor musunuz? Yani hem rüzgâr pillerini ve rüzgârgüllerini, enerji pillerini biz geliştiririz -o "cell"lerini- ve pil teknolojisine yatırım yaparız, dünyada 1'inci oluruz ama bunu akıl edemiyoruz. Ruslar gelsin, nükleer yapsın, 40 milyar doları alsın, götürsün. Onun yerine AR-GE'yi öne koymayı niye Sayın Cumhurbaşkanına önermiyorsunuz? AR-GE'yi biz yapalım, bakın, 1 milyar dolar yerine 10 milyar dolar harcayalım, on yıl sonra çocuklarımıza iş de olsun, aş da olsun teknolojiye öne geçelim niye diyemiyoruz Sayın Bakan?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kalkınma Bakanlığı da -eski bir Kalkınma Bakanımız da burada, Bakanımız, üstat- Bakanlığımızın içine geldi.

Sayın Bakan, şu cümleyi sizden duymadık: "Bölgesel kalkınmışlık farklarını gidereceğiz." "Bölgesel kalkınma farklarını gidereceğiz." cümlesini eski bakanlarımız kurardı ama hiç olmazdı, bunu gidereceğiz diye bir hedef sizden duymadık, sunumunuzda yok. Ya, Karadeniz'in, Doğu Anadolu'nun

ve Güneydoğu Anadolu'nun makûs talihini değiştirecek bir hedef maalesef yok. Yaptığımız tek şey, yol yapıyorsunuz oraya maalesef. Ama sanayi, teknoloji, turizm ve diğer alanlarda, beşeri alanlarda maalesef bir vizyon ortada yok.

Bakın, Sayın Bakan, Türkiye'de işsizlik yüzde 14, Karadeniz, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da işsizlik, arkadaşlar, yüzde 23 ya da yüzde 24, çok yüksek bir işsizlik var. Bu yüzden Karadeniz, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu batıya doğru göç ediyor arkadaşlar, bir kısır döngü içindeyiz, ta altmış yıldır bu kısır döngü içindeyiz, belki yüz yıldır. Ne oluyor? doğu yani bütün doğu, Karadeniz, Doğu Anadolu ve Güneydoğu hep batıya doğru yöneliyor. Ne oluyor? Batıda da kalkınma konusunda ciddi handikaplar yaratıyor, şehirlerimiz 15 milyonluk, 10 milyonluk şehirler hâline geliyor. Ya, bununla ilgili bir master plan ortada yok maalesef, sizin bütçenizde de yok. Yani doğunun makûs talihini giderecek, Karadeniz'in makûs talihini giderecek bir master plan yok. Bununla ilgili daha etkin çalışmamız gerektiğini düşünüyorum.

Sunumunuzun sonunda, umarım, soru-cevap bölümünde, bu anlamda da bazı ifadelerde bulunursunuz, en azından doğunun, güneydoğunun, Karadeniz'in makûs talihini değiştirecek bazı şeyler sizden duyabiliriz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Paylan.

Bugün ikimiz biraz hassasız herhâlde? Sürekli...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, kameraların arkasında beni görmediniz Sayın Başkan, ben bir latife yaptım, o kadar yani başka bir şey yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamam.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, kıymetli bürokratlar, değerli basın mensupları; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, kapsamlı ve doyurucu sunumunuzdan dolayı teşekkür ediyorum.

İş ve yatırım ortamını etkileyen bürokratik süreçlerin basitleştirilmesi, mevzuat düzenlemelerinin etkinliği ve öngörülebilirliğinin artırılması ve yatırım süreçlerini etkileyen maliyetlerin azaltılması önem arz etmektedir. Son dönemde iş ortamının iyileştirilmesi konusunda reform niteliğinde çeşitli düzenlemeler hayata geçirilmiş ve bu alanda ilerleme kaydedilmiştir. Dünya Bankası tarafından hazırlanan İş Ortamı Raporu'nda Türkiye, genel sıralamada 190 ülke arasında 2017 yılında 58'inci, 2018 yılında 43'üncüyken 2019 yılında 33'üncü sıraya kadar yükselmiştir. Değerli katkılarıyla sağlanan bu başarıdan dolayı özel sektörümüzü temsilen Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanlığımızı, Bakanlığınız ve ilgili kurumlarımızı tebrik ediyorum.

2018 yılının Ağustos ayından itibaren daralan sanayi üretimi, bu yıl eylül ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 3,4 artmıştır. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi de bir önceki aya göre yüzde 3,2 artmıştır. Ekim ayı için öncü göstergeler sanayi üretiminde yıllık bazda artış döneminin devam ettiğine, millî gelirin üçüncü çeyrekte sınırlı olarak toparlandığına işaret etmektedir.

İmalat sanayi kapasite kullanım oranı kasım ayında bir önceki aya göre 0,8 puan artarak yüzde 77,2 seviyesine çıkmış olup geçen yıl ağustos ayından bu tarafa en yüksek seviyeyi görmüştür.

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında güvenilir referans kabul edilen Satın Alma Yöneticileri Endeksi, geçen yıl eylül ayında 42,7'ye kadar düşmüş, daha sonra toparlanarak bu yıl eylül ayında 50'ye yükselmiş, ekim ayında ise 49 olup geçen yılın temmuz ayı seviyesindedir.

Eylülde 51,9 olarak ölçülen İstanbul İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticileri Endeksi, ekimde 53,6'ya yükselmiştir. Bu durum, sektörün faaliyet koşullarının daha da iyileştiğine işaret etmiştir. İstanbul'daki bu oran, Şubat 2018'den beri gözlenen en yüksek hızda gerçekleşmiştir.

Ekonomiye olan güvende önemli düzeyde artış görülmektedir. Ekonomik Güven Endeksi, ekim ayında 89,8'e yükselerek geçen yıl temmuz ayından sonraki en yüksek orana çıkmıştır.

Reel Kesim Güven Endeksi 102, Tüketici Güven Endeksi de 59,9 düzeyine yükselmiştir.

Türkiye'de ekonominin beklenenden daha hızlı biçimde toparlandığı ve Türkiye'nin zor bir ekonomik dönemden çıktığı, IMF, OECD, Dünya Bankası, Avrupa Birliği Komisyonu ve uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarının raporlarına da yansımıştır.

Sayın Bakanım, TÜİK Dış Ticaret İstatistiklerine göre ülkemizin 2019 yılı Ocak-Eylül döneminde ihracatının yüzde 2,3 arttığı, ithalatın yüzde 14,8 azaldığı görülmektedir. Toplam ihracatın yüzde 94,6'sı, toplam ithalatın yüzde 75,6'sı imalat sanayisinde gerçekleştirilmektedir. İmalat sanayisinin rekabet gücünün artırılması ve ithalat bağımlılığının azaltılması Türkiye'nin dış ticaret performansı açısından önem arz etmektedir. Türkiye'nin 2019 yılı ilk dokuz aylık verileri dikkate alındığında, geçmiş yıllarda olduğu gibi, toplam imalat sanayi ihracatı içerisinde yüksek teknoloji ürünlerin payı düşük düzeyde gerçekleşmektedir. Aynı zamanda toplam ithalat içinde ara madde ithalatının payı yüzde 78,4 gibi yüksek mertebededir.

2003 yılında yüzde 6,5 olan toplam imalat sanayi ihracatı içerisinde yüksek teknoloji ürünlerinin payı 2017 yılında yüzde 3,9; 2018 yılında yüzde 3,5; 2019 yılının ilk dokuz ayında yüzde 3,4 düzeyindedir. Dünya ortalamasının yüzde 24,4 olduğu dikkate alındığında ne kadar geride olduğumuz anlaşılmaktadır.

Orta ve yüksek teknoloji ürünlerinin payı ise 2003 yılında yüzde 26 iken 2018 yılında yüzde 36,4'e yükselmiş olup 2019 yılı ilk dokuz ayında yüzde 35,9 olarak gerçekleşmiştir. Burada önemli bir artış söz konusu ama hâlen dünya ortalamasının altındayız.

Türkiye bir teknolojik dönüşüm yaşamakla birlikte; hâlen millî yenilik sistemi zayıf, katma değeri yüksek ürün üretmekte zorlanan dolayısıyla yüksek teknoloji ürün ihracatında geri kalan, katma değeri orta-yüksek ve düşük teknolojilerde sıkışmış bir ülke görünümündedir. Bu süreçte yaratıcılığın yeterince desteklenmediği yahut bu desteğin sürece yansımadağı görülmektedir. Katma değeri yüksek teknoloji geliştirmek, yeni ürün ve süreç üretmek için yaratıcı fikir, araştırma, uygulama ve işin ticarileştirilmesi unsurlarının birlikte kurgulanmasını gerektirmektedir.

Orta ve yüksek teknoloji sektörlerin üretim ve ihracat içindeki payı artırılmalı, nispeten düşük teknoloji sektörlerde tasarım, markalaşma ve etkin pazarlama yoluyla katma değeri yüksek bir yapıya geçiş sağlanmalıdır.

İhracatta ortanın üstü ve yüksek teknoloji ürünlerine yönelik ürün çeşitlendirmesi önemli görülmektedir. Aynı zamanda, Türkiye'nin ara mallarında üretim kapasitesi ve etkinliğinin artırılmasını sağlayacak, temel girdilerin ithalat yoluyla tedarikini azaltacak etkin bir yol haritasının ve bu amaca yönelik olarak ağırlıklı ve önemli ürünler bazında destek unsurlarını içeren bir programın Ticaret Bakanlığı ve Sanayi Bakanlığının birlikte ortaya koyması çok faydalı olacaktır. Bu çerçevede, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca hazırlanan ve ağırlıklı olarak teknolojik dönüşümü tasarlayan 2023 Sanayi

ve Teknoloji Stratejisi önemli çok önemli görüyoruz. Ancak, teknolojiye sağlanacak kazanımların yanı sıra, daha geniş ürün gamında ara malı ithalatını azaltan, yerli üretimi ve istihdamı teşvik eden, temel ürünler detayında rekabet gücü yüksek, kapsamlı bir yerleştirme programının ortaya konması da oldukça faydalı görülmektedir.

Hâlen AR-GE ve yenilik faaliyetleri, büyük çoğunluğu ürün geliştirmeye odaklı yenilikleri ortaya çıkaracak nitelikte araştırma ortamı ve kurumsal altyapı ihtiyacı bulunmaktadır. Dünyadaki bilimsel ve teknolojik gelişmeleri takip etmek ve bu gelişmelerden uygun şekilde faydalanmak küresel rekabet üstünlüğü ve halkın refahı için önem taşımaktadır.

Sayın Bakanım, sanayimiz tüm çabalara rağmen bir türlü AR-GE yoğun üretim yapısına geçememiştir. 2002 yılında gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 0,53'ü olan AR-GE harcamalarımız 2017 yılında yüzde 0,96'ya yükselmiştir. Bu artış elbette önemli ama yeterli görmüyoruz Sayın Bakanım, bu alanda sıçrama yapmamız lazım.

Nitekim Onuncu Kalkınma Planı'na baktığımız zaman 2018 yılı için 1,8 hedef koymuşuz. Yine daha önce ortaya konulan 2023 hedeflerinde yüzde 3 hedef koymuşuz. Hâlen gerçekleşen oran Avrupa Birliği ortalamasının yarısı bile değil.

Küresel İnovasyon Endeksi 2019 yılı Raporu'nda Türkiye geçen yıla göre bir basamak yükselmekle birlikte 126 ülke arasından 49 uncu sırada yer almıştır. Ülkemiz, inovasyon çıktı alt endeksinde 43'ncü sıradan 49'uncu sıraya gerilemiş olup bilgi ve teknoloji çıktılarında geçen yıl 52'nci sırada iken bu yıl 59'uncu sırada, yaratıcı çıktılarda 39'uncu sırada iken bu yıl 40'nci sırada yer almıştır. Türkiye'nin inovasyon göstergesinde bir düşüşün söz konusu olduğu görülmektedir.

Günümüzde yenilikçi teknolojilerin üretim yapısına entegre edilmesi rekabetçiliğin ve verimliliğin artışı için önem taşımaktadır. Bu doğrultuda On Birinci Kalkınma Planı'nda belirlenen öncelikli sektörler ve gelişme alanlarında teknoloji ilerlemenin sağlanması için ihtiyaç duyulan yatay teknoloji alanları ve dünyadaki teknoloji eğilimleri dikkate alınarak yapay zekâ, nesnelerin interneti, artırılmış gerçeklik, büyük veri, enerji depolama, ileri malzeme, robotik, mikro-nano-optoelektronik, biyoteknoloji, kuantum, siber güvenlik, sensör teknolojileri ve katmanlı imalat kritik teknoloji alanları olarak belirlenmiştir. Kaynak tahsisinde söz konusu teknolojilere odaklanılmasına, bu alanlarda insan gücü, altyapı ve özel sektör kapasitesinin artırılmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

AR-GE ve yenilik desteklerinde ve özel sektör harcamalarında yaşanan artışa rağmen yükseköğretim kurumları ve araştırma altyapılarından özel sektöre bilgi ve teknoloji transferi ile girişimcilik ve ticarileştirme faaliyetleri yeterli düzeyde değildir. Bu konularda desteklerin etkinliğinin artırılması ve ilgili taraflardaki farkındalık ve kapasitenin geliştirilmesi gerekmektedir. Biraz önce de ifade ettiğim gibi, ülkemizde AR-GE, yenilik ve teknoloji alanında büyük bir atılım yapılması gerekmektedir. Üniversitelerimiz bilgi ve teknoloji üretim merkezleri hâline getirilmelidir. Kamu destekleri, küresel düzeyde rekabetçi, AR-GE ve yenilik yapabilme kabiliyeti yüksek, sermaye yapısı güçlü, ölçek ekonomisinden azami düzeyde faydalanabilecek üretim yapılarını oluşturacak şekilde kullanılmalıdır.

Sayın Bakanım, ekonomide uzun dönemde istikrarlı bir büyümenin sağlanması, sanayide üretim, ihracat ve istihdamın artırılması bakımından özel sektör yatırımlarının desteklenmesi önem arz etmektedir.

Bilindiği üzere, yatırım teşvik sistemi olarak adlandırdığımız 2012 yılında uygulamaya konulan karar kapsamında öngörülen destekler, esas itibarıyla teşvik sisteminin ana omurgasını oluşturmaktadır. Bu kararın bölgesel teşvik uygulamalarında her ilde desteklenecek sektörlerin, illerin potansiyelleri ve ekonomik ölçek büyüklükleri dikkate alınarak tespit edilmesi ve bölgelerin gelişmişlik seviyelerine

göre yardım yoğunluklarının farklılaştırılması öngörülmüştür. Ancak bahse konu kararın ekinde yer alan illerin desteklenecek sektörleri incelendiğinde, illerdeki sektör çeşitliliğinin çok sayıda ve birbirine benzer sektörlerden oluştuğu görülmektedir. İllerin büyük bir çoğunluğunda yaklaşık 30 sektörün desteklendiği ve bu sektörlerin de çoğunlukla birbirinin aynısı olduğu görülmektedir. Örneğin, 2'nci bölgede yer alan illerden Konya'da, Kırklareli'nde, Edirne'de, Denizli'de desteklenen sektör sayısının 29 olduğu; 5'inci bölgede yer alan Ordu, Niğde, Gümüşhane'de 28 olduğu ancak bunların büyük çoğunluğunun da aynı sektörlerden oluştuğu görülmektedir. Bazı illerde çok daha fazla sektörün desteklendiği görülmektedir. Bu kapsamda, bölgesel teşvik uygulamalarında iller bazında sektör seçiminde ilin farklılığını ve rekabetçi üstünlüğünü yansıtan sektörlerin belirlenmesinde ve sektör seçiminde daha seçici davranılmasında yarar görülmektedir.

2012 yılında uygulamaya konulan teşvik sistemiyle ithalat bağımlılığın azalacağı ve ülkemizde teknolojik dönüşüm sağlayacak yüksek ve orta ileri teknoloji içeren yatırımlara süper destekler sağlandığı ifade edilmiştir ama tam aksine, ithalat bağımlılığı aynen sürmekte, yüksek teknoloji ürünlerin ihracatı da azalmıştır. Ayrıca, uygulanan mevcut devlet yardımları veya teşvik uygulamalarının, teşvik araçlarının etkinliği de analiz edilerek bütüncül hâle getirilmesi uygun olacaktır. Teşvik sisteminin tekrar ele alınması ve bütüncül hâle getirilmesinin, devlet desteklerinin öngörülebilirliğini ve uygulama imkânlarını kolaylaştıracağı düşünülmektedir.

Diğer taraftan, verilen teşviklerin ne derece amaca ulaştığı, hangi teşvik araçlarının daha etkili olduğu yönünde etkin bir izleme ve değerlendirme sisteminin oluşturulması da faydalı olacaktır. Teşvik verilecek sektör ve projelerde mutlaka seçici olunmalı, verilen teşviklerin getirisinin ne olduğu iyi analiz edilmeli, teşvik politikaları buna göre belirlenmelidir.

Sayın Bakanım, son olarak bölgesel kalkınma konusuna değineceğim. Bölgesel kalkınma politikaları ve bu kapsamda yürütülen projeler, bölgesel gelişmişlik farklarının fazla olduğu ülkemiz açısından büyük önem taşımaktadır. Ülke genelinde bölge planları ve il gelişme planları hazırlanarak çağdaş dünya nimetlerinden bütün vatandaşlarımızın hakça yararlandığı bir kalkınma modelinin gerçekleştirilmesi bölgesel kalkınma politikasının esası olmalıdır. GAP, DAP, DOKAP, KOP gibi bölgesel kalkınma projeleri hızla tamamlanarak bölgenin gelişmesine, üretime ve istihdama katkı sağlanmalıdır.

Sayın Bakanım, seçim bölgem Konya'da KOP idaremiz ve MEVKA'mız var. Kıt imkânlarla çok önemli hizmetleri gerçekleştiriyorlar, yakından takip ediyorum. Bölge kalkınma idarelerinin kurumsal yapısının iyileştirilmesine, yönetim süreçlerinin ve personel yapısının geliştirilmesine dönük düzenlemeler bir an önce yapılmalı, personelin özlük hakları mutlaka iyileştirilmelidir.

Ben Bakanlığımız bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum, başarılar diliyorum Sayın Bakanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kalaycı.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, şahsınızda yardımcılarınızı ve bürokrat arkadaşlarınızı saygıyla selamlıyorum.

Bugün 2020 yılı bütçesinin görüşülmesinin üçüncü haftasına girdik 3 kurumun bütçesi kaldı. Şu ana kadar yapılan görüşmelerde, benim görebildiğim kadarıyla, mümkün olduğu kadar katkı sağlamaya çalıştık ama zaman zaman da siyaset ağır bastı, karşılıklı atışmalar vesaireler oldu. Dolayısıyla sağladığımız katkının ne olduğu konusunda çok fazla bir intibam yok açığını söylemek gerekirse, bilmiyorum sizin bütçenize de ne tür bir katkı sağlayabilirim. Şimdi ben Mustafa Bey'in analiziyle

başlayacağım, Mustafa Bey'i teyiden söylüyorum. Doğru, Sanayi Üretim Endeksi gerçekten eylül ayında yüzde 3,4 büyüdü ve önceki aylara baktığımızda daha önce büyümenin öncesinde bir düşüş düşünürken... Dolayısıyla burada bir henüz kesinlik yok, bir iki ayın daha görülmesi gerekiyor.

Onun dışında sanayi kapasite kullanım oranına baktığımızda burada bir yükseliş var. Efendim, Sektörel Güven Endeksi'ne baktığımızda da var, var oğlu var. Ama bütün bunlar şunu gösteriyor ki o güveni sağlayacak olan 100 hattının altında. Ekonomide bir yeşil filizler ortaya çıkmış gibi görünüyor. Dolayısıyla geçmiş tecrübelerimize baktığımızda bunun arkasının gelip gelmeyeceği konusunda ihtiyatlı olmasını tavsiye ederim. İnşallah, öyle olur ve dolayısıyla da bu içine girdiğimiz sıkıntılardan da kurtuluruz.

Bu kez durum biraz farklı gibi görünüyor. Şunun için söylüyorum: 2008-2009 yılında krizden çıkarken 300 bin istihdam artışı oldu, 2018-2019'da 1,1 milyon istihdam kaybı oldu. 2008 Eylül ayında Lehman Brothers battığında Türkiye'de 21,2 milyon kişi istihdamdayken 2009'da -21,5 milyon-istihdam arttı. Dolayısıyla o dönemdeki bu sorunlar bugün biraz daha farklı. Eğer gerçekten ekonomi eylül ayında yüzde 3,4 büyüdüyse -ki inşallah öyledir- bir ölçüm hatası vesaire yoksa, arkası da gelirse o zaman şu anda karşı karşıya olduğumuz istihdam meselesini nasıl açıklayacağız? Biraz önce sizin belki mailinize vesaireye düşmüştür. Eskişehir'de Sarar Giyim Sanayi, işçilerine bir mektup yazmış ve demiş ki: "İhracat yapamıyoruz, maliyetlerimiz çok arttı, iç talep de düştü. Dolayısıyla, daralmaya gideceğiz, o nedenle gönüllü olarak işten çıkıp tazminatını almak isteyenler gelsinler müracaat etsin." diye bir açıklama yapmış. Yani şu anda geldiğimiz nokta bu. İnşallah bu uç verdiğini gördüğümüz veya da düşündüğümüz yeşil filizler kurumadan yoluna devam eder fakat bunların alacağı bir hayli yol var çünkü 100'ün oldukça altında.

Biraz önce Garo Bey dedi ki: "Büyümeyi sağlamak için AR-GE'ye şu kadar para lazım, buraya bu kadar para lazım, şu lazım, bu lazım, size tahsis edilen şey bu kadar, bunu bununla mı yapacaksınız?" Aslında tercihlerinizi değiştirerek bunları bir müddet arttırabilirsiniz fakat tercihlerinizi ne kadar değiştirirseniz değiştirin pasta küçük. Dolayısıyla 746 milyar doları ne kadar ince dilerseniz dilin, ne kadar tercihlerinizi farklı sektörlere, farklı gruplara, farklı kişilere ayırırsanız ayırın ortaya çok fazla bir şey çıkmıyor. Dolayısıyla yapılması gereken şey pastayı büyütmek ve büyümek.

Biz şu anda içine girdiğimiz bir orta gelir tuzağının tam ortasındayız. 1980 yılında Güney Kore'nin millî geliri ile bizim millî gelirimizi mukayese ettiğimizde bizim millî gelirimiz ondan yüksek fakat onlar yirmi yılda bu işin içerisinde çıktılar. Biz şu anda kırkıncı yılın içerisindeyiz ama maalesef bizim millî gelirimiz artmak yerine bizim millî gelirimiz düşüyor. 1980 ile 1990 arasında on yıllık dönemde fert başına millî gelir 2.169 dolardan arada piyasa reformu yaptık, dışarıya açıldık, 3.747 dolara çıktık. Arkasından gelen yedi yılda, 2008'den 2014'e, arada, 2018'de 10 bin doları geçtik, orta gelirin içine girdik, orta gelirli bir ülke olduk fakat oradan 2012'den itibaren geri geldik. Dolayısıyla büyümemizle ilgili bir sorun var, sorun da şu: Acaba biz büyüme modelimizle ilgili olarak bir yanlışlık mı yaptık? Evet, bence biz büyüme modelimizle ilgili olarak bir yanlışlık yaptık. Biz büyüme modelimizle maalesef bugüne kadar gelen paralarla uluslararası piyasalarda döviz kazandıracak, mal ve hizmetleri üretecek yatırımları yapmadık; onun yerine biz iç piyasaya yönelik şehirleşme faaliyetlerine giriştik, herkesin bildiği bir şey ve dolayısıyla bunun sonucunda da yaptığımız iş şu oldu yani toparlayacak olursam: Biz eğer bunu uluslararası piyasalara mal ve hizmet satacak yatırımları yapıp fabrikalar kursaydık ben bunun adını "borç" diye tarif etmezdim, bunun adı "finansman" olurdu. Fakat biz şu anda finansman sağlamadık, borç sağladık ve bununla da şunu yaptık: Tüketim ekonomisini destekledik, bununla ilgili olarak yabancının parasıyla yabancının malını Türkiye'ye ithal ettik ve o ithal ettiğimiz mal üzerinde de ÖTV, KDV topladık, bütçemizi bununla finanse ettik ve harcama yaptık, geldiğimiz nokta maalesef

bu. Bu bizi şuraya getirdi, erken bir sanayisizleşme dönemine girdik. Dünyadaki ölçülere baktığımızda, sanayinin millî gelirden aldığı pay yüzde 35-40'lı seviyelere geldiğinde hizmet sektörü artık daha hızlı geliyor dolayısıyla hizmet sektörü millî gelirden daha fazla pay alırken imalat sanayisi biraz geriliyor. Fakat biz bu işe çok erken başladık, dolayısıyla gerçekten bir sanayileşme dönemi yaşıyoruz. İster millî gelir revizyonundan önceki rakamları ister millî gelir revizyonundan sonraki -2 kere revizyon yaptık-rakamları da alsak bizim imalat sanayimizin millî gelirden aldığı pay dünyadaki kalkınmış ülkelerin tarihi tecrübesinin çok gerisinde. Şu anda inşaat sektörü, artı, imalat sanayisindeki inşaatçılığı da bunun üzerine koyduğumuzda Türkiye'de imalat sanayisinin millî gelirden aldığı paya eşit. Eğer biz bu yapıyı değiştirmesek bu pasta büyümeyecek, bu pastayı ne kadar adil bölüşmeye çalışırsak çalışalım kimseye bir işe yaramayacak. Dolayısıyla, bizim işi yeniden bir harmanlamamız ve dolayısıyla neyi nasıl yapacağımıza karar vermemiz gerekiyor.

Gelecekte borç alarak, bugün tüketerek kalkınabiliriz, şu andaki model bu: Gelecekte borç alıyoruz, iç talebi canlandırıyoruz ve onunla da var olan kapasitemizi harekete geçiriyoruz, üretiyoruz ve yolumuza devam ediyoruz. Fakat bence doğru olan bugün tasarruf yapmak, o tasarrufla gelir elde etmek, o geliri tüketmek çok daha sağlıklı. Peki, borçla kalkınmak kötü bir şey mi? Bence borçla kalkınmak kötü bir şey değil. Yeter ki aldığınız borçtan ne kadar katkı sağlıyorsunuz, ne kadar katma değer sağlıyorsunuz... 2002-2007 dönemindeki alınan borcun ortalama maliyetine baktığımızda, yüzde 4,5 civarında bir ortalama maliyeti var ve o borçtan biz yüzde 7'lik bir büyüme sağladık. Yani arada net lehimize yüzde 3 kalan bir şey oldu ve dolayısıyla bu tür bir borçlanarak iş yapmanın kötü bir tarafı yok. Ama ondan sonraki geçen dönemde maalesef büyüme düştü, yüzde 3,5'lara, 4'lere düştü, borcun maliyeti 2'ye katlandı. Dolayısıyla biz şu anda aldığımız borçla içeride çarkı döndürüyoruz fakat ilave bir şey sağlayamıyoruz, dışarıya kaynak transferi yapıyoruz. Dolayısıyla ne yapıp edip bizim bu modeli değiştirmemiz lazım.

Şimdi modelin değişmesi, tabii büyüme modelinin değişmesi lazım. Neyle yapacağız bunu? Yatırımla yapacağız. Şimdi, büyümenin içerisine maalesef... Biz son beş altı yıldır, hepimizin utanması gereken bir şey, kur faiz döngüsünün içerisine takıldık, onun dışında bir şeyi tartışamaz hâle geldik. Bizim bunun dışına çıkmamız lazım. Kur da önemli, faiz de önemli fakat bunun dışına çıkmamız lazım.

Büyüme bazı şeylerin fonksiyonu; faiz bunun sadece bir tanesi, kurgunun sadece bir tanesi. Eğer bana “Potansiyel büyümenin fonksiyonu nedir?” diye yazın.” deseniz ben şunu yazarım, derim ki: Potansiyel büyüme eşittir yatırımlar, yatırımın bir fonksiyonu. Yatırım ise faizin, dolayısıyla tasarrufun bir fonksiyonu, artı hukukun bir fonksiyonu, artı ekonomik birimler arasında adaletli hakemlik yapmanın bir fonksiyonu, adaletli bir vergi sisteminin fonksiyonu, herkese eşit mesafede olmanın bir fonksiyonu ve oyunun kuralı sabit mi, değil mi; yarı yolda oyunun kuralı değişiyor mu, değişmiyor mu? Eğer biz bunları büyümenin denkleminde yazmazsak bugünkü içinde bulunduğumuz ortamdan kesinlikle çıkamayız.

Sayın Bakanım, ben sizin sunumunuzdan mesela şöyle bir şeyi görmek, duymak istedim: Biraz önce söyledim, biz sanayileşme problemiyle karşı karşıyayız ve bu sanayileşmemizde ithalata bağlı, yabancından aldığımız borçla yabancından ithal ettiğimiz malı içeride satarak, üreterek yaptığımız bir kalkınma. Acaba bizim sanayimizin hangi sektörleri ne kadar ithalata bağımlı ve dolayısıyla bunu hangi dönemde, hangi sürede, ne kadar kurtarabiliriz, hangi mukayeseli üstünlüklerimiz var, neyi, nasıl sektörlerle, nasıl yaparız? Yani bu konuda bir bilgi verip bizi aydınlatmanızı istedim ama maalesef böyle bir şey yok. Şimdi, tasarruf üretim yapısının bir fonksiyonu ve dolayısıyla üretim yapısı da bizim maalesef ithalata bağımlı. Bu konuda şu anda vereceğim bilgiler biraz eski bilgi çünkü çok fazla bu konuda çalışma yok. Sizden istirhamım da şu: Bu konuda Türkiye'de yetişmiş insan kaynağı var,

lütfen Türkiye’de imalat sanayisinin ithalat bağımlılığıyla ilgili olarak bir çalışma yaptırın. Bu alışma da bu altı ayda, bir senede olacak bir iş değil, biz Merkez Bankasındayken imalat sanayisinin yüzde 65’ini kapsayan bir çalışma yaptırđık, orada şu ortaya ıktı: Türkiye’de makine ve teizat sanayisi son derece güçlü ve son derece rekabetçi bir sektör ve bizim yetişmiş insan gücümüz de var fakat bizim makine sanayicimizin en büyük şikyeti “Malzeme yok, malzeme bulamıyoruz, malzeme çok pahalı, ithal etmek zorundayız çünkü içeride üretilmiyor, dışarıdan almak zorundayız, dışarıdan da bizim kapasitemiz, aldığımız şey içeride üretime yetmiyor. Dolayısıyla kur önemli bizim için ama ondan daha önemlisi ara malı ve ham maddeye bağımlılığımız bizim belimizi büküyor.” diyor. O nedenle, bizim yapmamız gereken şey, buradan da hareketle, tasarruf açığının cari işlemler açığının yüzü olduğunu hepimiz biliyoruz. Dolayısıyla biz içeriden imalat yaparak ara malı ve ham maddeyi karşılamazsak ve ekonomik büyümemizi hızlandırmak istediğimiz zaman -ve ki istiyoruz- dolayısıyla şu andaki geldiğimiz noktadan daha fazla bir noktada olamayız. Cari açığı düşürmek için büyümeden fedakârlık etmemiz lazım, şu anda ettiğimiz gibi cari açığı düşürdük, artıya da geçirdik. Bu bir marifet midir, övünülecek iş midir, değil midir, herkesin takdirine bırakıyorum. Bunun sonu, işte, 4 milyon 650 bin işsiz. İmalat sanayisinin ithal bağımlılık oranının yükselmesi aslında değer bazında üretimde kullanılan ithal ara ve yarı mal miktarının üretiminden daha fazla artması anlamına gelmektedir. Bu da özel kesim tasarruflarını olumsuz etkiliyor. Üretim yapısının, ithalat bağımlılığının arttığını -biraz önceden- hepimiz biliyoruz. Peki, yüksek büyüme döneminde bu bağımlılık daha fazla mı artıyor, yoksa azalıyor mu? Eğer yle ise, o zaman yüksek büyüme dönemlerinde yüksek tasarruf açıklarını açıklamak için bizim ayrı bir hikyeye ihtiyaımız var. Bu da şunu gösteriyor: Bizim ya toplam satışlardan tasarruf etmemiz lazım ya da hane halkının tasarruf etmesi lazım. Görünen şu ki toplam satışlar hem cari hem de ithalat bağımlılığını artırıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturum Başkanlığına Sözcü Abdullah Nejat Koçer geçti)

OTURUM BAşKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Yılmaz, buyurun.

DURMUş YILMAZ (Ankara) – Bu da ekonomide talebin güçlü olduğu dönemlerde ithalat bağımlılığı daha yüksek olan mallara daha fazla bir talep olduğunu göstermektedir.

Zamanım kalmamış, bu tespitlerin hepsini okumak istemiyorum, sadece şunu okuyacağım size: Bu alışma biraz eski, bunun yenilenmesi gerekir. Sizin Bakanlığınız 2010 yılında büyümenin yüzde 9’lara yaklaştığı, cari açığın yüzde 10’a yaklaştığı dönemde bir çalışma yaptı. O zamanki Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı yaptı bunu. O günlerin bulgusu şuydu: Yani imalat sanayisinin ithalata bağımlılığı yüzde 80’nin üzerinde. Ben şahsen bu çalışmanın çok “regress” olduğuna, bilimsel altyapısının çok güçlü olduğuna inanmıyorum çünkü bu rakam çok yüksek, oradaki şey bu. Fakat başka bir akademisyenin yaptığı çalışma var, onun yaptığı çalışmaya göre...

Başkanım, izin verin de bunu okuyayım lütfen.

“İmalat sanayisindeki ortalama ithal bağımlılığı yüzde 42,6; Türkiye ortalamasının üstünde büyüyen sektörlerdeki şirketlerin bağımlılığı yüzde 50,2; Türkiye ortalamasının altında büyüyen şirketlerin bağımlılığı da 25,7. Buna sektörel bazda baktığımızda; gübrede ithal ve ara malı bağımlılığı yüzde 72, demir elik yüzde 69, bilgisayar yüzde 67, kimyasallar yüzde 56, diğer metaller yüzde 51, motorlu kara taşıtları 51, hava taşıtları 49, kauçuk 45, plastik 45, bitkisel yağlar 33, hayvan yemi 31, hayvancılık 16, diğer gıda 12, içecekler 10 -yani meyve suyunda bile ithalat girdisi var yüzde 10- sebze meyve 9, tütün 8.” Dolayısıyla ben sizden şunu istirham ediyorum: Bu uzun vadeli bir iş yani havanda su dvyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturum Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Eğer bu işin içinden çıkacaksak resmin tamamını bir görelim. Şu anda el yordamıyla iş yapıyoruz. Lütfen, kaynak var, Türkiye’de yetişmiş insan da var, bu konuyu bir inceletin, iki yıllık falan bir çalışmayı gerektirir bu, dolayısıyla 2023’te gelin deyin ki: “Türkiye’deki imalat sanayisinin durumu budur. Biz böyle bir şeyle karşı karşıyayız. Dolayısıyla bir paradigma değişmesine gitmemiz gerekir. O nedenle de sanayileşme politikamızı şöyle değiştirelim.” Bunu Türkiye’nin bütün geneline de yayalım, herkese duyuralım ve dolayısıyla da toplumun desteğini arkamıza alalım. Bu sanayileşme sorunumuzu çözelim çünkü eğer biz bu sorunu çözmezsek başkalarının bıraktığı alanlara giriyoruz, onların hamallığını yapıyoruz. Biz bugün maalesef dış ticaret hadlerinden aynı miktar döviz kazanabilmek için daha fazla mal satmak zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, lütfen tamamlayın.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ve dünyaya hamallık yapıyoruz. Bunu sizden istirham ediyorum. Gelecek yıl geldiğinizde bu konuda eğer dersiniz ki: “Bize şunları şunları yaptık, dolayısıyla şu gün, şu tarihte biz bunu açıklayacağız.”

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – 2010 çalışması mı dediniz?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 2010 çalışması, sizin kurumunuzun çalışması, bir akademisyenin çalışması bu.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ben buna cevap vereceğim Sayın Başkanım.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Varsa elinizde bilgi...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Geçen sefer ihracatta ithalat bağımlılığıyla ilgili yine sayın vekilimizin bir konusu olmuştur. Onunla ilgili kendisine bir makale getirdim ama bu imalat sanayisindeki ithalat bağımlılığıyla ilgili söyleyeceklerim olacak. Bu, Asaf Savaş Akat’ın bir makalesi, oran hesaplarıyla ilgili, onu da size getirdim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Yılmaz, teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk, buyurun lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, Sayın Bakan Yardımcılarım, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın değerli çalışanları, değerli basın mensupları, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli çalışanları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, çok güzel bir sunum yaptınız, biz dinlemekten yorulduk ama siz sunumdan yorulmadınız, performansınız, enerjiniz için teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar yine bana gülecekler ama ben çalışma hayatıma Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında memur olarak başladım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Her yerde varsın ya.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Biliyordum öyle diyeceğinizi çünkü ne deseler, bir yerde mesleğimizi başka yerlerde icra ettiğimizi söylüyoruz.

1977 yılında üniversiteyi kazandım, Ankara'ya geldim. Bugün adı Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, o gün Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi. İş arıyordum, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında işe girdim 1977'de. 1981'de mezun oldum, 1982'de istifa ettim, Bakanlıktan ayrıldım. O günkü adı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı idi, bugünkü adı da Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ama aradan geçen kırk yıl içinde bu Bakanlığın adı defalarca değişti. Benden sonra Sanayi ve Ticaret Bakanlığı oldu, Sanayi Bakanlığı oldu, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı oldu. "Her şey aslına rücu eder." derler ya, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ismini görünce gerçekten bu anımı da sizlerle paylaşmak istedim.

Değerli Bakanım, sunumunuzda gerçekten güzel şeyler, güzel tespitler, başlıklar var. Diğer gruplarda konuşan arkadaşlarımız çoğunluk itibarıyla -genelde bu karşı tarafta oturan gruptaki arkadaşlarımız- hep bir olumsuzluk havası yayıyorlar; sadece sizin bütçenizde değil, bugüne kadar gördüğümüz, konuştuğumuz, tartıştığımız, müzakere ettiğimiz bütçelerde hep bardağın boş tarafını gösteriyorlar. Bu doğaldır, muhalefet yapıyorlar, katkıda bulunuyorlar; dolu tarafını bize bırakıyorlar.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Görevimizi yapıyoruz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Karşılıklı iltifatlarda mı bulunacaktık?

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Dolu tarafını da söylüyoruz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ama siz sunumunuzda aslında -gözden kaçırmış olabilir arkadaşlar- "Zorlu bir küresel ekonomik görünümle karşı karşıyayız." diyerek bu başlıkla başladınız ve Türkiye'nin görünümüne değindiniz.

Tabii, söylenecek çok şey var. Ben bu on beş dakikalık sürem içinde kendi grubum adına kendi gördüğüm olumlu şeylere değineceğim.

Bakın, Türkiye yaklaşık kırk yıldır terörle mücadele veriyor ve bunu rakamlaştırmak zor ama yaklaşık 2 trilyon dolar civarında bir kaynağımızı biz teröre harcadık. Güney Kore ile bizi kıyaslayan arkadaşlarımız oldu, haklılar. 1986 yılıydı, bir şirket adına Almanya'ya gittim araştırmaya. Ben ilk defa Güney Kore'nin o ünlü markasını -ki adını da söyleyeyim, Samsung markasını orada gördüm- görünce bizim Samsun şehrimizle karşılaştırdım. Dedim ki: "Bu ne? Samsun'u mu kastediyor." Dediler ki: "Bu, Güney Kore'nin markası." Hatta o günlerde bizim üniversite öğrencileri vardı, dediler ki: "Hocam, anlatıyorlar 'Şu şehri biz kurduk. Şu kuleyi biz yaptık. Şu caddeyi biz yaptık.' diye ama orada işçi arkadaşlarımız, hemşehrilerimiz de vardı 'Başımızda Alman 'engineer'ları vardı.' diyorlar yarı Türkçe yarı İngilizce. Alman mühendisleri varken bu şehri biz kurduk."

Şimdi, meşhur hikâye, biliyorsunuz, bir fabrikada bir arıza olmuş da fabrikanın kendi mühendisleri arızayı giderememişler, sonra uzman birini çağırıyorlar. Uzman gelip inceliyor makineyi, bakıyor ki pek büyük bir arıza yok. Sonra bir vidayı sıkıyor, düğmeye basıyor, makine çalışıyor. Sonra genel müdürün odasına kahve içmeye gidiyorlar. Genel müdür diyor ki: "Çok basit bir şeymiş bu arıza ama biz gideremedik, teşekkür ediyoruz. Ne kadar borcumuz?" Diyor ki: "Bin dolar." "Fatura kesecek misiniz?" "Elbette keseceğim." Çıkartıyor çantasından, faturasını kesiyor. Efendim, işçilik 10 dolar ama bilgi 990 dolar. Şimdi, aramızdaki fark bu. Biz yıllarca mühendis ihraç ettik, işçi ihraç ettik, çok şeyler ihraç ettik. Neticede Almanya'daki gördüğüm o örnekten hareketle biz hep vidaları sıktık ama son yıllarda özellikle AK PARTİ'nin 2002 yılında iktidara gelmesiyle yakaladığımız istikrarla beraber Türkiye de sanayide, teknolojiye, ihracatta, ticarete bir yarışa girdi, büyük bir yarışa girdi. Aslında sanayi serencamımız çok eski. Daha cumhuriyetin ilk yılında, biliyorsunuz, İzmir İktisat Kongresi'yle biz bir kalkınma hamlesi başlatmak istedik ama başaramadık. Bunun çok sebepleri var. Say deseniz 50 tane var, ama 1'inci sebep, her şeyden önce, istikrar. 1970'li yılları biz iç karışıklıklarla; sağ, sol

hareketleriyle kaybettik ki bir nesil yok oldu. Sağdan ve soldan en idealist, bu ülkeye en yararlı olacak insanlar ki bizim kuşak öyle gitti. Efendim, 1990'lı yıllar koalisyonlarla gitti, 2001 krizini hepimiz yaşıyoruz, şimdilerde ise etrafımızda bir savaş var.

Değerli arkadaşlar, hani biraz insaf edelim, insaf edelim. Biz dinamik bir toplumuz; Türkiye, 13 milyondan 83 milyona geldi. 13 milyonluk cumhuriyetten bugünlere geldik. AK PARTİ iktidara geldiğinde de 65 milyon nüfusumuz vardı.

Ben geçen hafta Bulgaristan'daydım, aynı zamanda Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesinin Türk Grubu Başkanıyım. Bulgaristan'ı gezdik, beş gün oradaydık; çok sık seyahat ediyorum bu bölgeye. Türkiye, bir cazibe merkezi. Türkiye'de her şey üretiliyor, bu gördüğümüz çevremizde ne varsa üretebilme kapasitesine, yeteneğine sahibiz. Bir şey üretebilmek önemli ama dünya da üretiyor, dünya teknoloji de üretiyor. Yarışıyoruz, yarış devam ediyor; onlar durmuyor, biz de koşuyoruz, onlar da koşuyor ve bizim bir adım daha koşabilmemiz lazım. Koşarken de eteğimizde ağırlıklar var; bu ağırlıklardan biri de çok özür diliyorum ama, ben tenzih ederek, sizleri tenzih ederek konuşuyorum, sorumsuz muhalefet anlayışıdır. Geçen bütçe görüşmelerinde yine bir arkadaşımız “güven endeksi” dedi; Türkiye'ye güveni işte yabancı sermayenin... Sermaye ürkektir biliyorsunuz, yerli sermaye de ürkektir; bırakın yabancı sermayeyi, yerli sermayenin de yatırım yapabilmesi için elbette güven olmalı ama bu güveni tesis etmek sadece iktidarların görevi değildir, aynı zamanda sorumlu muhalefetin de görevidir. Hep birlikte aynı gemideyiz, Türkiye'nin gemisindeyiz; biz isteriz ki birlikte başaralım, başaracağız, başarıyoruz; buna emin olun. Ben Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın bu güzel ekibinin burada öncü rol üstlendiğini biliyorum, inanıyorum. Sanayide uzun yıllar çalışmış bir kardeşinizim. “Otomotiv sanayi” dedi biraz önce İsmail Bey ve “Ben Bursalıyım, bu işi bilirim.” Ben milletvekili olmadan ünlü bir otomotiv firmasının genel koordinatörüydüm.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Onu da mı yaptın?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yaptım, ismini vermekten gurur duyuyorum; yerli otomobilin paydaşlarından biri olan BMC'nin Genel Koordinatörüydüm ben İzmir'de.

Tabii, kolay bir şey değil, yani bir markayı üretmek, tanıtmak ve onu sürdürülebilir hâle getirmek hele hele otomotiv sanayinde bunu yapmak o kurtlar sofrasında çok zor ve sürekli yenilik yapmanız lazım. Biz daha 2016'nın modelini geliştirirken rakiplerimiz 2026'yı geliştirmişlerdi ve test ediyorlardı. Birçok zorlukla mücadele ediyorduk ama mutlaka burada devletin gücünü, devletin desteğini, milletimizin duasını aranızda bulmanız lazım. Türkiye'de çok dinamik bir otomotiv sanayi var. Yerli otomobili de biz elbette yapacağız; ben eminim, Sayın Bakanım da yakından takip ediyor, ben de takip ediyorum ama önemli olan, herhangi bir otomobil yapmak değil gelecek teknolojileri de şimdiden kullanıp belki dünyanın son teknolojileriyle, o otomobille piyasaya çıkmak önemli yoksa dediğiniz doğru, içten yanmalı motorların devri geçiyor; bunlar hem çevreyi kirletiyor hem dediğiniz gibi albenili değil, vesaire vesaire ama dünya markası bir ürünle piyasaya çıkabilmeniz, güçlü çıkabilmeniz lazım. Geçmişte de bu maceraları yaşadık, olmadı. Türkiye'nin sadece otomotiv sektöründe değil birçok sektörde rol üstlenmesi lazım.

Tabii Sayın Bakanım, söylenecek çok şey var ama birkaç önemli konu var kendi açımdan değinmem gereken. Bu kalkınma ajanslarıyla ilgili ve bölge kalkınma idareleriyle ilgili son günlerde piyasada dolaşan bazı söylentiler oluyor bunların kapatılacağı konusunda. Siz de biliyorsunuz, özellikle bölge kalkınma idareleri ki bunlardan biri Doğu Karadeniz Kalkınma İdaresi (DOKAP) benim ilim Giresun'da faaliyet gösteriyor. Ayrıca, kalkınma ajansları önemli fonksiyonlar yerine getiriyorlar ve

bu fonksiyonların devam etmesi lazım. Tabii ki bu konuda Hükümetimiz ne düşünüyor bunu ben bilmiyorum açıkçası ama piyasada böyle bir söylenti var. Özellikle kalkınma idaresi başkanlıklarının ve kalkınma ajanslarının fonksiyonlarını yerine getirmelerini, devamını ben diliyorum.

Tabii ki AR-GE konusunda çalışmalarınız çok takdire şayan. AR-GE'yi devlet yapmaz, özel sektör çok önemli, TÜBİTAK bu konuda öncü kuruluşlarımızdan, üniversitelerimiz. Bizim tabii ki diğer sanayileşmiş ülkelere göre yıllık toplam gelirden ayırdığımız pay özellikle şirketlerimiz açısından çok düşük. Şimdi, dünyanın en büyük firmaları yıllık cirolarının neredeyse yüzde 8, hatta 10'lara varan miktarlarını araştırmaya geliştirmeye ayırıyorlar, biz henüz daha devlet olarak yüzde 1'lerdeyiz, 1'lere de çıkamadık. Tabii, bu, millî gelirle doğru orantılı bir çalışma, bir iş ama ben otomotiv sektöründeyken de biliyorum, Türkiye'de bazı kuruluşlar, rakip diyebileceğimiz kuruluşlarımız araştırma geliştirmeye ciddi paylar ayırıyorlardı, biz de ayırmak istiyorduk ama bizim Temel'in dediği gibi –hani, Temel “Ayağa kalkacağım ama dik duramıyorum ki.” demiş- dik durabiliyor musun? “Şeytan taşlamaktan tavafa vakit bulamıyoruz.” diye bir ifade var yani şirketlerimizin kârlılığı yüksek olursa AR-GE'ye bu kaynakları ayırabiliyorlar ama devletimizin teşvikinin AR-GE konusunda şirketlerimizin yanında olduğunu hepimiz biliyoruz.

Sayın Bakanım, tabii, çok sayıda ilgili ve bağlı kuruluşunuz var. Kadronuza baktığımda, ben birçok değerli dostumun sağınızda, solunuzda ve arkanızda olduğunu görüyorum, her biri kendi alanında çok değerli insanlar. Bu ekiple beraber Türkiye'nin sanayisine, teknolojisine büyük değerler katacağımıza inanıyorum; aşkınızı, muhabbetinizi, feyzinizi takdirle izliyoruz. Ama Türkiye yarışıyor, kayıt dışı ekonomimiz çok güçlü yani negatif anlamda söylüyorum bunu. Eğer kayıt dışılığı önleyebilirsek Türkiye bugün dünya sıralamasında görüldüğü sıralarda veya millî gelirde o dediğiniz 750-800 milyar dolarlarda değil... Geçen İsmail Tatlıoğlu Bey'le karşılıklı bir şeye girdik yani satın alma gücü paritesine göre Türkiye hâlâ dünyanın 13'üncü büyük ekonomisi. Bu, bir bakıma iyi, gücümüzü gösteriyor ama bir bakıma kötü, kayıt dışılığı gösteriyor. Türkiye'de neredeyse yüzde 100 bir kayıt dışılık söz konusu. Tabii, bu, Hazine ve Maliye Bakanlığımızın biraz daha konusuna giriyor ama sizin Bakanlığınız da özellikle Ticaret Bakanlığımızla irtibat hâlinde üretmek ama ürettiğimizi dışarıya satarak mutlaka bizim dış ticaret açığımızı pozitifte geçirmemiz, dış ticaret fazlası verir hâle gelmemiz lazım. Burada da tabii ki imalat sanayimiz önemli. Evet, doğrudur, imalat sanayimizin verilerine göre artış var 2002'ye göre –önümde çok güzel veriler var- fakat yeterli değil. Bizim mutlaka yükte hafif, pahada ağır ihracatlar yapmamız lazım. Mesela, 2002 yılında 0,87 dolar olan imalat sanayi ihracatının kilogram değerini 2018'de 1,69 dolara çıkarabilmişiz, evet, çıkarabilmişiz, bu güzel fakat yetmez. Bir Almanya, benim bildiğim, 4 dolar, 4,5 dolarlar civarında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Toparlayayım Başkanım.

(Oturma Başkanlığına Kâtip Şirin Ünal geçti)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Toparlayalım Sayın Vekilim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Ben kendimizi elbette Almanya'yla kıyaslamıyorum ama bu kadar dinamik olan imalat sanayimizin teknoloji yoğun ve en önemlisi de marka yoğun olması lazım. Bugün dünyada markalar satılıyor. Elimizdeki telefon Silikon Vadisi'nde tasarlanmış ama Çin'de üretilmiş. Çin, biraz önce örnekte verdiğim gibi, sadece bunun vidasını sıkıyor ama markanın altın payını, esas pastanın kaymağını markanın sahibi yiyor. Türkiye'de biz de üretiyoruz bunu fakat bizim markamızın tanınırılık açısından belki zamana ihtiyacı var, belki şu da var tabii, pazar önemli.

Bir fıkra anlatarak sözlerimi bitirmek istiyorum. Ben üniversitede hocalık yaptığım yıllarda pazarlama dersine de girdim. Arkadaşlar yine bana “Yapmadığın iş mi kaldı?” diyecekler. Şimdi, pazarlama dersinde Nasrettin Hoca’nın meşhur fıkrasıyla pazarlamanın önemini anlatırdım. Hoca bir gün çarşıda gezerken bakmış ki bir kalabalık. Kalabalıkta ne var? Bir kuş ortada ve başında alıcılar, satıcı. Hoca merak etmiş “Kaç akçe?” Demişler ki: “100 akçe.” Hoca koşmuş eve, kapmış hindiye, getirmiş hemen tezgâhın kenarına koymuş, “satılık” demiş. Tabii, gruptan bir kısmı gelmiş “Hoca, ne iş?” Demiş ki: “Satılık.” “Fiyatı ne?” “500 akçe.” 5 kat. “Yahu hocam, olur mu yani 500 akçe eder mi senin bu kuş?” “Eder tabii, sizin yumruk kadar kuşunuz madem 100 akçe, benim koca hindi 500 akçe.” “Ama hocam, o kuşun mahareti var.” “Nedir mahareti?” Demiş ki: “O kuş konuşuyor.” Meğer papağanmış. “Papağan olduğu için o 100 akçe.” “Benimkinin de mahareti var.” “Nedir seninkinin marifeti?” “Efendim, benimki de düşünüyor.” Şimdi biliyorsunuz hindiler düşünür. Demişler ki: “Yok hocam, düşünene para yok. Düşündüğünü icra edene, konuşana para var.” Yani pazarlayana. Onun için, Ticaret Bakanlığıyla, mutlaka Türk ürünlerini, Türk markalarını dünya piyasalarında tanıtmak ve kalıcı, sürdürülebilir hâle getirmek gibi mecburiyetimiz var.

Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum, tebrik ediyorum. Bütçenizin hayırlı, uğurlu, bereketli olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Vekilim, kayıt dışılığın teknik olarak satın alma gücü paritesiyle bir ilgisi yok.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Neyle ilgisi yok?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Kayıt dışılıkla...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Satın alma gücü paritesiyle ilgisi yok.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teknik olarak yok.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vergi olarak...

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Tarhan, buyurun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonun değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, Sanayi Strateji Belgesi yoktur diyecektik ama sunumunuzdan önce dağıttınız, olumlu bir gelişme diye değerlendiriyoruz.

Sayın Bakan, sunumunuza baktığımız zaman hedefler çok güzel ama bugünkü mevcut sistemi biraz tartışmamız gerekiyor özellikle bugünkü sanayinin durumunu. Gerçekten Türkiye’de en büyük sorun yoksulluk ve işsizlik. Eğer biz Türkiye’de işsizliği çözeceksek öncelikli olarak sanayide yeni bir hikâye yazmamız gerekiyor. Siz hep hap veriyorsunuz, artık Türkiye’de üretimi, sanayiye ameliyat etmek gerekir diye düşünüyorum. Çünkü şöyle bir son dönemlerde sanayi kuruluşlarına baktığınız zaman Türkiye’de, tek tek, ya Bulgaristan’a gidiyorlar ya Romanya’ya ya Polonya’ya. Türkiye’nin en büyük sanayi kuruluşları Türkiye’den gidiyor. Siz sürekli teşvik açıklıyorsunuz ve “finansmana ulaşım” diye bazen “ucuz krediler” diye Twitter’den açıklamalar yapıyorsunuz. Üreticinin, sanayicinin teşvike ve finansmana erişimi yani ucuz paraya sadece ihtiyacı yok, üreticinin en büyük sıkıntısı girdi maliyetlerinin artması yani enerjinin artması. Eğer dünyayla rekabet edecekse uluslararası arenada üretici yer alacaksa girdi maliyetlerinin artmaması gerekiyor. Siz doğal gazı zam yapıyorsunuz, elektriğe zam yapıyorsunuz, diyorsunuz ki “Bankalardan yüzde 2, yüzde 1 krediye ulaşabilirsiniz.” Zaten durumu kötü olan, bilançosu kötü olan firmalara bankalar kredi vermiyor; düzgün olanlara

veriyor, zaten onların da finansmana ihtiyacı yok. Siz diyorsunuz ki “300 milyon, KOBİ’lere destek.” Sabah KOBİ’ler bankaya gidiyor, “bitti” diyorlar. “Ya dün açıkladı Bakan.” Sanki önceden planlanmış gibi; çok büyük şikâyetler var, özellikle KOSGEB’den büyük sıkıntılar var, zamanım dar, buraya da fazla ayırmak istemiyorum.

Sayın Bakan, sürekli seçim süreçlerinde sizden önceki bakanlıklar da yerli otomobili, millî duyguları oynayarak gündeme getiriyorlar: “Millî, yerli otomobil yapacağız.” Ben size şunu soruyorum. Siz öncelikli olarak, yan sanayisiyle birlikte dünyada 14’üncü sırada olan, Avrupa’da 5’inci sırada olan otomobil sanayisiyle ilgili ne yapıyorsunuz? İşte Honda açıklama yapıyor, “Türkiye’den gidiyoruz, kapatacağız.” Uzel gibi tarihî, Türkiye’nin en önemli bir kurumu talan edildi, seyrettiniz; işçiler sokakta; traktörde dünya markasıydı, seyrettiniz. Tank Palet Fabrikasını, Türkiye’nin millî gururunu bedavaya, 50 milyon dolara yatırım karşılığı birilerine peşkeş çektiniz; sonra da çıkıp diyorsunuz ki “Millî otomobil yapacağız, yerli otomobil yapacağız.” Şimdi, bir de bugün açıkladınız: “Yerli tren 2023’te yollarda olacak.” Ya, mevcut üretime, mevcut sanayiye bir bakın ya; sektörel bazda tekstil çökmüş, kimya her gün geri gidiyor, otomobil her gün düşüşte. Öncelikli olarak Türkiye’de şu mevcut sanayiye ayağa kaldırmamız lazım, öncelikli olarak böyle bir hikâye yazmamız lazım, sonra da hedeflerimizi koymamız lazım. “Saab” diye bir marka yarattınız, “yerli” diye sürekli gündeme getirdiniz; bir tane NEVS firması Türkiye’yi dolandırdı, 47 milyon euroyu götürdü; bunun hesabını soruyoruz, bir türlü vermiyorsunuz. Sonra da dediniz ki “Bu iş olmuyor.” TÜBİTAK’ın işi, yerli otomobil mi yapmak? Kendiniz açıkladınız. Ne yaptınız? Beş babayiğit yarattınız. Ya, Türkiye’de ekonomik olarak bir sürü kurum kapanırken beş babayiğidin cebinde nakit, “cash” para var mı otomobil yapacak? Kim verecek bunların finansmanını, kim karşılayacak? Devlet bunun neresinde olacak? Biz bunu soruyoruz, cevabını alamıyoruz.

(Oturma Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum efendim, sağ olun.

Sayın Bakırloğlu, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Kalkınma Bakanlığı kaldırıldı, kalkınma ajansları ise ne yazık ki belirsizliğe mahkûm edildi. Partili Cumhurbaşkanlığı sisteminde veyahut da tek kişilik hükûmet sisteminde tüm devlet örgütlenmesi değişirken, bakanlıklar kapanırken ya da adı değiştirilirken onlara bağlı kurumların da görev ve yetki alanları değiştirilmiştir. Kalkınma ajansları da bu değişimden etkilenmiş ancak yeni sistemdeki belirsizlikler ajanslar için sürmektedir. Burada, ajansların kamu tüzel kişiliklerine vurgu yapılsa da bu husus, yasal zemine ne yazık ki oturmamıştır. Ajansların, özel hukuk hükûmlerine tabi oluşları bazı kurumlarca “kamu kurumu” olarak kabul edilmelerine gerekçe olmaktadır; bu ise, ajansların kamu kurumlarına özgü bazı haklardan, ayrıcalıklardan yararlanamamalarına ya da kamu kurumlarına özgü bazı yükümlülüklerden kaçınabilmelerine neden olmaktadır. Mesela İzmir Kalkınma Ajansı kendi arazisinde bina yapmak için Konak Belediyesine başvurduğunda Belediye, ajansın hukuki niteliği konusundaki belirsizlik nedeniyle, ajansın özel hukuk hükûmlerine tabi olmasını gerekçe göstererek kamu kurumlarına tanınan imar ayrıcalığından yararlanamayacağını beyan etmektedir. Buna benzer sıkıntılar, ajansların resmî bir plaka alırken veyahut da personeli için pasaport başvurusunda bulunurken de ne yazık ki yaşanmaktadır.

Yeni sistemde Kalkınma Bakanlığının kaldırılmasıyla Bakanlığa bağlı bölge kalkınma idareleri ve kalkınma ajansları, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına devredilmiştir; planlama ve kalkınma gibi asli görevler de, Kalkınma Bakanlığının kaldırılmasından sonra Cumhurbaşkanlığına bağlanmıştır. Bu gelişmeler sonrası, kalkınma ajanslarının planlama ve kalkınmaya ilişkin rollerinin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde ne şekilde ele alınacağı hususu konusunda belirsizlik devam etmektedir.

Bu kalkınma ajanslarının görevlerine bakıldığı zaman, kanuna baktığımız zaman “Bölgede kamu kesimi-özel kesim ve sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen ve bölge plan ve programları açısından önemli görülen diğer projeleri izlemek.” denilmektedir ancak fiiliyata bakıldığı zaman, Sayıştayın yapmış olduğu denetimlerde bu görevin ajanslar tarafından tam olarak yerine getirilmediği; ajans kaynaklarıyla desteklenen projeler dışında yer alan, bölge kalkınması açısından önemli projelerin sistematik bir yaklaşımla izlenmediği; envantere yönelik standart bir çalışmanın da yapılmadığı tespit edilmiştir. Ajansların çoğu tarafından bu izleme görevinin, ajans desteklerinin izlenmesi olarak algılandığı anlaşılmıştır. Kalkınma ajansları tarafından hazırlanan ve bölgesel kalkınma açısından önemli olan bölge planları etkin bir şekilde uygulanmamakta, planlar genel anlamda üst ölçekli birer niyet dokümanı olarak kalmakta ve işlevlerini tam olarak yerine getirememektedir.

Bölge planlarının etkin şekilde uygulanabilmesi açısından yeterli mevzuat düzenlemesi yoktur. Kalkınma planları beş yıl süreyle hazırlanmasına rağmen bölge planları bu süreyle uyumsuz olarak on yıl için hazırlanmakta ve plan yapısında bu uyumsuzluklar önemli sorunlar oluşturmaktadır. 26 kalkınma ajansı tarafından 2014 yılında uygulamaya konulan bölge planlarının hiçbirinde 2019 yılının ilk yarısı itibarıyla revizyona gidilmediği gibi, revizyon ihtiyacı olup olmadığına yönelik de herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Sanayi Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmesine ve Kalkınma Planı yayınlanmasına rağmen bölge planlarını güncellemesi için beş yıldır adım atmadığı için bir revizyon ihtiyacı olup olmadığını da dikkate almamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayalım efendim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Burada özellikle personel sayısında ciddi sıkıntılar olduğu, Sayıştay raporlarında ön plana konulmuş. Bir de ayrıca ajans gelirlerine bazı belediyeler resmen el koymuş, ajans yönetimleri ile ne yazık ki bu konu karşısında suskun kalmışlardır. Mesela Ankara Kalkınma Ajansının en büyük gelir kalemi Ankara Büyükşehir Belediyesinden aldığı paylar olmasına karşın -yaklaşık yüzde 30- 2018 dâhil olmak üzere payının önemli bölümünü belediyeden alamadığı görülmüştür. 2009-2017 arasında Maliyeye böyle bir başvurunun bile yani ajans tarafından Maliyeye böyle bir başvurunun bile yapılmadığı tespit edilmiştir. Tutar, Maliye Bakanlığına göre 93 milyon lira civarındadır.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum efendim, sağ olun.

Sayın Şevkin, size söz veriyorum, daha sonra Sayın Böke’ye söz vereceğim ve ara vereceğim.

Sayın Şevkin, buyurun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Geçmişten günümüze sanayi kültürüyle yoğrulmuş, bereketli topraklarıyla nam salmış Adana’mız, ne yazık ki uygulanan yanlış ekonomi politikaları nedeniyle bugün “işsizliğin başkenti” olarak anılmaktadır. Adana, millî gelirde, sanayi teşviklerinde, kamu yatırımlarında hep geri plana itilmiştir. Hayat pahalılığında Türkiye’de 3’üncü sırada yer alan Adana’da ekonomik krizle birlikte büyük sanayi kuruluşları, fabrikalar, küçük ve orta boy işletmeler kapanmıştır. Bir zamanların tarım ve sanayi devi Adana’da son on yılda 55 büyük fabrikanın kapısına kilit vurulmuştur. Türkiye’nin önemli sanayi tesisleri arasındaki Paktaş, Milli Mensucat, Çukobirlik, Güney Sanayi ve

TEKEL kapanan fabrikalara en üzücü örneklerdir. İçinde bulunduğumuz ekonomik buhran nedeniyle de Adana'da tarım ve sanayi alanındaki üretim tesislerinin kapanmasının önüne geçilememektedir. Ne yazık ki bu olumsuzluklar, binlerce insanın işsiz kalmasına neden olmuştur. Kentte kapılarına kilit vurulan fabrika binaları ya atıl durumda kalmış ya da tüketim toplumunu özendiren alışveriş merkezlerine dönüşmüştür. Adana'da sadece son beş yılda kapanan işletmelerin sayısı 6 bini geçmiştir. Uzun yıllar özellikle büyük göç alan Adana, 2011'den bu yana göç vermeye başlamıştır. Adanalı sanayici ve iş insanları kentteki krizin yanlış teşvik politikalarıyla âdeta tavan yaptığı konusunda hemfikiridir. Çevre illere uygulanan teşviklerin dışında tutulması sanayicileri teşvik alabilecekleri illere kaydırmıştır. Uygulanan yanlış teşvik politikaları, Adana'nın gelişimini engellemektedir.

Ayrıca sürekli artan enerji fiyatları ve artan dışa bağımlılık nedeniyle enerji sektörü, uluslararası boyutta rekabet etme şansını yitirmiştir. Bu nedenle fiyatlar makul ölçülere çekilmeli, enerji verimliliği üzerine odaklanılmalıdır. Türkiye'de en önemli sorunlarından biri olan enerji ve enerji krizini en kısa ve ucuz yoldan hızlıca çözmek için öncelikle yatırım ve teşvik mekanizmaları, ardından altyapı yatırımları, kapasite artırımı ve kalifiye personelle enerji verimliliği üzerine yoğunlaşılmalı, enerji verimliliği uygulama laboratuvarları kurulması sağlanmalıdır. Bu kapsamda Adana ili başta olmak üzere Çukurova bölgesi için son derece önem taşıyan ancak 2007'den bu yana kamulaştırmada çıkan sorunlar nedeniyle yatırıma açılmayan Ceyhan Enerji İhtisas Bölgesi'nde yer alması gereken rafineri, petrokimya tesisleri, petrol ve doğal gaz depolama tesisleri, liman ve tersane projeleri de artık hayata geçirilmelidir. Kuruluş kararının üzerinden on iki yıl geçmiş olmasına rağmen, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan, 24 Haziran 2018 seçim kampanyasında "5 mega sanayi bölgesi kuruyoruz." diyerek bölgeyi sanki yeni bir projeymiş gibi kamuoyuna sunmuş, 4 Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, 4 de Sanayi Bakanı eskiden Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi kayda değer bir ilerleme sağlamamıştır. Umarım, Sayın Bakanım, sizin döneminizde bu Ceyhan Endüstri Bölgesi hayata geçer. Umuyoruz, bu proje sizi de eskitmez, inşallah.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Haziranda temel atmaya bekliyoruz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – İnşallah efendim.

Adana imalat sanayisinin Türkiye imalat sanayisi içerisindeki payı 2006'da yüzde1,63'ken yüzde 1,50'ye gerilemiştir. Gayrisafi yurt içi hasıladan 2004 yılında toplam üretiminden yüzde 16,2 pay alırken ne yazık ki son yıllarda bu yüzde 10,4'e gerilemiştir. Türkiye ekonomisindeki pay, Adana açısından azalmaktadır.

Adana dışında, yine Türkiye Bilimler Akademisine bir göz atacak olursak bu akademinin hem ulusal hem de uluslararası kapsamda yapılan araştırmalarda adında "bilim" olan kurumun yanlı olduğu ortaya çıkmıştır. Bakanlığın kendi kaynaklarıyla yaptığı anketlerde ve faaliyet raporlarında bu durum açıkça ortaya çıkmaktadır.

CHP Bilim Platformu tarafından en son yapılan raporlara göre, 2016 yılıyla karşılaştırıldığında beyin göçü yüzde 63 oranında artmıştır. Özellikle kadın sayısı yüzde 37'ken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayınız Sayın Şevkin.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Hemen tamamliyorum.

...bu oran yüzde 42'lere çıkmış, kadınlarda da beyin göçünün yoğun olduğu...

Türkiye'de bu beyin göçünün sebepleri arasında acaba siyasi baskı ve yine sistemin etkileri analiz edilmiş midir Bakanlığınız tarafından? TÜBA ve Bakanlık olarak uluslararası alanda ödül kazanan kaç proje vardır? TÜBA ödülleri kapsamında adayların siyasi kimliklerine göre hareket edildiği iddiası

doğru mudur? TÜBA'nın görevli olduğu üniversitelerdeki işe alımlar araştırılmış mıdır? Liyakat esaslarının göz önünde bulundurulmadığı iddiası doğru mudur? Yine, KOBİ'lerde de Sayıştayın KOSGEB hakkındaki tespitleri devlette yaşanan suiistimalin, kadrolaşmanın, liyakat çöküşünün, yandaş kayırmanın ve kamu kaynakları israfının en somut örnekleri görülmektedir. KOSGEB kadrolaşmada tavan yapmış, yakınına kaynak aktarma zirveye ulaşmıştır. KOSGEB'de teknik terimle "yalan beyan" üzerine adrese teslim krediler yapılmıştır. 2018 bütçe görüşmelerinde Sayıştay raporlarında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyoruz efendim.

Sayın Sındır, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, sayın bakan yardımcılarım, Bakanlığımıza bağlı değerli kurumların değerli temsilcileri, yöneticileri, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, Sayın Bakan tarafından gerçekleştirilen etkileyici bir sunumla karşı karşıyaydık ama dikkatimi çekti, bugüne kadarki birçok bakanlık sunumunda olduğu gibi "2002 yılında şöyleydi, şimdi böyleyiz." demedi Sayın Bakan. Bunun nedeni, ya kendi dönemiyle gurur duyarak bir sunum yapmaya çalıştılar ya da 2002'yle bugün arasında farkı çok ortaya koyamayacağını görmüş olabilir diye onu da ifade etmemiş olabilir.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Doğrusu o.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Bakanım, doğrusu yaptığınızdır.

Biz, burada 2018 yılı kesin hesabını görüşmek ve 2020 yılı bütçesini görüşmek ve önümüzü görebilmek ve bu konuda bizler muhalefet milletvekilleri olarak -Cemal Bey'in ifade ettiği gibi- size bardağın boş tarafını ifade edebilmek ama o bardağı doldurabilmek hedefiyle, amacıyla size destek olmak için görüşüyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Sındır, aslında, sizin konuşmanızın bir anlamda da Bakanlığı, tüm bürokratları motive edici bir yönü de oldu yani etkileyici bir konuşma.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum. Ben de ona çaba gösteriyorum. Sonuç olarak, burada bize sunum yapan bütün bakanlarımızın, devletimizi yöneten kurumların başarılı olmasıdır dileğimiz, ona destek vermek, çaba sarf etmek de hepimizin görevidir doğal olarak ama eksikler, yanlışlar ve başarısızlıkları ifade etmek ve kamuoyunun da halkın da bu konuda takdirine sunmak; halkın takdiri, esas olan konu odur.

Tabii, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı... Burada, biz sanayiye mi konuşuyoruz, imalat sanayisini mi ya da tekstil ve benzeri diğer sanayi sektörlerini mi yoksa teknolojiyi mi? Ama ben teknoloji ağırlıklı ve daha çok bilim ve teknolojiye dayalı, katma değeri yüksek yüksek teknolojik ürünleri hedef gösteren bir sunumla karşılaştım. Ama diğer yandan, ülkemizin gerçekten sanayi noktasında, imalat sanayisi sektöründe de durumunu da ifade etmek ve bu konudaki düşünceleri de paylaşmak isterim. Yani işte o noktada muhalefetin görevini yapması gerektiğini de düşünüyorum, her alanda olduğu gibi.

İmalat sanayisi alanında 2018-2019 arasında tam on bir ay düşüş oldu, bunu gayet iyi biliyoruz. Son ayki yüzde 3,4'lük artışı ifade edenler diğer on bir ayki gerilemeyi de gözden kaçırmazsınlar. 2019 Ocak-Ağustos döneminde bir önceki yıla göre daralma yüzde 3,4'ü bulurken madencilikte binde 7, imalat sanayisinde yüzde 3,8 küçülme olmuş. İmalat sanayisi kapasite kullanım oranı 2015'ten beri en düşük seviyeye, yüzde 75,5 düzeyine gelmiş. Şimdi, bunu da görmek lazım değerli arkadaşlar. Yani buna çözüm üretmek lazım.

Diğer yandan, sanayimiz tabii, istihdam yaratma kapasitesinde dünyayla rekabet şansını büyük ölçüde yitirmeye başlamış durumda. Eğitimli iş gücümüzde işsizlik artıp neredeyse yüzde 30 sınırına dayanmış. İş bulma ümidini kaybedenlerle beraber yüzde 15,6'lık; mevsimlik istihdam hariç tutulduğunda yüzde 22,6'yı bulan işsizlik oranı da bu sektörün krizini daha da derinleştiriyor.

Tabii, bir sanayi politikası düşünün, işsizliğe çare olamıyor. Tabii, mühendisleri, teknik kadroları mezun olamadıkları alanlarda iş ararken beyin göçünde de gerçekten rekorlara doğru koşuyoruz. Bu konuda içimiz kan ağlıyor. Çok değerli beyinler, çok değerli yetişmiş elemanlarımız, gençlerimiz çareyi, kurtuluşu yani gelecek endişesiyle olan çareyi dışarıda arama durumuna düşüyorlar.

Tabii, istatistiklere göre 15-29 yaş grubundaki her 3 gençten 1'i ne eğitimde ne de istihdamdaysa, bu gençlerimiz staj dahi görmüyorsa, sayısı 5 milyon 600 bini bulan bu kayıp kuşağın sorumlusunun aslında bu sanayisizleşme süreci ve politikası olduğunu da görmek, ifade etmek gerekiyor. Bu konuda, istihdam yaratan sanayi politikalarına ciddi bir şekilde ihtiyaç var.

Şimdi, sunumunuzda ve strateji belgenizde tarım, gıda, hayvancılık, biyoteknoloji, tıp, tekstil ve benzeri sektörlerin aslında teknoloji alanındaki gelişimine önayak olacak, ışık tutacak, yol gösterecek çok fazla bir şey göremedim, bir iki yerde geçiyor. Sunumunuzda da sadece sanki bu sektörleri GAP Bölge Kalkınma İdaresine, DOKAP'a falan bırakmış gibi bir bölüm ayrılmış. Tabii ki TÜBİTAK'ın bu konudaki çalışmalarını en azından bir tarımcı olarak takip etme şansım oluyor ama tabii, AR-GE deyince, AR-GE destekleri konusunda dünyada biraz sanki geri kaldık gibi. Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda 2020 yılına 1,1 olarak bir hedef konulmuş. AR-GE harcamalarının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2019'da 1, 2020'de 1,1 ama şimdi 0,96 hedefini görüyoruz. Mesela Kore'de 4,15; Almanya'da 2,94; OECD ortalaması 2,40. Bu 4,15 Kore'de, bunun dolar karşılığı da 64,3 milyar dolar -altını çiziyorum- yani bu gayrisafi yurt içi hasılanın 4,15'i ama bunun, AR-GE'ye ayrılan desteğin değer olarak karşılığı 64,3 milyar dolar.

Dolayısıyla, aynı şekilde, Sayın Bakanım, ben bu yapay zekâ konusuna gerçekten önem veren bir durumdayım şu anda. Yapay zekâ konusunda Çin'in, Amerika'nın yani sadece yapay zekâ alanında 3,5-4 milyar dolar kaynak ayırdığını düşündüğümüzde, hatta Amerika'nın zannediyorum 6 milyar dolarlara kadar çıkan, sadece bir alanda o kadar büyük bir araştırma, teknoloji üretim gücü var ki bunun karşısında bizim çabalarımızın devde kulak gibi kalması tabii, rekabet şansını tamamen ortadan kaldırıyor diye açıkçası düşünüyorum.

Şimdi, tabii, o nedenle, sanayi ve teknolojiyi bir bütün olarak görmek, teknolojiyi de sadece sanayi alanına üretim alanı olarak görmemek gerekir. Yaşamın her alanına, teknoloji ihtiyacı duyan her alanda ifade etmek gerekir.

Son bir sözüm: Ben bunu her fırsatta ifade ediyorum. GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, daha doğrusu kurumsal olarak değil ama GAP projesi yani GAP, 1989 yılından beri o projenin içindeyim. Doktora çalışması yaptım projeye ilgili. Yani ilk 1989 yılında Japonlara verilen bir iş olarak hazırlana master planla GAP projesi 1,8 milyon hektar alan sulamaya açılacak, 21 adet baraj, hidroelektrik santral ve sulama barajı yapılacak idi. Tabii onun tamamı sulama amaçlı değil 21 barajın ama. Sonra o 22 baraja çıktı, 19 hidroelektrik santral oldu.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Sayın Bakanım; bu, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 2018 yılı son durum raporu bu. "web" sayfasından aldığım rapor. 2017 yılı sonuna kadar 546.345 hektar sadece sulamaya açılmış. Sadece 546.345 hektar. Hedef ne? 1,8 milyon hektar. Yani üçte 1'i bile değil. Bunun 197.969 hektar sulama şebekesinin inşaatı da devam ediyor. Bu konu, sulama yatırımı Devlet Su İşlerinin işidir, sizin görev alanınıza girmedğini biliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun efendim, lütfen tamamlayalım.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı sizin sorumluluk alanınızda ve bu projelerin, bu yatırımların, üretim ve istihdam yaratıcı bu yatırımların, tarımsal üretimde verimliliği 4-5 misli, 8-10 misline artıracak sulama yatırımlarının sizin idarenizde, Bakanlığımızın bünyesinde olan bir idarenin faaliyetlerindeki etkinlik adına önemli olduğunu düşünüyorum. Mesela 2002-2017 Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı döneminde ise 1,8 milyon hektarlık alanın sadece 313.237 hektarı gerçekleştirilmiş. Dolayısıyla bunun enerji üretiminde gerçekleştirme oranı, fiziki gerçekleştirme oranı sadece yüzde 70-74 oranında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Son cümlem Sayın Başkan...

Bu proje ve diğer GAP dışında DOKAP, KOP (Konya Ovası Projesi), DAP gibi proje alanlarının etkinliğini de bölgesel kalkınma projelerinin de daha dikkatle üzerinde, daha hassasiyetle, daha çok kaynakla bölgenin kalkınmasına, gelişimine yönelik -zaten tamamı onların bölgesel entegre kalkınma projesi olduğu için- çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Sözlerimi burada sonlandırıyorum.

Sayın Bakan, size, şahsınızda, nezdinizde bütün Bakanlığımızın bürokratlarına ve ilgili, bağlı kurumların bütün değerli yöneticilerine saygılar sunuyorum. Bütçenizin hayırlı olmasını, ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Böke, buyurun.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün sanayiye tartışacaksak her şeyden önce sanayisizleşme sorununu tartışmalıyız. Türkiye, akademisyenlerin uzun süredir dile getirdiği gibi bir erken sanayisizleşmeyle karşı karşıya. Dolayısıyla hem yeni sanayiye yakalamak konusunda hem de hiçbir zaman tam kuramadığımız sanayinin var olan yapısını düzeltmek konusunda eş güdümlü yürüyen bir çalışma programına ihtiyaç var. Buna ihtiyaç kendisini, bugün içinde bulunduğumuz durumla da tarif ediyor. Şimdi “Durumu nereden tarif edeceğiz?” dersiniz... Bana sorarsanız, 4 milyon 650 bin kişiyi işsiz bırakan bir düzenle tarif etmeliyiz; bununla birlikte, yeterince istihdam yaratamayan ve yaratamadığı istihdamdan eğitilmelerin iş gücüne katılımını sorumlu gören anlayışla değerlendirmeliyiz; bununla birlikte, sanayinin ve yatırımsızlığın esasında bir sonuç olarak ortaya çıktığı, hukuksuzluk, katılımcılıktan uzak, içine herkesi alan kapsayıcı bir düzenin yoksunluğuyla tarif etmeliyiz. Yani bir kalkınma stratejimizin olmayışı üzerinden bir tartışma yapmaya ihtiyaç olduğu kanaatindeyim.

Şimdi, tartışmayı buradan çerçevelediğimiz zaman -çok değerli arkadaşlarım bir sürü veriyi paylaştı, onun için veriye girmeyeceğim ama- şunu söylemek durumundayım: Bu bütçenin dayandığı önümüzdeki yıllara dair öngörüler yeniden şunu söylüyor bize: “Biz hesap yapmaktan falan vazgeçtik, ‘yüzde 5 büyüme’ diyelim de o büyümeyi nasıl yakalayacağımıza dair tartışma önemli değil.” Bu, bir kere, veriye ve sağlıklı bir analize dayalı bir çerçeveden yoksun olduğumuza işaret ediyor; bunun endişesi. Geçmiş dönemdeki yaklaşımlarımızın sonucu nedeniyle doğrusu bence kritik bir hâle geliyor.

Bir kalkınmadan bahsedeceksek veya sanayiden ve teknolojiiden bahsedeceksek her şeyden önce bilimi tartışmak gerekiyor. “Türkiye’de bilim var mı?” sorusunun yanıtı, korkarım ki -yani bir bilim insanı olarak bunu söylüyor olmaktan üzüntü duyuyorum- Türkiye’de bilimin durumu çok acı ve gittikçe de daha ağır bir yıkımla karşı karşıya kalıyoruz çünkü üniversiteler, özgür olması gerekirken, farklı fikirleri tartışmaya açık olması gerekirken birbirimizin farklılıklarını düşmanlaştıran bir anlayışla dört duvara ve çorak birer binaya dönüştürüldü. Onun için, ne yaparsak yapalım, her şeyden önce farklı fikirlerin konuşulabildiği bir özgür zemini yakalamamız gerekiyor. Bu özgürlüğün olmadığı yerde sonucun ne olduğunu G20 toplantısından önce yayımlanan uluslararası çalışmalar gösteriyor. Türkiye’de bilimsel üretim de azalıyor, üretilen bilimsel çıktıların başkaları tarafından değerlendirilecek değerde görülmesi de maalesef gittikçe erozyona uğruyor. Türkiye’nin yaptığı bilimsel yayınlar atıflanmayan, dolayısıyla başkaları için kıymetli olmayan işlere hapsolmuş gözüküyor. Yine, bu G20 raporunu bu açıdan çok önemsiyorum çünkü G20 raporunda bir veri daha var, bence çok endişe verici: Türkiye’de üniversiteler ve bilimsel yayınların hızının artıyor olmasına rağmen, dünyada en çok sahte akademik dergi çıkarılan ülkeler arasında Hindistan, Nijerya ve Türkiye sayılıyor. Yani biz nitelikli bir iş yapmayı hedef edinmişsek önce o nitelikli işin üretildiği bilimsel zeminlerde gerçek fikirlerin tartışılabilmesini sağlayacak bir ortam yaratmamız gerekiyor. Dış dünyaya kapalı, yerlilik ve millilik kantarını siyasetin eline sıkıştırmış bir yaklaşımla bilim tartıştığımız zaman, işte uluslararası ortaklıklarla yapılan araştırmalar Türkiye’de yüzde 25’in altında gözüküyor. Oysaki bilim dediğimiz şey, çok evrensel bir şey. Bu gerçekleri birlikte arayabilen, farklılıkları düşmanlaştırmayan bir anlayışa çok ihtiyacımız var.

İkinci meselemiz teknoloji. Teknolojiyi sadece bilim üzerinden değil, Sanayi 4.0 gerçekleri üzerinden de tartışmalıyız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Böke, lütfen tamamlayınız.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Hemen tamamlayacağım.

Bu Sanayi 4.0’ı, esasında, gelecekte gelecek bir şey olarak değil, bugün içinde olduğumuz hâl olarak tarif etmeliyiz. Sanayi 4.0’da robotlar bekliyoruz ama “robot” diye tarif ettiğimiz şey, veri; dolayısıyla verinin serbest kullanılabildiği bir zemine ihtiyacımız var ama verinin aynı zamanda korunduğu bir zemine de ihtiyacımız var. Mesela, Wikipedia’nın yasak olduğu ama insanların sağlık hizmetini kullandıkları verilerin “terörist” damgası yemek üzere kullanıldığı bir acayip veri ortamındayız biz. Dolayısıyla bence şu soruya yanıtı ihtiyacımız var: Türkiye’nin dijital dünyada ve dönüşen teknolojik zeminde veriye dair çerçevesi ne olacak? Biz, Avrupa Birliği gibi, hak tarifi üzerinden kişisel verilerin korunduğu, düzenlendiği bir çerçeve mi kuracağız; yoksa, Çin gibi, verilerin devletin elinde bütün bir güce dönüştürüldüğü bir yeni düzene mi geçeceğiz; yoksa, Amerika gibi, tekelleşmelerin içine hapsedilmiş bir egemen dünyanın içinde Türkiye’nin yoksullaştığı bir yere mi gideceğiz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen son sözlerinizi...

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – İzninizle bitiriyorum.

Sanayi 4.0’da veri kadar algoritmaları da tartışmalıyız, biz yazmalıyız bu algoritmaları ama algoritma yazabilmek için aynı zamanda büyük veri analizlerinde hakikaten özgürce soru sorabilmek gerekiyor.

Ezcümle: Teknoloji için, kalkınma için her şeyden önce özgürlüğe ihtiyacımız var. Bunun olmadığı bir düzende olduğumuz gerçeğini konuşmadığımız sürece geri kalan sunumlar “güzel sunumlar” olarak atfedilmenin ötesine geçemezler.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Sayın Başkan, bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – G20’nin kurulu bir sekreteryası yok. “G20 raporları” derken neyi kastediyorsunuz?

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – G20 toplantılarının içerisinde rapor...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Yani her ülke, üstlendiği dönemde kendi çalışmalarını yapıyor.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Doğru.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – “G20 raporu” derken neyi kastediyorsunuz?

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – G20’nin son toplantısı için hazırlanmış olan bir rapor var, eğitimle ilgili, o raporu ben size iletirim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sağ olun.

Sayın Şimşek, buyurun.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, öncelikle 2019 yılı bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Binlerce yıldır yaşadığımız bu coğrafyada hür ve bağımsız yaşamamız adına özellikle ASELSAN’ı ve diğer kuruluşlarımızı, Türk ordusuna yapmış olduğu İHA’larla, SİHA’larla ve askeri araçlarla ilgili çalışmalarından dolayı tebrik ediyorum ve başarılarının devamını diliyorum.

Sayın Bakanım, sanayi konusunda, ben, öncelikle, Marmara ve İstanbul merkezli yatırımlardan artık vazgeçmenizi istiyorum çünkü bu bölgenin gerek nüfus yoğunluğu olarak gerekse arazi olarak tamamen tıkağında, bundan sonra, Adana, Mersin, Niğde, Aksaray ve Konya merkezli yeni bir Marmara’ya aday olan bu bölgede, arazinin daha uygun olduğu bu bölgede sanayi yatırımlarına ağırlık verilmesini talep ediyorum. Çünkü artık, Marmara’da yapılan yatırımlar sadece sanayi yatırımı olmakla kalmıyor, oraya yeni bir nüfus yoğunluğu getiriyor hem trafik hem konut, her şey tıkanıyor. Artık buradaki yatırımlara son verelim ve bahsettiğimiz Adana, Mersin, Niğde, Aksaray ve Konya bölgesinde yeni yatırımlara başlayalım, buradaki yatırımları destekleyelim. Ama bu yatırımları yaparken de hep aynı sektördeki yatırımlara destek vermeyelim, birazcık farklı alanlara kayalım çünkü küçük sanayi siteleri kuruluyor, bunlara belki destek veriliyor ama inanın, küçük sanayi sitelerinde üretime dönük çok bir şey yok. Yani küçük sanayi sitelerinin tamamı işte, kaportacı, boyacı, marangoz. Bu, zaten birçok şehirde daha önceden kendi imkânlarıyla yapılabilen sanayi siteleri.

AR-GE’yi destekleyelim tabii, herkes bu konuya dikkat çekiyor. Tersine bir beyin göçünü başlatmamız gerekiyor. Bunun bedeli neyse bu bedeli ödeyip... Bir kamyon domates satıyoruz, bir tane cep telefonu alıyoruz. Yani bir kamyon domates satın bir tane cep telefonu alarak, 100 gram plastiğe bu parayı ödeyerek bu ülkede ekonomiyi ayağa kaldıramayız. Bununla ilgili ne yaparsak... Çünkü

buna ihtiyaç var, ben her yıl bunu konuşuyorum bütçede. Yani bu cep telefonunun en iyisini biz yapalım. Nasıl yapacaksak, bununla ilgili ciddi bir... Piyasası hazır, müşterisi hazır. İç piyasaya milyarlarca lira kaynak ayırıyoruz, bu, ithalata gidiyor. Bununla ilgili mutlaka bir çözüm üretelim, en iyisini biz yapalım. En iyisini yapmadığımız sürece -biz Türk'üz, Müslüman'ız- bizim orta değerdeki bir ürünümüzü Avrupa'nın, Batı'nın baş tacı yapması mümkün değil. Bununla ilgili ben ciddi bir yatırım yapılmasını talep ediyorum.

Tabii "Her yerde organize sanayi bölgesi olsun, her yerde küçük sanayi sitesi olsun, her ilçede bunlardan olsun." mantığını ben yanlış bir mantık olarak görüyorum. Yani tarımın olduğu yerde, turizmin olduğu yerde, tarım arazilerinin çok kıymetli olduğu yerde limon bahçelerini, portakal bahçelerini keserek buralara organize sanayi bölgeleri yapmayalım, bunun önüne geçelim, bunu daha uygun olan bölgelere kaydıralım. Belki orada maliyet biraz daha fazla olacak. Seçim bölgem olan Mersin'de 3 tane organize sanayi bölgesini taşları kırarak yaptık biz, gerçekten de doğru oldu. Ama yeni yapılan bazı planlamalarda gerçekten tarım arazilerinin katledileceği, narenciye bahçelerinin katledileceği yatırımlar görmekteyiz. Bununla ilgili mutlaka bir tedbir alınmalıdır. Yani yerel yöneticiler siyasetçileri, milletvekilleri, bakanları sıkıştırıyorlar. "Her ilçede organize sanayi olsun." yani 5 bin nüfuslu bir ilçede arazi uygun değilse organize sanayi olmasın, daha uygun bir yerde olsun ama bu mantık herkese hata yapıyor.

Tabii, küçük işletmelere olan desteklerde, özellikle KOSGEB kredilerinde ve diğer kredilerde prosedür gerçekten çok ağır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen sözlerinizi tamamlayın.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Yani küçük bir işletmeci, bu prosedürü yerine getirinceye kadar zaten iş işten geçmiş oluyor. Gerekirse bunlarla ilgili hazır projeleri, destek projelerini Bakanlık olarak hazırlayıp sunalım. Yani benim seçim bölgem olan Mersin'de -düşünün- Mut ve Gülnar, Karaman'a bağlanmak istiyor, ne kadar acı bir şey, bakın. Mersin'in iki ilçesi Mut ve Gülnar, Karaman'a bağlanmak istiyor. Niye? Burada iş yok diye, her gün Mut ve Gülnar'dan 5 bin kişi Karaman'a gidiyor. Zeytinyağı fabrikası kurulmuş, belki 80-100 tane zeytinyağı fabrikası var ama sadece ham zeytinyağı üretiyor. Yani bunun sanayisiyle ilgili bir proje yapılıp buna destek verilsin. Zaten yeteri kadar zeytinyağı fabrikası var. Mut'taki OSB'ye destek verilsin. Yani yazık günah, buradaki insanlar günlük o trafiği çekmesinler, kendi bölgelerinde iş bulsunlar.

Yine aynı şekilde, Tarsus Gıda OSB'yle ilgili de sizden destek bekliyoruz. Sayın Bakanımız çok mücadele veriyor ama biraz ağır aksak gidiyoruz. Buna ciddi bir kaynak ayrılın ve bu OSB hayata geçsin.

Başarılarınızın devamını diliyor, saygılar sunuyorum.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Mersin'i özel konuşabiliriz. Sayın Bakanım zaten haftada bir gün beni arıyor mutlaka Mersin'le ilgili olarak, her konuyu takip ediyoruz.

Bir de Gilindire Mağarası'nın ve dolayısıyla Mersin'in tanıtımına kalkınma ajansları olarak büyük destek verdik, orada da bir ufak hatırlatma yapmış olayım.

Sağ olun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Bakanımıza çok teşekkür ediyoruz efendim.

Birleşime 15.15'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.26

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 15.21****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, 22’nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Müzakerelere devam ediyoruz.

Sayın Erbaş, buyurun lütfen.

AHMET ERBAŞ (Kütahya) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım ve değerli bürokratlar; hepiniz hoş geldiniz. Şimdiden Bakanlığımızın bütçesi hayırlı uğurlu olsun.

Ben önce AR-GE konusuna girmek istiyorum Sayın Bakanım: AR-GE merkezi ve teknoparklar, teknolojik gelişim açısından en önemli alanlardır. Türkiye’nin de bu merkezlerle ilgili çalışmalar yapıyor olması çok önemlidir ve yapıyorsunuz da. Bu sistemler dünya üzerinde belirli bir program doğrultusunda işlemektedir. Slikon vadileri, teknoloji merkezleri, çok uluslu şirketlerin AR-GE alanları günümüz dünyasının teknolojisine yön vermektedir. Bunlar malumunuz. Bunlar bu çevrede devam ediyor Sayın Bakanım. Birinci olarak, farkındalık yaratmak; ikincisi, farkındalık yarattığımız projeye dönüştürmek; üçüncüsü de, bu projelerin ticarileştirilmesi. Biz, bir ve ikincisinde çok başarılıyız ama üçüncüsünde bu kadar başarılı olduğumuz konusu tartışmaya açıktır. Çünkü bu konuda bazı stratejik hatalar yaptığımıza inanıyorum. Bizim kaynağımız ve teşvik destekleriyle büyüyen firmalarımız, yabancı danışmanlık şirketlerinin eline düşürülmektedir. Yeni yatırımlar bizden olacak, kârı başka ülkeler kazanacak, kendi insanlarımızı yabancı danışmanlık şirketlerine yönlendirmek veya onlara öncelik vermek, bence kendi şirketlerimize bir haksızlık olduğuna inanıyorum.

Buradan Kütahya’ya gelmek istiyorum Sayın Bakanım: Bizim son on yedi yılda Kütahya’da birçok kurumumuz özelleşti; Şeker, Azot, Tunçbilek, Seyitömer. 4 milyar doların üzerinde bir para kazandı devlet.

Sayın Bakanım, her gün nüfusumuz azalıyor, göç veriyoruz ve biz devlete para kazandırdık. Bu özelleştirmelerden dolayı 27 bine yakın insanımız işsiz kaldı. Şimdi diyoruz ki, özellikle Altıntaş ilçemizde 560 hektar alana Zafer Organize Sanayi Bölgesi yapılıyor. Bizim Simav’da, Gediz’de, Tavşanlı’da bir ve iki olmak üzere Kütahya merkez organizelerimiz var. Bunların hemen hemen doluluk oranı da çok yüksek. İsimsiz kahraman sanayicilerimiz bir yerlere gelmek istiyorlar ama artık daha büyük düşünmemiz ve global yatırımlara ihtiyacımız olduğuna inanıyorum.

Biz Çin’le porselende neredeyse başa baş mücadele ediyoruz Kütahya olarak. Sayın Bakanım, Kütahya olarak porselen konusunda Çin’e kafa tutuyoruz. Ticaret odamız il il dolaşıyor ve yatırımcı arıyor. Gelin Zafer Organize Sanayi Bölgesi’ne yatırım yapın çünkü bu 560 hektarlık alan içinde hızlı tren ve havalimanımız var. Ankara’ya çok yakın. Biz istiyoruz ki sizler bu konuda bize babalık yapın, ağabeylik yapın -tabiri neyse- çünkü sizlere yatırımcı geliyordur yurt içi ve yurt dışı; mutlaka sizlere danışmanlık olarak sunanlar vardır. Burası bizim göz bebeğimiz olabilir. Burayı yalnızca Kütahya

olarak düşünmeyelim. Burası Afyonkarahisar ve Uşak'ın tam ortası. Bu yüzden, burada yapacağımız her yatırım aynı zamanda 3 vilayetimizi de kalkındırmış olacaktır. Savunma sanayisi, burası için bulunmaz bir Hint kumaşı olabilir Sayın Bakanım. Bu konuyu yönlendirebiliriz.

Yine, Emet, Hisarcık ve Tavşanlı üçgeninde organize bor ihtisas bölgesi istiyoruz. Dünya borunun yüzde 64'ü malum bizde efendim, Hisarcık ve Emet'te. Fakat biz yalnızca burada madeni çıkarıp Bandırma Limanı'na sevk etme durumundayız. Başka hiçbir şeyimiz yok. Bunları benden çok daha iyi biliyorsunuz.

Biz Kütahya olarak Sayın Bakanım, çalışmak istiyoruz. Devletten özel teşvikler, özel yardımlar veya ulufe istemiyoruz. Bizim elimizden tutun. Gençlerimiz çalışkan çünkü bu memlekette en ufak bir terör yok, sıkıntılı bir yer değil. Çalışkan ve verimli insanların olduğu bir yere lütfen sahip çıkın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayalım efendim.

AHMET ERBAŞ (Kütahya) – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdiden hayırlı olsun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sağ olun. Teşekkür ediyorum.

Şimdi değerli arkadaşlar, Sayın Aydın'a söz vereceğim, daha sonra Sayın Altıntaş'a, sonra da Sayın Başkan'a söz vereceğim.

Buyurun Sayın Aydın.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, saygıdeğer Komisyon üyeleri ve milletvekili arkadaşlarım, çok kıymetli bürokratlar, basınımızın seçkin temsilcileri; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin kalkınma hamlesinde çok önemli bir paya sahip olan sanayi yatırımlarının planlı bir şekilde gerçekleştirilebilmesi, çevresel dengelerin korunarak verimliliğin ve sürdürülebilir kalkınmanın sağlanabilmesinde önemli bir rol üstlenen organize sanayi bölgeleri, aynı zamanda sunduğu istihdam imkânları özelliğiyle de ülke ekonomisine büyük katkılar sağlamaktadır.

Sanayinin uygun görülen alanlarda yapılanmasını sağlamak, çarpık sanayileşme ve çevre sorunlarını önlemek, kentleşmeyi yönlendirmek, kaynakları rasyonel kullanmak, sınırları tasdik edilmiş arazi parçalarının imar planlarındaki oranlar dâhilinde gerekli ortak kullanım alanlarının, planlı bir şekilde ve belirli sistemler dâhilinde sanayi için tahsis edilmesiyle oluşturulan hizmet üretim bölgeleri olan organize sanayi bölgeleri, geleceğimiz adına büyük önem arz etmektedir.

Bakanlığımızca bugüne kadar 314 adet OSB'ye sicil verilerek tüzel kişilik kazandırılmıştır. Bu OSB'lerde toplamda 53.288 parselde üretime geçilmiş ve yaklaşık 1 milyon 891 bin kişiye iş imkânı sağlanmıştır. OSB'lerdeki boş parsellerin tahsisinin yapılarak üretime geçmesiyle birlikte bu sayının 2 milyon 500 bin kişiye ulaşması beklenilmektedir.

Bakanlığımız kredi desteğiyle 2018 yılı sonuna kadar 185 OSB projesi tamamlanarak sanayicimizin hizmetine sunulmuştur. Tamamlanan bu projeler için Bakanlık olarak 2019 yılı fiyatlarıyla toplam 6,8 milyar TL tutarında kredi kullanılmıştır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Bakanlığımız 2019 yılı yatırım programında ise devam eden 92 adet OSB projesi bulunmakta olup bu projeler için 2018 yılı sonuna kadar 2019 yılı fiyatlarıyla 1,5 milyar TL harcama yapılmıştır.

OSB’lerde yer alan sanayicilerimiz, uluslararası standartlara uygun yatırım ortamlarında üretim yaparak sürdürülebilir rekabet gücünün çok daha önemli hâle geldiği dünya ekonomisinde daha fazla rekabet gücü kazanabilmektedir. OSB’de üretim faaliyetlerinin verimli bir şekilde yürütülmesi için gerekli olan tek durak ofis hizmetlerinin (ruhsat, izin, abonelik) düşük maliyetli ve hızlı şekilde verilmesi bürokratik engellerin azaltılmasını da sağlamaktadır. OSB’lerde yer alan firmalar emlak vergisi, bina inşaat harcı ve yapı kullanma izin harcı, atık su bedeli, KDV ve benzeri vergilerden muaftır.

OSB’lere yönelik genel politikamız, organize sanayi bölgelerinin marka oluşturacak cazibe merkezleri hâline gelmesi ve OSB’lerin tam kapasiteyle faaliyete geçebilmeleri için sürdürülebilir tedbirlerin alınmasıdır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; OSB’lerde nitelikli iş gücü ihtiyacını karşılamak ve okul sanayici iş birliğini geliştirmek üzere organize sanayi bölgelerinde ortaöğretim düzeyinde resmî ve özel mesleki ve teknik eğitim veren Anadolu lisesi (teknik kolej) açılmasının desteklenmesini sağlamak ve böylece mesleki ve teknik eğitimin niteliğini artırmak için ilki 6/10/2012 tarihinde, ikincisi de 29 Mart 2017 tarihinde olmak üzere Mesleki Eğitim İş Birliği Protokolleri imzalanmıştır.

Türkiye genelindeki OSB’lerde 42 adet özel meslek lisesi, 34 adet meslek lisesi olmak üzere toplam 76 adet meslek lisesi bulunmakta olup OSB’lerin talepte bulunmaları hâlinde meslek lisesi inşaatı için Bakanlığımızca kredi desteği sağlanmaktadır.

OSB’lerde atıl kalan sanayi parsellerine yatırımcıların yönlendirilmesi ve OSB’lerin canlandırılması hedefi doğrultusunda, Bakanlığımız tarafından hazırlanan organize sanayi bölgelerinde bedelsiz arsa tahsisinin genişletilmesine ilişkin Organize Sanayi Bölgelerinde Yer Alan Parsellerin Tamamen veya Kısmen Bedelsiz Parsel Tahsisi Hakkında Karar 2 Kasım 2018’de Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ayrıca; Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği ve Organize Sanayi Bölgeleri Yer Seçimi Yönetmeliği 02 Şubat 2019 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bakanlığımızca sadeleştirilen, kısaltılan ve değişiklik yapılan yeni yönetmelikler OSB’lerin daha yatırım dostu üretim alanları hâline gelmesinin önü açılmış, sanayi parsellerine yatırımcıların yönlendirilmesi ve OSB’lerin canlandırılması hedeflenmiştir.

İlimiz Antalya’da sicil numarası almış Antalya Organize Sanayi Bölgesi olmak üzere 1 adet OSB bulunmaktadır. Bunun yanı sıra Korkuteli Mermer İhtisas OSB ve Korkuteli Karma OSB, Kaş Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi ve Manavgat Karma Organize Sanayi Bölgesi kurulmasına yönelik olarak çalışmalar devam etmektedir. Özellikle OSB konusuna girme sebebim de Manavgat İlçesinde Karma Organize Sanayi Bölgesi kurmak amacıyla Manavgat Ticaret ve Sanayi Odası tarafından 22/5/2019 tarih ve 2019/451 sayılı yazıyla müracaat edilmiş olup Manavgat Karma Organize Sanayi Bölgesi kurulması amacıyla, 7/11/2019 tarihinde OSB Yer Seçim Komisyonunda yer alan tüm kurum temsilcilerinin katılımıyla Manavgat ilçesi Hacıobası mevkiindeki yaklaşık 37,4 hektar büyüklüğündeki alan Manavgat Karma OSB alanı olarak uygun görülmüştür. Bununla ilgili çalışmalar devam etmektedir. Temennimiz İlçemizin de sabırsızlıkla beklediği Manavgat Karma Organize Sanayi Bölgesinin hayata geçirilmesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bildiğiniz üzere 2019 yılında TBMM’de Tıbbi ve Aromatik Bitki çeşitliliğinin korunmasında, bunların üretiminde ve pazarlanmasında karşılaşılan sorunlar ile alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması komisyonu kurulmuştur.

Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Araştırma Komisyonu Başkanı olarak, Komisyon üyelerimiz ve ekibimizle birlikte, DOKAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın, tıbbi ve aromatik bitkiler alanında 2015 yılından bu yana yürüttüğü çalışmalarını bizzat proje sahasında incelemek amacıyla, 11-14 Ekim 2019 tarihleri arasında bölge ziyareti gerçekleştirdik.

Gerçekleştirdiğimiz bölge ziyareti dâhilinde, idaremizin çok önemli çalışmaları hayata geçirdiğini görmek bizleri fazlasıyla memnun etmiştir. Başkanlığımız 2015 yılında DOKAP Bölgesi Tıbbi Aromatik Bitki Envanterinin Çıkarılması ve Ticari Kullanımının Araştırılması Projesi'ni uygulamaya başlamıştır. Bu kapsamda; Doğu Karadeniz Bölgemizin doğal florasında bulunan tıbbi ve aromatik bitkilerin envanteri çıkartılmış bu bitkiler içerisinde ticari ve ekonomik değeri olanlar belirlenerek DOKAP illeri; Artvin, Rize, Trabzon, Giresun, Ordu, Samsun, Gümüşhane, Bayburt ve Tokat'da, AR-GE ve eğitim amaçlı 1'er dekar deneme bahçeleri oluşturulmuştur. Oluşturulan deneme alanlarında her bir ilin ekolojik yapısına uygun yetiştirilebilecek tıbbi ve aromatik bitkilerin belirlenmesi amacıyla çeşitli AR-GE çalışmaları ve eğitim programları düzenlenmiştir. Bu kapsamda idare 550 üreticiye direkt temas etmiş ve sertifikasyonlarını sağlamıştır. Oluşturulan bu farkındalık düzeyi takdire şayandır. Gerçekleştirilen çalışmaların sonucunda her bir DOKAP ili için uygun bitki türü belirlenmiştir. Yalnızca Artvin ilimizde biyolojik çeşitlilik bakımından Almanya'dan daha fazla bitki çeşitliliği var. Mesela oraya özel alıç önerildi her ile bir bitki kapsamında, Rize'de dağ kekiği, Trabzon'da yine, maviyemiş, yine, Giresun'da karayemiş gibi, Samsun'da salep gibi her ilin bir ürünü olacak. Proje kapsamında DOKAP bölgesindeki her bir ilimiz için seçilmiş tıbbi ve aromatik bitkiler üreticiliğini yapacak olan veya bir önceki proje döneminde eğitimlere katılmış üreticilerimizin arazileri yerinde analiz edilmiş ve yapılan değerlendirmeler sonucunda her bir ilde nitelikli 10 adet üretici belirlenmiştir. Böylelikle 9 ilimizde toplam 90 üreticiye ait 170 dekar üretim alanı oluşturulmuştur. Bununla birlikte AR-GE deneme alanında verim, kalite ve özellikleri bakımından seçilmiş olan tıbbi ve aromatik bitkilerin üretim materyallerinin ihtiyaç planlaması, tedarik ve üretimlerine başlandığı gözlenmiştir. Ayrıca üreticilerimize yetiştirdikleri bitkilerin dikiminden hasat ettiği ana kadar ihtiyaç duyduğu her konuda uygulamalı eğitimler verilmiştir. Bu eğitimler sadece hasat süreciyle sınırlı kalmamış hasat sonrası kurutma, işleme, değerlendirme, paketlenme ve pazarlama konularında icra edilmiştir.

Sonuç olarak, DOKAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının tıbbi ve aromatik bitkiler alanında başarıyla yürüttüğü çalışmalar neticesinde bu bitkilere dayalı katma değeri yüksek başta ilaç olmak üzere kozmetik, gıda, boya vb. sektörlerin ülkemizde gelişmesine önemli katkılar sağlayacaktır. Bu çerçeveden değerlendirildiğinde idaremizin uyguladığı proje model proje niteliğindedir. Bizim de Komisyon olarak sonuç bölümünde önerilerimiz içerisinde bu model proje olacaktır.

Sayın Başkan değerli milletvekilleri; DOKAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının, bölgemizde çok önemli ve değerli çalışmaları yürüttüğünü büyük bir memnuniyetle gözlemlemekteyiz. DOKAP'ın kurulmasından duyduğumuz heyecan, gerçekleştirilen çalışmaları gördükçe katlanarak artmış ve bölge insanımızın geleceğe umutla bakmasına vesile olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen toparlayın.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Bağlıyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle, DOKAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının çalışmalarına destek veren başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, Sanayi ve Teknoloji Bakanımız ve ilgili tüm taraflara şükranlarımı arz ederim. Ayrıca, kıymetli çalışmalarından dolayı tüm idare çalışanlarımıza teşekkürlerimi sunar, Sanayi ve Ticaret Bakanlığımızın 2020 yılı bütçesinin hayırlı olmasını temenni ederim.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Altıntaş, buyurun lütfen.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Öncelikle olumlu görüşlerimi açıklayayım. Bakanlığımızın yaptığı başarılı işler var, iyi niyetler ve gayretler de mevcut. Özellikle üniversite-sanayi iş birliği alanında son yirmi yılda teknoparklar yasasıyla da desteklenen epeyce ciddi projeler yapıldı. Bir örnek vermek istiyorum: Kalkınma Bakanlığınca iki yıl önce başlatılan 65-50 Programı, sanıyorum Sayın Başkanımız o zaman Bakandı, çok faydalı ve başarılı bir Program. Bildiğim kadarıyla 4 araştırma merkezi bundan faydalaniyor. Kalkınma Bakanlığı kaldırılınca programın koordinasyonu Bakanlığınıza aktarıldı. Sizin de bu programın başarısı için çalıştığınızı ve başarılı sonuçlarının da alınmakta olduğunu gördüğünüzü düşünüyorum. İlgili Bakan Yardımcıma da kolaylıklar diliyorum.

Yeterli mi? Hayır. Orada esas sorun istikrar. Sürekli kendimizi bürokratik labirentler ve problemler arasında buluyoruz. Bir bakanlığı kapatıyor diğerini açıyoruz. Yetki ve sorumlulukları ha bire kaydırıyoruz. Daha da önemlisi, yetişmiş, uzman personeli de başka alanlara gönderiyoruz. Sayın Bakanım Kalkınma Bakanlığındaydı şimdi oradaki bürokratların bir kısmı Cumhurbaşkanlığında, bir kısmı sizin Bakanlığınızda. Dolayısıyla, kendi işlerinde uzmanlaştıkları alanlarda çalışamaz durumdalar. Tecrübeli elemanlarımız yurt dışına kaçıyor. Hiç umursamıyoruz. Sonra da yurt dışından iyi eleman getireceğiz diye ciddi kaynaklar ayırıyoruz. Öncelikle elimizdeki elemanları tutmaya çalışalım, insanlarımıza güven verelim. Türkiye'nin son yıllarda fark ettiği en önemli sorunlardan birisi tarım alanlarını hovardaca tarım dışı faaliyetlerde kullanmak oldu. Burada da Sanayi Bakanlığının teşvik politikaları önemli rol oynadı. Manisa, Bursa, Kocaeli, Sakarya gibi en verimli tarım alanlarımızı sanayi bölgesi ilan ettik. Hem tarımı yok olma noktasına getirdik hem de şehirlerimiz çevre sorunları yaşamaya başladılar. En son olarak 6 Ekim tarihinde İstanbul, Ankara, Bursa ve Adana'da 4 yeni özel endüstri bölgesi ilan edildi. Bakanlığımızın endüstri bölgelerini ve organize sanayi bölgelerini bundan böyle Aksaray, Yozgat, Konya gibi hem ulaşımı kolay hem de ucuz arazi bulunabilir illere kaydırmasını talep ediyorum böylece hem mevcut sanayi illerindeki çevresel zararlar hafifletilir hem de bölgesel dengesizlik giderilir. Sanayi Bakanlığı konuşulurken Bakanlığın performans endeksleri nasıl diye bakmak lazım, ilk bakacağımız istatistik sanayi üretimi. 2019 yılında sanayi üretiminde yıllık değişim rakamları hep eksiye. Aralık 2018'de yüzde 9,9'la en düşük seviyeden Temmuz 2019'da -1,2 seviyesine kadar bir iyileşme olsa da Ağustos ayında -3,6'yla tekrar düşüş eğilimi görülüyor. Bugün öğrendiğim kadarıyla Eylül ayında tekrar bir artıya geçiş var. İnşallah o devam eder ama sanki biraz özel teşviklerle artırılmış biraz suni bir artım gibi görülüyor. İnşallah öyle değildir. Bu aylarda göreceğiz. Tabii, bu durumun doğal bir sonucu da yüksek işsizlik olarak ortaya çıkıyor. Son bir yılda 1 milyon insanımız işini kaybetmiş görünüyor. Özellikle genç işsizlik oranları dünyanın en kötü seviyelerinde. “Gençlik” demek, umut demektir. Gençlerine iş bulamayan bir ülke, geleceğine dair umutlarını da yitirmek durumundadır. Yüksek işsizlik ve yüksek enflasyon halkın tasarruf gücünün azalmasına yol açmakta, işi olan insanlar da ancak temel ihtiyaçlarını karşılamaktadırlar. Dolayısıyla halkın alım gücü düşmekte, borcu olanlar, borçlarını ödeyemez duruma gelmektedirler. Hâliyle, borçlu sayısı ve takipteki alacaklı sayısı da hızla artmaktadır.

Sayın Bakan, 2023 Strateji Belgesi’nde olması gereken en önemli çıktı faktörü olarak uluslararası düzeyde markalaşma olmalıydı ancak belgede bu konu biraz yüzeysel geçilmiş. Burada biraz daha somut bir stratejik hedef koysak daha iyi olur diye düşünüyorum. AR-GE harcamalarında son on üç yılda sadece yüzde 0,6’lardan yüzde 0,9’lara çıkmışız. Bunu önümüzdeki üç yılda 2’ye katlamayı planlıyoruz. Yani on yılda yaptığımız oransal artışı 2023’e kadar her bir yılda yapacağımız sözünü veriyoruz. Bu, tabii -inşallah, olur ama- imkânsıza çok yakın. Bir diğer önemli çıktı faktörü olan patent konusunda çok net gözükmetedir ki inovasyon sistemimizin sorunları köklüdür. Başvurulan patent sayısı ile tescillenen yerli patent sayıları arasında uçurum var. Öte yandan, yıllar itibarıyla tescil edilen patent sayısındaki artış da çok düşüktür. Türkiye’nin en büyük problemi işte bu rekabetçi teknoloji alanıdır. Bunun tespiti önemli fakat çarenin yapısal önlemlerle olacağı açıktır. Bu alanda, Güney Asya ülkelerinde olduğu gibi, müdahil devlet politikası izleyerek kurumsal ve tamamlayıcı yapıları ciddi gözden geçirmek lazım.

Ayrıca, Türkiye’nin önemli bir gücü olan KOBİ’ler üzerinde AR-GE’ye yatkın ama henüz AR-GE’yle tanışmamış müthiş bir KOBİ potansiyelimiz olduğunu kabul edelim. Bu potansiyeli yine müdahil devlet stratejimizle, kurumsal ve yapısal dönüşümlerle harekete geçirmemiz lazım.

Mesleğim gereği biraz da TÜBİTAK hakkında konuşmak istiyorum. TÜBİTAK bizim göz bebeğimiz; maalesef, kritik bir dönem geçirdi, Hasan Hoca’nın da tecrübe ve vizyonu ile daha da gelişeceğine inanıyorum. TÜBİTAK’la ilgili iki konuyu arz etmek istiyorum. Birincisi, TÜBİTAK’ın enstitüleri konusu. Bence enstitülerin firmalarca yapılamayacak temel bilimsel araştırmalara odaklanması veya tamamen millî güvenliğe yönelik işler yapması daha doğru olur. Örneğin, Amerika’da çok uzun vadeli temel araştırmalar veya nükleer araştırmalar firmalara verilmez, ulusal laboratuvarlarda yapılır. Almanya’da da Max Planck Enstitüsü üniversitelerle ortak temel araştırmalara ağırlık verir. Bu kapsam dışındaki işleri yapan enstitülerin TÜBİTAK’tan ayrılıp firmalara dönüşmesi ya da üniversite teknoloji enstitülerine dönüşmesi gerekir. Böylece, lisansüstü öğrenci sayılarımızı da artırırız. İyi araştırma üniversitesi iyi lisansüstü eğitim gerektirir.

Yine, Sayın TÜBİTAK Başkanımızın çok iyi bildiği bir konu. Enstitülerin ve teknoparkların iç denetimine ilave olarak dışarıdan, bağımsız komitelerce yıllık değerlendirmelerinin yapılması. Bu değerlendirme sonucu başarısız bulunan enstitülerin rehabilite edilmesinin yollarının açılması.

İkinci konuya, Türkiye’de AR-GE ve girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması. “AR-GE” demek yüzde 50 başarısız olmayı göze almak demektir yani risk işidir. Siz buna “devleti zarara uğratmak” olarak bakarsanız proje yapanların yarısını suçlu görürsünüz. TÜBİTAK’ın proje harcamalarında kalem bazında denetimi, kalemler arası aktarımları, muadil cihazların alımı gibi katı kuralları, araştırmaları zorlaştırmaktadır. Amerika’daki ve Avrupa Birliği projelerinde bu konularda daha esnek kurallar var.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANİ MUSTAFA VARANK – Sayıştaya bu görüşleri aktarırsanız, iyi olur.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Aslında notlarımda “Sayıştay temsilcilerimiz de burada, onlara da söylüyorum.” vardı ama belki şey yapmak istemedim.

TÜBİTAK, riski azaltmak istiyorsa projeleri küçük, orta, büyük gibi sınıflandırarak büyük projeleri daha önce başarılı olmuş ekiplere vermesi daha uygun olur. Her sınıfın başvuru prosedürleri de farklı olabilir.

Son olarak, girişimcilik hakkında birkaç cümle sarf etmek istiyorum. “Girişimcilik” çok popüler bir kelime ve kavram oldu. Liselerde bile girişimcilik dersleri, konferansları veriliyor. İyi neticeler de aldık. Bizde girişimcilik ruhu var ama ürün ekonomisi kavramımız eksik. Girişimcilik, ürün odaklı

olmalı. Ürünlerin de satılabilmesi lazım. Yani ürün ekonomisini, ürün piyasasını, pazarlamasını iyi bilen elemanlar da yetiştirmeliyiz. Ürün kontratları yapmak, pazarlama materyali hazırlamak, eğitim dokümanı hazırlamak, eğitim vermek, satış sonrası desteği vermek ürün ekonomisinin ayrılmaz bir parçası. Oralar eksik kalınca projede ürettiğimiz prototip de masada kalıyor.

Ben isterdim ki Sanayi Bakanımız burada göğsünü gere gere üretim artışından, istihdam artışından, yerli sanayi ihracat artışından, Endüstri 4.0 uygulamalarından, dünya markaları yarattığımızdan bahsetsin ama maalesef durumumuz yeteri kadar iç açıcı değil. Kusura bakmayın Sayın Bakanım ama ölçü aletleri muayenesi ve Asansör Test Merkeziyle övünüyoruz.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – İşimizin bir parçası, ne yapalım?

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Yani daha temel olan yerli otomobil, millî uçak gibi projelerde hâlâ takvim ötelemek zorunda kalıyoruz. Dünya, 5G’yi sanayi devriminin bir parçası olarak görürken biz hâlâ telekomünikasyon sistemi gözüyle bakıyoruz. 5G, aslında, sizin de konunuz Sayın Bakan; sadece Ulaştırma Bakanlığına bırakmayın onu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Yüksek enflasyon ortamında, Bakanlık 2020 ödeneğinin yüzde 6 arttırılmış olması demek, gelecek yıl için hiç olumlu beklentiler sunamamaktadır. Bu nedenle, 2020 yılı da maalesef kaybedeceğimiz bir yıl olma yolundadır.

Yani beklentilerimizin çöp olmamasını, bütçemizin de hayırlı olmasını diliyorum.

Yaptığınız çalışmalar için de ayrıca teşekkür ediyorum.

Hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Altıntaş, teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Sayın Başkan, buyurun.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Sayın Başkan, kıymetli Komisyon üyelerimiz, kıymetli Bakanım, değerli Bakan yardımcılarımız, çok kıymetli bürokratlarımız ve basın mensupları; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, geçen sene bütçe sunumunda belirttiğiniz yüksek katma değerli üretim, sanayide verimlilik artışı, dijital dönüşüm, bölgesel kalkınma, işte bu 4 temel atılım çok önemli ve bu tekrar devam ediyor.

Üretim reformunun millî ve yerli teknoloji üzerine kuracak olan vizyonun hayata geçirilmesi, ülkemizin dışa olan teknolojik bağımlılığının ve sanayide ara mal ithalatının azaltılması güçlü Türkiye’nin oluşturulmasını sağlar. Gelişmekte olan ülke olmak, orta gelir düzeyinde bir ülke olmaya devam etmek, orta düşük, düşük teknolojili malları üretmeye ve ihraç etmeye devam etmek bir kader değildir. Ancak bunu değiştirmek için akıl ve bilim bazlı planlama ile sektörel ve bölgesel öncelikler ile farklılıkları dikkate alan bir sanayileşme planının hayata geçirilmesini dikkatle izliyor ve bu çabanızı da takdir ediyoruz. Katma değeri yüksek ürünler genellikle ağır sanayi, yüksek teknoloji ve gelişmiş pazarlama teknikleri sayesinde dünya pazarına sunulabilir. Burada, katma değeri yüksek ürünler sadece bir malı üretmek açısından değil, geliştirilip üzerine eklemeler, inovasyon, hatta tasarımlar yapmak suretiyle de olabilir. Bu tür ürünlerin veya markaların ülke ekonomileri açısından yeri büyüktür. Türkiye, uluslararası ticarete yerini alabilmek için markalar geliştirmeli, geliştirilen markanın ürünleri dünya piyasasına tanıtmalı ve pazarlamalıdır.

Geçtiğimiz yirmi yıldır sürekli gelişmesini sürdüren ve her geçen gün daha da ileri giden teknolojinin hayatımıza yerleştiği gibi ekonomimize de yerleştiği bir gerçektir. Dünya artık yeni bir çağa girmiş, makineleşme artmış, iş gücünün yerini teknoloji almaya başlamış, düşük maliyetli ürünler üretip bunları dünyaya pazarlayanlar, ekonomik anlamdaki güçlerini dünyaya kanıtlamışlardır. Örnek, Çin gibi. Çin’i sadece ihraç eden bir ülke olarak görmeyip, 2,5 trilyon dolar ihracatının yanında 2,1 trilyon dolar da ithalatının olduğu düşünerek bu ülkedeki ithalattan ne kadar pay alacağımızı düşünmek önemlidir. G20 toplantısı için Çin’e birlikte yaptığımız seyahatte ve bu sunumda gördük ki artık Çin daha çok ihraç ettiğimiz bir ülke olmak için önemli bir aday ülke olacaktır. Ülkelerin bu AR-GE alanına yaptıkları harcamaları uluslararası ticaretin ciddi bir kısmını oluşturan yüksek teknolojlili ürünlerin ihracatına, dolayısıyla katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesi konusunda ciddi bir atılım sağladığı gözler görülür bir gerçektir. Bu tür ürünlerin ihracatının artması da ülkelerin gayrisafi yurt içi hasılanın ciddi bir şekilde arttığını da beraberinde getirmektedir. AR-GE yazılım ve geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesi yönünde son dönemde atılan önemli adımlardan biri Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu’dur. Söz konusu Kanun’la teknoloji geliştirme bölgelerinde sürdürülen projelere ve bu projelerde çalışan araştırmacılara ilişkin gelir vergisi, kurumlar vergisi gibi istisnalar sağlaması önemli bir çalışmadır. Bu konuda tebrik ediyoruz.

Özel kanunlarla ve çeşitli teşvik mekanizmalarıyla kurulan teknokentlerin, savunma sanayisinin yararlanması gereken önemli birer kaynak olduğu değerlendirilmektedir. Savunma sanayisine özgü ihtiyaçların karşılanmasına yönelik altyapının, teknoloji geliştirme bölgelerinin kurulmuş olması ve idame ettirilmesi bu bölgelerin çekiciliğini artıracaktır. Savunma sanayisine verdiğiniz destek her zaman teşekkürü hak etmektedir.

Bazı teknokentlerde savunma sektörüne yönelik özel bölgeler oluşturulması, buralarda Bakanlığınızın destekli başarılı çalışmalar yapılması geleceğe yönelik ümitlerimizi artırmaktadır. Unutmayalım ki kendi savunma sanayisini kurmayan, kendi silahlarını üretmeyen ülkeler tam bağımsız sayılamazlar. Bakanlığınızın bu konudaki çalışmalarını takdirle karşılıyoruz. Çok sayıda savunma sanayisi şirketimizin AR-GE faaliyetleri için teknokentlerde birimler oluşturarak ve güçlü bir mühendislik kadrosunun bir araya gelerek 2023 vizyonuna katkıda bulunacağından eminiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamamlayınız lütfen.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Gelecek dönemde yapay zekâlar, 5G, artırılmış gerçeklik (XR) ve “blockchain” teknolojilerini de yakından izleyeceğiz.

Tabii ki ülkemizi sadece biz yakından izlemiyoruz; ROKETSAN gibi, ASELSAN gibi, HAVELSAN gibi şirketlerimizi dünya yakından izliyor ve geçen hafta da ödül töreninde bu sanayi kuruluşlarımızın aldığı tebrik, ödüller de hepimizi heyecanlandırıyor.

Son bir şey, OSB’ler... Antalya, başarılı bir OSB’ye sahiptir ve buralarda özellikle güneş enerji sistemlerinin organize sanayilerimizde Enerji Bakanlığıyla birlikte –ki bizim komisyonumuz- buralardaki GES teknolojisini yaygınlaştırmak, ülkemiz açısından da rekabetçi güç açısından da önemlidir. Hatta bunun ilkini de ben kendi fabrikamın çatısında yapmayı da size söz verebiliyorum.

Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyor, bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi Sayın Bekaroğlu’na söz vereceğim. Daha sonra Sayın Filiz’e, Sayın Filiz’den sonra Sayın Ersoy’a söz vereceğim. Sayın Ersoy’dan sonra da Sayın Ök’e söz vereceğim.

Sayın Bekaroğlu, buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanımız sunumunda “Zorlu bir küresel ekonomik görünümle karşı karşıyayız.” diye başladı cümlelerine ve bu zorlu ekonomik görünüme ilişkin de “Artan gümrük tarifeleri ve ticaret politikalarına ilişkin belirsizlikler bu daralmanın temel sebepleri olarak görünüyor.” dedi. Daha sonra Türkiye’ye geçti. “Türkiye’de de birtakım sıkıntılar olmasına rağmen, bunu da 2018 Ağustos ayının ekonomik temellerimizden bağımsız, ciddi bir dış şokla karşılaştık.” diye buna bağladı. Ben bu iki teşhisin de yanlış olduğunu düşünüyorum. Tabii, bunlar doğru ama dünyanın yaşamakta olduğu ve Türkiye’nin yaşamakta olduğu ekonomik krizlerin, darboğazların temelinde bunlar yok, bunlar sonuçlar. Siz sonuçları sebep olarak gösteriyorsunuz Sayın Bakanım. Bakın, eğer öyleyse şu anlama geliyor sizin cümleiniz: Yani 2018 Ağustosuna dönersek –eylülde oldu ya bu dalga, saldırdılar, bir yerden geldiler- o zaman oraya dönersek her şey toz pembe. Öyle değil değerli arkadaşlarım. Yuvarlak bir cümleyle de “Biz sanayi sektöründeki iyileşmenin -bir iyileşme olduğunu söylüyorsunuz- kalıcı olması için tüm imkânlarımızı seferber ettik.” diyorsunuz. Tamam, biz de kalıcı olması için sizin yaptığınız bu seferberliğe katılırız.

Şimdi değerli arkadaşlarım, bu doğrultuda, bugün Sayın Cumhurbaşkanı, partisinin grup toplantısında yaptığı konuşmada da seçti birtakım şeyleri ve dedi ki mesela: “Perakende satış hacmi, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 2,7 arttı. İstanbul Borsası 107 binlere –bugün gerçi 103 binde filan sanıyorum yani tam şey yapmadıysam- Tüketici Güven Endeksi kasımda bir önceki aya göre yüzde 5 oranında arttı. Reel Kesim Güven Endeksi arttı.” gibi seçerek bazı şeyleri söyledi. Ya, algı yönetimi. Algı yönetimiyle bu derin, ciddi, bütün dünyayı sarsan bu krizden kurtulma şansımız yok. Bakın, Sanayi Üretimi Endeksi, evet, geçen sene Ekim ayından itibaren düşmüş, düşmüş, 12’nci ayda dip yapmış, sonra artmış, 3’üncü aydan itibaren iniyor, çıkıyor, iniyor, çıkıyor. Yani buna bakarak “Arttı, her şey düzeldi.” filan deme şansına sahip değiliz. Dersek sıkıntı olur. Bakın, Sanayi Güven Endeksi iyi falan ama bakın, sanayi üretimi 2019 yılı üçüncü çeyreğinden bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 4 azaldı. Yani öyle dediğiniz gibi değil her şey.

Sayın Bakanım, sunumunuzda yapay zekâdan söz etmişsiniz. Yuvarlak cümleler, umarım bunlar olur inşallah. Bakınız, şimdi biz teşvikler falan -biraz sonra oraya getirmeye çalışıyorum- konuşacağız. Dünya neyi tartışıyor bu bütçeleri filan konuşurken, biliyor musunuz arkadaşlar? Robot çalıştıran iş yerlerine ayrıca bir ek vergi getirecekler, o aldıkları vergilerle işsizleri destekleyecekler ya da asgari ücretlileri destekleyecekler. Yani durum böyle. Biz ne konuşuyoruz? Biz sanayiye filan artıracamız diye 1960’lardan, 1970’lerden kalma teşvik politikalarını konuşuyoruz. Evet, 1960’lardan, 1970’lerden kalan teşvik politikaları, bunu 2012 yılında hepsini toplayarak bir teşvik kararnamesi Bakanlar Kurulu yayımladı ve birtakım ilkeler filan belirlendi. Daha sonra da, özellikle 2015 Kasım seçimlerinden sonra defalarca buraya teşvikle ilgili düzenlemeler getirdi. Ne oluyor bu teşvikler sonucunda? Bakın, Türkiye 2001 ile –ki 2002’de siz geldiniz- 2019’a kadar 1 trilyon 134 milyar TL teşvik vermiş. Sadece 2 milyon iş gücü bu şeylerden dolayı üretilmiş. Siz ne yaptınız, biraz sonra bunları da anlatmaya çalışacağım değerli arkadaşlarım.

Bizim bir arkadaşımız daha önce sizin döneminizde, 2015’te, 2016’da bir soru önergesi vermiş. Cevapta “752 milyar lira teşvik kullandık.” denilmiş ama “Ne kadar istihdam oluşturdu?” diye soru sormuş arkadaşımız, buna cevap verilememiş. Bakın arkadaşlar, aklınıza gelebilecek her alanda teşvik kullanılıyor. Bu teşvik işi var ya teşvik işi, önemli bir iş ama birtakım amaçları var teşvikin, temel amaçları. Mesela istihdam oluşturmak, büyümeyi sağlamak, yüksek teknolojiyi desteklemek, dolayısıyla Türkiye’nin dış ticaret açığını, cari açığını azaltmak gibi çok önemli amaçları filan var ama

Türkiye’de, biliyorsunuz, bu teşviklerin en önemli amaçlarından bir tanesi de yandaş, yakın filan, oraya pas atmak, onları zengin etmek. “Sizde öyledir.” anlamında söylemiyorum ama bu 3 tane “İstihdam ne oldu?” “Büyüme, yüksek teknolojiyle ilgili işler ne oldu?” “Dış ticaret açığının durumu nedir?” diye sorduğumuz zaman verdiğiniz bu kadar milyar milyar TL, sadece Kredi Garanti Fonu üzerinden 330 milyar TL kullandırdığınız haberi var. Doğrudur herhâlde değil mi bu rakam? Kaç, daha mı az? Kaç, 300 milyar mı? Her neyse.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Geri ödeniyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ödeme mödeme yok yani, ayrı bir konu, onlar tartışılabilir.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ayrıca teminat veriyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teminat, neyse, teminat, evet, kullanıldı. Teşvik işte, bir şekilde teşvik ama yani bunların istihdama ne kadar yansıdığı tartışılabilir. Bakın, o kadar çok istihdam teşviki, vergisel teşvik, nakit teşvik, arsa ve arazi teşviki, ihracat teşviki, kredi teşviki, ne aklınıza geliyorsa... “Yeter ki yatırım yapın, alın, ormanlarımızı veriyoruz.” da dedik “Kıyılarımızı da, meralarımızı da, denizlerimizi, her şeyi veriyoruz.” filan dedik ama işte, en son “stratejik teşvik” diye bir şey getirdiniz. Gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası, yatırım katkı oranı, vergi indirimi, SGK işverenine destek, dünya kadar faiz desteği, akla gelmedik destekler, bir sürü isimlerle kredi destekleri verdik. En son “ivme” mi oldu, ne desteği oldu, can suyu, aklımıza gelebilen dünya kadar destekler verdik ve milyar milyar TL’ler aktardık.

En son, Sayın Bakanımız açıklamış, 9/4/2018: “Proje Bazlı Teşvik Sistemi kapsamında desteklenecek 135 milyar lira tutarındaki 23 proje yaklaşık 35 bin kişiye doğrudan, 134 binden fazla kişiye dolaylı istihdam sağlanacak.” Nerede bu istihdamlar Sayın Bakanım, şimdi soruyorum. İstihdam nedir? En son işsizlik oranı yüzde 14; gençlerde yüzde 27,4; üniversite mezunları, kadınlarda... Yani böyle konuşuyorsunuz ama bu rakamlar burada yazdığı gibi değil maalesef. Yine şey var, büyük projelere destek verdiniz. Bakın “yandaş, mandaş” dedim, büyük projeler...

Ankara, İstanbul, Bursa, Adana’da kim var? Ceyhan Polipropilen. Kim var? Kalyon. Ya, bu Kalyon, zaten garantiyle verdiniz bunlara bu işi. Yani GES’i, güneş enerjisini, bunlara garantili verdiniz. 7 sentten alacaksınız bunu bunlardan. Tuhaf bir şey de var, bunlardan 7 sentten alırken Ruslardan da, nükleerden üreteceğinizi 12,5-13 sentten alacaksınız. Bütün bunlar, bu kadar destek verdikten sonra ayrıca bunlara destek... Dolayısıyla bu destekler çok tartışılabilen destekler.

Kredi Garanti Fonu’na girmiyorum. Yarın, Sayın Bakan, Maliye ve Hazine Bakanlığında bunu geniş konuşacağız ama dünya kadar haberler var, dünya kadar da iddialar mevcut. Yani bunların yerine gitmediği, bunlarla ilgili arsa aldığı, araba aldığı, gidip döviz aldığı... Sayın Cumhurbaşkanımızın ama... Döviz alanların “hain” ilan edildiği zamanlarda sizin vermiş olduğunuz Kredi Garanti Fonu’yla. Niye böyle yapıyordu? Kimseyi suçlamak için söylemiyorum çünkü siz her şeyi verdiniz de çok önemli bir şeyi vermediniz, hâlâ vermiyorsunuz. Millet biliyor. Algı operasyonuyla götürüyorsunuz. Güven vermediğinizden dolayı insanlar gitti, istihdam oluşturacak bir şey de yapılmadı. Bakın, en büyük istihdam kaybı, 2017 Kredi Garanti Fonu’yla dünya kadar para kullandırdığınız dönemlerde ortaya çıktı, değerli arkadaşlarım.

Bakın, bu kredi, yaptığınız teşvikler hiçbir şekilde işte büyümeyi, dış ticaret açığının kapatılmasını, cari açığın kapatılmasını, istihdamı filan desteklemedi yani böyle bir şey yok değerli arkadaşlarımız. Nitekim, dış ticaret açıkları, Türkiye’nin borçları, bunların hepsi ortada ama benim bunlara uzun uzun girecek vaktim yok, zaten süre de doluyor, Başkan da hemen uyuracak bizi.

Bakın, Türkiye'nin önemli bir problemi var. Bu problemler devam ettiği müddetçe gideceğimiz bir şey yok. Temelde problemler var. Bakın, batık kredilerle uğraşıyorsunuz. Daha 46 milyar dolarlık, enerji sektörünün -çoğu enerji sektörünün- kredisini bankalara zarara yazdırdınız. Bu zararlar bize gelecek; değerli arkadaşlarım, bizim bütçemize gelecek. Bakın "küresel ekonomide durgunluk murgunluk, bu sebepten dolayı bizim işlerimiz de kötü gidiyor" anlamında imada bulunuyorsunuz. Bakın, o kadar şey değil. Mesele kapitalizmin kendisinde ciddi problem var. Bunu hiçbir şekilde tartışmıyorsunuz. Kapitalizm 70'li yıllarda tıkanınca bu sefer finans kapitalizmine evrildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Neoliberalizm dediğimiz bir sisteme evrildi. Yani her şey finansallaştı, su, hava, para, fabrika, her şey finansallaştı ve finansla yani rant elde etmek o kadar kârlı bir iş hâline geldi ki sanayiciler, herkes gitti, parayı buraya yatırdı. Böyle olduğundan dolayı herhangi bir teknolojik sıçrama da yapılmadığı için dünya ekonomisi ciddi bir şekilde bunaldı. Bakın, sistemin bugünkü işleyiş biçimiyle ekonomik büyümeyi yükseltecek, üretimi artırarak gerçekleştirecek hiçbir şey yok. Bu sistem eşitsizlik üretiyor, finansal kriz üretiyor değerli arkadaşlarım. Dünyanın bu sistemiyle ilgili kimse bir şey tartışmıyor. Siz de tartışmıyorsunuz. "Çin'le, Trump'la, işte bir deli geldi dünyaya, o sebepten dolayı böyle oldu." Hayır, arkadaş, dünyayı deliler yönetiyor, o sebepten dolayı bütün bunlar oldu. Şimdi, dünya, delilerin yaptığı kendi ekonomilerini batırdıkları modeli...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Türkiye'yi bırakınız, dünyaya atladınız Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, biraz daha süre verirsiniz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun, son olarak.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Batırdıkları modeli, Sayın Maliye Bakanı, finans cambazlığıyla Türkiye'de uygulayarak Türkiye'yi kurtarmaya çalışıyor. Öyle bir şey yok değerli arkadaşlarım. Bizim ekonomimizde yapısal ciddi problemler, bu problemleri tartışmadığımız müddetçe sizin daha yüksek teknoloji ihracatınızda kaç pay arkadaş, yüzde 3,5 mu, 3,3 mü, böyle bir ekonomi bu şekilde durduğu müddetçe buradan yapılacak bir şey yok. Sayın Bakanın, işte Amerika'da 2008'de o meşhur finans krizine sebep olan dünya kadar "Efendim, biz araçları zenginleştiriyoruz, sadece devlet iç borçlanma senedi vardı, şimdi batık kredilere bile VDMK, varlığa dayalı menkul kıymet çıkarıp piyasaya sürüyorsunuz. Bunlar kirli ve karşılığı olmayan kâğıtlar. Bu kâğıtlar yeni krizler oluşturacaktır ve her sefer bunun bedelini... Nasıl şimdi enerjiyi... Enerjiyi öngöremediniz Sayın Bakan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, hiç konuşmadım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Son olarak bir dakika daha verirsiniz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Son cümlelerinizi söyleyin.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Enerji sektörünü öngöremediniz. Bakın, dünyanın sanayisi, Koç ticaretle anılır, Sabancı sanayiyle. Sabancı'yı bile gittiniz, enerji sektörüne soktunuz ve Sabancı Holdingin bir kısmı batıyor şimdi. Bunların sebebi sizsiniz değerli arkadaşlarım. Bir gözden geçirin. Algıyla artık gideceğiniz hiçbir şey yok. Zaten 2023'e kadar dayanabilir misiniz bilmiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – 2023'te gideceksiniz ve dünya ve Türkiye derin bir nefes alacak.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Öztürk, buyurun.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Bakanım, öncelikle bütçenizin Bakanlığa hayırlı olmasını temenni ediyorum. Umarım, tahsis edilen bütçeyi tasarruflu kullanır, yıl sonuna kadar açık vermeden tamamlarsınız.

Ben şu anda Bakanlık bütçenizi ilgilendirmiyor gibi görünen ama velakin mevcut Başkanlık sisteminin zafiyeti olarak gördüğüm bir konudan bahsetmek istiyorum, eskiden Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı olan TÜRKAK kuruluşundan. TÜRKAK, adı üstünde Türk Akreditasyon Kurumu. Akreditasyon, uygunluk değerlendirme kuruluşlarınca gerçekleştirilen çalışmalarının ve bu dolayısıyla bu çalışmalar sonucunda düzenledikleri uygunluk teyit belgelerinin deney ve muayene raporları, kalibrasyon sertifikaları, yönetim sistemi belgeleri, ürün belgeleri, personel belgeleri ve bu gibi güvenilirliğini ve geçerliliğini desteklemek amacıyla kurulmuş olan bir kalite altyapısıdır. Uygunluk değerlendirme kuruluşlarının akreditasyonu ilgili uygunluk değerlendirme kuruluşları için yeterlilik kriterlerini belirleyen uluslararası standartlar, ilgili sektöre özel gereklilikler ve bölgesel ve uluslararası akreditasyon kuruluşları tarafından belirlenmiş rehber dokümanlarda dünya genelinde kabul görmekte olan gereklilikler esas alınarak gerçekleştirilmektedir. Akredite bir uygunluk değerlendirme kuruluşunca verilmiş bir uygunluk belgesine sahip bir ürün veya hizmet, bu ürün veya hizmet için uygulanabilirlikle ilgili gereklilikleri sağlamakta olduğuna dair güven telkin eder. Bu sistematik sayesinde akreditasyon, ticarete teknik engellerin kaldırılmasına katkıda bulunur.

Bu kuruluşumuz, teknik anlamda en çok sanayicilerimizi ve üretim ve hizmet sektörlerini ilgilendirmektedir. Ne yazık ki Temmuz 2018’den bu yana Dışişleri Bakanlığına bağlı bir kuruluştur. Bu güzide kuruluşumuzun tekraren Sanayi Bakanlığına bağlanmasıyla ilgili, Sayın Cumhurbaşkanına bir talebiniz olacak mı, böyle bir çalışmanız mevcutta var mı? Bunu sormak istiyorum.

İlaveten, buradan TÜRKAK’ın içiyle ilgili de bir atama skandalından bahsetmeden geçemeyeceğim. TÜRKAK Genel Sekreterliğine Banu Müderrisoğlu, Sabah gazetesinin Ankara Temsilcisi Okan Müderrisoğlu’nun eşi atanmıştı biliyorsunuz. TÜRKAK, teknik bir kurum. Genel sekreterliğine şimdiye kadar yönetmelikler gereği hep teknik elemanlar atanmış ama Banu Müderrisoğlu Hanımefendi teknik değil, özgeçmişi yetersiz, devlet tecrübesi yok. Teknik olması gerekirken sadece yandaş bir gazetenin temsilcisinin eşi olmaktan başka bir özelliği olmayan bir kişinin bu kurumun güvenilirliğini de ortadan kaldırmaktadır. Kuruma geldikten sonra teyzelerini, teyzelerinin eşini, etkin yerlere atayarak kuruma aile çiftliği görüntüsü vermekte. Ayrıca TÜRKAK’ın, kendi kalitesini bozan bu kurumun, sanayicilerimizin ve üreticilerimizin kalitesini nasıl kontrol ve denetleyeceğini de merak etmekteyim.

Tekraren söylüyorum. TÜRKAK, sizin yani Sanayi Bakanlığının evladı gibidir çünkü kuruluşunda Bakanlığınıza bağlı olan bir kuruluştur. TÜRKAK’ı bünyenize kazandırarak TÜRKAK’ı kurtarın diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Ersoy, buyurun.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Sayın Bakanım, Sayın Bakanım, kıymetli Komisyon üyelerimiz, değerli bürokratlarımız ve basınımızın güzide temsilcileri; hepinizi saygılarıma selamlıyorum.

Sayın Bakanı, ülkemiz maalesef sanayileşme sürecini tamamlayamamış. Global ölçeğe baktığımızda hedeflerinin hâlâ gerisinde olan bir ülke olarak sanayi üretiminde istenilen düzeye henüz ulaşamamıştır. Bununla ilgili tespitlerimize ve çözüm önerilerine bakacak olursak ilk etapta sanayi alanında mesleki eğitimin maalesef istenilen noktanın çok altında olduğundan bahsetmemiz gerekmektedir.

Seçim bölgem olan, mobilya sektörünün de başkenti olan Kayseri’imizde ülkemizin sanayisinde lokomotif görevi üstlenmekte olan bir sektörün firma sahipleriyle görüştüğümüzde birçok firma sahibinin kalifiye eleman noktasında şikâyetçi olduklarını görüyoruz. Teknolojiyle birlikte büyümek, yaratıcı düşünmek, yenilenmek ve gelişmek sanayi sektörünün şüphesiz besin kaynağı olmuştur. Bu sorunu ortadan kaldırmak için okullarda mobilyayla ilgili bölümlerin sayıca artırılması faydalı olacaktır. Çünkü mobilya sektörü asla yok olmayacaktır. Hayatımızın her alanında bize kolaylık sağlayan, rahat, konforlu ve yaşam kalitemizi artıracak mobilyalara her zaman ihtiyacımız olacaktır. Bunun harici, üniversitelerle yapılan iş birliği kesinlikle artırılmalıdır. Bunun nedeni, hem sektöre hem firmalara hem de yeni yetişen üniversiteli gençlerimize mobilyayla ilgili teşviklerin ve desteklerin artmasıyla sektöre yönelim de artacaktır. Üniversitelerde var olan mobilya bölümlerinde tasarım derslerinin artması, gençleri yaratıcı düşünmeye ve piyasanın durumundan haberdar olmaya ve yine gençlerin, fikir, düşünce ve yeteneklerinden yeterli bir şekilde faydalanılması sağlanacaktır. Nitekim, çalışanların teknolojiyi yakından takip etmemesi, işin kolayına kaçmak, taklit, okullarda mobilya bölümlerinin en son tercih edilmesi, genç mezunlara ön yargıyla bakılması, üniversitelerle veya bu konuda yardım alınacak kuruluşlarla iş birliği yapılmaması gibi nedenlerin, başta kalifiye eleman eksikliği olmak üzere, bu ve benzeri gibi sorunların yaşanmasına sebebiyet verdiği söylenebilir. Çözüm olarak, mobilya bölümünden mezun olmuş veya profesyonel kişileri sektöre katarak güçlü bir iş istihdamı sağlanmış olacaktır. Özetle, mobilya sektörü ve diğer sanayi alanlarında çalışanlara verilen mesleki eğitimler önemsenmeli, bu alanda verimliliği ve çalışma kalitesini artıracak eğitimlere yönelim artırılmalıdır.

Sayın Bakanım, çağımızda sanayi sektörünün asla göz ardı edilmemesi gereken temel taşlarından bir tanesi de AR-GE çalışmalarıdır. Teknolojinin sürekli hız kesmeyen değişimi ve gelişimiyle ülkemizde bulunan işletmelerin bu döngüye ayak uydurmakta zorlandıkları görülmektedir. Az önce üzerinde durduğum donanımlı bir mesleki eğitimle birlikte, sektöre yönelik AR-GE, eğitim, tanıtım anlamında teşvik ve destekler verildiği takdirde dış ticaret ve dış pazarda hedeflediğimiz sanayi seviyesine ulaşmamız kaçınılmaz olacaktır. Bu çerçevede, Bakanlığınız teşvik ve destekleriyle yurt dışında olan fuarlara katılım kolaylaştırılmalı, yurt dışı firmalarıyla sıcak ve güvenli ilişkiler kurulmalı ve yurt içi fuarlarına davetler artırılmalıdır.

Sayın Bakanım, tabii, her şeyden önce finansman anlamında son yıllarda döviz kurlarında yaşanan artışla birlikte sıkıntılar yaşayan üreticiler desteklenmelidir. Mevcut durumda zamların tüketicilere yansımaması ve satış oranlarının azalmaması için üreticiler zamları tolere etmektedirler. Bu durum üreticileri iş bırakma noktasına getirmekte ve sektör gitgide kan kaybetmektedir. Bu noktada zamların tüketicilere yansımaması adına çözümler üretilmesi Bakanlığınızca öncelikli hedef olmalıdır. Yine mobilya sektöründen örnek verecek olursak, mevcut fiyatlardan dolayı ham madde tedarikinde sorun yaşanması kapasite oranlarını düşürmekte, üretim ve fiyatları olumsuz etkilemektedir. Sünger, yay, boru-profil, yonga levha, mdf gibi girdi fiyatlarındaki ciddi artışlar mobilya sektörünün tüm kazanımlarını kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya bırakmaktadır. Mobilya sektörünü rahatlatabilmek adına KDV’nin yeniden yüzde 8 oranına indirilerek bu oranda sabit tutulmasının isabetli bir karar olacağını düşünmekteyim. Üreticilerimizi zorlayan bir başka etmen ise enerji maliyetlerinin çok yüksek olmasıdır. Enerji maliyetlerinin yurt dışıyla rekabeti etkilemeyecek makul düzeye çekilmesi bize göre gerekmektedir.

Sayın Bakanım, sanayi anlamındaki teşvikleri yakinen takip eden bir kişi olarak hizmetleriniz ve destekleriniz için teşekkür ediyoruz. Fakat burada gözden kaçan bir husus olduğunu düşünmekteyim, bu da farklı bedenlere hep farklı gömlekler biçiliyor olduğu gerçeğidir. Şu an ülkemizde uygulanan teşvik sistemi, bölgeler arasında adaletsizlik oluşturmaktadır, bu durum da komşu iller arasında rekabeti ortaya çıkarmaktadır. Seçim bölgem olan Kayseri ili üzerinden örnekleme yapacak olursak, ülkemizde uygulanan teşvik sistemi özellikle de ilimiz ilçelerinde yapılacak özel sektör yatırımlarını frenlemektedir. Şehrimize gelecek bir yatırımcı, aynı bölgede daha fazla teşvik alacağı iller varken Kayseri’yi, özellikle de daha az gelişmiş olan ilçelerini tercih etmemektedir. Sadece il merkezlerine bakarak teşvik değerlendirmesi ve uygulaması yapılması ne kadar doğrudur, takdiri size bırakıyoruz. Bu konuda özellikle yakın illerimizdeki ilçelerimize baktığımız zaman, Kayseri’imizin ilçelerini yakın illerimizdeki ilçelerle değerlendirdiğimiz zaman Kayseri ilimizin -diğer illerle kıyaslamak istemiyorum ama- 2’nci bölgede olması gerçekten ilimizi sıkıntıya sokmaktadır. Bana göre, daha önce de size bire bir de arz etme fırsatı bulmuştum, ilçe bazlı bir çalışmanın yapılarak bunun bir an önce yürürlüğe girmesinde fayda olacağını düşünüyorum çünkü Kayserili vatandaşlarımızın ve yatırımcılarımızın beklentisi, ilimizin teşvik bölgesinin en azından 2’nci bölgeden 3’üncü bölgeye geçirilmesidir. Kayseri’nin coğrafi konumu, ticaret ve sanayi altyapısı ve yatırımcı potansiyeli göz önünde bulundurulduğunda, alacağı teşvik ve desteklerle ülkemizi sanayi anlamında çok daha iyi noktalara getireceği de aşikârdır.

Sayın Bakanım, sunumunuz için teşekkür ediyorum. Bütçemizin vatanımıza, milletimize, devletimize hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın İpekyüz, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan; hoş geldiniz.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı adı altında aslında birçok kurum size bağlı, birçok kurum ele alınmakta ve bu kurumların aslında bir kısmı geçmişten bilinen, bir kısmı da yeni oluşturulan, hâlâ kendine ait eksikleri de olan kurumlar. Aslında Türkiye’de “sanayi” dediğimizde sanayi geçmişten beri sadece belli ailelerdeydi, belli şirketlerdeydi; giderek bir canlanma olacak diye beklenirken giderek tüm Türkiye’deki yatırımlar inşaat sektörüne ve hizmet sektörüne dönüştü. Türkiye’nin sanayide önceliği nedir, ne yapması gerektiği konusunda hâlâ bir belirsizlik var. Daha çok enerjiyle ilgili bir kısım işlemler yapılmaya çalışıldı. Ciddi bir kriz bekleniyor enerji konusunda dünyadaki gelişmeler paralelinde ve hele bu yenilenebilir enerji konusunun giderek belli alana hapsedilmesi, daralması sıkıntı yaratmakta.

Sanayi derken, aslında Türkiye gibi ülkelerde en çok ham maddenin çıktığı yere göre sektörel cazibe merkezleri yaratmak lazım. Dünyada kimi ülkeler bunu yaptı, başarıya da ulaştı ama bizde sektörel ve ham maddenin üretiminden daha çok pazara bakılmakta veya deyim yerindeyse ayrımcılık yapılmakta, belli şirketlere, belli kişilere ayrımcılık yapıp belli kentlere yığılmakta. Türkiye gibi çok zengin, kendisine ait hem etnik yapısıyla hem kimlikleriyle, inançlarıyla ve coğrafyasıyla eşit dağılmamakta, sadece belli yerler gelişmekte ve hâlâ biz, birçok alanda gelişmeler sağlıklı olmadığı için “mecburi hizmet”, “Şark hizmeti” gibi bazı kavramlarla da uğraşmaktayız. Biz yaşamın her alanında eşitsizliği giderdiğimiz sürece, aslında ülkeyi tümüyle kaldırmış oluruz.

Şimdi, sanayide bir kısım ham madde burada, bir kısım ham madde ithal edilerek gelmekte, işte, kimyasal ürünlerden kağıda, birçok şeyde. Biz baktığımızda, fiyat artışları orada çok döviz farkı nedeniyle, krizin çıkması nedeniyle ama elektrikte olabildiğince bir fiyat artışı var, doğal gazda artış var, ham madde diye getirilen petrole artış var, buna rağmen aslında sanayiciye yeterince bir

destek verilmiyor. Destek verilmediğinde sıkıntıda olanlar, işte, çeşitli yöntemlerle iflas, erteleme ve buna benzer sorunlarla uğraşmakta ve bu, aslında, Türkiye’de son dönemdeki işsizliğin de bir diğer yansıması, yoksulluğun bir diğer yansıması. Her sanayici bir sıkıntıya düştüğünde, aslında, onu bir 10’la çarpıp, belki de 20’le çarpıp topluma ulaştığını görmek lazım, eşitsizliğin arttığını görmek lazım. Şirketlerle ilgili planlamada, özendirme neler yapılabileceği konusunda da hâlâ belirsizlik ortada ama biz biliyoruz ki belli şirketlere her türlü kolaylık da sağlıyor ki zaten belli şirketler kendi öz kaynaklarıyla değil daha çok kamu-özel iş birliği veya yap-işlet-devretle devam ediyor.

Bir diğer konu, bu, özellikle TÜBİTAK konusunda... Geçmiş, kökenli bir kurum, bilimsel araştırmalar konusunda -dergilerinden, yayınlarından- çok saygın bir kurum ve geldiğimiz aşamada, son dönemde ne yaptığı ve neler ürettiği konusunda toplumun kafasında çok soru işareti var. Nasıl soru işaretleri var? Özellikle belli alanlara yönelik yaptığı tekrar destekler. Yani biz incelediğimizde, mesela, son dönemde -bu, mutlaka olması lazım, kurumlar arasında ayrıcalık olmaz- üniversitelere veya gençlere yaptığı teşvikler kadar Diyanete ciddi bir fon artırıyor, ciddi bir destek sunuyor. Ben başlıkları da sunabilirim. Sayın Bakan, mesela geçen yıl, sizin Bakanlığınızın bütçesi ne kadar arttı biliyor musunuz? Çok cüzi bir oranda. Belli kurumların çok çok arttı. Bunun bir diğeri de Türkiye Bilimler Akademisi “TÜBA” dediğimiz kurum. Hiç barış akademisyenleriyle ilgili bir çalışması oldu mu? Yani bir yığın üniversiteden bu insanlar uzaklaştırıldı. Şu anda dönüşleri nasıl olacak, ne yapacaklar ve ben gerçekten merak ediyorum, son beş yıldır hangi akademisyenlere destek verildi? Türkiye’de dünya çapında tanınmış, saygın akademisyenler varken bunlarla ilgili herhangi bir çalışma -bu kurum bağımsız, özerk ve isminde “Bilimler Akademisi”nden söz ediyorsa- var mı, yok mu?

Bir diğer konu: Bu yapılan bilimsel yayınların içeriklerini bizimle paylaşırsanız iyi olur. Bu içerikler daha çok hangi konularda, Türkiye’nin geleceğiyle ilgili mi, yoksa olmuş olması için çalışmalar mı? Çünkü son dönemde insanlar kendi kariyerleri için çeşitli ortaklar bulup bazı yayınlar yapmakta, bazıları da gelecekle ilgilenmemekte.

Diğer önemli konular, bu KOBİ’ler meselesi, KOSGEB meselesi. Giderek kapanıyorlar ve destek konusunda çok ciddi sıkıntılar yaşanıyor. Çeşitli özendirmeler olsa bile insanlar kredi çekmekten bile sıkılıyorlar. Biz baktığımızda, herhangi bir destek konusunda belirsizlik olduğu için bunlar giderek içe kapanmakta, bu da istihdamı azaltmaktadır. KOSGEB’le ilgili, incelediğimizde, aslında yeni bir bina yapılmış herhâlde burada, raporlarda da var fakat 411 bin lira da onun tadilatına harcanmış, öyle bir şey Sayıştayın denetim raporlarında var. Yeni bir bina devralınıyor ve niçin yeni binada 411 bin lira da tadilata harcanıyor, o da bir merak konusu.

Türk Standardları Enstitüsü veya patent meselesi, oralara girmeyeceğim ama patent meselesinde şunu söyleyeceğim: Kaç coğrafi etiket alınıyor, bu coğrafi etiketlerin dağılımı nasıl? Az önce söylediğim gibi, nüfus ve oran açısından tekrar belli bölgelere mi yığılıyor yoksa ona göre mi dağılıyor? Türkiye’de özellikle patent dediğimizde hangi dillerde daha çok patent alınıyor? Bu dil konusunda çok hassasiyet geliştiriliyor. İşte bazı harfler zamanında çok yasaklıydı, şimdi bir değişiklik de oldu ama bunu da merak ediyoruz.

Sayın Bakan, kalkınma ajansları... Kalkınma ajansları dediğimizde aslında amaç neydi? Yerel ile toplumu birleştirmek, yerelle birlikte yerele destek vermek, kalkınma ajanslarının ilk çıkış noktası oydu ve herkes kalkınma ajansı kurulsun diye çaba harcıyordu kendi kentinde, kendi bölgesinde. Nitekim bu ilk tanıtım kısmında da birçok kurumda heyecan yarattı. Ben Batman Vekiliyim ama uzun süre Diyarbakır’da da çalıştım. Sayın Bakan, şu anda (DAKA) Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı, (DİKA) Dicle Kalkınma Ajansı ve Karacadağ Kalkınma Ajansı, kayyum tarafından yönetiliyor, dolaylı yoldan, iki şapka var. Siz oraya genel sekreter bile atarsanız, bir ilin valisi belediye başkanı olduğunda, yerel

yönetimlerin sorumlusu olduğunda kalkınma ajansının destekçisi oluyor ve oraya proje geldiğinde nasıl oluyor biliyor musunuz? Proje geldiğinde, belediye adına geldiğinde kendi tercihini kullanabiliyor, valilik adına geldiğinde de çift şapkalı, istediği şapkayı kullanabiliyor. Ben oradaki yetkili arkadaşlarla konuştuğumda diyorlar ki: “Şu anda Bakanlığın, valiliğin, yerelin tercihleri dışında doğru dürüst bir desteği yok.” rakam verebilirim. Diyebilirsiniz ki: “Bu sizin himayenizde, valinin himayesinde veya desteklediği kişiler oluyor.” Asıl yerel yönetimlerden, yerelden uzaklaşmış oluyor. Bu verileri çıkardığımızda son dönemde hangi kurumlara, hangi kişilere, hangi şirketlere ne tür destek çıktığını beraber inceleyebilirsek aslında 2006’dan bugüne kadar tümüyle ortaya çıkmış olabilir. Bir an önce bunun da düzelmesi lazım. Kalkınma ajansı kurulurken yasası, teorisi doğrudu ama Türkiye’deki kimi uygulamalar burada ciddi sıkıntılara neden olmakta. Dikkat ederseniz ajansların en büyük desteği ne idi? Bölgeler arası eşitsizliği gidermekti, bölgeler arasındaki eşitsizlik şu anda giderilemedi, giderek makas açılıyor.

Şimdi, bu kadar eleştiri dışında tekstille ilgili ciddi çalışmalarınız var. Organize sanayi bölgesinden gelip gidenler... Ben Batman’da biliyorum ki 35 bine yakın insan tekstil sektöründe çalışıyor. Geçmişte zorunlu göçle gitmişlerdi, şimdi dönüyorlar, bir kısmı İstanbul’da merdiven altında çalışıyordu, başka illerde daha iyi şartlarda fakat orada bir taraftan istihdam alanında, işçi sağlığı ve güvenliği ve özellikle sosyal güvenlik ve ücretleri konusunda desteklenmesi lazım hatta sendikal çalışmalara kadar. Sizin de bunları özendirmeniz ve teşvik etmeniz lazım. Ama -dediğim tarzda sektörel destek- şu anda, Diyarbakır’daki organize sanayi bölgesindeki tekstil alanında şöyle bir şey var Sayın Bakanım: 2017 yılına kadar onlara altyapı harcamaları için hiçbir katkı alınmıyordu ve Diyarbakır’ın çeşitli ilçelerinde, küçük yerlerinde de organize sanayi bölgesi olmasına rağmen... Diyarbakır dememin de nedeni, bölgenin daha çok cazibe merkezi olması açısından...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Kâtip Şirin Ünal geçti)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Vekilim, tamamlayalım.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) - Yenişehir ilçesinde, şu anda, organize sanayi bölgesinde yatırım yapanlardan yüzde 40 yatırım maliyeti kadar altyapı desteği alınacak ve ne zaman, biliyor musunuz? Kırk gün sonra, yılbaşından sonra ocak ayında devreye giriyor. Yani kişi yapacağı yatırımın yüzde 40’ını vermek zorunda. Eminim, birçok kişi tekrar durmuş olacak. 2017 yılına kadar bu yoktu. En azından -bu kriz dönemi belli, sanayicinin yatırımı belli- bununla ilgili bir düzenleme bekleniyor sizden. Amaç, tekrar doğudan batıya değil, batıdan doğuya gelen insanların sayısını artırmak. Bunu uygulamak lazım.

Sayın Bakan -teşvik derken- iki yıllık teşvik raporları açıklandı geçtiğimiz günlerde; iki yılın teşvikleri nerelere gitmiş, nasıl olmuş. Öteden beri, teşvik, kalkınmada öncelikli yöreler dediğimizde, aslında hep Türkiye’de daha çok dezavantajlı bölgeler akla geliyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın İpekyüz, tamamlayalım lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Açıklanan raporda ne çıktı, biliyor musunuz -ben inceledim, birçok ticaret odası da paylaştı bunu, birçok değil de bir kısım analizler yapan kurumlar- en az pay alan, en az istihdama yatırım yapan, en az yatırım miktarı 6’ncı bölge; Doğu ve Güneydoğu, Güneydoğu illeri. “Teşvik” denildiğinde en çok alan 1’inci ve 2’nci bölge. Biz bunu gidermediğimiz sürece bölgeler arası eşitsizlik artar. Bunu nasıl çözeceğiz? Mutlaka sadece sizde değil; burada istikrar, huzur, barış, sadece güvenlikçi politikaların olması yeterli değil ama buna özen göstermemiz lazım.

Bir de finansal özen göstermemiz lazım. Bakın, inceleyin, son dönemde, son iki yıldır bütün banka merkezleri oradan kendi kurumlarını çekiyorlar, destek vermiyorlar, birçok ipoteği yetersiz görüyorlar. Bu olmadığı sürece oraya yatırımcı gelmez, gider.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın İpekyüz, çok teşekkür ediyoruz efendim.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Son bir şey söyleyeceğim: Sayın Bakan, Türkiye’de şu anda 800 tane organize sanayi bölgesi inşaatı devam ediyor yani benim incelediğim ve görüştüğüm.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ÇETİN ALİ DÖNMEZ – 304.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI HASAN BÜYÜKDEDE - Toplamı 300.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Şimdi, yapılan çalışmalarda şöyle bir veri var: Yapılan yatırımlarla bunlar bu hızla devam ederse, bütçeden ayrılan payla bu hızla devam ederse epey beklmeleri lazım organize sanayilerin. Siz bu organize sanayileri birçok il içinde -Kırşehir içinde, Kütahya içinde Diyarbakır içinde Batman içinde – bölgeler arası eşitsizliği giderecek düzeyde yapmazsanız bunlar uzun sürecekse bütün toplumun, Türkiye’nin aleyhine olur yani bunun olması lazım.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın İpekyüz, tamamlayalım lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Bizim gerçekten bir an önce huzur ve istikrar ile kalkınmayı beraber yürütmemiz lazım. Burada sizin Bakanlığın görüşleri de önemli, yoksa beyin ve sermaye göçü tersine olmakta.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Ök.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çok Değerli Bakanım, Bakan Yardımcılarım, çok değerli bürokratlar, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; ben de sizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Sayın Bakanımızın bu sabahki sunuşlarını izlediğimizde bir konuda tebrik etmek istiyorum, gerçekten Bakanlığın genel olarak hem dünyada neler oluyor ve Türkiye olarak biz neredeyiz ve ne yapmamız gerektiğiyle ilgili çok güzel sunuşlarınızı izledik. Ben şunu net bir şekilde gördüm: Şöyle düşünelim, önümüzde bir hafta varsa eğer -ki öyle nitelendirmiyorum ama öyle diyelim- teşhis yapılmış durumda ve buna yönelik her türlü tedaviye başlanmış ve bununla ilgili ciddi anlamda da adımların atıldığını görüyorum. Tabii, biliyorsunuz -Sayın Bekaroğlu burada karşı çıktı ama- biz ne diyoruz: Cari açık. Cari açığımızı kapatmak için en önemli şey ihracatımızın artması. İhracatımızın artmasındaki en önemli kalem nereden geliyor? Baktığımızda ihracatımızın yaklaşık yüzde 94’ü sanayi üretimine bağlı olarak gerçekleştirilmekte. Bu anlamda da bu Bakanlığımızın ne kadar önemli olduğunun bir göstergesidir. Ben tekrar ülkemiz sanayisinin teknoloji odaklı gelişimini hedef edinerek sanayimizi teknoloji üretme, böylelikle yüksek katma değerli üretim yapmaya teşvik etme, teşvik etmekle kalmayıp sanayicimizin fikir aşamasından somut ürüne kadar destekleme konusundaki faaliyetlerinden dolayı başta Sayın Bakanımız olmak üzere tüm Bakanlık çalışanlarına çok teşekkür etmek istiyorum.

Biliyorsunuz, On Birinci Kalkınma Planı’mızı görüştük. On Birinci Kalkınma Planı’mızda sanayi ve katma değerli üretimin odağa alınmasından duyduğum memnuniyeti de burada ifade etmek istiyorum. Bu çerçevede, planda imalat sanayisinde yapısal dönüşümün sağlanmasına yönelik sektörel önceliklendirme yaklaşımı benimsenmiş olup kimya, ilaç, tıbbi cihaz, makine, elektrikli teçhizat, otomotiv, elektronik ve raylı sistem araçları öncelikli sektörler olarak belirlenmiştir. Bu sektörler

belirlenirken de hani o bizim ara mal ve ham maddeye olan bağımlılığımızda imalat sanayisinin en çok etkilendiği sektörler aslında burada belirlenmişti bu sorunu çözmeye yönelik. Bir de ayrıca kalkınma planında Sayın Garo Bey'in söylediği o ara malla ilgili olarak da şöyle bir cümle var, benim çok önemsedığım bir cümle: "İthalat bağımlılığının azaltılmasına yönelik yerli üretimin rekabet gücü artırılacaktır." Bunun da açıkçası çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Biliyoruz ki Bakanlık da bu öncelikli sektörlerde inovasyonu ve bunların en önemli çıktısı katma değeri yüksek yerli ve millî üretimi sağlayarak rekabet gücümüzü yükseltmeyi amaçlamaktadır. Bizi bu hedeflere sağlam adımlarla ulaştıracak olan ve ülkemizde gurur duyduğumuz pek çok teknolojik ürünün başarısında 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun'un önemli payı vardır. Böylelikle tek başına bir girişimci adayından dev bir holdinge kadar tüm aktörler fikir aşamasından projeye, projeden AR-GE'ye, AR-GE'den yatırıma ve tanıtıma kadar teknolojik ürünle ilgili her aşama ülkemiz ve Bakanlığımız tarafından desteklenmektedir. Bu anlamda da tekrar teşekkürlerimi sunuyorum. Tabii, bu desteklerin her geçen gün geliştirildiğine ve artırıldığına büyük bir onurla, gururla şahit oluyoruz. Rakamlara baktığımızda da yine 2002 yılında 1,8 milyar TL olan toplam AR-GE harcamasının 2017 yılında 29,8 milyar TL'ye yükseldiğini, tam zamanlı eş değer AR-GE personeli sayısının da 2002 yılında 29 bin iken 2017 yılında 154 bine yükseldiğini söyleyebilirim.

Ülkemizde sanayinin gelişmesinde büyük bir pay da oluşturulan sanayi alanlarına aittir. Biliyorsunuz, bu anlamda bölge ekonomileri için itici bir güç niteliği taşıyan organize sanayi bölgeleri ve sanayi siteleri Bakanlığımız tarafından sunulan düşük faizli ve uzun vadeli kredi desteğinden yararlanmaktadır. Aynı zamanda bugün sabahki sunumda da Sayın Bakanımız bahsetti: Endüstri bölgeleriyle fiziki altyapı yatırımları bizzat Bakanlık tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu endüstri bölgeleriyle stratejik, sektörel alanları inşa etmek hedeflenmektedir. Ülkemizde sanayinin planlı gelişmesi ve sanayicilerin kendi kendilerini yönetmesi amacıyla başlatılan OSB uygulamaları her ne kadar elli yedi yıllık bir geçmişe sahip olsa da AK PARTİ hükümetlerimiz döneminde yakaladığı ivmeyle artık gerçekten dünyada da örnek gösterilen bir model olmaktadır.

Bakanlığın, yine, organize sanayi bölgesi, sanayi siteleri ve endüstri bölgeleri ile bölgesel gelişim konusunda üstlenmiş olduğu önemli rol hiç kuşkusuz bölgesel kalkınma idareleri ile kalkınma ajanslarının koordinasyonu görevinin Bakanlık görev alanına dâhil edilmesiyle birlikte daha da belirgin hâle gelmiş durumdadır. Biraz önce bahsedildi; Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), DOKAP, KOP, bölge kalkınma idaresi başkanlıkları faaliyet gösterdikleri bölgelerde tarımdan turizme, ulaşımdan enerjiye kadar pek çok alanda projeye kaynak sağlayarak bölgesel gelişimin ve dönüşümün sağlanmasında önemli katkılar sunmaktadırlar. Öte yandan, on üç yıl gibi kısa bir süredir faaliyet göstermekte olan kalkınma ajansları da bölgelerimizin kalkınmasında bir nevi lokomotif görevi üstlenmişlerdir. Kamu, özel ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliğini geliştirerek mevcut kaynakların mahallinde en etkin şekilde kullanımını sağlamış ve potansiyel enerjiyi kinetik enerjiye çevirmişlerdir.

Kalkınma ajansları tarafından sağlanan mali ve teknik destekler kapsamında 2008-2019 döneminde 20.499 projeye 2019 yılı fiyatlarıyla yaklaşık 7,4 milyar TL'lik hibe desteği sağlanmıştır. Bu destekle yapılan yatırım tutarı 12,7 milyar TL'ye ulaşmıştır. Ajansların kuruluşundan bugüne kadar yatırım destek ofisleri bugüne kadar 100 bine yakın yatırımcıya yerinde bilgilendirme ve danışmanlık hizmeti sağlamıştır.

Ülkemiz açısından bir başka önemli uygulama alanı da Bakanlığımızın yatırımlara ilişkin teşvik mekanizmasıdır. Ben aslında Sayın Bekaroğlu'nun aksine bu teşviklerin sanayicilerimiz açısından çok önemli olduğunu düşünüyorum. Özellikle de bu teşvik mekanizmaları sayesinde yakalayacağımız

başarılarla bizim ülkemizin yabancı sermaye çekme potansiyelini daha da ileriye götüreceğine inanıyorum. Mevcut yatırım teşvik sistemine uygun olarak 2016 yılında yasal altyapısı tamamlanan yenilikçi bir destek mekanizması olan Proje Bazlı Teşvik Sistemi'nin de bu potansiyelin artmasına büyük bir katkı sağlayacağını düşünüyorum. Ülkemiz için büyük önem arz eden enerji, petrokimya ve savunma teknolojilerine olan talep, uygulamaya konulan sistemin doğruluğunun da önemli bir göstergesi olduğunu düşünmekteyim. Ben de açıkçası -özellikle bu proje bazlı desteğin- herkese aynı, eşit destek yerine proje bazlı ve etki analizi yapılmış böyle bir projeye gelen şirketlere destek vermenin bundan sonraki süreçte çok önemli olduğunu düşünüyorum. Hatta bunların böyle limitleri var Sayın Bakanım herhâlde, o limitlerin biraz daha aşağıya düşürülmesi KOBİ'lere, küçük yatırımcıya da bu yönde fırsatlar tanınması gerektiğini düşünenlerdenim.

Tabii, Bakanlığımızın AR-GE ve inovasyonla ilgili yapmış olduğu desteklerde ortaya çıkan teknolojiler ve bu teknolojilerle üretilen katma değeri yüksek ürünler çok önemli ancak AR-GE ve inovasyonla elde edilen çıktıların korunmasını sağlayacak olan fikri ve sınai mülkiyete ilişkin düzenlemeler de önemli. Bu önemli görev de Türk Patent ve Marka Kurumu eliyle yürütülmekte. Uzman kapasitesinin artırılması ve kurumun patent araştırması altyapısının uluslararası standartlara çıkarılması sayesinde son on yedi yılda sınai mülkiyet alanında önemli çalışmalara imza atılmış ve bu çalışmalar başvuru ve tescil sayılarında güçlü bir şekilde görülüyor, sabahleyin Bakanımız da söyledi. Aynı zamanda Sayın Bakanımızın da söylediği gibi Türkiye'nin coğrafi konumu itibarıyla farklı medeniyetlerin buluşma noktasında yer alması, sahip olduğu tarihi ve kültürel zenginlik coğrafi işaret alanında ülkemize büyük bir fırsat sunmakta, Türk Patent ve Marka Kurumumuz da ortaya koyduğu önemli çalışmalarla tescilli coğrafi işaret sayısına yansıtmakta. Bu rakamda da bir artış söz konusu.

Tabii, ben sunumunuzun en sonunda yer verdiğiniz TÜBA'yla ilgili de görüşlerimi ifade etmek istiyorum, aslında çok da önemsiyorum. Türkiye'deki tüm bilim alanlarındaki araştırmaları, bilimci kişiliğini ve araştırmacılığı özendirme ve bu alanlarda emeği geçenleri onurlandırmak, gençleri bilim ve araştırma alanlarına yönlendirmek, Türkiye'deki bilimcilerin ve araştırmacıların toplumsal durumlarının yükseltilmesi ve korunmasına çalışmak; bilim ve araştırma standartlarının uluslararası düzeye çıkarılmasına yardım etmek amacı doğrultusunda faaliyet gösterecek olan bir kurum. Bu anlamda da ben çok teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Vekilim, tamamlayalım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sayın Başkanım, toparlıyorum.

Siz konuşmanızı yaparken böyle birkaç bir şeyler not almıştım. Dedik ki: 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejimiz var, çok güzel. Millî teknoloji hamlemiz var, evet. 2023'le ilgili 2053 hedefi doğrultusunda ben Sayın Garo Bey'e bu konuda katılıyorum. Millî ve hızlı trenden bahsettik. Biliyorsunuz savunma sanayisinde yüzde 70'e varan bir sanayileşme oranındayız ve sadece Türkiye için üretmiyoruz ve bunun pazarlamasıyla ilgili de çok ciddi çalışmalar yapıyoruz. On yedi yılda 120 organize sanayi bölgesi, on yedi yılda 127 sanayi sitesi, 19 endüstriyel bölgeden bahsettiniz ve sektör odaklı stratejik ve verimli kümelerin desteklenmesinden bahsettiniz. Bunların çok önemli olduğunu tekrar vurgulamak istiyorum.

Ben çalışmalarınızdan dolayı size çok teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Denizli'yle ilgili de bir şey söylemek istiyorum. Aslında Sayın Ersoy da bahsetti, dedi ki: "Biz 2'nci bölgedeyiz." Biz de 2'nci bölgedeyiz. Şöyle baktığımızda Gaziantep de 3'üncü bölgede. Şimdi, iller arasına baktığımızda rekabet edemiyoruz. Bu bölgelerle ilgili bir şey yapmak lazım. Sunumunuzda ilçe bazlı bölgeden bahsettiniz. Ben onu çok önemsiyorum. Umarım bu sefer bunun bir adalet getireceğine inanıyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL - Teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

Sayın Gökçel...

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Değerli Bakan; Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden önce DPT'de ve daha sonra Kalkınma Bakanlığında Bölgesel Gelişme Genel Müdürlüğü olarak görev yapan birim, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle beraber Bakanlığınıza Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü olarak bağlandı. Bunu mevzuatta açıkça görüyoruz. Bütün görevler ve sorumluluklar bire bir aynı. Fakat sizin kamuoyundaki açıklamalarınız ve faaliyetleriniz hep sanayi ve teknoloji ağırlıklı.

Şimdi şunu sormak istiyorum: Siz aynı zamanda bölgesel gelişme ve kalkınmadan sorumlu Bakarsınız. Bu konuda ne tür çalışmalar ve faaliyetler yürütmektesiniz?

Sunumunuzda başvurusu yapılan 18 endüstri bölgesinden bahsettiniz. Onuncu Kalkınma Planı'nda "Mersin" olarak yer alan ancak On Birinci Kalkınma Planı'nda "Doğu Akdeniz" diye belirtilen konteyner limanı nereye yapılacak? Bunu özellikle bir Mersinli olarak soruyorum çünkü Mersin, doğu ve güneydoğunun, Orta Doğu, Irak, İran ve Kafkas ülkelerinin Akdeniz'e açılan kapısıdır. Yeni yapılan İpek Demir Yolu ile Asya Kıtası'nı Doğu Akdeniz'le buluşturacak olan lojistik üstür. Çünkü konteyner limanının yapılacağı yerin özel endüstri bölgesi ilan edilmesi için başvuru olduğunu öğrendik. Bu nedenle bunu özellikle gündeme getiriyorum. Buradan da hassasiyetle bu konunun üzerinde durulması gerektiğini ve bunu sürekli takip edeceğimizi buradan da duyurmak istiyorum hem Meclisimize hem siz Sayın Bakana. Burada böyle bir başvuru var mı? Konteyner limanının yeri özel endüstri bölgesi yapılacak mı? Çünkü Mersin ana konteyner limanı -İpek Demir Yolundan bahsettim- ülkemize gelecek bütün ham maddelerin Çin'e kadar ulaşabileceği, orada üretilecek ürünlerin dünyaya açılacağı tek kapı.

Sayın Bakan, DAP, KOP, DOKAP projelerini uygulama için 2014-2018 yıllarını kapsayan eylem planları vardı ama 2019, 2020 ve sonraki yılları kapsayan eylem planlarını göremiyoruz. Bu idarelerin eylem planları nerede? Ve daha önemlisi, DAP, DOKAP, KOP projesi nedir? Bunları Meclise sunun, kamuoyuyla paylaşın da bilelim. 3 tane idare var, ortada proje yok. Yıllardır olmayan projelerin eylem planlarını yapıyorsunuz. Bunu da burada belirtmek istiyorum.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK - 4 tane, 3 değil.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Evet, 4 tane. GAP'ı önceden söylediğim için kaçırdım galiba. GAP da var, 4 tane projemiz var, evet.

Sayın Bakan, konuşmalarınızı ve yıl içerisindeki faaliyetlerinizi yakından takip ediyoruz. Geçen seneden beri bölge kalkınma idarelerini kapatma niyetinizi çalışanlarınız bile duymuş durumda. Ancak GAP İdaresi 2023 yılına, DAP, DOKAP ve KOP 2020 yılı sonuna kadar uzatıldı. Bir yıl sonra süresi bitecek idareler için yüce Meclisten birkaç yıl sürecek projeler için harcama yetkisi talep ediyorsunuz.

Bölgesel gelişmeye dair bir yol haritanız var mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL - Sayın Vekilim, ek süre veriyorum bir dakika, tamamlayalım.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Bundan on-on beş yıl önce kalkınma ajansları kurulurken mantıklı, rasyonel yol haritalarıyla gelmiştiniz, gerçekten heyecanlanmıştık. Ama son yıllarda ne bunu gördük ne buna benzer bazı çalışmalarınızı da göremedik maalesef.

Değerli Bakan, en son şunu sormak istiyorum: Dicle Kalkınma Ajansının Genel Sekreterini görevden almaya çalıştınız. Önce müfettişler gönderdiniz, baktınız ortada Avrupa Birliği parasının usulsüz kullanımı var, görevden aldınız; bravo, takdir ediyoruz. Siz doğru olanı yaptınız ama ne hikmetse iki gün içinde bu şahıs tekrar Genel Sekreter oldu. Bu kişi önceden sizin belediye başkanınızdı.

Sayın Bakan, siz burada doğru olanı yapmaya çalıştınız ancak bu şahıs kim tarafından korunuyor? Yanlış yapan bürokratınızı görevden almanıza kim müsaade etmedi? Bunu yüce Mecliste açıklamanızı bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL - Teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

Sayın Filiz...

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli Bakanlık mensupları; hepimizi saygıyla selamlıyorum ve sözlerime Sayın Bakana, Bakanlığın adının yeniden “Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına” çevrilmesi konusundaki öneriyle başlıyorum. Bağlı kuruluşlara göz atınca bunun zannediyorum bir gerek olduğu da ortada.

Sayın Bakan, bilimde ve teknolojiye ileri gitmeden gelişmişlik sağlanamaz ancak gelişmiş ülkelerin pazarı olunur.

Bundan yaklaşık on yıl önceydi, İzmir Fuarı’nda bir telefon şirketinin Genel Müdürüne bir basın mensubu “Türkiye hakkında neler düşünüyorsunuz?” diye soruyor. Cevap: “Türkiye bizim potansiyel pazarımızdır.”

Bir kuruluş ülkelerin gelişmişlik düzeyini inceliyor. Teknolojik gelişmişlik sıralamasında 82 ülke arasında 49’uncu sırada yer alıyor.

Avrupa Patent Ofisi tarafından her yıl hazırlanan patent raporunun 2018 sonuçlarına bakıldığında 2018 yılında tıbbi teknoloji, dijital iletişim, bilgi teknolojileri ve elektrikli aletler, makine ve enerji konusunda patent başvurusu dünyada yüzde 4,6’lık artış gösterdi.

Yine, EPO 2018 raporuna göre Türkiye’den yapılan Avrupa patent başvurularında bir önceki yıla göre gerileme yaşandığı görülüyor. Türkiye’nin patent başvuru sayısı 2017 yılında 911 iken bu sayı 2018’de 572’ye düştü. Bu rakam Philips şirketinin patent sayısına denktir. Ayrıca çarpıcı rakamlar var. Mesela, Siemens firması 2.493, Samsung 2.449, LG 2.376 patent başvurusu yapmış.

“AR-GE çalışmalarına ayırdığımız bütçe yeterli midir?” sorusunun cevabını hepimiz söylüyoruz, yeterli değildir. AR-GE harcamalarının gayrisafi yurt içi hasıla içindeki oranı yüzde 2’ye çıkarılacaktı, bu bir hedefti ancak mevcut durum yüzde 1’i bile geçememiştir. Bakanlığın ayırdığı bütçenin yaklaşık 1 milyar dolar civarında olduğu görülüyor. Bu, yeterli bir bütçe değildir. Harvard ya da Oxford Üniversitelerinin araştırma bütçeleri bu kadardır.

Yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayisi ihracatı içindeki payı yüzde 3,5, orta yüksek teknoloji ürünlerin payı ise yüzde 36,8 civarındadır. Bu yüzde 3,5’luk payın içerisinde acaba ne kadarı yerli firmalar tarafından yapılmıştır?

Sayın Bakan “Üniversitelerin fikri mülkiyet yönetim kapasitelerini artıracak düzenlemeleri yapacağız.” diyorsunuz, bu nasıl olacak? Fikri mülkiyet patent için mevcut araştırma bütçeleriyle üniversiteler açısından bu çok zor görünüyor.

Yine, konuşmanızda, yılın ilk ayında 3.072 AR-GE projesine 511 milyon lira hibe desteği verdiğinizi söylediniz. Merak ediyorum, acaba bu destekler katma değeri yüksek kaç ürünle sonuçlandı?

Sayın Bakan, en önemli konulardan birisi nitelikli insan kaynağına yatırım yapmaktır. Bu, oldukça önemlidir. Özellikle imalat sanayisinin dijitalleşmesi projesinde tematik lise ve meslek yüksekokulu açılması konusunu dile getirmek istedim. Üniversitelerde yürütülen doktora programları da teknoloji üretmeye yönelik olmalıdır.

Son olarak Sayın Bakan, bölge kalkınma idareleri kuruluş amaçlarına yönelik olarak daha fazla desteklenmelidir diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL - Tamamlayalım Sayın Vekilim.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Benim de bölgem olan Güneydoğu Anadolu Bölgesi Projesi henüz yüzde 40 oranında tamamlanmıştır. Bu yıl ayrılan ödenek 87,9 milyon TL’dir. Anlaşılan bu projeye devam edilecek ancak karınca hızıyla.

Bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL - Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Gürrer...

ÖMER FETHİ GÜRRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Niğde’de iplik sektörü önemli bir yatırım ve istihdam alanıdır. Mevcut iplik fabrikalarında sadece gümrük vergisi muafiyeti ve KDV istisnası sağlanmasına karşın verilen teşvikler yeterli ve cazip değildir. Niğde ili için yeni cazip teşviklerin sağlanması bu sektörün yaşaması için şart durumdadır. Sınırlı sayıda sanayicinin bu bağlamda ayakta kalabilmeleri bu teşviklere bağlıdır. Göç veren iş sahasına Niğde için bu yönde bir adım atılmalıdır.

Sayın Bakan, konuşmanızda endüstri bölgelerine değindiniz. Niğde Bor Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi kararı dört yıl önce çıktı, hâlihazırda çivi çakılmadı. Niğde Bor Organize Sanayi Bölgesine 2012 yılında Çinlilerin 200 fabrika kuracağı ulusal gazetelerde manşet oldu, o günden bu yana daha Çinlilerin Niğde’ye kurduğu bir fabrika olmadı.

Sayın Bakan, yerli elektrikli araç geliştirmesi projesi kapsamında 2022 yılında 140 bin elektrikli araç ve 14 bin ticari şarj ünitesinin aktif kullanımda olacağını açıklamıştınız. 2022 yılında bu hedef gerçekleşecek biçimde süreç devam ediyor mu? Bazı birimler haricinde hibe dâhil her ne surette olursa olsun yabancı menşeli binek taşıt edinimi yasaklandı, yerli muhteva oranı yüzde 50 altında kalan yabancı menşeli araçlarla ilgili kamuda uygulama varlığını da ifade etmişsiniz. Bu uygulamalar sürmekte midir?

Sayın Bakan, 2019 Eylül ayında geçen yıla göre 50 bin artışla 628 bin kişi işsizlik ödeneği almaktadır. Bu, işsiz kalındığının somut göstergesidir. 2018-2019 Ağustos döneminde toplam nüfus artışımızın üzerinde 980 bin kişi işsiz kalmıştır. Son bir yılda 191 bin kişiye iş yaratabilen bu ekonomik uygulamalar toplamda 789 bin kişinin istihdam dışına düşmesine neden olmuştur. Ülkemizin sanayicisi ve işçisi, esnafı ve tüccarı ülkemizin üreten kesimi gereken desteklerden mahrumdur. İthalata dayalı, israfı tasarruftan daha itibarlı sayan bu düzen sürdürülebilir bir anlayış değildir. 2019 Eylül döneminde KOBİ’lerin bankalara borcu 606 milyar TL’yi bulmuş, banka borçlusu KOBİ sayısı ise 3 milyon 108 bini aşmış, takibe düşmüş KOBİ borç toplamı 55 milyar lira ve takibe düşmüş KOBİ sayısı 340 bine dayanmıştır. Karşılıksız çek tutarı Ocak-Eylül 2019 döneminde 22 milyar 324 milyon TL’ye çek yasağı kararı alınan sayı ise bir yılda 44.812’den 60.785’e yükselmiştir. Ocak-Eylül 2019 protesto edilen senet tutarı toplamda 16 milyara yakındır. Sanayiciye dair yapılan düzenlemelerin fayda sağlamadan

çok onların önünü açacak düzenlemeler olmadığı görülmektedir. 191 organize sanayi bölgesi içinde faaliyetini gösteren 53.262 firmaya 2019 Ekim ayı itibarıyla kullandırılan 137 milyar TL kamu kaynağı yetersiz görülmekte, organize sanayi bölgeleri sınırlarındaki sorunların çözümü için Bakanlığın acil adım atması beklenmektedir. Ayrıca, adaletsiz ve tahsili mümkün olmayan ağır vergiler toplam tahsilat olanağını da düşürmektedir. Bu bağlamda da iyileştirmeler yapılmalı, sanayicinin, esnafın ve diğer kesimlerin bu konudaki mağduriyetleri giderilmelidir.

Sayın Bakan, Niğde'nin de içinde olduğu KOP bölgesinde ne yazık ki KOP'un bazı projeleri ya gerçekleşmemekte ya süresi içinde KOP bölgesi için de verilecek destekler diğer birimlerden gelmediği için projeler uygulama alanı bulamamaktadır. Bu konuda çalışmalar yapılacak mıdır?

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

Sayın Şahin...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2020 yılı Bakanlığınızın bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Sayın Bakan, sunumunuzda katma değeri yüksek ürün elde etmek, ihracatta yüksek teknolojlili ürünlerin payını artırmak üzere vurguda bulundunuz ama bir eksikliğiniz vardı; bunu nasıl yapacağımıza dair bir çözüm önerinizi maalesef bu sunumda göremedik. Ben bu bağlamda konuşmamı yapmak istiyorum.

Bakınız, ülkemiz ne petrol zengini ne altın zengini ama bir ürün var ki stratejik bir madenimiz, bor zengini bir ülkeyiz. Dünya rezervinin yüzde 73'ü bizde. Âdeta bir bor denizi üzerinde yer alıyoruz ama sunumunuzda bor madenine dair, sanayide kullanımına dair herhangi bir kısım bulamadım, bir eksiklik olduğuna inanıyorum. Bu konuda vurgu yapacağım.

Sayın Bakanım, madem biz katma değeri yüksek ürün elde etmek istiyorsak işte elimizde değerli bir madenimiz var. Bakın, eğer bu rezervimizi biz yüksek teknolojiyle buluşturabildiğimiz takdirde inanır gelecekte nesillere çok daha güçlü, çok daha güzel bir Türkiye bırakmış oluruz. Şu anda borla ilgili elimizde sadece bir deterjan var ve geçen ay da Bandırma'da açılan bor karbür fabrikası var. Benim şöyle bir önerim olacak Sayın Bakanım, bakınız, Balıkesir bor madeni yönünden oldukça zengin bir bölge ki benim de seçim bölgemdir, gelin, dünyanın ilk bor vadisini, tıpkı bir Silikon Vadisi gibi bor organize sanayi tesisini Balıkesir'de kuralım. Yani bir fabrikalar zinciri olsun yüksek katma değer ürün olan hangi ürünler varsa bunları bir arada üretilim, dünyada bakın, şu anda biz bor ham madde tedarikçisi konumundayız. Hiç olmazsa yüksek katma değere sahip bor uç ürününü ihraç edecek noktaya geldiğimiz takdirde hem ülkemizin döviz gelirini artırmış olacağız hem de istihdamı artırmış olacağız. Ben bu konuda bir çalışma yapmanızı rica edeceğim ve bu konuda herhangi bir sunumunuzda yer olmadığı için de bunu dile getirmek istiyorum.

Tekrar bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Çok teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

Sayın Demirtaş...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sanayi Bakanlığının değerli çalışanları; sözlerime başlamadan önce herkesi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin en önemli sorunlarından birisi de dışarıdan borçlanarak üretime dayalı değil, tüketime dayalı bir ekonomik modelle üretimin yapılmasıdır. İthalata dayalı, katma değeri olmayan veya çok düşük olan montaj sanayisiyle devam eden bir üretim modelidir. Tek adam rejimi ve tek adamın uyguladığı yanlış politikalar maalesef Türkiye ekonomisini büyük bir ekonomik krize sürüklemiş ve bu kriz de maalesef derinleşerek devam etmektedir ve en fazla bundan zarar gören sektör de sanayi sektörüdür ve bu yanlış modelin sonucunda işsizlik ortaya çıkmıştır ve işsizlik verilerine baktığımızda son bir yıl içerisinde 1 milyon vatandaşımız işsiz kalmış ve işsizlik rekor kırarak yüzde 14'ün üzerine çıkmış, son resmî verilere göre 4 milyon 650 bin vatandaşımız işsiz kalmıştır ve geniş tanımlı işsizlik ise yani iş aramaktan vazgeçen vatandaşlarımızın sayısı ise 7 milyon 300 bini geçmiştir.

Sayın Bakan, maalesef, benim ilim olan Zonguldak'ta da son on beş yıldır büyük bir ekonomik kriz vardır. Zonguldak hem ülkemizdeki genel krizi yaşamakta hem de kendi iç dinamiklerinden kaynaklanan krizi yaşamaktadır. Zonguldak çifte kriz yaşamaktadır ve Zonguldak'ta işsizlik zirve yapmıştır, Zonguldaklı göç etmek zorunda kalmıştır. Bugün itibarıyla nüfusu azalarak 590 bine düşmüştür. Sayın Bakan, bunun en önemli sebeplerinden birisi de, sonucu da Zonguldak'a son on yedi yılda yatırım yapılmamasıdır. Çünkü AK PARTİ'nin uygulamış olduğu yanlış ekonomik politikalar Zonguldak'a yatırımcı çekememiştir. SEGE-2011 Raporu esas alınarak Türkiye bildiğiniz gibi 6 bölgeye ayrılmıştı ve SEGE-2011 sıralamasına göre Zonguldak teşvik sisteminde 3'üncü bölge kapsamında yararlanmaktadır. Zonguldak'ın yatırım teşvikte 3'üncü derecede bulunmasının en önemli sebebi ise Türkiye Taşkömürü Kurumu ve Erdemir'den elde edilen gelir, vergi ve ücretlerdir. Bu 2 kurumun verilerini Zonguldak'tan çıkarırsanız Zonguldak teşvikte belki 6'ncı sıraya yükselecektir diye düşünüyorum. Teşvik paketleri Zonguldak'ta amacına ulaşmadığı gibi komşu il Düzce'nin teşvikte 4'üncü bölgede yer alması nedeniyle Zonguldak'ın yatırım cazibesi düşmüş ve Zonguldak yatırım yapılmayan bir il hâline dönmüştür. Bu da maalesef Zonguldak ekonomisini küçülterek iflas noktasına taşımıştır.

Sayın Bakan, bu sebeple sizden acil olarak SEGE-2011 verilerinin güncellenerek Zonguldak'ın yatırım teşvik derecesinin yükseltilmesini talep etmekteyiz Zonguldaklılar olarak. Aksi takdirde hiç değilse şunu ifade ediyorum: En azından Düzce'yle eş düzeye çıkartılmamız hâlinde hiç değilse onlarla daha rahat rekabet edebiliriz diye düşünüyorum. Eğer bunu yapmazsanız Zonguldak'ı çok daha zor günler bekliyor Sayın Bakanım.

Yine, her seçim öncesi ortaya attığınız yerli otomobil hikâyeniz var. Bana göre bu boş bir hayal ve sadece seçim yatırımı. Bu koşullarda bunu gerçekleştirme imkânınız da mümkün değil. Ancak yerli ve millî bir otomobil yapamasak bile benim size bir önerim var: Yerli ve millî gemiler üretebiliriz. Bakın, Türkiye'nin en büyük 3'üncü tersaneler bölgesi Ereğli'de bulunmaktadır. Toplamda 12 tersane. Tersanecilik sektörü de emek yoğun bir sektördür ve işsizliği sünger gibi emen emek yüksek bir sektördür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Bir dakika veriyorum, tamamlayalım Sayın Vekilim.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – 2008 yılında Ereğli tersaneleri ihracat rekoru kırmış, Ereğli'den İngiltere'ye, Hollanda'ya, Almanya'ya gemi ihraç edilmiştir. Bu dönemde 7 bin kişi istihdam edilirken, tersaneler krize giriyor ve on yıldır hiçbir destek verilmediği için maalesef şu anda çalışan sayısı

500'e kadar düşmüş durumda. Bakın, burası on yıldır atıl durumda bekletiliyor Sayın Bakan. Onun için diyoruz ki: Boş verin böyle boş hayallerle uğraşmayı da gerçeklerle yüzleşim ve buraya destek verelim, Ereğli tersanelerini canlandıralım, Ereğlili de size müteşekkire kalsın diyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Vekilim, toparlayalım lütfen.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Toparlamak üzereyim, önemli bir konumuz daha kaldı Zonguldak açısından.

Yine, bir başka konu Sayın Bakan, yapımı yılan hikâyesine dönen Filyos Projesi. Bu limanın altyapı işleri de bitmek üzere, buna verdiğiniz desteklerden dolayı da öncelikle teşekkürlerimi sunuyorum ancak şöyle bir durum gerçekleşti: Hiçbir ihale yapılmadan, hiçbir duyuru yapılmadan Filyos Endüstri Bölgesi'ni Tosalı Holdinge verdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Tamamlayalım Sayın Vekilim.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Tamamlamak üzereyim efendim.

Zonguldak ekonomisi için son derece önemli olan bu projeyi hiçbir Zonguldaklının haberi ve bilgisi dahi olmadan neden Tosalı Holdinge verdiniz? Burayı hangi yöntemle, kaç yıllığına, ne kadar bedel karşılığında bu holdinge verdiniz? Bunları Zonguldak kamuoyu merak etmektedir Sayın Bakan. “Acaba, Filyos Projesi, Tosalı Holdinge peşkeş mi çekildi?” diye de düşünenler var Sayın Bakanım.

Teşekkürlerimi sunarım.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bunu yazılı soru olarak gönderdiniz, cevap verdim size.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sağ olun Sayın Vekilim.

Sayın Kasap...

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım “1980’li yıllarda Ege Bölgesi’nin en gelişmiş 2’nci sanayi ili hangisiydi?” desem, haritalarda yerini bilmiyorsunuz ama bu il Kütahya. Şimdi, Kütahya’da 1980’li yıllarda ve özelleştirme öncesi TÜGSAŞ Gübre Fabrikası vardı, bu fabrika Türkiye’nin neredeyse yüzde 30’a yakınının gübre ihtiyacını karşılıyordu, 2 bine yakın personel istihdam ediyordu, şu anda 200 personelle çalışıyor ve doğru dürüst bir gübre üretimi yok, şu anda patlayıcı üretiyor. Manyezit fabrikamız vardı, hâlâ var, şu anda yabancılara satılmak üzere. En son -biliyorsunuzdur belki, gelişmeleri takip ediyorsunuzdur- gümüş madeni ve fabrikası, gümüş üretim tesisleri vardı, şu anda kapalı sayılır, üretim yapmıyor; şeker fabrikası, hakeza. Termik santrallerle beraber Kütahya’da normalde 12 bin civarında kişiye istihdam sağlayan bu iş kolları, özelleştirme mağduru olarak, şu anda 2 bine kadar düşen bir istihdamla şehirde 10 bin istihdam kaybına sebep oldu, 10 bin. İlde toprağa dayalı sanayi kolları var, termik santrallerimiz var. Termik santraller konusunda -malum faciayı biliyorsunuz- halk sağlığı uzmanı olup Mecliste el kaldıran arkadaşlar “Zehirlenmemize devam edilsin.” diyen arkadaşlar var. “Bir gün dahi filtresiz durulmaz ve çalışmaması gerekir.” diyen halk sağlığı uzmanları da, kendileri de “evet” diye el kaldırdılar o kanun teklifine, biliyorsunuz; faciadır ama buralar, bu santraller, bu sanayi kuruluşları şu anda facia oluşturuyor; artı, 10 bine yakın kayıp var. Biliyorsunuz, toprağa dayalı sanayi sektörü var ilimizde ama bu fabrikalar, çini ve porselen sektöründekiler şu anda birer birer kapanmak üzere, kapasiteleri yüzde 50’nin altına düştü, işçi çıkarmaktalar. Bu iş kolları için doğal gaz, enerji ve KDV istisnası, KDV indirimi düşünüyor musunuz? Birincisi, bu.

Birilerine özel endüstri bölgesi tahsis ediyorsunuz ama Kütahya'daki Zafer Organize Sanayi Bölgesi bence ihmal edilmiş durumda. Şöyle söyleyeyim: Şu anda Zafer Havalimanı var oraya bitişik, diğer ulaşım yollarıyla -koordinasyon olmadığı için- ulaşım imkânsız konumda şu anda. Zafer Havalimanı'na günde tek 1 sefer yapılıyor Sayın Bakanım, o da saat 11.00'de; Kütahya'dan da 13.00'te gidiyor İstanbul'a, öyle düşünün. Öğleden sonra hangi işi yapabilirsiniz? Önceden, sabah kalkıyordu, akşama kadar işinizi görebiliyordunuz? Yani bu ne koordinasyonsuzluktur, ben anlayamıyorum. Aranızda koordinasyon bozukluğu mu var? O da çok önemli.

Bir de -sayın vekilim de demin bahsetti- koskoca bor -efsane diyeyim artık- bir tek Boron doğurdu; o da, 10 plakalı galiba Balıkesir'de yapıldığı için. Borun Türkiye'de en fazla ürettiği yer, en fazla çıkartıldığı yer Kütahya'nın Emet ve Hisarcık ilçeleridir. Maalesef, Emet ve Hisarcık bunu eziyetini çekiyor, insanlar kanser oluyor, her yer toz oluyor vesaire ama doğru dürüst yolları yok. Türkiye'de en kötü yolları olan ilçelerdendirler. Sayın Ulaştırma Bakanının "Yolu açık." dediği zaman da yol geçmişti Sayın Bakanım. Yani haberi yoktu büyük bir ihtimalle. O yolda asit tankerleri dökülüyor, asitler dökülüyor ama borun hiçbir nimetinden Kütahyalı yararlanamıyor. 2002'de, o zaman Sayın Cumhurbaşkanımız demişti ki: "Bor enstitüsünü Kütahya'ya kuracağız." Söz her şeydir. Artı, onu söyleyeyim. Borla ilgili, bor karbür fabrikasını Sayın Berat Albayrak Balıkesir'de açarken "En büyüğünü de Kütahya'ya açacağız." demişti. Seçimden bir ay önceydi, seçimler bitti ne bor karbür fabrikası var ne başka bir şey var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Vekilim, tamamlayalım lütfen.

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) – Tamamlayacağım Sayın Başkan.

7 bin ton asit boşaldı toprağa, verimsizlik had safhada, kanserler had safhada, çiftçilerin zararı tazmin edilemiyor.

Ben, özellikle, bor ihtisas bölgesinin -sayın vekilim de söylemişti- Kütahya'da veya Balıkesir'de, fark etmez, buralarda kurulmasını istiyorum. Şu anda -sizin Bakanlığınıza ait değil ama- Eskişehir yolu üzerinde tabelası olan 1 tane "Bor Enstitüsü" diye bir kurum var ama sadece tabelası var, tabelası var.

Çok teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL - Teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

Sayın Katircioğlu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, Komisyon üyeleri ve değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bütçesini konuşuyoruz fakat yani bize sağladığınız metinlerden ve yaptığınız konuşmadan da anladığım kadarıyla daha çok kalkınma bakanlığı perspektifi içinde bir misyon kendinize benimser gibisiniz.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Demin de "Kalkınma yok." dediler, nasıl oluyor bu?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Hayır, en azından -şimdi anlatacağım gibi- böyle bir kalkınma bakanlığı perspektifi benimser gibisiniz.

Fakat, öte yandan, bakıyorum bütçenize, esasında bu bütçeyle de bir şey olmaz yani 8 milyar, bilemediniz 14 milyar çok bir meblağ değil. O sebeple de, bence Bakanlığınızın ismi -bir arkadaşımız önermişti, galiba siz önermişsiniz, değil mi- Bilim ve Teknoloji Bakanlığı olsa belki daha doğru olur. Çünkü, bence, baktığımızda, esas itibarıyla, sanayi de büyük bir iş bence bütçenize göre.

Şimdi, ısrarla ve haklı olarak teknoloji konusunda vurgu yapıyorsunuz, millî teknoloji hamlesi başlattığınızı söylüyorsunuz ve yani görev alanınızdaki kurumlara da baktığımızda, teknolojiyle ilgili olarak bir bilgi birikiminin olmuş olması gereken kurumlar olduğundan da gidersek daha çok teknolojide yeniliği öne çıkaran ve dolayısıyla da bir tür, geri kalmışlığımızın çözümü gibi görülen teknolojideki ilerlemeyi öne almış durumdasınız. Bunlar doğru şeyler, benim de çok itiraz edeceğim şeyler değil, sadece birkaç şey söylemek istiyorum: Sayın Bakan, bir kere, bu kalkınma hamlesi meselesini -biliyorsunuz yani uzun uzun konuşmaya gerek yok- kalkınma konusunu halledebilmiş bir ülke değiliz. Yani son yıllarda önemli gelişmeler sağlamış olsak da yani biz koşuyoruz ama bizden daha hızlı koşanlar da var ve sonuçta, geldiğimiz yer itibarıyla baktığımızda, hâlâ gelişmekte olan ülkeler kategorisinde olan bir ülkeyiz. Dolayısıyla da tabii bu, kader değil, değiştirilmesi gereken bir mesele. Tabii “Bu nasıl değişecek?” konusuna geldiğimizde zaten mesele de galiba orada düğümleniyor. Şimdi, dünyadaki deneylere baktığımızda, kalkınma ve gelişmeyi sağlayan bir mekanizma olarak daha çok serbest piyasa ekonomisini benimsemiş olan ülkelerin başarılı olduğunu görüyoruz ve fakat devlet, planlı ekonomiye vesaireye tarihsel olarak baktığımızda başarılı olmadıklarını söylememiz de mümkün fakat öte yandan özellikle -tahmin ediyorum- örnek olarak sizleri etkileyen Güney Kore örneği, Japonya örneği yani Asya’daki geri kalmış yani kronolojik olarak, tarihsel olarak geri kalmış olmakla birlikte son yıllarda yakalanan özellikle teknolojik hamlelerden dolayı ilerlemiş olan Kore gibi ülkeler var. Yani, işte, Samsung’dan bahsetmişti arkadaşımız. Fakat Sayın Bakan, burada benim anladığım kadarıyla bir çelişki yaşıyorsunuz ama sadece siz yaşamıyorsunuz; bence Sayın Cumhurbaşkanı da yaşıyor, Türkiye de yaşıyor esasında. Yani Sayın Cumhurbaşkanı zaman zaman “Serbest piyasa ekonomisinden yanayız.” diyor ama yapılan birçok şey esasında serbest piyasa ekonomisiyle uymuyor bence ve dolayısıyla da yapmaya çalıştığınız şeylere baktığım zaman, bir kere rekabeti esas itibarıyla uluslararası rekabet olarak algılıyorsunuz. Hâlbuki bir de kendi ülkeniz içinde firmalarınızın yaşadığı bir süreç olarak da rekabet söz konusu ve şunu söyleyebilirim ki eğer bu ikincisi olmazsa zaten birincisini yakalamanız da mümkün değildir, özellikle şu andaki gelişmiş ülke kalkınma süreçlerinin perspektifinden baktığımızda. Bu tartışılabilecek bir konu esasında ve tartışılması gereken de bir konu ama Türkiye bunu yeteri kadar tartışmıyor. Ama bakın Sayın Bakan, şöyle söyleyeyim, benim biraz uzmanlık alanım olduğu için bildiğim bir şey var ve son rakamlara baktım, 2015 TÜİK rakamları: Türkiye imalat sanayisinin yüzde 60’ı başka ülkelerde olsa derhâl rekabet yasalarıyla perspektif altına alınıp incelenmesi gereken piyasalardan söz ediyoruz, yüzde 60. Yani bir başka biçimde söyleyecek olursam şunu kastediyorum: Türk imalat sanayisinin yüzde 60’ında çok az sayıda şirket var ve bu şirketler de rekabetçi bir ilişki içinde değiller. Yani ya kartel türü anlaşmalarla karar veriyorlar fiyatlara ve diğer faktörlere ya da birbirlerini bir şekilde izleyerek ama yine kolektif bir aksiyon ortaya koyarak devam ediyorlar. Yani bir rekabet yok.

Şimdi Sayın Bakan, “teknoloji” diyoruz ama teknolojinin Batı’da nasıl geliştiğine baktığımızda, sanırım 2 tane kaynağı var. Bunlardan bir tanesi bu anlamda, bahsettiğim anlamda rekabet. Yani teknolojik iyileşmeyi sağlayan firmalar maliyetlerini düşürebildikleri için hem kârları artırarak hem de fiyat avantajı elde ederek piyasa paylarını artırıyorlar. Yani rekabetçi süreçler esasında teknolojinin olmazsa olmazıdır. Yine altını çizerek söylüyorum, Batı’nın gelişmiş ülkelerinin deneyimlerinden

gidersek bu böyle. Ama gördüğümüz kadarıyla, benim görebildiğim kadarıyla böyle bir rekabet ortamı Türkiye’de yok, olmadığı için de esasında teknolojiyle ilgili yaptığınız bütün işler bence etkisini düşündüğünüz kadar göstermeyecektir. Nitekim göstermiyor da bence.

Yani ben rakamlara fazla girmek istemiyorum ama mesela destekler veriyorsunuz KOBİ’lere özellikle. Bu çok önemli bir şey, çok güzel de bir şey çünkü KOBİ’ler sonuç olarak bir anlamda, eğer ekonomiyi merkez ve çevre diye düşünürsek merkezdeki büyük firmalara rakip olabilecek ve dolayısıyla da ekonomiye bir dinamizm sağlayacak olan kurumlar bunlar ve fakat KOBİ’lerin bildiğiniz gibi – geçen sene de bunları konuşmuştuk- finans problemleri var ve dolayısıyla da yeteri kadar mücadele edemiyorlar çünkü finans problemi... Esas itibarıyla, yine o merkezdeki büyük firmaların kontrolünde olduğu için bankalar, küçükler sıkıntı çekiyorlar. Dolayısıyla da bu yapısal meseleler çözülmedikçe her ne kadar Cumhurbaşkanımız sık sık “Biz bunun yolunda gidiyoruz.” dese de Türkiye ekonomisinin serbest piyasa ekonomisi olduğunu söylemek bence hiç inandırıcı değil, hiçbir ölçüde bence tutmuyor. Yani bunlar tabii, belki daha teknik düzeyde konuşulacak konular. Rekabet Kurumuyla geçenlerde burada bir konuşma yapmaya çalıştık ama Rekabet Kurumu Başkanı da yeni atandığı için yeteri kadar bence bilgisi de yoktu. O da ayrı bir sıkıntı tabii. Yani çok özel olarak rekabet ekonomisi, rekabet hukuku çok çok teknik bir konu olduğu hâlde birden bakıyorsunuz, hiç ilgisi olmayan insanlar buraya Başkan olarak atanmışlar. Bu da bizim siyasetimizin ayrı bir hikâyesi.

İkinci olarak, özgürlük ortamı... Sayın Vekil söyledi, ben de katılıyorum. Yani üniversitelerde özellikle ve yaşanan gününbirlik hayatlar içinde eğer özgürlükler yeteri kadar hissedilmiyorsa yani yeteri kadar insanlar aklına geleni söylemiyorsa burada bir sıkıntı var demektir. Ben uzun yıllar üniversite mensubu olmuş bir insan olarak da söyleyebilirim ki bence üniversitelerimiz hakikaten bir tıkanmışlık yaşıyorlar. Kimse gerçek düşüncelerini söylemek istemiyor veya yazmıyor. Sadece bir örnek olsun diye söyleyeceğim, eskiden üniversite hocaları, ben de, o yıllarda gününbirlik gazetelerde fikir yazıları yazardık. Şimdi bakın, herhangi biri yazıyor mu Allah aşkınıza. Hiçbir üniversite hocası yazmak istemiyor çünkü yazdığı andan itibaren bir şekilde bu kutuplaştırılmış Türkiye siyaseti ortamında bir yere oturtuluyor. Onun için de ben bu özgürlük meselesinin en az demin söylemeye çalıştığım rekabetçi yapı kadar önemli olduğunu düşünüyorum. Ha, şimdi diyebilirsiniz ki: “İyi de, Kore nasıl gelişti?” Ki sizin konuşmalarınızda da hâkim olan görüş, bence böyle bir görüş yani iradi kararlarla kalkınma olabilir mi? Olabilir yani en azından örnekleri var. Fakat Sayın Bakan, benim gördüğüm kadarıyla bu eskidi yani böyle bir görüşün çok bir kıymetiharbiyesi kalmadı. Yani siz PETKİM’i SOCAR’a satarsanız -PETKİM bir kamu şirketi-yken SOCAR bir özel sektör şirkettir- bir özel sektör tekeli yaparsınız. Ha, bunda sakınca görmüyorsunuz. Evet, mesela geçen gün yine konuştuk, Tank Palet Fabrikası... Tank Palet Fabrikası, dünyada 5 tanesinden 1 tanesi ve biz bunu özelleştirdik bir şekilde. Ben Sayın Bakana da sordum: Peki, yarın öbür gün, yapacağınız tanklara palet ihtiyacınız olduğunda nereden alacaksınız? İşte bu tank palet, BMC’den alacaksınız. Peki, kaç alacaksınız? O şirket tekeli olmuş vaziyette. Dolayısıyla size tekeli bir fiyat uygulama ihtimali çok kuvvetli. Bunu denetim altına alabiliyor musunuz? Bir cevap alamadım doğrusunu isterseniz. Ama söylemek istediğim şey şu: İradi kararlarla artık bu işler bitti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Vekilim, tamamlayalım.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ya, bir iki dakika daha verin de bitireyim ben de sözlerimi.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – İki dakika veriyorum.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Tamam, lütfen.

Bence bu bölgesel kalkınma ajansları meselesi... Daha doğrusu şöyle ifade edeyim: Kalkınma esas itibarıyla bölgesel bir meseledir, yerel bir meseledir. Yani Antep'in kalkınmasını Anteplilerden daha iyi bilemez Ankara, böyle bir şey yok. Antep'in kalkınmasını, Diyarbakır'ın kalkınmasını oradaki insanlar bilir, oradaki aktörler bilir. Dolayısıyla da bu bölgesel kalkınma ajansları bence iyi bir fırsattı diyebilirim fakat burada gördüğüm kadarıyla bu amaç yani en azından dünyadaki yeni söylemler –ki yerellik meselesiyle ilgili olarak- “Burada böyle bir şey olur mu?” diye baktığımda, böyle bir şeyin olmadığını görüyorum. Yani bu kalkınma ajanslarının da bölgesel özellikleri düşündüğümüz gibi değil. Orada da yine bir devlet kurumu gibi çalışan kurumlar hâline gelmiş durumda. Dolayısıyla da ben diyorum ki bu meselede bu ajansları daha dinamik hâle getirmek mümkün ve bunun da yolu o yöre neyse, o yöredeki sivil toplum kuruluşları dâhil olmak üzere, çeşitli kurumların o yöreyle ilgili tartışabilmelerini ve bir perspektif üretebilmelerini sağlamamız lazım diye düşünüyorum. Benim kanaatim odur ki Batı'nın serbest piyasacı kalkınma modeli ile Kore gibi ülkelerin iradi kararlarla verdikleri ve fakat bence eskide kalmış olan –her ikisi de bence eskide kaldı ya- yeni yol olarak bence, yeni bir kalkınma yolu yerel kalkınma olabilir. Ankara'nın merkezî yetkilerini göçermekle yerel imkânların, yerel fikirlerin, yerel tatların, yerel birikimlerin ekonomik kalkınmaya katkısı böylelikle sağlanabilir diye düşünüyorum.

Bütçemiz hayırlı olsun diyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

Sayın Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar, Meclisimizin ve basınımızın değerli emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir sanayi politikası düşünün Sayın Bakan, işsizliğe çare olmuyor. Bir Sanayi Bakanı düşünün ki mühendisleri, teknik kadroları mezun olmadıkları alanlarda iş ararken, beyin göçünde acı bir tablo yaşanırken çıkıp da “Her üniversite mezununa iş bulamayız” diyen Cumhurbaşkanına tek kelime edemiyor, 951 bin üniversiteli işsize şu bütçede tek kelime umut dağıtamıyor. Bir sanayi politikası düşünün ki hâlâ teknik liselere iş garantili eğitim hakkı sunamıyor, hâlâ staj ve çıraklık sürelerini emeklilik sürelerinden saymıyor. Bugün Türkiye’de 15-29 yaş grubundaki her 3 gençten 1’i ne eğitimde ne de istihdamdaysa, bu gençlerimiz staj dahi görmüyorsa, iş arayan genç sayımız son bir yılda 80 bin kişiden 454 bin kişiye çıkıyorsa, sayısı 5 milyon 600 bini bulan bu kayıp kuşağın sorumlusu, iktidarın sanayisizleşme politikasıdır. 2002-2019 rakamlarını anlatmakla övünen bu iktidarın başta sanayi olmak üzere geniş tabanlı işsizlik karnesi 4 milyon 297 bin kişiden 8 milyon 112 bin kişiye tırmanmıştır.

Fabrikalar bir bir kapanırken, imalathanelerde çekiç sesi susarken, son bir yılda iş gücüne dâhil olmayan kişi sayısı 666 bin kişi artmıştır. İş bulamayıp da artık mecburen ev işlerine dönen vatandaş sayımız da bir yılda 770 bin kişi yükselmiştir.

Sayın Bakan, 2020 bütçesi, yapısal reformlara, sanayide kapsamlı dönüşüme ve yeni bir kapsamlı vergi düzenlemesine değil, yine faize, borca ve en önemlisi iktidara sırtını dayamış 5 firmanın alacaklarına adanmıştır. Vatandaş ve ardından gelecek 2 kuşak yüksek vergi yüklerine ve borç ödemelerine maruz bırakılmaktadır.

Dış piyasalarda vadesi kısalan fakat faiz oranı yükselen borç, paranın maliyetini katlamıştır. Tam da bu nedenle, iç ve dış borç anapara ile faizine 2018’de yaklaşık 176 milyar lira, 2019’da 220 milyar lira ödeyen Hazinesin 2020 hedefi yüzde 60’lık bir borçlanma artışıyla 352 milyar liraya fırlayacaktır.

Nakit faiz dışı dengede 2019'da 21 milyar lira açık vermeyi, 2020'de ise 5 milyar lira açık vermeyi hedefleyen bütçe, faiz ödemek için de yeni borç arayacağını itiraf etmektedir.

Ülkemiz hâlâ sanayileşmesinin ikinci evresini tamamlayamamış, katma değeri yüksek üretim ve ihracat aşaması için stratejik sektörleri üzerinden atağa geçememiş, asıl gelir artışını sağlayabilecek olan orta gelir tuzağından çıkamamıştır.

Sayın Bakan, Türkiye, beyaz eşya üretiminde Çin'in ardından dünyanın en büyük ikinci, Avrupa'nın ise en büyük üreticisi konumundadır. Burada bir konuya dikkat çekmek istiyorum. Türkiye, beyaz eşya sektöründe hâlihazırda önemli bir aktör. Ayrıca yükselen üretim grafiği sektörde gitgide daha önemli hâle gelineceğinin de işaretini vermekte; örneğin buzdolabını ele aldığımızda, buzdolabı üretimi için kompresör, elektronik kart ve buzdolabı sacları ithal edilmektedir. Sektör, bu parçalardan kompresör ve elektronik kartı için Çin, Güney Kore ve Tayland'dan, buzdolabı sacını ise Rusya'dan ithal etmektedir. Artık dünya ekonomisinin kalbi teknolojik yeterlidir. Siz hangi ticaret ya da üretim oranlarına ulaşırsanız ulaşın, elektronik kartı bu ülkede üretmediğiniz müddetçe bir beyaz eşya sektörünüz olduğundan bahsetmeniz abesle iştigaldir. Kendimizi kandırabiliriz ama teknoloji devlerinin ülkemizdeki taşeronu olmaktan öteye geçemeyiz..

Sayın Bakan, 2020 yılı Cumhurbaşkanlığı yıllık programına göre, imalat sanayisinde kilogram başına ihracatımız 1.74 dolar, ihracatımızın dünya ihracatından aldığı pay sadece binde 88'dir. Sanayi yönetiminin yeni yılda dünya ihracat pastasından bize vaadi, binde 88 olan payımızı binde 90'a çıkartmaktan başka bir şey değildir.

Dünya havacılık endüstrisinde ve ihracatında payımız binde 22 ise, elektronik eşyada binde 12 ise, dünya ilaç endüstrisindeki toplam payımız binde 16 iken yerli ilaç üretimimizde kullanılan ham maddenin bile yüzde 80'i ithal ise, firmalarımızın dünya tıbbi cihaz ve malzeme pazarındaki payı yüzde 1 ise, toplamda bir yılda dünya millî gelirinden aldığımız pay hâlâ binde 88 iken 2020 bütçesinin vaadi bize, bu rakamı sadece binde 90'a çıkarmaksa, AR-GE, patent ve markalaşma konularında da kendimizi hiç kandırmayalım. AR-GE, marka ve patentin en önemli olduğu sektörlerde de geri kalmaktayız ve 2020 bütçesi bu gerilemeye set çekmekten uzaktır.

Sayın Bakan, sınai mülkiyet alanında özellikle aralık aylarına denk getirilen patent başvuru sayılarının ayrıntılarını da incelediğimizde, bu başvurulardaki katma değer oranları yeniden gözden geçirilmelidir. 2017'de 19.283 olan patent başvuru sayısı, 2018 yılında 18.504'e düşerken Eylül 2019 itibarıyla bu sayı 12.775'e gerilemiştir. Patent başvurularında yerli başvuru oranı ise 2017'de yüzde 45 iken, 2019 Eylül ayında yüzde 34'e düşmüştür. Coğrafi işaret başvurularında da 2019 Eylül itibarıyla sayı 118'de kalmıştır.

Sayın Bakan, biraz önce de bir hocamız bahsetti. Güney Kore'de, kamu satın alımı garantili model üzerinden başlayıp ihracat odaklı nükleer güç olma ve otomotiv endüstrisi kurma sürecini dikkatle değerlendirmeliyiz. Örneğin İsveç'te ticari uçak sanayisi kurulurken öncelikler aynıdır: Enerji ithalatçılığından uzaklaşmak, teknolojik ve sınai yetenekleri yerelleştirmek, ardından hızla teknoloji kopyalama ülkesi ve montaj ülkesi olmaktan uzaklaşmak, yerli insan kaynağını beyin göçüne maruz bırakmamak ve tersine göçü başlatmak, kamu AR-GE'sini katma değeri yüksek sanayi kolları için seferber etmek, özel sektörün göreceği risk durumunda kamu alımlarını artırmak, yerel şirketin AR-GE ve teknoloji transferinde desteklenmesinin ötesinde, bu şirketlerin AR-GE'ye zorlanmasını sağlamak.

Acı bir gerçeğimiz vardır Sayın Bakan: Yurt dışına göçen vatandaşlarımızın oranı bir yılda yüzde 63 artarken, her 5 göç edenden 2'si 20-34 yaş aralığındadır. 20 farklı OECD ülkesine göç etmiş nitelikli insan gücü ya da yerli yatırımcımız nedeniyle ülkemizin yaşadığı ekonomik kayıp 220 milyar dolar olup 7 tane İstanbul Havalimanı maliyeti kadardır. Bunun asıl anlamı ise, bürokraside nitelik kaybı, üniversitede bilimsel erime, yüksek teknoloji üreten ve AR-GE'de gerilemedir.

ASELSAN, ROKETSAN, HAVELSAN savunma sanayisi şirketlerinde beyin göçü netti Sayın Bakan. Bu konuda bir tedbir alıyor musunuz?

Bazı sorular sorarak konuşmamı tamamlamak istiyorum Sayın Bakan.

Türkiye'de beyin göçünün sebepleri arasında siyasi baskı ve yeni sistemin etkileri analiz edilmiş midir?

Bir diğer soru, son iki yılda sanayide elektriğe yapılan zam yüzde 130 oranına ulaşmıştır. Son zamlarla beraber sanayide kilovatsaat başına ödenecek rakam 65.69 TL olmuştur.

Bakanlığınızın, bu zamlardan etkilenen ve bundan sonra da etkilenecek olan küçük ve orta ölçekli sanayi yatırımcısını desteklemek noktasında herhangi bir planı mevcut mudur?

Talep yetersizliği sebebiyle çarkların durma noktasına geldiği sanayi sektöründe, başta enerji olmak üzere diğer girdi maliyetlerinin azaltılması için neler planlanmaktadır?

Bir diğer konu, KOSGEB'in 50 ya da 20 bin TL'lik kredilerini almaya hak kazanan ancak kimi bankalarca puanı düşük bulunduğu için faizsiz kredi kullanılamayan kaç esnaf bulunmaktadır?

KOSGEB'in dağıttığı faizsiz kredilerin yüzde 65'inin usulsüz olduğu iddiaları üzerine yapılan inceleme ne aşamadır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Girgin, tamamlayalım lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

2016'dan 2017'ye KOSGEB kredi faiz desteği verilen işletme sayısının 1.069'dan 289.937'ye fırladığını ve destek tutarının 145 milyon liradan 7 milyar 800 milyon liraya çıktığını, faiz desteğinin de üç yıla yayıldığını düşünürsek, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2020 için de KOSGEB kredi faiz desteği yaparken bu yeni kredilerin usulsüzlükle dağıtılmaması ve doğru, yerinde, koşullara uygun sunulması için Bakanlık ve KOSGEB veri tabanı hazır mıdır?

Organize sanayi bölgelerinde bulunan işletmelerin ödeyemediği fatura sayısı ve bunların toplam tutarı nedir?

Son sorum, planlı büyümeye geçilmesi ve kamunun başta enerji ve sanayi sektörleri olmak üzere yeniden yatırımcı rol üstlenmesi hususunda çalışma yapılması planlanmakta mıdır?

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum, teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Baltacı, buyurun.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bilindiği gibi teşvikler, bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmak, az gelişmiş ve gelişmekte olan bölgelerde yatırımı artırmak ve istihdamı özendirmek amacıyla devlet tarafından sağlanan desteklerdir. Türkiye'de bölgesel gelişme farklılıklarının giderilmesi, sürdürülemez boyutlara ulaşan iç göç sürecinin önlenmesi açısından önemlidir. Türkiye'de sanayi yatırımlarına verilen destekler ve teşvik programlarından yararlanacak iller 6 bölgeye ayrılmıştır. Bu kapsamda; Düzey 2 TR82

Bölgesi'nde bulunan Kastamonu, 4'üncü teşvik bölgesi desteklerinden yararlanabilmektedir. TR82 Bölgesi'nde Kastamonu'nun yanı sıra Çankırı ve Sinop bulunmaktadır. Sinop ve Çankırı her alanda Kastamonu'yla benzerlik göstermesine rağmen 5'inci teşvik bölgesinde yer almaktadır. Söz konusu iki teşvik bölgesi arasında, vergi muafiyet oranlarından SGK prim muafiyeti ve faiz desteği miktarlarına kadar önemli farklar mevcuttur. Bu çelişki nedeniyle Kastamonu, sanayi yatırımı çekememekte, muhtemel yatırımcılar sağladığı avantajlardan ötürü yatırım için 5'inci ve 6'ncı teşvik bölgelerinde yer alan illeri tercih etmektedirler.

Kastamonu'nun genç ve eğitimli nüfusunu il içerisinde istihdam edemediği, hızla yaşlanan bir nüfusa sahip olduğu, iş gücüne katılımın düşmesi ve tarımsal yapıların çözülmesiyle birlikte önümüzdeki yıllarda etkisini daha fazla hissettirecek bir yoksulluk olgusuyla karşı karşıya kalacağı göz önüne alındığında acilen teşvik bölgesinin değiştirilmesi gerekmektedir.

2018 yılında Kastamonu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne iş aramak için başvuranların sayısının 28.180'dir, 2019 yılında işsizlik ödeneğine başvuranların sayısının ise bir önceki yıla göre ortalama 2 kat arttığı dikkate alındığında Kastamonu bu konuda Bakanlığınızdan acil olarak bir adım atmasını beklemektedir.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

Sayın Serter...

BEDRİ SERTER (İzmir) - Sayın Bakan, sayın milletvekilleri; hepinizin de bildiği üzere, sanayisi olmayan bir toplum, kalbi olmayan bir insana benzer diye düşünmekteyim. Fakat bu konuya ilişkin olarak konuşmama çok olumsuz başlamak mecburiyetinde kaldım, buna da çok üzgünüm. Sanayimizin kırmızı alarmları en yüksek düzeyde yanmaktadır. On yedi yıllık iktidar olarak, 1923'ten, cumhuriyetin kuruluşundan beri var olan tüm sanayi kuruluşlarını elinden çıkartarak kendi hısımlarınıza, akrabalarınıza, paydaşlarınıza arsa maliyetine satmış durumdasınız. Hatta en büyük fiyaskonuz, Sakarya'daki yüzde yüz yerli ve millî olan ve Tank Palet başta olmak üzere, savunma sanayisine en iyi teçhizatı üretecek fabrikamızı arsaları, içindeki makineleri ve devletin himayesinde olan tüm personeliyle ve nasıl devredildiği hâlâ anlaşılmayan bir düzensizlik içinde Katar ordusuna her türlü hakkıyla bilabedel teslim ettiniz. Bir kere, bu konuda, Tank Palet Fabrikası başta olmak üzere, bütün tasarruflarınızı neden ve niçinleriyle halkımıza açmanızı bekliyoruz.

Şimdi gelelim sanayiciye. Türkiye'de sanayici olmak, Avrupa'da bakkal olmakla eşdeğer. Sanayicimize yukarıdaki örneklerle kötü bir fotoğraf koydunuz. Sanayicimizin moralini bozdunuz, “Koskoca Türkiye Cumhuriyeti devleti bile bu kadar istihdam ettiği insanı gözden çıkarıp fabrikalarını yok pahasına sattıktan sonra biz ne yapalım?” demekte. Sayın Bakan ben de bu soruyu size sormaktayım. Enerji fiyatlarının dünyada en yüksek olduğu ülkelerden biriyiz. Sanayicilerimizle beraber yol alan emekçi kardeşlerimizin brüt maaşlarının neredeyse yarısı devlete vergi olarak ödenmekte. Arazi ve arsa sorunlarıysa had safhada. Özellikle bir İzmir Milletvekili olarak söylemeliyim ki İzmirli sanayici “Kan ağlıyoruz, kızılıklık şerbeti içiyoruz.” demektedir. Sanayicimizin Bakanlığınızdan istekleri ise küçük teşvikler:

1) “Enerji maliyetlerimizi yüzde 50 devlet teşvikine tabi tutun.” diyorlar.

2) “Çalışanlarımızdan aldığınız vergileri, sanayici olarak bizim size ödediğimiz vergileri yüzde 50 devlet teşvikine sokun.” diyorlar.

3)Yeni genç nesilde sanayici olmayı düşünen yatırımcı arkadaşlarımıza arsalar yaratıp üstlerine TOKİ desteğiyle fabrikalar kurulmasını talep ediyorlar.

Çok küçük talepler.

“Biz, makine ve teçhizat yatırımlarımızı kendi imkânlarımızla yaparız.” diyorlar ama yukarıdaki 3 talebin hayata geçirilmesini ivedilikle talep ediyorlar ve beklemektedirler.

Sanayicilerin en önemli sorunlarından birisi de ara eleman problemi. Cumhuriyetten beri kurulmuş olan endüstri meslek liselerinden mezun olanlar, kendilerine imkânları dâhilinde atölyeler kuruyorlar, sonrasında da fabrikalar düzeyine getirip yüzlerce insana istihdam yaratmaktadırlar. Bunların yüzlerce örneği, binlerce örneği mevcut. Sizin iktidarınızda meslek liselerinin adları imam-hatip liselerine dönünce, ara eleman sıkıntısı inanılmaz boyuta geldi. Öyle ki, son düzeyde, 2015 seçimlerinde Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizim önerilerimizle ve seçim bildirgemizde de bulunan “Her organize sanayi bölgesine bir meslek lisesi kuralım.” dememizle güç alan sanayici, kendi organize sanayi bölgelerine meslek liseleri kurmaya başladılar. Tabii ki sizlerin de desteğiyle. Bunun en bariz örnekleri, İzmir Organize Sanayi Bölgesi ve Manisa Organize Sanayi Bölgesi’ndeki yatılı meslek liseleri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Tamamlayalım Sayın Vekilim.

BEDRİ SERTER (İzmir) - Mesleki eğitim konusunda sizin de çok duyarlı olduğunuzu bilmekteyim. Bana gelen bilgiye göre, organize sanayi bölgelerinin içinde eğitim kampüsü olarak ayrılmış alanlar bulunmaktadır. Bu alanların, Bakanlığınızın desteği ve Millî Eğitim Bakanlığının katkılarıyla bir an evvel meslek liseleri olarak hayata geçirilmesini talep ediyorum. 2020 bütçesinde pek görmedim bu destekleri. Biraz bencilce olacak ama bunun en yakın örneğinin Aliğa Organize Sanayi Bölgesi’nde hayata geçirilmesini de ivedilikle talep etmekteyim.

İzmir’in devlete son bir yılda katkısı 80 milyar 146 milyon Sayın Bakan. Şehre harcanan ise 17 milyar 26 milyon. Geçen yıl da bu konuyu burada gündeme getirmiştım, bir senede hiçbir yol katedemedik. Biz yüzde 50’sine talibiz bunun.

Yine İzmir’den... Bir İzmir Milletvekili olarak İzmir’in hak ettiğini almasını talep ediyorum, Türkiye’nin de hak ettiğini almasını talep ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Evet, her bakanlıkta söylediğim gibi Sanayi Bakanlığında da daha çok sanayici kadın görmek isteriz. Buranın gerçekten sadece erkeklerden oluşan bir hazırun değil, kadınların daha çoğunlukta olmasını ve sanayici kadınlara ön açılmasını talep ediyoruz sizden de. Dün, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü’ydü ve bu vesileyle şiddetle mücadelede hepimizin rol alması gerektiğini bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Sayın Bakan, TMMOB Çevre Mühendisleri Odasının çok önemli açıklamaları oluyor zaman zaman, çevre kirliliğine ilişkin, başka başlıklara dair. Bu konuda kendilerinin raporunu ve önerilerini sizin dikkatinize sunmak istiyorum. Bilahare soru bölümünde de yanıtlarınızı almak isteriz. Türkiye’de hava kirliliğine bağlı ölümlerin sayısı yaklaşık 30 bin civarında. Fosil yakıt kullanımı kaynaklı olan bu sağlık sorunu ülkemizde yoğunlaşarak artıyor. Türkiye’nin havası AB’ye göre en az yüzde 33 daha kirli. Hava kirliliği kaynağı olan fosil yakıt kullanım oranı ise ülkemizde yüzde 88. Türkiye’de her

yıl yaklaşık 60 milyon kişi kirli havadan etkileniyor. Akkuyu’da inşaatı başlatılan nükleer santralin zeminini oluşturması öngörülen betonda ikinci çatlağın yaşandığı da gündeme gelmiştir. Nükleer santrallerde yaşanabilecek bir kazaya ne kadar hazırlıklıyız, bu konuda yanıtınızı bekliyoruz.

Ayrıca 8 su havzasında -Susurluk, Meriç, Ergene, Konya Kapalı, Büyük ve Küçük Menderes, Gediz, Kuzey Ege ve Burdur- toplam 750 dere ve gölün sadece 6 adedi kirlenmemiş durumda ve bu havzalardaki suların yüzde 99’u kirlenmiş vaziyettedir. Ülkemizde evsel ve endüstriyel atık sularının yeniden kullanım oranı yüzde 1’in altında. Bu oran yukarılara çekilmeli, kent içerisindeki park, bahçe sulama faaliyetlerinde değerlendirilmelidir. TÜİK verilerine göre toplam sera gazı emisyonu 526,3 milyon ton olarak hesaplanmış, emisyonlardaki en büyük pay yüzde 72’yle enerji kaynaklıdır. Daha sonra sırasıyla, yüzde 12,6’yla endüstriyel işletmeler ve ürün kullanımı, yüzde 11,9’la tarımsal faaliyetler ve yüzde 3,3’le atık takip etmektedir. Çin’in aldığı önlemler nedeniyle, AB, ABD, İngiltere gibi bölgelerden ülkemize gönderilen atıkların miktarı hızla artıyor. 2016 yılında 159.569 ton olan ithal plastik atık miktarı, 2017 yılında 261.863 ton ve 2018 yılında ise 439.909 tona ulaşmıştır. 2017 yılında bu ithalattan kaynaklı cari açık 52 milyon avroyu geçmiştir. Dünya Limit Aşımı Günü, dünyanın bir yıldaki yenilenme kapasitesinin tükendiği gün anlamına gelmektedir. 2018 verilerine göre Türkiye’nin limit aşım günü 11 Temmuz olmuştur, Türkiye’nin kaynaklarını küresel ortalamadan daha hızlı tükettiği anlamına gelmektedir.

Yine, TÜİK verilerine göre, termik santral su, atık su ve atık istatistikleri verilerine göre termik santrallerde 14 bin tonu tehlikeli olmak üzere toplam 26,1 milyon ton atık oluşmuştur. Bu miktar bir önceki veri tarihi olan 2016 yılında 12 bin tonu tehlikeli olmak üzere toplam 19,5 milyon ton düzeyindeydi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Tamamlayalım Sayın Vekilim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu anlattıklarımı Çevre Mühendisleri Odası Başkanlığının yapmış olduğu, hazırlamış olduğu bir rapordan aldım, bu kendi tespitleri, çokça önerileri de var, bu önerileri sizler mutlaka takip etmişsinizdir. Biliyorsunuz sizin Bakanlığınızın çevre kirliliği ve sonuçta sağlıkla ilişkisi dolaylı değil, doğrudandır. Mesela bu konuda termik santraller, barajlar ve yine Bülent Şık’ın kanser araştırmasında tehlikelere dikkat çekmesi sebebiyle almış olduğu ceza maalesef bu tablonun başka bir parçasını oluşturuyor. Yine, soru-cevap bölümünde buna dair sizin yanıtlarınızı da bekliyor olacağız.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sağ olun Sayın Vekilim.

Sayın Osmanağaoğlu...

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın kıymetli bürokratları, kıymetli basın mensupları; hepinizi muhabbetle selamlıyorum.

Hayal gücümüzün ötesinde bir hızla gelişen teknoloji ile ekonomik öneminin dışında siyasi ve sosyal etkinliği de artan sanayileşme yeni bakış açılarıyla yorumlanması gereken 2 önemli alandır. Yatırımcılar, ülkeler, üniversiteler ve konunun diğer muhatapları arasındaki iş birliği bu 2 alandaki rekabetçi sürecin başarıyla sürdürülebilmesi için önemlidir.

Seçim bölgem İzmir'imizi de yakından ilgilendiren bazı tespit ve önerilerimizi ifade etmek istiyorum: Demir yoluyla yük taşımacılığının özendirilmesi ve teşvik edilmesi yönünde politikaların hayata geçirilmesi, organize sanayi bölgesi liman bağlantılarının yapılması, sanayide kullanılan enerjideki ilave yüklerin kaldırılması, hâlihazırda yüzde 18 olan KDV'nin düşürülmesi, yenilenebilir enerji seferberliğinin başlatılması, Sıfır Atık Projesi'nin desteklenmesi beklentilerimiz arasındadır.

Kent içinde dağınık bulunan sanayi sektöründeki KOBİ'lerin kurumsal sosyal sorumluluk projeleri bünyesinde toplanması, şehir içinde kalan KSS'lerin şehir dışına taşınmasının üzerinde de çalışılması gerekmektedir.

Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; stratejik yatırımlar için teşvik paketlerinin başvuru sürelerinin uzatılması üzerinde durulmalıdır. Ayrıca, yerinde kalkınmanın sağlanması ve göçün önlenmesi için istihdam yoğun yatırımların ilçelerde yapılmasının teşvik edilmesi de önem arz etmektedir. Hem millî ekonomi atılımı hem de millî sanayi için önemli olduğunu düşündüğümüz stratejik teknoloji yatırımlarında alım garantili modelin hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bu manada, stratejik teknoloji yatırımlarında yatırımcıların tedarikçilerle yani KOBİ'lerle birlikte oluşturacağı konsorsiyumun teşvik kapsamına alınması, yatırımlarda öz kaynak kullanımını özendirmek için kullanılan öz kaynak oranına endeksli olarak vergi indiriminde daha yüksek bir oran uygulanması, kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen desteklerin koordinasyonunun sağlanması yerinde olacaktır.

Organize sanayi bölgelerimizde yatırım yapmak isteyen yatırımcılarımızın bina yatırımlarında uygulanan yüzde 18'lik KDV istisnasının süresinin uzatılması yatırımcılarımızın büyük beklentileri arasındadır.

Son yıllarda teknoloji alanındaki sevindirici gelişmeler elbette bulunmaktadır. Ancak yakalanan hızın artırılması için de en büyük etkenin araştırma ve geliştirme faaliyetleri olduğu unutulmamalıdır. Bu sebeple, AR-GE'ye daha fazla kaynak ayrılması, araştırma ve geliştirme faaliyetlerine daha fazla destek sunulması büyük önem arz etmektedir.

Sayın Bakanım, her ne kadar Bakanlığınızın doğrudan alanına girmese de sanayicilerimizin ve yatırımcılarımızın muzdarip olduğu birkaç hususa da dikkatinizi çekmek isterim: İş davalarındaki beş yıl olan zaman aşımı süresinin düşürülmesi, esnek çalışma hükümlerinin uygulanmasını önleyen kısıtları kaldırmaya yönelik çalışmalar yapılması, MYK belgelerinde sınav ücretlerinin karşılanmasına yönelik teşvikin 2023 yılına kadar uzatılması gibi hususları gündeminize almanız çalışma hayatına ve mesleki eğitime katkı sunacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) - Bitiriyorum Başkanım.

(Oturma Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, buyurun.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) - Bu minvalde yapılacak bir çalışmada Bakanlığınızın katkısının önemli olacağını düşünüyorum.

Sayın Bakanım, Aliğa ilçemizde, organize sanayi bölgesinde faaliyet gösterecek bir meslek lisesine ihtiyacımız vardır, bu Aliğa'ya yatırım yapan yatırımcılarımızın beklentileri arasında yer almaktadır. Bu beklentinin yerine getirilebilmesi için sadece gereken kredinin sağlanması gerekmektedir. Bu konuda desteklerinizi yanımda hissetmek istiyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle kıymetli hazırunu saygıyla selamlıyor, 2020 bütçesinin milletimiz ve Bakanlığımıza hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tutdere...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de GAP Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla ilgili konuşmak istiyorum.

Sayın Bakanım, 2014-2018 GAP Eylem Planı'nda GAP için 2018 yılı projelerin tamamlanma yılı olarak, hedef yılı olarak seçilmişti. Ancak 2019 Sayıştay Raporlarına baktığımızda, 2018 yılında GAP Eylem Planı'ndaki projelerin değil tamamlanmak, büyük bir kısmına henüz başlanmadığını görmekteyiz. Sayıştay raporlarına göre GAP Eylem Planı'ndaki projelerin yüzde 20'sine hiç başlanılmamış, yüzde 40'ında ise işler tamamlanamamıştır. Dolayısıyla 2018 yılı hedef yılı seçilmiş olmasına rağmen iktidarınız döneminde bu projelere maalesef yeterli kaynak ayırlamadığı için projeler tamamlanamamıştır. Özellikle GAP Eylem Planı kapsamında seçim bölgesi olan Adıyaman'da da birtakım projeler bugüne kadar maalesef hayata geçirilememiş dolayısıyla ilimizin, ilçelerimizin kalkınması da gecikmiştir. Bunların en başında, Kâhta Sulama Projesi, 1997 yılından beri proje kapsamında olmasına rağmen bugüne kadar bitirilememiş, bitirme yılı da 2023'e ertelenmiş gibi gözüküyor. Göksu-Araban su depolama ve sulama hattı aynı şekilde bugüne kadar tamamlanamamıştır. Koçali Barajı ve buna bağlı olarak sulama projelerine... Koçali Barajı inşaatına başlanılmış ancak ödenek yetersizliği nedeniyle bugün işler durma noktasına gelmiştir. Ancak Koçali Barajı'ndan Adıyaman Ovası'na, Kâhta'ya akacak su ve sulama kanalları konusunda henüz proje çalışmaları dahi başlatılamamıştır. Gömükan Barajı normalde o da 2019 yılında bitirilecekti ancak inşaatına dahi henüz başlanılamamıştır. Besni depolama ve sulama projesi keza aynı akıbeti yaşıyor, burada da çalışmalar yoktur ve henüz başlanılamamıştır. Bebek 1, Bebek 2 sulama projeleri, bunlarda da aynı şekilde projeleri daha yapılamamıştır. Yıllardır iktidar tarafından sürekli konuşulur, her seçim döneminde defalarca hem iktidar yetkilileri tarafından hem de siyaset çevreleri tarafından söylenir “Bebek 1'i, Bebek 2'yi hayata geçireceğiz, Adıyaman topraklarını suyla buluşturacağız.” diye ancak bütün köylüler, Adıyaman halkı yıllardır bu beklentiye bir türlü göremedi, bu halkın beklentisi karşılanmadı, Hükûmet bu konuda sınıfta kaldı. Recep içme suyu hattı, evet, Kâhta ilçemizin içme suyu ihtiyacını karşılayacaktı, onda da bugüne kadar bir gelişme yok. Geçen yıl Cumhurbaşkanlığı yatırım programına baktığımızda sadece bu proje için bin TL ayrılmış, gerçekten çok komik bir rakam. Eğer bu ödenekle bu projenin yapılması hesap edilirse yaklaşık yüz otuz altı bin yıl beklemek gerekecek. Bu da artık ne olacak, ayrı bir mesele.

Sayın Bakanım, tarımsal sulamada bizim bölgede özellikle çiftçiye destek konusunda da herhangi bir şey... Adıyaman GAP kapsamındaki iller arasında 9 ilden bir tanesi ancak diğer iller ihmal edildi, Adıyaman tamamen yok sayıldı. Şu anda mesela Şanlıurfa'da ve diğer illerde bu tarımda kullanılan elektriklerde destek indirimi var ancak Adıyaman çiftçisi bu destekten istifade edemiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayınız.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) - Adıyaman GAP'a gerçekten çok büyük fedakârlık yapan bir ilimiz. Bir ilçesinin 56'ya yakın yerleşim birimini Atatürk Barajı göl sularına feda etmiş bir ilimiz. Etrafı sularla çevrili ancak bu GAP kapsamındaki projeler tamamlanamadığı için ne Atatürk Barajı suyundan istifade edebiliyoruz ne de diğer yatırımlar konusunda herhangi bir gelişme olmadı. Yine, GAP Eylem Planı'nda Panorama Müzemiz vardı. Adıyaman'da yaklaşık 31 bin eser şu anda depolarda battaniyelerin altında bekliyor. Aslında müzenin yapılması eğer bir an evvel gerçekleşse belki oradaki eserlerin turizme kazandırılması ilimizin ekonomisini de ciddi anlamda kalkındıracaktır ve bu

konuda oranın kalkınmasına katkısı olacaktır. Bu konuda da Sayın Bakanım, sizlerden GAP Eylem Planı kapsamında Adıyaman'daki projeler ve diğer illerdeki projelere gerekli ödeneğin ayrılmasını ve bir an evvel bu işlerin bitirilmesini bekliyoruz.

2020 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Aksu, buyurun efendim.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, saygıdeğer Komisyon üyeleri, değerli Bakan yardımcılar, kurum başkanları, bürokratlar, basın mensupları; sizleri selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Teknoloji üretimine ve teknolojinin üretimde kullanımına, üretim yöntemlerinin rekabetçi düzeye ulaştırılarak sanayinin geliştirilmesine, bilime, bilimsel düşünceye ve yenilikçiliğe önem verilmesi, yerel kaynakları harekete geçiren ve nitelikli iş gücü istihdam eden dijital çağa uyum sağlayan ve nihayet uluslararası rekabet gücüne sahip bir sanayi oluşturulması Türkiye'nin lider ülke olma hedefine ulaşması için oldukça önemlidir. Sayın Bakanım, bu yönde yaptığımız çalışmalar ve çalışmaların bir özeti olan sunumunuz için teşekkür ediyorum.

Dünyada mal ve sermaye hareketlerindeki serbestleşmeyle birlikte, bilgi ve iletişim teknolojisindeki hızlı gelişmelerin de etkisiyle ulusal ve uluslararası düzeyde giderek artan bir rekabet yaşanmakta, uluslararası boyut kazanmakta olan üretimde kullanılan girdiler en uygun fiyat ve kalitede diğer ülkelerden temin edilebilmektedir. Yaşanan bu çetin rekabet ortamında imalat sanayisi firmalarının ulusal ve uluslararası düzeydeki konumunu güçlendirmesi, uluslararası düzeyde rakiplerine kıyasla fiyat ve fiyat dışı rekabet unsurları itibarıyla sağlayacakları rekabet gücü üstünlüklerine bağlı olacaktır. Başka bir ifadeyle, sanayi üretiminde maliyet boyutuyla birlikte, ürün çeşitliliği, üründe iyileştirme ve teknolojik gelişmişlik gibi kalite boyutu rekabette başarılı olabilmenin ana unsurlarını oluşturmaktadır. Sanayi üretimi 2017 yılında yüzde 9, 2018 yılında ise yüzde 1,8 artış göstermiş, 2019 yılında aylar itibarıyla inişli çıkışlı bir seyir izleyerek Eylül itibarıyla pozitif seviyeye ulaşmıştır. Sanayinin büyümesi, kapasite kullanım oranının artması, enflasyonun düşmesi, dış ticaret dengesindeki olumlu gelişmeler 2018 yılının Ağustos ayında kur ve faiz üzerinden yapılan saldırının zamanında alınan etkili tedbirler sayesinde atlatıldığını, ekonomide toparlanmanın başladığını göstermektedir. Nitekim içeride ekonomi güven endeksleri iyileşirken uluslararası kuruluşlar da Türkiye'ye yönelik makroekonomik göstergelere ilişkin beklentilerini olumlu yönde revize etmektedirler. Bunu milletimiz adına sevindirici bir gelişme olarak görürken Türkiye'nin her bakımdan daha güçlü bir ülke hâline gelmesi bakımından özellikle uzun vadeli sürdürülebilir yapısal tedbirlere ilişkin çalışmaların da yapılması gerektiğini işaret etmek isterim.

Ekonomide uzun dönemde istikrarlı bir büyümenin sağlanması, sanayide üretim, ihracat ve istihdamın artırılması bakımından özel sektör yatırımlarının desteklenmesi önem arz etmektedir. Hâlen ülkemizde yatırımların desteklenmesine yönelik 3 uygulama bulunmaktadır. Bunlar Yatırım Teşvik Sistemi, proje bazlı devlet yardımları ve Cazibe Merkezleri Programı kapsamında yatırım destekleridir. Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar kapsamında teşvik sisteminin ana omurgasını oluşturulan temel destekler genel teşvik uygulamaları, bölgesel teşvik uygulamaları, öncelikli yatırımların teşviki ve stratejik yatırımların teşviki uygulamalarından oluşmaktadır. Bölgesel teşvik uygulamalarında iller bazında sektör seçiminde ilin farklılığını ve rekabetçi üstünlüğünü yansıtan sektörlerin belirlenmesi suretiyle tespiti yerinde olacaktır. Uygulanan mevcut devlet yardımları veya teşvik uygulamalarının

etkinliği, verilen teşviklerin ne derece amaca ulaştığı, hangi teşvik araçlarının daha verimli olduğu yönünde etkin bir izleme ve değerlendirme sisteminin oluşturulması teşvik sistemine amaca uygun biçimde yön verilebilmesi bakımından oldukça faydalı olacaktır.

Stratejik öneme sahip, yüksek katma değerli ya da küresel rekabet koşulları gereğince millî ve özgün olarak üretilmesi öncelikli olan ürün, sistem ve bileşenlerin üretilmesine dönük girişim, AR-GE ve faaliyetleri açısından Türkiye'nin millî teknoloji hamlesini gerçekleştirmesi büyük önem arz etmektedir. Gelişmiş ve gelişmekte olan birçok ülkede çift haneli rakamlara ulaşan yüksek teknolojiли ürünlerin sanayi ihracatındaki payı Türkiye'de 2019 yılı programı gerçekleşme tahminine göre yüzde 3,7 oranındadır. Konuşmanızda da vurguladınız, orta ve yüksek teknolojiли ürünlerin üretim ve ihracat içerisindeki payının artırılması, nispeten düşük teknolojiли sektörlerde tasarım, markalaşma ve etkin pazarlama yoluyla katma değeri yüksek bir yapıya geçişinin sağlanması gerekmektedir. Türkiye'nin ara mallarında üretim kapasitesi ve yetkinliğinin artırılmasını sağlayacak, temel girdilerin ithalat yoluyla tedarikini azaltacak etkin bir yol haritasının ve bu amaca yönelik olarak ağırlıklı ürünler bazında destek unsurlarını içeren bir programı Ticaret Bakanlığı ile Bakanlığınızın birlikte ortaya koyması faydalı olacaktır diye değerlendiriyoruz.

Ülkemizin 21'inci yüzyılda dünyada stratejik ve ekonomik ağırlığının artarak etkin bir güç hâline gelebilmesi bakımından Türk Cumhuriyetleriyle olan yakın tarihî ve kültürel bağlarımız en büyük avantajlarımızdan birisini oluşturmaktadır. Bu çerçevede Türkiye'nin Türk Cumhuriyetleriyle ekonomik, sosyal ve kültürel ilişki ve iş birliklerinin yanında özellikle bilimsel ve teknolojik iş birliklerinin geliştirilmesine azami gayret gösterilmelidir. Dünyadaki bilimsel ve teknolojik gelişmeleri takip etmek ve bu gelişmelerden uygun şekilde faydalanmak küresel rekabet üstünlüğü ve halkımızın refahı için önem taşımaktadır. Bize göre ülkemizin teknoloji politikasında devlet etkinliğinin arttığı bir anlayışa ihtiyaç bulunmaktadır.

Sayın Bakanım, konuşmanızda "Bilim ve teknoloji önderliğinde şekillenecek yeni büyüme hikâyemiz." diyerek esasen Türkiye'nin üretime, yüksek teknolojiли ürün üretimine, bilime ve bilimsel düşünceye dayalı vizyonunu da ortaya koydunuz. Bu kapsamda esas olan bilim ve teknoloji üretme yeteneği ve kapasitesinin artırılması, bunun kalkınmaya ve sosyal refaha dönüşmesinin sağlanmasıdır. Ülkemize küresel ölçekte rekabet gücü kazandırılmasında, bilim ve teknolojinin ekonomik faydaya dönüşmesinde stratejik rolü olan Millî Yenilik Sistemleri'nin kurulmasına önem verilmesidir. Sunumunuzda da var: Fikrî mülkiyet kapasitesinin artırılması, açık inovasyon ve açık kaynak yazılımlarını etkin bir şekilde yönetmek için fikrî mülkiyet mevzuatımızın güncellenmesi bu manada önemli katkı sağlayacaktır. Ayrıca üniversitelerin geleneksel fonksiyonları yanında bilgiyi ticarileştiren, yüksek teknolojiли ürünler üretimine dönüştüren bir yapıya Bakanlığınız iş birliğiyle dönüşmesi yerinde olacaktır.

Türkiye'nin iskaladığı sanayi çağından bilgi çağına hızla geçmesi, her iki süreci birlikte yakalaması ve aşmayı başarması, küresel rekabet ve küresel meydan okumalara karşı durabilmesi bakımından bir zorunluluk arz etmektedir. Etrafımızdaki gelişmeler, Türkiye açısından önemli riskler barındırsa da önümüzdeki süreç, aynı zamanda, ülkemiz için önemli fırsatlar da sunmaktadır. Türkiye, riskleri bertaraf ederek, fırsatları millî menfaatler doğrultusunda değerlendirerek inanıyoruz ki bölgesel cazibe merkezi, küresel bir güç olabilecek potansiyele ve yeteneğe sahiptir.

Bakanlığınız görev alanına giren konularda geçtiğimiz dönemlerde önemli gelişmeler yaşanmıştır. Bakanlığınız faaliyetleriyle TÜBİTAK başta olmak üzere; Türk Standardları Enstitüsü, Türk Patent Enstitüsü ve KOSGEP bünyesinde hem bilimsel ve teknik hem de sanayiye destekleme anlamında millî güvenliğimize, ekonomik ve sosyal refaha dönük önemli hizmetler yapılmıştır. Bilim Köprüleri

Projesi kapsamındaki gelişmeleri yakından takip ediyoruz. Türkiye Uzay Ajansının kurulması çok önemseydiğimiz hususlardan biridir. Bu noktada tarihe not düşmek açısından, 2001 yılında Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Bey'in Başbakan Yardımcılığında talimatlarıyla Türkiye havacılık ve uzay kurumu kurulmasına ilişkin kanun tasarısının Türkiye'nin gündemine geldiğini ancak o dönemde gerçekleştirme şansı bulamadığını bu vesileyle ifade etmek istiyorum.

Sayın Bakanım, genç işsizlerimiz olmasına karşın sanayicimiz zaman zaman nitelikli eleman bulamamaktan yakınmaktadır. Bu sebeple, sanayicinin iş gücü ihtiyacını karşılayacak şekilde uzun vadeli eğitim-istihdam ilişkisi kurulması çok önemlidir. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi görüşülürken Sayın Bakanın açıklamalarından, bu yönde önemli adımların atıldığını, sanayinin içinde sektörlerle ilgili meslek liselerinin açıldığını memnuniyetle müşahade ettiğimizi belirtmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun efendim.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Diğer yandan, organize sanayi bölgelerinde geniş bant erişimi sağlanmalı ve bu bölgelerde faaliyet gösteren KOBİ'lerin bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanarak e-iş ortamına geçişi temin edilmelidir. Sanayide dijital dönüşümün sağlanmasına destek olacak dijital dönüşüm merkezleri kurulmalı yahut geliştirilmelidir. Türkiye'nin birçok yerinde teknoloji geliştirme bölgesi ilan edilmeli, teşvik ve destek mekanizmaları harekete geçirilmelidir. Öncü sektörler belirlenmek suretiyle millî AR-GE kaynaklarının belirlenen öncü sektörlerle yönlendirilmesi sağlanmalıdır.

Patentin ekonomik değerinin tespitinde yardımcı olmak, sanayi kesimi ile buluş sahibini bir araya getirmek ve yenilikçilik sürecinde destek sunmak için yeni mekanizmalar geliştirilmelidir. Yeni nitelikli endüstri bölgelerinin oluşturulmakta olduğunu ifade ettiniz. Bu konuda 19 endüstri bölgesinin ilan edilmiş olduğunu, 18 adet de talebin bulunduğu şeklindeki verdiğiniz bilgiler kuşkusuz sevindiricidir. Bu arada mevcut bölgelerin de etkin kullanımının sağlanması, yatırımcıyı cezbedecek şekilde altyapısının tamamlanması gerekmektedir.

Ülke genelinde bölge planları ve il gelişme planları hazırlanarak çağdaş dünya nimetlerinden ve kamu hizmetlerinden bütün vatandaşların hakça yararlandığı bir kalkınma modelinin gerçekleştirilmesi, bölgesel kalkınma politikasının esası olmalıdır.

Son olarak da Sayıştay raporlarından kalkınma ajanslarının raporlarında eleştiri konusu yapılan bazı tespitlere kısaca değinmek istiyorum. Raporda özetle, kalkınma ajanslarının görev ve sorumluluk sahasını belirleyen bölge sınıflandırmasının yeniden yapılması gerektiği, sorumlu olduğu bölgede yürütülen önemli projeleri izleme görevini yeterince yerine getiremediği, bölge planlarının etkin bir şekilde uygulanmadığı, bu konuda mevzuat boşluğu bulunduğu ve personele ilişkin tespitlere yer verilmiş, kalkınma ajanslarını denetlemek üzere 6 farklı denetim ve kontrol mekanizması bulunmasına rağmen yapısal sorunlar dolayısıyla bu uygulamada denetim boşluğu yaşanmakta olduğu ifade edilmiştir. Bunların da giderilmesine yönelik önlemlerin alınması gerektiğini belirterek Bakanlığınız ve Bakanlığınıza bağlı ilgili ve ilişkili kurumların 2020 yılı bütçelerinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, hazırunu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, şimdi Sayın Yavuzylmaz'a söz vereceğim, arkasından Sayın Erim'e söz vereceğim ve arkasından on dakika ara vereceğim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamamlanmış mı oluyor öyle?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, tamamlanmıyor daha.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç kişi daha konuşacak?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Herhâlde daha bir saate yakın bir süremiz var veya kırk elli dakikamız var diye düşünüyorum.

Buyurun Sayın Yavuzılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Bakan, Sayıştay raporundan okuyorum: “MARTEK Şirket Genel Müdürünün ikramiyeler dâhil toplam brüt aylık ücreti 32.082,86 TL’ye tekabül etmektedir.” Yıl 2016, bugün 2019 yılındayız; MARTEK Şirket Genel Müdürünün aldığı maaşı, ikramiyeler dâhil toplam brüt aylık maaşı size soruyorum. Aynı zamanda, buradan hareketle de yeni kurulan Türkiye Uzay Ajansının Genel Müdürü, personellerinin ayrı ayrı maaşları, araç tahsisleri, lojman ve kredi kartı tahsislerini sizden rica ediyorum.

MARTEK ve TÜBİTAK’ın birbiriyle kardeş olduğunu biliyoruz, ortak bürokratlar var, o yüzden soruyorum. KİT Komisyonu üyesi olduğum için konuya gayet hâkimim yani MARTEK Şirket Genel Müdürünün Phuket Adası’na yaptığı geziyi, aynı zamanda o ilgili şirketin, şirkete kiralanan yerlerden kira almamasını gündeme getirmiyorum, aynı zamanda o konu da var.

Diğer bir konu, bu verilen teşviklerle ilgili AK PARTİ Hükümetinin yaklaşımındaki orantısız tercihi göstermek bakımından... Özelleştirilen termik santrallere filtre takılmasıyla ilgili kapasite mekanizması teşviki konusu vardı. Bu konuyla ilgili bir örnek vereceğim, bu da neticede yine sanayiye ilgilendiren bir konu. Zonguldak’ta, ÇATES’e, Çatalağzı Termik Santrali’ne 2018 yılında 35 milyon, 2019 yılında 41 milyon teşvik verildi.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ne teşviki verildi?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kapasite mekanizması teşviki. Kapasitesini tutabilmesi için diyor ki: “Üretim yapmasan bile sen burayı açık tut, kullanılabilir hâlde tut, ben sana teşvik veriyorum.”

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Kim veriyor bu teşviki?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bu, Enerji Bakanlığı üzerinden verilen bir teşvik.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – İlk defa duydum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – İlk defa benden duyuyorsanız çok acı.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Hayır, benimle ne alakası var?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bir Bakan olarak benden duyuyorsanız çok acı çünkü bu teşviklerin toplam tutarı ne kadar biliyor musunuz Sayın Bakan?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ben, vermediğim teşvikin tutarını bilemem.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – İki yılda 1 milyar 100 milyon TL. Bu verilen teşvik...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye Sayın Yavuzılmaz. Şu anda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bütçesini görüşüyoruz, Enerji Bakanlığının bütçesini görüşmüyoruz. Elbette, Enerji Bakanımıza bunları sorabilirsiniz ki onu da görüştük.

Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani bu termik santrallerin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığıyla hiçbir ilgisinin olmadığını söylüyorsunuz.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ben öyle bir şey söylemiyorum “Bu teşviki ben vermiyorum.” diyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Acı olan ne?

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Tamam, teşvike sizin arka çıkmadığınızı anlıyorum; bu, olumlu bir gelişme, önce onu söyleyeyim.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Söylediğim çok acı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Acı olan ne?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye arkadaşlar ya, lütfen konuşsun.

Buyurun.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Karşılıklı konuşmaya gelince durum bu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hayır, acı olanı anlayamadık; acı olan ne?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Size yardımcı olmaya çalışıyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Acı olanı anlayamadık, acı olan ne?

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Soruya cevaben söylüyorum, acı olan şu: ÇATES'in filtreleriyle ilgili, devletteyken yapılan anlaşmada verilen rakam 11 milyon 230 bin 400 euro yani verdiğiniz teşvikin toplam iki yıllık tutarı kadar filtre bedeli var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İyi de Sanayi Bakanımız bunu nereden bilecek, Enerji Bakanlığının verdiği teşviki Sanayi Bakanı nereden bilecek Sayın Vekilim ya?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen arkadaşlar, ya; lütfen.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Siz tercihinizi halktan yana değil, lobilerden yana kullanmış oluyorsunuz.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Bakana soruyor, siz niye cevap veriyorsunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nasıl yani?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir, lütfen...

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Bakana soruyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Bakanın bu konuyla ne ilgisi var?

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Siz niye girdiniz lafa?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Size mi soracağım!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen Sayın Aydemir...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Niye müdahil oluyorsunuz?

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Siz niye müdahil oluyorsunuz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, sakın.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Siz müdahil oluyorsunuz diye cevap veriyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Size mi soracağım neye müdahil olacağımı.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Size mi soruyor, niye müdahale ediyorsunuz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kayan, lütfen...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Size mi soracağım!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir, lütfen...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hayır, ona mı soracağım ya?

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Sana mı soracak canım cevabı vermek için.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen Sayın Kayan...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, sen karışma, ben Yavuz’la konuşuyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kayan...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, siz avukatlık mı yapıyorsunuz?

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Hayır, siz yapıyorsunuz avukatlığı.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kayan...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben avukatlık yapmıyorum, Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiyim, Sanayi Bakanlığının bütçesini görüşüyoruz.... Bakın, az önce Sayın Paylan ne dedi? “Sayın Başkanım, ne kadar süremiz kaldı?” dedi. Sabahtan beri buradayız, gelip beş dakika durup gidiyorsunuz, ondan sonra “Konuşmacıya niye müdahale ediyorsunuz?” diyorsunuz.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Benim işim sadece burada değil, benim aşağıda da işim var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Olabilir, hatırlatıyoruz arkadaşlara.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir, Sayın Kayan; lütfen....

Lütfen rahat olun arkadaşlar.

İlave süre vereceğim efendim size.

Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Vekil MARTEK ile TUBİTAK arasındaki bağı, anladığım kadarıyla, bilmediği için benim bu konuyu gündeme getirmemi de tam anlayamamış olabilir. KİT Komisyonu üyesiyim, ikisi birbiriyle çok ilgili kurumlar. Araştırırsanız görürsünüz.

Diğer bir konu, bilgi almak amacıyla soruyorum: ASELSAN 1990’lı yılların sonunda bir ilke imza atıp yerli ve millî bir cep telefonu çıkardı, adı da ASELSAN 1919’dü. Hatta, İzmir Marşı ve Türk Marşı melodileri de vardı. Dünyadaki titreşimli ilk telefondu. Daha sonra, 1920 ve 1923 modelleri hayata geçirilirken bu akamete uğradı. Sorum şu, bu, kamuoyunda da sürekli konuşuluyor: Türkiye böyle bir fırsatı o dönemde nasıl kaçırdı? Siz telefon üretimini desteklemek bakımından Sanayi Bakanlığı olarak bu konuyla ilgili bir çalışma yapıyor musunuz? Yerli ve millî bir telefon üretimi konusunda bir çalışma yapacak mısınız yoksa bu da Cumhuriyet Halk Partisi iktidarına nasip olacak diyorum. Bir hatırlatma olması bakımında da bakın, bu telefonu biz üretmiştik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bence İzmir Belediyesi onları kullanabilir İzmir Marşı çaldığı için.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Yavuzyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkanım, tamamlıyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayınız.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Son bir konu, yine sanayiye ilgilendiriyor. “Türkiye’de duble yollar yaptık.” deniliyor. 10 bin kilometre çelik bariyer eksikliği var. Zonguldak’ta Erdemir var, bu çeliği üretiyor, Zonguldak’ta Karayolları 15. Bölgesinde yine bin kilometre bariyer eksikliği var, insanlar her gün kaza yapıp ölüyor. Sanayi Bakanlığı olarak bu doğrultudaki bir üretimi teşvik edecek misiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayalım efendim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben nihayetinde son tespiti söyleyeyim: Sanayi Bakanlığı olarak yaptığınız çalışmalarda hem kamu hem özel noktasında hem de kurum içinde ciddi bir koordinasyon eksikliğiniz var. Bakın, BDDK’nin aldığı kararla 46 milyarlık tahsildeki alacaklar takibe gönderildi 2018 yılında ve FETÖ müdahalesiyle birlikte MilSOFT’ta yaptığı müdahaleyle de SSTEK Savunma Sanayi Teknolojilerine devredilmişti. Bir varlık şirketi çetesi var Türkiye’de, önceden FETÖ’nün yönettiği, şu anda FETÖ gitti ama yine bu çete sanayi kuruluşları üzerinde etkin durumda. Bununla ilgili bir soruşturma başlatacak mısınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – MilSOFT sanayi kuruluşu mu? Siz hangi komisyondaydınız?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Savunma ve hava kuvvetleriyle ilgili...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – MilSOFT sanayi kuruluşu mu?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sanayi kuruluşu olarak kabul ediliyor.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – MilSOFT...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Evet.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – MilSOFT, yazılım şirketi...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Erim, buyurun lütfen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – TMSF’nin açıklaması şu...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Yavuzılmaz, biraz sonra arada bir araya gelir, konuşursunuz.

Evet, Sayın Erim, buyurun lütfen.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sayın Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, Sayın Bakan Yardımcıları, kıymetli bürokratlar ve çok değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sunumunuzu dikkatli bir şekilde dinledim. Ayrıca strateji belgenizi de kısmen inceledim. Bir buçuk yılda çok iyi işler yapmışsınız, gelecekte de iyi işler yapacaksınız, eminim. Ancak, projeleri teknolojiye uygulamak için yatırımcıları harekete geçirmeliyiz. Bakanlık, bağlı kuruluşlar, kalkınma idareleri, kalkınma ajansları, ilgili bakanlıklar, sektörlerden yararlanıcıları da işin içine dâhil ederek yumruğu bir yere vurmamız. İHA, SİHA, ATAK helikopterleri, uydur, savunma sanayisinde çağ atladık; gemi imalatında ileri bir seviyeye geldik. Yapınca oluyor, hem ihtiyacımızı görüyoruz hem de ihraç ediyoruz. Ama artık muhalefete karşı şu yerli otomobil işini bitirelim. -Ayrıca, buraya bir şey getirdim, bunu okuyayım da yine spontane konuşacağım- Yerli otomobil işini bitirelim, yapmalıyız. Hatta, savaş uçağımızın yanı sıra ticari uçağımızı da yapmalıyız. Yapabiliriz, yeter ki isteyelim, bizde bu kabiliyet var. Türk Hava Yolları yüzlerce uçak satın alıyor, Pegasus alıyor, milyarlarca dolar Amerika’ya, Avrupa’ya akıyor; “Biz yemedik, siz yiğin.” diyoruz. Şu maket uçak ofiste akşama kadar bana bakıyor, ben uçağa bakıp üzülüyorum. Türk Hava Yolları da Pegasus da işin içinde olsun. Sadece bir organizasyon yapacağız Sayın Bakanım. Bizim Aydın’da parası olan kişiler yazlık alıyorlar, neden biliyor musunuz? Parayı ne yapacaklarını bilmiyorlar. Bunları yönlendireceğiz. Ya da lüks araba alıyorlar veya affedersiniz, akşam meyhaneye gidiyorlar. Yani bunları yönlendireceğiz. Hem kendi ihtiyacımızı karşılayacağız hem de ihraç edeceğiz.

(Oturma Başkanlığına Kâtip Şirin Ünal Geçti)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın vekillerim, biraz sessiz olalım lütfen.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Bakın, sağlık sektöründe de... Şimdi, bir üniversitenin rektörüyle konuşuyorum, “Geçen seneki bütçen iyi mi?” diyorum “İyi, ödüyörüz.” diyor. “Şu kadar borcu varmış hastanenin.” diyorum “O, dönüyor.” diyor. Sonra araştırdım ki üç yıl vadeli cihaz alıyorlarmış, bu tıbbi cihazları, ameliyatta kullanılan kapakçık, pil veya protez cihazlarını. Tabii, 5 liralık şey oluyor 10 lira, 30 lira, 50 lira. Sağlık Bakanımızla konuştum, o da dedi ki: “Market yapacağız, bütün malzemeleri herkes bir yerden alacak.” Geçenlerde Devlet Malzeme Ofisiyle ilgili geçenlerde bir kanun teklifi geçirdik. Bunun yapılması lazım. Sağlık sektöründe de mutlaka yatırım yapmalıyız. Kendimiz üretebiliriz tıbbi malzememizi, onlardan da çok döviz kaçıyor, çok. Tıbbi malzemeler, cihaz, ilaçlar; sarf malzemelerinden dolayı milyarlarca dolar yine dışarı gidiyor. Bunları yapabiliriz, petrolü yapamıyoruz çünkü çıkarsa alacağız, doğal gaz tamam, onlar da mecbur ithalat ama bu şeyleri artık yapalım. Birçok üniversiteli mezunumuz var, işçilerimiz var, iş gücümüz var. Dolar dışarıya gidiyor. Özel hastaneler de bu işin içinde olabilir, onlar da sermaye koyar, bu sektörden yararlanacaklar.

Tarım ilaçları da aynı şekilde. Çiftçi “Yandım anam!” diyor çünkü döviz yükseldi. Bunları biz üretirsek daha ucuza mal ederiz, çiftçi de faydalanır.

Sıfır Atık Projesi de çok önemli. Ben on yıl belediye başkanlığı yaptım, belde belediyesi olduğu için yapamadım katı atık ayrıştırma tesisini. Evsel atıkları herkes tarlalara döküyor, birçok belediye, vahşi depolama yapıyor. Bunların çok büyük zararı var doğaya. Belediyeleri ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığını da işin içine dâhil ederek elektrik enerjisi üreten tesisler yapabiliriz, arıtma tesisleri yapabiliriz, makinelerini, imalatını. Hem işsizliği önleriz hem de kendi işimizi gördüğümüz gibi ihraç ederiz; kendimiz imal eder hem elektrik üretir hem de kimyasal gübrenin yüksek fiyatından dolayı, çiftçimize uygun organik gübre temin ederiz.

Tekrar söylüyorum: Yumruğu bir yere vurup yapmamız lazım.

Sayın Bakanım, bir de Aydın’a bekliyorum sizi. Vallahi, sahada görüyorum sizi, bazı şehirlerdeki sanayi tesislerinde, kuruluşlarda, hoşuma gidiyor. Vallahi çok iyi.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Elimden geldiğince.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) - Siz herhâlde... Bakın, işin varsa başında, tarlan varsa içinde, teknen varsa nokta noktasında... Doğru mu? Çok güzel valla.

Teşekkür ediyorum bana söz verdiğiniz için, sağ olun.

Başkanım, benim tamam. Az laf çok iş.

Sayın Bakanım, bütçeniz de hayırlı uğurlu olsun.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Çok teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Özkan...

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, çok değerli basın emekçileri; ben KOSGEB’le ilgili bir iki şey söylemek istiyorum.

KOSGEB kredilerinde yaşanan usulsüzlüklerin kamu zararına yol açtığı 2018 bütçe görüşmelerinde dile getirilmiş. Asıl önemli olan, Sayıştayın zamanında uyarmasına rağmen, bu usulsüz kredilerin verilmeye devam etmesidir. Asla kredi verilmemesi gereken firmalar bu süreçte tek tek işaret edilmiş ancak KOSGEB yönetimi görevini kötüye kullanmıştır. Hatalı kullanılan krediler geri alınmamış, milyonlarca lira kamu zararına göz göre göre yol açılmıştır. Hiçbir üretim yapmayan, fatura

dahi kesmemiş tabela şirketler destek almışsa, darboğazdaki esnaf adalet bekliyorsa bunun hesabını, Sayın Bakan, kim verecek? Kısacası, KOSGEB AK PARTİ yandaşlarına kredi kredi kurumu hâline dönüşmüştür.

Sayın Bakan, bu bağlamda birkaç soru sormak istiyorum. KOSGEB'in 50 bin ya da 20 bin lira kredilerini almaya hak kazanan ancak bazı bankalarca düşük puan nedeniyle kredi kullandırılmayan kaç esnaf bulunmaktadır? Kamu bankaları kanalıyla KOSGEB üzerinden kaç gerçek ya da tüzel kişiye kredi kullanımı sağlanmıştır? KOSGEB'in uyguladığı destekleme programlarından kaç gerçek ya da tüzel kişi faydalandırılmıştır? KOSGEB'in dağıttığı faizsiz kredilerin yüzde 65'inin usulsüz olduğu iddiaları üzerine yapılan inceleme ne aşamada?

Diğer bir konu, Sayın Bakanım, daha önce de bir soru önergesi şeklinde sizlere iletmıştim fakat cevap alamadım. Türkiye Büyük Millet Meclisinde kürsüden de dile getirdim. Bir Bursalı olarak Yenişehir'de yapımı planlanan otomotiv test merkezi ne aşamada?

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım; on dakika idari ara...

Kapanma Saati: 18.21

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.35****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)****(Oturum, Kâtip Şirin Ünal tarafından açıldı)**

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; 22’nci Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Söz sırası Sayın Emecan’da.

Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Sayın Bakan Yardımcılarımız, değerli bürokratlarımız, değerli arkadaşlar, basınımızın değerli emekçileri; öncelikle hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Bakan, ilerleyen saatlerde konuşmak biraz daha zor oluyor tabii, çok şey konuşulmuş, değinilmiş oluyor. Bazen tekrara düşme riski de olabiliyor bu durumlarda ama mümkün olduğunca tekrara düşmemeye çalışarak, biraz daha toparlamaya çalışarak bir değerlendirme yapmaya çalışacağım.

Tabii, küresel rekabetin içinde Türkiye’nin hak ettiği yeri alabilmesi için sanayi ve teknoloji üretiminin etkisinin yüksek oranda olduğunu söyleyebiliriz. Bunun yanında, tabii, ülkenin ekonomik görünümü, AR-GE yatırımları, yüksek teknolojik ürün üretimi, yerlileşme, markalaşma hedefleri de önemli.

Çok geniş kapsamlı bir bakanlığınız var Sayın Bakan. Bir tarafta sanayi, bir tarafta teknoloji, bir tarafta bilim; hepsi bir arada, aslında birbirini tamamlayan faktörler. Bazen aralarındaki dengeyi kurmak da zor olabilir ama tabii, ülkenin şu anda içinde bulunduğu ekonomik durumdan da en fazla Bakanlığınızın faaliyetlerinin etkilendiğini görmek mümkün. Geçen yılki sunumunuzu ben çok heyecanlı bulmuştum, böyle, motivasyonu çok yüksek, hedefleri yüksek bir sunumdu. Bu seneki sunumunuz da aslında ona yakın ve daha kapsamlı olduğunu da söyleyebiliriz ancak bu seneki sununuza şöyle başladınız, sanki kendi projelerinize, çalışmalarınıza bir şerh koydunuz bu cümleyle: “Zorlu bir küresel ekonomik görünümle karşı karşıyayız.” diyerek başladınız yani “zorlu”ğün altını çizerek. O zorluğun altını tabii ki hepimiz çiziyoruz aslında, değerlendirmelerimizi de mümkün olduğunca bu çerçeveden yapmaya çalışıyoruz.

Ben sanayicimizin ne durumda olduğuyla ilgili kısa bir iki not düşerek başlamak istiyorum. Tabii, sanayicimizin ne durumda olduğuna baktığımız zaman yüzde 130 oranına varmış bir elektrik zammıyla karşı karşıya kalmış durumda, piyasalarda kredi yükü artan sanayicimiz kur baskısını ve faiz yükünü, maliyetlerdeki artışı, o yükü sırtında çok yoğun bir şekilde hissetmekte.

Özel sektörün Ekim 2019 başında uzun vadeli toplam kredi borcuna baktığımızda 195 milyar dolardı. Bunun yüzde 53,5’inin finansal olmayan kuruluşlara ait olduğunu düşünürsek hakikaten yüksek bir oran.

Bir değerlendirme daha yapacağım: 2018’de kurulan şirket sayısı 83.409 iken 2019 itibarıyla kurulan şirket sayısı 59.361’de kalmış. Aslında bu da sanayinin içindeki daralmayı bize çok iyi şekilde gösteriyor. Sanayideki daralmayla ilgili birçok konuşmacımız rakamları paylaştı, tekrara girmeyeceğim o konuda.

Tabii, burada üretimle ilgili şu durumun da altını çizmeyi faydalı görüyorum ben: Ülkemiz düşük teknoloji ile üretimden ileri teknoloji ile üretime kaymaya çalıştığında –ki bunu yapmaya çalışıyorsunuz aslında, bunun da altını çizmek lazım ama- ithal ara malı bağımlılığımızın da arttığını görüyoruz, tabii, bunun yanında katma değerimiz oransal olarak düşüyor. Bunun sonucunda kâr oranlarımız hedeflerin altında kalıyor. İhracatımız artsa bile ara malı ithalatımız daha yüksek oranda arttığı için, kısmi büyüme elde etmek için cari açığımız da yüksek oranda artıyor. Bu aslında çok önemli ve çözülmesi gereken bir sarmal. İthal ettiğimiz ara malı üretimimize daha fazla odaklanmamız gerektiği de burada açıkça ortaya çıkıyor. Tabii, ona odaklanmak için de başka şeylere odaklanmak gerekiyor. Tabii, sanayi üretimindeki düşüşle birlikte işsizlik sayımız da çok artmış durumda. Eğitimli iş gücümüzde işsizlik artıp yüzde 30 oranına, sınırına dayanmış durumda. Bu veriyi özellikle paylaşmak istiyorum: İş bulma ümidini kaybedenler yüzde 15,6 olmuş. Şimdi, beyin göçü çok konuşuldu ama çok önemli yani tekrarda sıkıntı yok diye düşünüyorum. Şimdi, mesela, başka raporlara, araştırmalara göre 2016 yılıyla karşılaştırıldığında beyin göçünün yüzde 63 oranında arttığı, TÜİK’e göre de 2017 yılında beyin göçünün bir önceki yıla göre yüzde 42,5 oranında arttığı görülüyor. 2016 yılında 70 bin kişi gitmiş. Göç eden her 5 kişiden 2’si 20 ila 34 yaşları arasında ve baktığımız zaman, bu genç nüfusun Türkiye’den göçtüğünü görüyoruz Sayın Bakan ve beyin göçünün... Sizin Bakanlığınızın çalışmalarında, özellikle AR-GE yatırımlarınızda, teknoloji yatırımlarınızda; o kadar çok proje saydınız ki o projelerde çalışacak olanların -beyin göçü- yurt dışına gittiğini görüyoruz. Yani bu, hakikaten önemsenmesi gereken bir veri. Birtakım faaliyetler, teşvikler yapıldı beyin göçünü önlemek için ama çok yetersiz olduğunun da altını çizmem gerekiyor. Yani beyin göçünden dolayı bürokraside bir erime, üniversitelerde bilimsel bir erimeyle karşı karşıyayız ve yüksek teknoloji üretim, AR-GE geriliyor maalesef.

AR-GE deyince tabii, evet, AR-GE’ye ayrılan bütçeye baktığımızda o bütçenin yıllar içerisinde artmış olduğunu her ne kadar oransal olarak görsek de ülkemizde AR-GE için ayrılan kaynakların gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payı büyüme ve kalkınmaya katkı sağlayacak miktarda mıdır diye sordüğümüzda, ben hemen ülkelerin gayrisafi yurt içi hasıllardaki AR-GE’ye ayırdıkları paylara bakınca Türkiye’nin ortalamasının çok altına olduğunu görüyorum yani Avrupa ortalaması 1,65’ken Türkiye’de 0,96. Biz, bu AR-GE payıyla teknolojimizi ne kadar geliştirebileceğiz, ne yapabileceğiz, bilemiyorum. Bu kıt kaynağın, tabii, nasıl değerlendirildiği ve nasıl kullanıldığı önemli. “Kıt kaynak” diyorum, gerçekten bizim için kıt. Dediğim gibi, her ne kadar artan oranda olsa da yeterli değil, bunun altını tekrar çizelim. Yani, rekabet içinde olduğumuz ülkelerle rekabet etmemize maalesef imkân vermiyor. Mesela, en çok AR-GE yatırımı yapan ilk bin şirket içinde 2 tane şirketimiz var. Belki söylendi, bilmiyorum, kaçırmış olabilirim. Yine, bütün listede, 2.500 şirket içinde ise 6 tane Türk firması olduğunun da altını çizmek istiyorum.

Şimdi, katma değerli üretime baktığımız zaman, tabii, onun içinde “fikir yaratma, araştırma, uygulama, ticarileştirme ve pazarlama” dörtlüsünden bahsediyoruz. Baktığımızda, yeni ürün pazarlamasının hemen hemen hiç desteklenmediğinin, ağırlıklı uygulama ve ticarileşmeye odaklanıldığının, fikir yaratma aşamasının da göz ardı edildiğinin altını çizmek lazım.

Sonuç itibarıyla, inşaat sektörüne yapılan sabit sermaye yatırımlarının bile bu yatırımların çok üstünde olduğunu, özellikle de eğitime yapılan sermaye yatırımlarının çok üstünde olduğunun da altını çizmek lazım.

Dediğim gibi, kıt kaynakların nasıl, nerede değerlendirildiği önemli. Onun altını çizmek için, AR-GE ve yenilik faaliyetlerini ve harcamalarını gerçekten artırıp artırmadığını bilmenin bir yolu da -yani bu kıt kaynakların gerçekten yerine ve doğru harcanıp harcanmadığını- etki analizi yapmak. Etki analizi yapıyor musunuz Sayın Bakan? Sunumunuzda bununla ilgili herhangi bir şeye ben rastlamadım.

Bir veriyi daha paylaşayım bu konuda: Özellikle bilgi ve iletişim, elektronik ve optik sektörüne yoğunlaşan desteklere rağmen bu sektörlerde dış ticaret açığımız son altı yılda neredeyse ikiye katlanmış, dünya ihracatındaki payımız 0,13'ten 0,10'a gerilemiş. Mesela bunun sebepleri araştırıldı mı? Bunu da sormak istiyorum. Sonuç itibarıyla, AR-GE yatırımlarının önemi çok vurgulandı, ben de tekrar vurgulayarak başka bir konuya geçmek istiyorum.

Bölgesel gelişme ve kalkınma idareleri, yine, önemli bir konu. Geçen seneki sunum konuşmanıza baktığım zaman özellikle GAP, DOKAP, KOP ve DAP Bölgeleriyle ilgili yapılan çalışmalara, projelere epeyce detaylı yer vermişsiniz.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Emecan, tamamlayalım lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bu seferki, bugünkü konuşmanızda çok da fazla yer vermediğinizi görüyorum ve ben bunu bir kriter olarak alıyorum.

Bir de şunun altını çizeceğim: “Bölge kalkınma idarelerimizin yıl sonu itibarıyla tamamlanacak olan görev süreleri Cumhurbaşkanı kararıyla uzatıldı.” diyorsunuz, doğrudur. Uzatılmasına rağmen bir vazgeçiş mi var bu projelerden?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Vekilim, tamamlayalım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Çok kısa bir iki şeye daha değinip tamamlayacağım Başkanım. Bu arada, epey bekledim konuşmak için.

Yani gerekli ilginin gösterilmediği bu projelerde böyle bir yavaşlamanın olduğu görülüyor. Bu konuyu paylaşan, değerlendiren arkadaşlarımız oldu. Vaktim de yetmeyeceği için çok detayına girmeyeceğim ama bu projelerdeki personeller, yapılan yatırımlar konusunda ne düşünüyorsunuz? İleriye dönük bir projeksiyon yaptığımızda neredeyiz ve nerede olacağız? Bize bunu açıklarsanız seviniriz. Böyle havada ve ortada kalmış bir proje olarak görünüyor.

Bir konuya daha değinerek tamamlamak istiyorum. Türkiye Uzay Ajansı kuruldu, hayırlı olsun. Tabii, bu Uzay Ajansının kuruluşu biraz sorunlu başladı çünkü Komisyondan geçmişti ve öncelikle Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesi gerekiyordu. Fakat 23 sayılı Türkiye Uzay Ajansı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi yayınlanarak bu ajans kuruldu. Bunun da altını çizmemiz lazım. Burada aslında Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesi ayaklar altına alınmış oluyor. Şimdi, baktığımız zaman, Cumhuriyet Halk Partisinin iptalini istediği bazı maddeler de var bu Uzay Ajansı ile ilgili. Uzay Ajansının kurulmasına karşı değiliz yani bu araştırmaların yapılmasına, böyle bir itirazımızı söz konusu değil ama düzenlemelerin kararnamelerle yapılmasına karşıyız, bunun da altını çiziyoruz.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Vekilim, teşekkür ediyoruz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Son cümle o zaman: Cumhuriyet Halk Partisinin iptalini istediği maddeleri vaktim olsa paylaşacaktım ama yok. Şunun altını çizeyim: Biraz eksik ve sorunlu başladı. Belki kadrosunda çok değerli arkadaşlar vardır, onların da biraz töhmet altında kalmasına neden oldu aslında.

Ben her şeye rağmen bu, altınızdaki kurumların çalışma alanlarının da daha fazla desteklenmesi gerektiğini düşünerek bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Şener...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. 19’uncu yüzyılda Osmanlı’da yoğun bir tartışma vardı “Nasıl bir ekonomik politika uygulayalım?” diye. O dönemin aydınları, ekonomiyle ilgilenenler o dönemdeki gazetelerde, dergilerde bu tartışmayı çok yoğun olarak yapmışlardır “Önce sanayileşmek mi lazım yoksa tarıma mı ağırlık vermek gerekir?” diye. Bazıları Osmanlı’yı dünyanın bostanı yapmaktan bahsetmişlerdir, bazılarıysa “Tarımın bile gelişebilmesi için sanayiye ağırlık vermemiz gerekir.” demişler ve bu tartışmalar yüz yıl boyunca devam etmiştir. Daha sonra ikisinin bir arada yürüme zorunluluğu anlaşılmıştır ve o tartışmalar geride kalmıştır “Hem tarımı geliştirmek hem sanayiye geliştirmek gerekir.” denilmiştir. Türk tarihinin tek başarılı sanayileşme hamlesini de cumhuriyetin ilk yıllarında, Cumhuriyet Halk Partisinin iktidar olduğu dönemde Atatürk’ün öncülüğünde 1929 krizi sonrasında Türkiye başarmıştır. O dönemdeki sanayi hamlesine baktığımızda, gerçekten Avrupa standartlarına uygun yeni pek çok tesisin kurulduğu ve üretime başladığı bir dönemdir. Koşullar elverişsiz olduğu hâlde, birçok güçlük olduğu hâlde, millî gelir çok düşük olduğu hâlde çok büyük sanayi yatırımları yapılmıştır ve bunlar ülkemizde sanayi geleneğini başlatmıştır. Bunun da ötesinde, daha büyük bir performansla Türkiye’deki millî gelirin hızla artmasına katkı sağlamıştır. Fakat son yıllara baktığımızda Türkiye’nin, cumhuriyetin ilk kuruluş yıllarındaki heyecanını ve başarıma azim ve kararlılığını kaybettiğini görmekten üzüntü duyuyorum. Bakıyoruz rakamlara, işte “Türkiye 16’ncı büyük ekonomi” vesaire derken şimdi “20’nci sıraya mı düştü acaba?” diye kaygılanıyoruz. Hatta, kişi başına millî gelir açısından baktığımızda, şu son yaşanan krizle birlikte, dünyada kişi başına millî gelir açısından Türkiye 2018 yılında 68’inci sıradayken 2019 perspektifinde 78’inci sıraya düşmüş olabileceğimiz yönünde tahminler ortaya konuluyor. Bu, tabii, Türkiye’nin performansına yakışır bir hâl değil ve mutlak surette Türkiye’nin küresel rekabette başarılı olması lazım. Artık eskisi gibi sınırlar insanları, malları, sermayenin ve bilginin geçişini engellemiyor. Sınırların böyle bir engelleyiciliği kalmamıştır. Her ulus dünyayla rekabet ediyor, her firma dünyayla rekabet ediyor, okullardaki öğrencilerimiz sadece sınıflarındaki yaşlılarıyla değil, aynı zamanda dünyanın dört bir tarafındaki yaşlılarıyla rekabet ediyorlar ve Türkiye’nin bu rekabet koşullarına uygun bir performansı ortaya koymaması hâlinde, Türkiye’nin geleceğinin karanlık olduğunu düşünüyorum. Yani artık “Dün şunlar vardı, bugün bunlar var.” diyerek ekonomiyi anlatmak mümkün değil; sanayimizi, teknolojimizi bu perspektifle değerlendirmek mümkün değil. Maalesef, zaman zaman bu yanılgıya düşüyoruz ve sürekli bugünün iyi olduğunu anlatmak için dünü konuşuyoruz veya rakamlara 2002’den başlıyoruz. 2002’den başlayamazsınız zaten. O günden bugüne ortalama Türkiye’nin büyüme oranını koyacaksınız, bunu eklediğiniz zaman nereye geldiniz, onunla kıyaslayacaksınız. Statik olarak 2002 ile 2019 karşılaştırılmaz. Bütün dengeler dinamiktir ve statik denge hesapları yapanlar her zaman yanılırlar.

Böyle bir noktada ileri teknoloji ürünleri üretmekte zorluk çeken bir ülke olduğumuz da görülmektedir. Bu, ekonomiyi yönetenlerin ranta prim vermiş olmalarından dolayıdır. Sanayici, girişimci rant alanlarını araştırdığı zaman daha fazla para kazandığını görüyor. Bütün büyük sanayi kuruluşlarına bile bakıyorum, bir yerlerde gayrimenkul yatırımları yapmak suretiyle, AVM’ler yapmak suretiyle kendi ekonomik faaliyetlerini garanti altına almaya çalışıyorlar. Siz rantı bu kadar özendirirseniz, girişimcileri ranta yönlendirirseniz sanayi de gelişmez, teknoloji de gelişmez. Gelişmez dediğim, biraz mesafe alırsınız ama siz 1 adım atarken dünya 10 adım atar ve siz gerilemeye, yok olmaya mahkûm olursunuz. Yani iyi şey yapmak yetmiyor artık günümüzün dünyasında, mutlak surette

en iyisini yapmak zorundasınız dünya ölçeğinde. Siz bir şeyi iyi yapıyor olabilirsiniz ama dünyanın bazı başka ülkeleri en iyisini yapıyorlarsa siz ülke olarak gerilersiniz, geride kalırsınız, rekabet gücünüzü kaybedersiniz. Dünyanın öbür ucunda üretilen mal ve hizmetler gelir ve sizin bulunduğunuz ülkede aynı mal ve hizmetleri üreten firmaları batırır.

Şu anda gittiğimiz yer iyi değil, iyi olmadığı şuradan belli: İleri teknoloji ürünü ihracatımız ne kadar diyoruz. Avrupa Birliği ülkelerine yaptığımız ihracatın sadece yüzde 1'i kadar ileri teknoloji ürünü ihraç ediyoruz. Tüm toplam ihracatımız içindeki payı ise işte, herhâlde 5-6 civarında. Bu, Türkiye'nin tıkanmışlığını gösteren bir hadisedir. Yeni bir silkinişle, yeni bir heyecanla ve ilgili bakanlıkların bunu bir büyük atılıma dönüştürmek suretiyle yeniden oturup düşünmesi ve yeni stratejiler belirlemesi gerekmektedir.

Şimdi, Sayın Bakan, Bakanlığınıza bağlı bazı kalkınma idareleri var: Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı. Ben 1990'lı yıllardan beri, başından beri Meclisteyim, 1990'lı yıllarda bu bölge kalkınma idarelerine gerçekten çok büyük önem verilmiştir. Hatta, bölge milletvekilleri bunu her zaman heyecanla karşılamıştır. Daha sonraki yıllarda, 2000'li yıllarda da yatırımlardan sorumlu Bakan olarak, Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi bağlamında, Konya Ovası'nın sulanmasıyla da ilgili olarak heyecanlı çalışmalar yapmışızdır. İşte, Mavi Tünel Projesi 2004 yılında yatırım programına girmişti ve buranın sulanması, diğer bölge kalkınma idarelerinin ilgi alanında olan bölgelerin kendi avantajlarına göre ekonomik performanslarının artırılması hem milletvekilleri açısından hem hükümetler açısından coşkuyla karşılanan bir durumdu.

Diğerleriyle ilgili de sorunlar var fakat seçim bölgem olduğu için Konya'yla ilgili bazı şeyler sormak istiyorum. Şimdi, Konya, yer üstü suları açısından sorunlar yaşamaktadır. Mavi Tünel Projesi bitmiş olmakla birlikte Konya'nın il merkezinin içme suyunu karşılıyor ama 2 seferdir sulama boruları bozuluyor, bir türlü araziye akmamış gözüküyor yani burada büyük bir sorun var. Zaten Konya Ovası'nın büyük bir kısmını değil, küçük bir kısmını sulayacak ama hâlâ Mavi Tünel'den ovanın sulanmasına imkân sağlanmamış olması başka sorunları da beraberinde getirmektedir. Üstelik, bu Mavi Tünel Projesi'yle tüm Konya Ovası'nı da sulamak mümkün değil yani yeni su kaynakları araştırmak, ovanın tamamının sulanmasına imkân sağlamak gerekiyor; aksi takdirde, Konya Ovası'nın çölleşeceği şimdiden anlaşılıyor. Üreticiler sürekli yer altı suları kullandıkları için bazı bölgelerde 200 metre derinlikten su çıkarılıyor ve bazı bölgelerde sürekli obruklar oluşuyor yani toprak çöküyor yer altı suları kullanıldığı için. Bu, sürdürülebilir bir şey değil. Bu obrukların yerleşim yerlerine rastlama ihtimali de var. İlçe, il merkezi obruklar nedeniyle çökmeye başlarsa bu -belki daha dar bir alanı etkilese de- depremden daha büyük bir felakete sebep olur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Ek süre veriyorum, lütfen tamamlayın Sayın Vekilim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Onun için öğrenmek istediğim şey şu: Yer üstü sularıyla Konya Ovası'nın yüzde kaç sulanıyor? Mavi Tünel'den su geldiği takdirde, buna ilave olarak daha yüzde kaç yer üstü sularıyla sulanmış olacak? Ovanın diğer kalan kısmının yer üstü sularıyla sulanması için Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı nezdinde hangi çalışmalar yapılıyor, hangi stratejiler belirlenmiştir? Bu stratejiler çerçevesinde bu ova yirmi yıl sonra, otuz yıl sonra, bilemediniz, elli yıl sonra ne olacak yani bir çöle mi dönüşecek yoksa sulanan verimli bir toprak alanına mı dönüşecek?

Hollanda 40 bin kilometrekare, Konya da aşağı yukarı o kadar. İhracatına bakıyoruz, tarımsal ihracatı Türkiye'nin ihracatı kadar. Konya'ya bakıyoruz, aynı şeyi göremiyoruz ve tarımla ilgili büyük sorunları vardır, özellikle de sulamaya bağlı olarak çok büyük sorunlar yaşamaktadır. Bu konuda, Bakanlığın veya ilgili idarenin çalışmaları bağlamında bilgi vererseniz memnun olurum.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Cora...

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, kıymetli milletvekilleri; Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde ülkemiz her anlamda büyük bir değişim ve dönüşüm süreci yaşamaktadır. Bir yandan ülkemizin istikrarını, huzurunu, birlik ve bütünlüğünü bozmaya yönelik saldırılar karşısında mücadele ederken diğer yandan da büyük Türkiye olma yolunda önemli atılımlara imza attık, reformlarımızı hayata geçiriyoruz.

Bir ülkenin gelişmişliğinin ve büyümesinin en önemli göstergelerinden biri sanayi ve teknolojidir. Son yıllarda sanayi ve teknoloji alanında yaşanan olumlu gelişmeler ülkemizin AK PARTİ iktidarıyla hızla büyüdüğünün en önemli kanıtıdır. Bu büyümüşlük, güçlü sanayi altyapımız, firmalarımızın üretim esnekliği, nitelikli insan kaynağımız ve yenilikçi AR-GE faaliyetleri sayesinde sanayi ve teknoloji alanında da kendisini göstermiştir.

Sayın Bakanım, günümüz dünyasında gerçek anlamda bağımsızlığın ilk şartı, teknolojiyi tasarlayan, geliştiren, üreten ve ihraç eden ülke konumuna ulaşmaktır. Ülkemizin millî teknoloji hamlesinin başarıya ulaşması, teknoloji üreten bir toplum hâline dönüşmemizle mümkündür. Bilim ve teknolojiden mahrum bir kalkınma çabasının hedefe varması mümkün değildir. Bu unsurlardan bağımsız bir kalkınma çabası hayalden öteye gidemez. Ülkemizi bu alanda geleceğe çok güçlü bir şekilde taşıyacak her türlü bilgi, birikim ve güce sahibiz. Şimdi de millî teknoloji hamlemiz sayesinde Türkiye'yi dünyanın en gelişmiş ekonomileri arasına sokarak sürdürülebilir başarı merdivenlerini tek tek çıkmaya hedefliyoruz.

Sayın Bakanım, sunumunuz gerçekten doyurucu, bilgilendirici ve kapsamlı bir sunum oldu. Özellikle 2023 Sanayi ve Teknoloji Strateji Belgesi, bütün hedeflerinizi çok açık bir biçimde ortaya koymakta ve ülkemiz için âdeta sanayi ve teknoloji alanında bir rehber niteliği taşıyacak bir belge hâline dönüşmüştür. Bu konudaki çalışmalarınızı şimdiden heyecanla takip etmekteyiz.

Millî teknoloji ve güçlü sanayi vizyonu ile 2023 hedefimiz doğrultusunda, 2023 hedeflerimiz için yüksek teknoloji ve inovasyon, dijital dönüşüm ve sanayi hamlesi, girişimcilik, beşerî sermaye ve altyapı stratejileriyle sanayi ve teknoloji alanında başarıya ulaşacağımıza inanıyoruz. Sunumunuzun ve özellikle strateji belgesinin de ana koridorlarını bu hedefler oluşturmaktadır.

“Dördüncü Sanayi Devrimi” olarak adlandırılan değişim sürecinde sanayi ve teknolojik gelişmeler ekonomik ferahlık ve insanlığın refahını doğrudan etkilemektedir. Türkiye olarak bu dönemi çok iyi kullanmalıyız. Son on yedi yıldaki başarılı büyümemizi sürdürerek sanayi ve teknoloji devriminin lider ülkeleri arasında yer almalıyız. Bu doğrultuda yedisinden yetmişine, kadınından erkeğine herkesin katkı vermesi gerekiyor. Herkesin katılımıyla kendisine özgü değerler üreterek sanayi ve teknoloji alanındaki büyümeyi sağlıklı bir şekilde yönetmeliyiz.

Değerli milletvekilleri, savunma sanayisi projeleri, yerli üreticilere teknoloji üretme anlamında büyük cesaret vermiştir. İnsansız hava araçlarımız, füze, radar sistemleri ve uydusu gibi ileri teknolojilerde ürün geliştirme kapasitemiz bu alanda güçlü bir şekilde ortaya çıkmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Milletvekilim, tamamlayalım lütfen.

SALİH CORA (Trabzon) - Savunma sanayisinde sadece kendi ihtiyaçlarımızı karşılamakla kalmadık, ihracat yapar duruma geldik. Şu an 600 adet ayrı millî savunma projesi yürütülüyor. Bu noktaya gelmemiş olmasaydık gerek yurt içinde gerekse de güneyimizde terörden arındırarak oluşturmaya çalıştığımız güvenli bölge mücadelemizde başarıya ulaşamazdık.

Bir milletvekili arkadaşımız, ekonomist olduğunu iddia eden bir milletvekilimiz sanayisizleşmekten bahsetmişti. Eğer sanayisizleşme gibi bir durum söz konusu olsaydı bu hedefleri gerçekleştirmemiz mümkün olmazdı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Toparlayın lütfen.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkanım, toparlıyorum.

Kusura bakmayın.

Kritik ve önemli teknolojilerin yerli üretimi, yerli ürün kullanım düzeyinin yüzde 20’lerden yüzde 68’lere yükselmesini sağlamıştır. Bu sayede Türkiye, bilimsel ve teknolojik tekelleşmeye karşı bir devrimi gerçekleştirmiştir.

İnsanlığın geleceği için en büyük tehlikelerden olan bilim ve teknolojinin sadece birkaç ülke arasında toplanmasına karşı çok büyük bir adım atmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Tamamlayalım Sayın Vekilim.

SALİH CORA (Trabzon) – Son olarak Sayın Bakanım, kendi seçim bölgemden bir hususu ifade etmek istiyorum. Trabzon’da yapılacak ve hayati derecede önemli olan bir yatırım konusunda görüşümü ifade etmek istiyorum. Daha önceki konuşmalarında da vurgulamıştım, Yatırım Adası, Trabzon’un reçetesidir, Trabzon’a çağ atlatacak bir projedir. Bu proje istihdama büyük bir katkı sağlayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Tamamlayın lütfen.

SALİH CORA (Trabzon) - Bu yatırımla bölgemizde endüstri bölgesi kurulacak, bu alanlarda yatırımcılara önemli bir imkân tanınacaktır. Böylelikle, Trabzon gibi Kafkas, Asya ve Körfez ülkeleriyle ticari ilişkileri üst düzeyde olan bir şehrin ticari faaliyetleri daha da artacaktır. Sanayi ve teknolojinin geliştirilmesi adına bu önemli yatırımın altyapısının ihale edilmesi hususunda şu ana kadar verdiğiniz desteği yine sizlerden bekliyoruz.

Bu duygularla bütçenizin hayırlı olmasını diliyor, sizin nezdinizde tüm çalışma arkadaşlarınıza da bizlere gösterdikleri yakın ilgilerinden dolayı teşekkür ediyorum, kolaylıklar diliyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

Bütçe kesin hesap ve Sayıştay raporları üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Sayın milletvekillerimize teşekkür ediyoruz.

Şimdi soru bölümüne geçiyoruz.

Sayın Bakana soru sormak isteyen değerli milletvekillerinin sisteme giriş yapmaları gerekmektedir.

Komisyon üyelerimiz için on dakika, misafir milletvekillerimiz için beş dakika olmak üzere toplam on beş dakikada soru taleplerini karşılayacağım.

Sayın Yavuzılmaz...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Bakan, MilSOFT’la ilgili sizin Bakanlık yetki alanınıza girmedigine yönelik ifadeniz oldu. Okuyorum: “MilSOFT Yazılım Teknolojileri AŞ sistem entegrasyonu ve yazılım geliştirme alanlarında faaliyet göstermek üzere 1998 yılında kurulmuş olan savunma sanayisi endüstrisinde çalışmasına devam eden yüzde yüz bir Türk firmasıdır.” Aynı zamanda, bilgisayar ve istihbarat teknolojileri, elektronik harp, siber güvenlik, eğitim ve simülasyon alanlarında çözümler üretiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Bitirelim lütfen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tamamlıyorum.

Sizin şu anda yanınızda bulunan genel müdürlerin aldıkları maaşları ve kaç yerden maaş aldıklarını konuşmanızda bize aktarmanızı rica ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Milletvekilim.

Sayın Şener...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Bakan, Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 2020 bütçesine bakıyorum, bütçede 5 milyon lira personel -küsurları saymıyorum-giderleri, 926 bin lira sosyal güvenlik primleri, işte hizmet alımları vesaire var. Sermaye giderleri yani yatırım olarak 6 milyon 728 bin lira gözükmemektedir. Sermaye transferleri olarak da 102 milyon lira gözükmemektedir. Yani bu idarenin yatırımları ve sermaye transferleri yani sermaye giderleri ve sermaye transferleri nedir, nereye harcanıyor, bu kalemlerin ayrıntılarını verebilerseniz memnun olurum. Ama bunun anlamı şu değil herhâlde yani tüm Konya Ovası’nın alacağı yatırımı ifade etmiyor bu anladığım kadarıyla.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturum Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Çünkü ilgili Bakanlıklar bünyesinde de bölgeyle ilgili yatırım kalemleri var. Konya Ovası Projesi için 2020 yılında, diğer bakanlıklar da dâhil, alacağı yatırım nedir, özellikle sulama bağlamında alacağı yatırım nedir, bilgi verirseniz memnun olurum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, son beş yılda kaç KOBİ kapanmıştır, kapanma sebepleri konusunda bilgi paylaşabilir misiniz? KOBİ’lerin en önemli sermaye sorunu olan sermaye yetersizliği, finansal planlama yetersizliği, banka ve diğer finansal kurumlardan yeterli desteği görememe gibi sorunları için çözüm çalışmalarınız nelerdir? Batma riski taşıyan KOBİ’lerle ilgili çalışmalarınız nelerdir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamamlayın lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum, son sorum.

Türkiye’de KOBİ’lerin dağılımına bakıldığında farklı bölgelerin kalkınması ve çevrenin korunması dikkate alınmamıştır. Özellikle Kürt illerine, Kürtlerin yoğun yaşadığı illerde yatırım yapılmamış, bu nokta da iç göçün hızlı bir şekilde oluşmasına, göçün doğudan batıya doğru oluşmasına sebep olmuştur, bu konuda aldığınız bir önlem var mıdır?

2019 yılı KOSGEB sıfır faizli işletme kredisi hangi şartlarda kimlere verilmiştir?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Altıntaş...

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın TÜBİTAK Başkanına soruyorum: Ufuk...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Bakana soracaksınız.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – O zaman siz cevap verirsiniz Sayın Bakanım. “Ufuk 2020” projesine biz ne kadar para koyduk, ne kadar geri dönüş oldu, buradan Türk bilim adamlarına düşen pay nedir, onu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, yerli tohum üretim yerinin belli olduğu haberi doğru mudur? Marmara havzasının ağır sanayi yatırımlarından dolayı sıkıştığı, bu nedenle sürdürülebilir kalkınma için Türkiye’nin sanayisini Anadolu’daki yeni merkezlere doğru kaydırması gerektiği görüşüne Sanayi Bakanı olarak katılıyor musunuz?

Konya, ilk millî otomobilimizi üretebilecek kapasiteye sahip en uygun illerin başında gelmektedir. Bu konuda desteğiniz var mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Keşir...

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Sayın Bakanım, öncelikle teşekkür etmek istiyorum. Temmuz ayında Düzce’de yaşadığımız sel felaketinde selzede KOBİ’lere ve işletmelere, hak sahiplerine KOSGEB üzerinden verdiğimiz destek yaklaşık 3 milyon 500 bin liraya ulaştı.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, soruyu alalım lütfen.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Ama onunla beraber, bölge tamamen turizm bölgesi olduğu için, selden fiilen hasar görmeyip ama bütün rezervasyonları iptal olduğu için hasar gören işletmeler var. Sıfır faizle olmasa da sel bölgesine bir desteği ayrıca talep etmekte.

Bir de şu var: Biz, küçük bir şehir olmakla birlikte aynı zamanda bir sanayi şehriyiz. Yerli otomobilin yan sanayisine talibiz. Bu konuda bir çalışmanız var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bilimler Akademisine soruyorum: Yasanıza göre bağımsızsınız ancak burada konuşturulmadınız, bütçenizi savunamadınız. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz Bilimler Akademisi olarak?

Sayın Bakan, GAP, DOKAP ve DAP projelerinde hangi aşamadayız? Yani tamamlanma oranları bütün kalemlerde hangi aşamadır, bunu soruyorum.

Üçüncü olarak: Sayın Bakan, beyin göçünün nedenleriyle ilgili ayrıntılı bir çalışma yaptınız mı? Bunun gerekçelerinin neler olduğunu düşünüyorsunuz?

Son olarak: Sayın Bakan, sanayicilerin çoğu müteahhit oldu, benim kuşağım sanayicilerin çoğu müteahhit, bütün sektörlerde. Bu durumu tersine çevirmek için neler yapılması gerektiğini düşünüyorsunuz? Diğer bakanlıklarla beraber nasıl bir master plan ortaya koymalıyız sanayicilerin yeni kuşaklarının tekrar sanayici olması için?

Bir şey daha söyleyebilir miyim Sayın Bakanım: Sanayide iş cinayetlerinin ve iş kazalarının sıfırlanması için nasıl bir planınız var Sayın Bakan?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sındır...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Bakan, sanayi, bilim ve teknolojiye 2023 hedefi olarak “millî bir teknoloji hamlesi” adı altında bir strateji öngörüyorsunuz. 2023 yılı yeterli bir vade midir bu anlamda? Öyleyse, bu anlamda ortaya koyduğunuz millî teknoloji hamlesini gerçekleştirmek üzere 12 ana hedef, 2023 yılı hedefi ve ülkenin, Bakanlığınızın amacına uygun gelişimine yeter düzeyde katkı sağlayacak mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, ihracata dayalı büyüme modeli perspektifinde en önemli alan da doğal olarak sizin Bakanlığınızın alanı. Burada, mevcut ihracat yapımıza, ihracattaki teknolojiye, imalat sanayisinin yapısına baktığımız zaman değerlendirilen veriler var burada, sınai katma değeri ve ihracat performansını değerlendiren Sanayi Rekabetçi Performans Endeksi, yine İmalat Sanayi Uluslararası Rekabet Gücü Endeksi’nde ülkemiz Singapur, Tayvan, Malezya, Meksika, Polonya’nın gerisinde yani bir geriye gidiş var.

Şunu sormak istiyorum ben: İhracata dayalı büyüme modeli ve bu ihracat yapısı, mevcut üretim ve istihdam politikalarımızda 0,5 büyümeden yüzde 5 büyümeye nasıl ulaşacağız? Sizin Bakanlığınızın görüşü nedir bu konuda?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Şevkin...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2016’dan 2017’ye KOSGEB kredi faiz desteği verilen işletme sayısının 1.069’dan 289.937’ye çıktığını, destek tutarının 145 milyon liradan 7 milyar 800 milyon liraya çıktığını, bu faiz desteğinin de üç yıla yayıldığını düşünürsek, Bakanlığınız olarak KOSGEB kredi faiz desteği yapılacağına dair açıklama yaptınız. Bu yeni kredilerin yine usulsüzlükle dağılması ve doğru, yerinde, koşullara uygun sunulması için Bakanlık ve KOSGEB veri tabanı hazır mıdır? Yine her ilde gördüğümüz gibi, ilçe başkanlarının partizan kayırmacılığının bir sonucuna mı rastlayacağız?

İkinci olarak: Adana özelinde geçmişten bu yana merkezî idari tarafından uygulanan yanlış teşvik politikalarının düzeltilmesi için herhangi bir çalışmanız var mıdır? Adanalı sanayici ve iş insanlarının yanı sıra, yurt içi ve yurt dışından iş dünyasının Adana’ya yatırım yapması için bir çağrınız olacak mıdır? Şirketlerin kapanmamasına, kapanan fabrikalara yenilerinin eklenmemesine, işsizliğin önlenmesine yönelik, Türkiye genelinde işsizlikle anılan bir kent hüviyetine bürünen Adana için ekonomik önlem paketi hazırlanması düşünülmekte midir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kayan...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Bir sorum var efendim, onu hemen tamamlayayım...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hanımefendi, iki dakikaya yakın süre verdik, lütfen...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Hemen bitti...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Vakit kalırsa tekrar söz vereceğim size.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Tamam, peki.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kayan, buyurun lütfen.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sanayinin en büyük amacı diyelim, ulaşım ve bu ulaşım da gerek pazara gerekse ham maddeye ulaşımıdır. Ham maddeye ulaşımında, özellikle dünya, demir yolunda saatte 1.050 kilometre süratle giden bir raylı sisteme ulaşmışken, bizim bu konuda en son ulaştığımız hız ne kadardır? Bizim diğer bölgelerimizdeki, özellikle Marmara, Ege dışındaki bölgelerimizdeki sanayinin daha hızlı bir şekilde yerleşmesi için bu bölgelerimize nasıl bir ulaştırma sistemi düşünüyorsunuz?

Ayrıca, özellikle Ergene gibi kirliliği son derece yüksek olan nehirlerimizin sularını arıtmak için yeni teknolojilere ihtiyaç vardır. Suyunun tamamen tekrar tarımsal amaçla kullanılması için, yatağına tekrar bırakılması için böyle bir teknoloji geliştirildi mi? Bu teknolojinin geliştirilmesi için çabanız nelerdir?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Serter...

BEDRİ SERTER (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, yabancı doğrudan sermaye açısından ilk tercih edilen il İzmir'dir. Serbest bölgeler şehri statüsüne getirilmesi için Bakanlığınızın bir planı söz konusu mudur?

İzmir'de teknoloji, istihdam ve yabancı sermaye odaklı ve daha iddialı serbest bölgeler oluşması noktasında bir vizyonunuz söz konusu mudur?

Ayrıca, sanayi envanteri oluşturulması noktasında da İzmir'e özel çalışmanız mevcut mudur?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Filiz...

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Sayın Bakan, Bakanlığınızın ve TÜBİTAK'ın verdiği desteklerle geliştirilen katma değeri yüksek ürünler var mıdır? Varsa birkaç örnek verir misiniz?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Siz dinlediniz mi bilmiyorum ama... (Gülüşmeler)

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Makine imalat...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bir de...

BAŞKAN – Biraz sonra efendim.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Yine TÜBİTAK'ın geliştirdiği diyabetik un projesi vardı ve bu sanayileştirip şu anda bunu üreten sanayicilerimiz var, odalarımıza birer paket yolladık.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Sayın Bakan, siz benim ne demek istediğimizi anladınız.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlar, lütfen, soru-cevap bölümünü bir bitirelim, yine alırsız.

Sayın Katircioğlu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, iki sorum var.

Kaya gazı üzerinde çalışmalarınız var mı? Ne aşamada? Potansiyel olarak umut vadeden bir durumda mı?

İkincisi de şu: Kalkınma ajanslarıyla ilgili ne yapmayı düşünüyorsunuz? Daha katılımcı bir hâle getirmek için bir perspektif var mı?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın İpekyüz...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Ben de tekrar... Özellikle Kocaeli bölgesinde Dilovası'nda ve Ergene bölgesinde halk sağlığı açısından kanser sayılarının artması nedeniyle hem sizin hem size bağlı kurumların özel bir çalışması var mı? Çünkü kamuoyuyla paylaşıldı bunlar.

Bir diğeri de şu: Bölgeler arası eşitsizlik konusunda makas giderek açılıyor. Bakanlığın bu konuda sektörel bazda, Türkiye'nin bölgelerine göre hangi girişimleri var, hangi çalışmaları var?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Tutdere...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, GAP Eylem Planı kapsamındaki projeleri ne zaman bitirmeyi düşünüyorsunuz? Bakanlığınızca tespit edilen bir takvim var mıdır?

İkinci olarak da sorum şu: GAP kapsamındaki illerdeki işsizlik oranı nedir? 2020 bütçesinde Adıyaman'da GAP Eylem Planı kapsamında bulunan projeler için ödenek ayırabilecek misiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Tarhan...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Bakan, Kocaeli Gebze Bilişim Vadisi Türkiye'nin gözbebeği olması gerekirken tapu sorunlarıyla gündeme geliyor. Vatandaşların tapusuna tedbir konulmuş. İstimlak olması gerekirken özel şirketler tarafından izaleişiyyu davasıyla alınmaya çalışılıyor. Sizce doğru mu?

İkinci sorum: Yerli otomobilde 5 babayığitten 1'inin ayrıldığı basında yer aldı. Gerçekten ayrıldı mı, bunun cevabını istiyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir şey unutmuşum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, duyuyor musunuz bilmiyorum, organize sanayi bölgelerinde yer arayanlar var, biliyorsunuz ciddi sıra var ama bir yandan da yer sahibi olup üretim yapmayanlar var, ciddi bir sıkıntı. Orayı bir rant olarak gören, arazi olarak görenler var. Oysa sanayici de OSB'de yerlere ulaşamıyor. Bu sorunu nasıl çözmeyi düşünüyorsunuz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Sıra bekleyen varsa demek ki sanayi iyi durumda, yatırımcısı var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Allah Allah! Üretim yapmayan var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Arzı az olunca sıra oluyor tabii!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, lütfen...

Sayın Şevkin, kalan sorunuz için buyurun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Tüm Türkiye'de olduğu gibi Adana'da da istihdam, üretim ve ihracatın en önemli yükünü çeken organize sanayi bölgelerindeki sanayiciler için elektrikte fiyat ve KDV indirimi gibi yeni bir düzenleme yapılacak mıdır diye soruyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi soru, görüş ve eleştirilere cevap vermek üzere Sayın Bakana söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Türkiye Bilimler Akademisine söz verecek misiniz Sayın Başkan?

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – O bizi kesmişti, biz de kesebiliyor muyuz Sayın Başkan?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bakın, her zaman müsamaha gösteriyorum size.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir bütçe görüşmesinin daha soru-cevap kısmına gelmiş bulunuyoruz. Ben, yapıcı eleştirileri olan tüm milletvekillerimize çok teşekkür ediyorum.

Biz katılımcılığı çok önemseyen bir Bakanlığız, ben özellikle her ile gittiğimde gerçekten orada Bakanlığımızla ilişkili bütün şirketleri, sivil toplum kuruluşlarını topluyorum, kendileriyle görüşme yapıyorum ve kendilerinden istifade ediyorum; eleştiri varsa dinliyorum, problemleri varsa çözmeye çalışıyoruz. Biz bu bütçe görüşmelerini de bir manada böyle görüyoruz. Buradaki yapıcı eleştirilerden asla rahatsız olmuyoruz. Tabii, burası Meclis, siyaset yapılıyor, telefonlara basıldığında bazen heyecanlı konuşmalar olabiliyor; onları da mazur görebiliriz diye düşünüyorum.

Ben aynı zamanda, gönderilen soru önergelerini de tek tek okuyarak cevaplamaya çalışıyorum. Bu manada, yine, faydası, katkısı olanlar var ama kendini tekrarlayan soru önergeleri oluyor, aynı sorular birkaç defa soruluyor, eski tarihli sorular yeniymiş gibi gönderiliyor. Mesela bana bir soru soruldu “Gezilerinize Karar gazetesini götürüyor musunuz?” diye. Ya, Karar gazetesi kapanalı kaç yıl olmuş...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Taraf gazetesi...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Taraf gazetesi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Karar’ı da kapatmayın.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Karar kapanmadı, yok.

Unutmuşuz artık, Taraf gazetesi kapanalı kaç yıl oldu, hâlâ onun soru önergesi geliyor. Bu manada, ben tekrar teşekkür ediyorum.

Burada cevap verebileceğim sorulara cevap vermeye çalışacağım. Tek tek sayın vekillerimizin isimlerini not almadım ama konu başlıkları var, sorularınıza müsaade ederseniz öyle cevap vereceğim.

Tabii, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte bazı genel müdürlükler Bakanlığımıza bağlandı, bu manada kalkınma ajansları, bölge kalkınma idareleri de Bakanlığımıza bağlandı ve Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün koordinasyonunda bu yapılar sürüyor. “Büyük bir yapı mı, yönetebiliyor musunuz, verimli mi?” soru böyleydi, biz gerçekten oluşturulan yapının doğru bir yapı olduğuna inanıyoruz ve Türkiye’de aynı konulara odaklanmış kurum ve kuruluşları bir çatı altında topladığımıza inanıyoruz. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte bölgesel gelişme alanındaki temel görevler, sanayi politikaları ve devlet destekleriyle uyum sağlanması amacıyla, söylediğim gibi, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına verilmiştir. Organize sanayi bölgeleri ve teknoloji geliştirme bölgeleri, aynı zamanda bir bölgesel kalkınma aracıdır. Ajansların ve idarelerin Bakanlığımıza bağlanmasıyla birlikte organize sanayi bölgeleri ve teknoloji geliştirme bölgeleri için sadece altyapı desteği sunmakla kalmıyoruz, kurumsallaşma ve ekosistemin iyileştirilmesine yönelik bütünlük açısından destekler sunuyoruz.

Diğer taraftan, KOSGEB ve TÜBİTAK gibi Bakanlığımıza bağlı kuruluşlar da girişimcilere farklı alanlarda destekler sunmaktadır. Bugüne kadar desteklerin mükerrerliği ya da tamamlayıcılığı konusunda sorunlar bulunmaktaydı. Artık ajansların da Bakanlığımıza bağlanmasıyla birlikte değer yaklaşımı zinciri içerisinde birbirini tamamlar destekler sunuyoruz. Bu alanda önümüzdeki dönemde iyileştirmelere de gideceğiz. Özellikle bölge kalkınma idareleri ile kalkınma ajanslarının çakıştığı alanlar vardı, biz burada bir yeknesaklığa gitmek istiyoruz ve bunları birbiriyle daha koordineli çalıştırmak istiyoruz.

GAP İdaresi 2023 yılına kadar, kanuni mevzuat gereği diğer bölge kalkınma idareleri sadece bir yıl uzatıldı ama onların da uzatması 2023'e kadar yapılacak. Dolayısıyla, biz bölgesel kalkınmaya gerçekten önem veriyoruz.

Mersin'le ilgili sorular oldu, mesela “Bölgesel kalkınma açısından ne yapıyorsunuz?” diye soruldu. Sayın Bakanımız da biliyor, biz bütün şehirlerimizi, bölgelerimizi detaylı inceleyerek... Kalkınma ajansları personelleri, bu manada Türkiye'deki en yetkin personeller arasında geçiyor, uzman personellerimiz var; bölgelerinin değerlendirmesini yapıp bu manada yatırımları, o bölgeyi en iyi duruma getirecek çalışmaları yapıyorlar. Örneği vermişim, bir daha veriyorum: Mersin için Gilindre Mağarası'nı sadece Türkiye'ye değil, tüm dünyaya tanıttık; dünya medyasında Gilindre Mağarası bizim kalkınma ajansımızın verdiği destekle yapılan bir dalışla tüm dünyaya tanıtılmış oldu. Bu bir bölgesel kalkınma projesiydi aslında, çok da ucuza böyle bir tanıtımla Mersin'imizi tanıtmış olduk.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Keşke on yedi yıldır yapsaydınız.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – GAP Eylem Planı gerçekleştirmeleriyle ilgili birtakım iddialar oldu. 2019 yılı itibarıyla 30 milyar lira harcandı. Eylem bazında tamamlanan ve devam eden projelerin tüm projelere oranı yüzde 80,7 olarak gerçekleşti. Tabii, burada zaten zikrettik, bu eylemler direkt bizim Bakanlığımızla ilişkili değil, diğer yatırımcı kurumların yatırımlarının izlenmesiyle alakalı; biz bir koordinasyon görevi görüyoruz. Bu manada GAP'ın ve diğer bölge kalkınma idarelerinin bütçelerinin harcanmasıyla ilgili “Bu bütçeler daha harcanmadı.” diye bir görüş geldi, tabii ki yıl sonuna kadar bunlar yine yüzde 90'lar seviyesinde harcanmış olacak.

AR-GE harcamalarının millî gelire oranıyla ilgili bir soru oldu. 2017 yılı AR-GE harcaması cari rakamlarla 30 milyar lira olarak gerçekleşti. Burada özel sektörün payı yüzde 57, yükseköğretimin payı yüzde 34, kamu sektörünün payı da yüzde 9 olarak gerçekleşti. Son beş yıllık dönemde 43 OECD üye ve gözlemci ülkeler arasında Türkiye satın alma gücü paritesi ABD doları cinsinden AR-GE harcamasını en çok artıran 3 ülke arasındadır. Bakanlığımız ve TÜBİTAK, KOSGEB gibi bağlı kuruluşlarımızın doğrudan destekleri tabii ki bu AR-GE harcamalarını artırmaktadır ama bunun yanında teknoloji geliştirme bölgeleri ya da sanayi kuruluşlarının, tasarım merkezlerinin kendi bünyelerinde yaptıkları AR-GE harcamalarına sağladığımız vergisel avantajlar, teşvikler de tabii ki bu AR-GE harcamalarının yükselmesinde etkili oluyor. Bunun da çok güzel sonuçlarını alıyoruz.

2023 Strateji Belgemiz kısa vadeli bir belge mi? Biz, On Birinci Kalkınma Planı'na uyumlu bir belge hazırladık. On Birinci Kalkınma Planı'yla ilgili de gerçekten aylarca Strateji ve Bütçe Başkanlığımızla ve diğer bakanlıklarımızla çalıştık. Bu planın Türkiye'ye yüksek katma değerli üretimle çıkış sağlayacak bir plan olduğuna inanıyoruz.

Sanayi ürünlerinin limanlara ve ihracat noktalarına ulaşmasıyla ilgili bir soru geldi. Mesela On Birinci Kalkınma Planı'nda sanayi bölgelerinin ihtiyaç duyduğu tüm transit ihtiyaçları biz belirledik. Bu, yol olsun, tren yolu bağlantısı olsun, kılçıklar olsun; bunların tamamının belirledik, bunları Ulaştırma

Bakanlığımızla birlikte hayata geçirmek için çalışacağız. Bu da sanayimize rekabet için gerçekten önemli bir avantaj sağlayacak çünkü lojistik şu anda dünyada rekabette en önemli unsurlardan bir tanesi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 2023 sonrasına bir planınız yok mu?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – 2023 sonrasına zaten planımız var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uzun vadeli bir projeksiyonumuz olması lazım.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Var.

2053’ü, 2071’i zaten biz gündeme getirdik, AK PARTİ olarak gündeme getirdik.

Tabii ki bu, gelecek dönem planlarımızın bir işaret fişegi. Bizim burada 160’tan fazla eylemimiz var, tüm hedeflerimizin altı doldurulmuş vaziyette, hesap verilebilir, erişilebilir hedefler. Belirlediğimiz odak sektörler ve öncelikli teknoloji alanlarımızla ilgili yol haritalarımız var. Bunlar tabii ki 2023 sonrasında da devam edecek ve dünyadaki konjonktürel gelişmelerle güncellenecek hedefler, planlamalar.

“Geleceğin mesleklerine ilişkin bir çalışmanız var mı?” denildi. YÖK bünyesinde yürütülen “Mesleklerin Geleceği, Geleceğin Meslekleri” çalışmasına Bakanlık olarak biz de katkı veriyoruz. Ayrıca, Bakanlığımız ve ilgili kurumlarıyla birlikte oluşturduğumuz Beşerî Sermaye Komitesi hem bu konuda hem de sanayinin ihtiyacı ve teknoloji geliştirme ve nitelikli iş gücünü nasıl sağlayabiliriz konusunda yol haritalarını hazırlıyor.

Bakanlığımız ile İŞKUR arasında dijital ekonominin ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikli iş gücünün yetiştirilmesine yönelik iş birliği protokolü imzalandı, konuşmamda da bahsettim. Bu manada organize sanayi bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, AR-GE merkezlerine destek vereceğiz. YÖK’le yakın iş birliği içinde çalışıyoruz. TOBB bünyesinde bulunan sektör meclislerinden ön lisans, lisans, lisanüstü eğitim düzeyinde çalışılması gereken projeleri belirledik, bunlarla ilgili de sektöre yönelik insan kaynağı yetiştirilmesi konusunda çalışıyoruz.

Bu OSB’lerdeki meslek liseleri konusu vardı. Biz bunu zaten uygulamaya geçirdik. Sayın CHP Genel Başkanının da bununla ilgili bir ifadesi oldu geçtiğimiz günlerde. Organize sanayi bölgelerinde özel ve resmî mesleki ve teknik anadolu liseleri ile mesleki eğitim merkezleri bulunmaktadır. Bunlar 2017 yılından beri devam ediyor. OSB’lerde 39 özel mesleki ve teknik anadolu lisesinde 26,121 öğrenci; 34 resmî mesleki ve teknik anadolu lisesinde 14.133 öğrenci eğitime devam etmektedir. Bununla birlikte, Aliğa konusunda OSB yönetimi bana geldi, Aliğa’da biz meslek lisesine destek olmak için elimizden gelen gayreti göstereceğiz, bütçe imkânlarımız çerçevesinde.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Sayın Bakanım, meslek yüksek okulları da var.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Evet, onlar da var. Evet, onlara da desteğimizi vereceğiz.

Şimdi, Boğaziçiyle ilgili Sayın Paylan’ın görüşleri oldu. Siz “Onların araştırma bütçeleri yeterli değil.” dediniz, şu anda o kağıdı bulamıyorum ama.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Üniversiteler genel olarak.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Yani şöyle: Türkiye, biliyorsunuz, bölgesel kalkınma üniversiteleri ve araştırma üniversiteleri diye iki yapıya geçti ve araştırma üniversitelerine biz, bağlı ilgili kuruluşlarımız, Bakanlığımız olarak büyük destekler veriyoruz, araştırma projelerini destekliyoruz. Bunun yanında, Kalkınma Bakanlığı da bu üniversitelere AR-GE...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kalkınma Bakanlığı mı...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Tabii, Kalkınma Bakanlığı, şimdi bize geçti.

Kalkınma Bakanlığı bu üniversitelere çok büyük yatırımlar yaptı. Bakınız, ben İTÜ’yü araştırdım, İTÜ’ye şimdiye kadar sadece Kalkınma Bakanlığı eliyle 1,5 milyar liraya yakın yatırım yapıldı. Bunlar, sadece oradaki bilim insanlarımızın araştırma geliştirmede kullanmaları için. Bu manada biz, Boğaziçi olsun, ODTÜ olsun, bütün araştırma üniversitelerine bizdeki imkânların büyük de bir payını vererek -çünkü buralardan yapılan araştırma başvuruları diğer üniversitelerden daha fazla oluyor- bu üniversitelerimizi destekliyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç milyon dolar Boğaziçinin araştırma bütçesi?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – O kendisiyle alakalı. Bizim verdiğimiz ben size söyleyeyim: Bu sene sadece 14 milyon bizden proje almış. Bizden almış, 8 milyon kendi bütçesi. Teknoparkları var, Boğaziçinin 3 tane teknoparkı var. Bizim desteklerimizle kuruldu, destekliyoruz. Oradaki ön kuluçka merkezine, kuluçka merkezine destek veriyoruz. Oradaki projeleri destekliyoruz. Boğaziçinin BIGG yürütücüsü, TTO’su var, bunların tamamını biz destekliyoruz. Burada bahsettiğim rakam, buradan bize yazılmış ve desteklenmiş projeler sadece. Bizden bu manada, sadece proje yazarak aldığı başvuru son on yılda ODTÜ’nün 510 milyon lira, Boğaziçinin 185 milyon lira, sadece bize yazarak gönderdikleri. Biliyorsunuz ODTÜ’nün de teknoparkları var, biz buralara da desteklerimizi veriyoruz.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – İTÜ’de nükleer reaktör çalışması var mı bildiğiniz kadarıyla?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – İTÜ’de bir nükleer reaktör var, bilimsel amaçlı kullanılıyor, Çekmece’de de var. Biliyorsunuz, yine Kazan’da bir hızlandırıcımız var. Ankara Üniversitesi bünyesinde “TARLA” diye bir hızlandırıcımız var. Nükleer araştırmalar Türkiye’de yapıyor.

Şimdi “Bölgesel kalkınma farklarını gidermeye yönelik bir öneri getirmediğiniz.” denildi. Bakanlık olarak hem bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması hem de refahın ülke sathına daha dengeli yayılmasını sağlamak aslında bizim en temel hedeflerimizden biri. Söylediğim gibi, biz, kalkınma ajansları ve bölge kalkınma idareleriyle bu görevimizi yerine getiriyoruz. Durmuş Bey’in ifadesiyle, hem pastanın büyütülmesi hem de adil şekilde paylaşımı bölgesel kalkınma anlayışımızın temelini oluşturuyor. On Birinci Kalkınma Planı’ndaki hedeflerimizden biri de en yüksek gelirli bölgelerimiz ile en düşük gelirli bölgelerimiz arasındaki farkı 4,2’den 3,8’e indirmektir. Bu kapsamda, Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi yürütülmektedir. Bu stratejiyle her bölgenin kendi imkân, potansiyeline özgü politika önerileri geliştirildi. Ulusal stratejiyle uyumlu olarak her bölge için yerel paydaşlarla katılımcı bir şekilde hazırladığımız 26 bölge planı da bulunuyor. Bu stratejiler, başta yerel idareler olmak üzere hem kalkınma ajanslarının hem de bölge kalkınma idarelerinin faaliyetlerine çerçeve çizmektedir. Bölgesel teşvik uygulamalarımız kapsamında iller arası gelişmişlik farklarını da dikkate almak için ilçe bazlı bir teşvik sistemine geçeceğimizi, bunun çalışmalarını tamamladığımızı zaten söyledim. Bu, yerelin büyük bir isteği. Özellikle, illerde Sosyoekonomik Gelişmişlik Endeksi’ne göre daha dezavantajlı durumda bulunan ilçelere bir kademe daha avantajlı teşvik uygulayacağız. Tabii, burada Sosyoekonomik Gelişmişlik Endeksi’nden de bahsetmemiz lazım. Biz, teşvik sistemini ve bu bölgeleri belirlerken tamamen bilimsel metotlarla, kamunun ve kurumların bize sağladığı bilgilerden derlediğimiz bir neticeyle sosyoekonomik gelişmişlik endeksini belirliyoruz. Dolayısıyla, bizim siyasi

olarak “Bir şehri şuraya alayım, buraya alayım.” dememiz zaten mümkün değil, yaptığımız iş siyasi olursa bu sefer zaten netice almamız mümkün değil. Biz buradaki bütün kararlarımızı Sosyoekonomik Gelişmişlik Endeksi’ne göre veriyoruz.

Kalkınma ajanslarının yönetimiyle ilgili bir soru geldi. Kalkınma ajanslarının zaten yönetim kurulu başkanları valiler. Belediye başkanları oradaki paydaşlardan sadece biri, diğer STK’ler bunun paydaşı. Yani bir belediye başkanının gitmesiyle “Yerelin projeleri kabul edilmiyor.” demek biraz haksızlık olur.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Baskı yapıyorlar, baskı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kayyumdan söz ediyoruz Sayın Bakanım, kayyumdan söz ediyoruz.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bir de şunu söyleyeyim: Kalkınma ajanslarımızın proje değerlendirme süreçleri bağımsız değerlendiriciler tarafından yapılmaktadır. Herhangi bir valimizin kalkınma ajansından bir proje geçirme şansı yoktur, siyasetin müdahale etme şansı da yoktur, tamamen bağımsız değerlendiriciler tarafından yapılmaktadır.

Aynı konuda -açılmışken bunu burada tüm vekillerimize söylemek istiyorum- TÜBİTAK değerlendirmeleri de yine bağımsız değerlendirici hocalar tarafından olmaktadır, bir projenin geçip geçmemesine üniversitedeki hocalarımız ya da sektördeki uzmanlar karar vermektedir. Aynı şekilde, KOSGEB’in proje bazlı desteklerine de yine uzmanlar karar vermektedir. Dolayısıyla burada, yönetim kurulu başkanının ya da biz siyasilerin bir etkisi olmamaktadır, bu manada bunun altını çizmiş olayım.

Özellikle KOSGEB’le ilgili söylenenleri de reddediyorum. Asla siyasi karar verilmiyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapmayın ya!

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Zaten başvuru süreçleri elektronik ortamda, kimse kimsenin yüzünü görmüyor. Şu anda KOSGEB’in bölge müdürlüklerine zaten insanlar gitmiyor bile. Çünkü bilgisayarın başına geçiyorsunuz, başvuruyu yapıyorsunuz, eğer...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne hikmetse AK PARTİ’lilere çıkıyor.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Öyle bir şey yok, öyle bir şey yok.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Bakanımıza haksızlık yapıyorsunuz Sayın Paylan, böyle bir şey olur mu?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, arkadaşlar...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bu değerlendirmelerde asla insanların siyasi parti kimliklerine bakılmıyor. Siz öyle olduğuna inanıyorsanız başvuru yapın, bakalım, şartlarınızı değerlendirsinler.

Bir konu daha var: Bizim krediyle ilgili kesinlikle bir kamu zararı oluşması yoktur. Sözcü gazetesinin haberine dayanılarak “İşte burada usulsüz krediler kullanılmıştır.” denmektedir. Böyle bir şey asla söz konusu değildir. Bu bir gazete haberidir ve biz kredileri kullanırken burada krediyi veren bankayla kişi muhatap olmaktadır. Burada kredi değerlendirmesini yapan kurum bankadır. Biz sadece aradaki mekanizmayı çalıştırıyoruz.

Şimdi “Sadece savunma sanayisi değil, teknoloji ve insanlık yararına olacak başka alanları destekliyor musunuz?” dediniz. Evet, destekliyoruz. Lezzetli örnekleri sizlerle bugün paylaştık. Tabii, o, işin latifesi.

Türkiye’de rüzgâr enerjisi alanında TÜBİTAK ARDEB tarafından 2008-2019 yılları arasında toplam 40 projeye 19 milyon lira bütçe aktarıldı. Millî rüzgâr enerji sistemleri geliştirilmesi ve prototip türbin üretimini destekledik ve 11,5 milyon lira bütçe aktardık. Rüzgâr enerjisi alanında toplam 35 milyon liralık AR-GE projelerini destekledik.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Dalga enerjisi?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Güneş enerjisi alanında bugüne kadar 196 projeye 100 milyon liralık bütçe aktardık. Güneş enerjisi alanında fotovoltaik temelli güneş enerjisi santral teknolojilerinin geliştirilmesi projesine 51,5 milyon lira katkı sağlıyoruz. Güneş enerjisi alanında toplam 265 milyon lira hibe desteği sağlamış durumdayız. Enerji depolama alanında toplam 179 milyon TL hibe sağlanmıştır. Bu üç alanda yaklaşık 500 milyon lira hibe sağladık.

Burada bir konudan bahsetmek istiyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Almanya 10 milyar euroluk yatırım yapıyor AR-GE’ye. Hadi bakalım!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – O ayrı.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Yatırımları sayarsak ondan çıkamayız.

Şöyle söyleyeyim: Bakın, bir güzel AR-GE projesinden bahsedeceğim, hoşunuza gidecek. ODTÜ GÜNAM var, hocam bilir. Burada güneş enerjisi araştırmaları yapıyor. Burası da Kalkınma Bakanlığımızın yaklaşık 100-120 milyon liralık destekleriyle kurulmuş bir araştırma kurumu. Burada geliştirilen teknolojilerden kısaca bahsetmek istiyorum. Güneş enerjilerini dünyada en yüksek verime ulaştıracak teknoloji yol haritası burada hazırlandı. Önümüzdeki üç dört yıl içerisinde hücre verimlerini yüzde 26’nın üzerine çıkartmayı hedeflemektedir. Aynı zamanda GÜNAM bizim 6550 kapsamındaki ulusal merkez olma projemize de baş vurdu, onun değerlendirme aşamaları sürüyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Dalga enerjisi Sayın Bakan?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Burada belirtmek istediğim konu şu: ODTÜ GÜNAM yerel sanayi kuruluşlarıyla güçlü bir iş birliği ağı oluşturmuş durumdadır. Örneğin bir özel sektör firmamızın kurmayı planladığı güneş hücresi üretim tesisine gelişen fotovoltaik hücre alanında teknoloji danışmanlığı yapmanın yanı sıra bu tesiste istihdam edilmesi planlanan 1.100 personelin etkinliklerinin geliştirilmesi konusunda da GÜNAM katkı sağlayacaktır. Burada üretilen güneş panellerini ve “ingot”tan itibaren üretilen güneş panellerini buradaki GÜNAM teknolojisiyle bu firmamız üretecek. Yani Türkiye Cumhuriyeti devletinin kurduğu altyapıda geliştirilmiş bir teknoloji...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Dalga enerjisi santraliyle ilgili bir çalışmanız var mı?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Özel sektör firmalarımız var onunla ilgilenen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak siz bu konuda ne tip çalışmalar yapıyorsunuz?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Özel sektör firmalarımız bu konuyla ilgileniyor. AR-GE faaliyetleri yürüten firmalarımız var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Lider olacaksak bu konuda olabiliriz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, arkadaşlar, sakın olun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Küresel yenilik endeksiyle ilgili bir soru geldi. Türkiye Küresel Yenilik Endeksi 2019 yılı sıralamasında geçen seneye göre bir basamak ilerleyip 49’uncu sıraya yükseldi. Çalışmada ayrıca yenilik kalitesine yönelik de bir sıralama yapılmıştır. Ülkemiz yenilik faaliyetlerinin kalitesinin ölçüldüğü bileşende Çin, Rusya, Hindistan, Brezilya, Güney Afrika gibi yükselen ekonomilerin bulunduğu kendi ülke grubunda 8’inci sırada yer aldı. Hem 2018 hem de 2019 endeks sıralamasında 2008-2009 ekonomik krizi dönemi sonrasında AR-GE harcamalarını bir yıl dahi azalma olmadan istikrarlı olarak yükseltmeye devam eden az sayıda ülkelerden bir tanesiyiz.

Şimdi, teşvik sistemiyle ilgili bir soru geldi. Tabii, teşvik sistemiyle ilgili sayın vekillerimizin farklı görüşleri oldu, aynı partiden vekillerimizin farklı görüşleri oldu. Bazı vekillerimiz dedi ki: “Teşvikler bir işe yaramıyor.” Bazı vekillerimiz dedi ki: “Teşvikler az.” Bazı vekillerimiz dedi ki: “Teşvik olmazsa olmaz.” Dolayısıyla, böyle sorulara nasıl cevap verileceği konusunda daha uzmanlaşmadık ama şunu söyleyeyim: Biz teşvik sistemiyle, hem bölgesel teşvikle yatırımları destekliyoruz hem de sektörel bazlı. Tabii ki farklılaşmalarımız var, her şehirde desteklediğimiz sektörler de var, özellikle yüksek teknoloji gibi. Biz burada farklılaşma yapıyoruz ki zaten yatırımlarda bir cazibe olabilsin.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Adana’da 55 fabrika kapandı. Sayın Bakan, teşvik ne zaman vereceksiniz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen arkadaşlar, sakin olun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bütün iller aynı bölge içinde olursa hiç kimseyi teşvik etmemiş olursunuz dolayısıyla bir yönlendirme yapma şansınız olmaz.

Biz imalat sanayisinin ham madde ve ara malı ithalat bağımlılığı konusunu gerçekten önemsiyoruz. Bakanlık koltuğuna oturduğumdan beri arkadaşlarımızla beraber çalıştığımız bir konu. Biliyorsunuz, Girişimci Bilgi Sistemi Türkiye’deki verilerin toplandığı bir sistem ve buradan bu manada faydalanıyoruz. Biz yüksek ve orta yüksek teknoloji sektörlerinde bu konuda kapsamlı bir çalışma yaptık. Ürünlerin ithalat düzeylerini, cari açık etkilerini, dünya toplam ithalatındaki paylarını, dünya ithalatındaki trendleri, hangi ülkelerden hangi firmalarımızın ithalat yaptığını, bu ürünleri üretmeye yönelik mevcut altyapımızın kabiliyetlerini, rekabetçi üstünlük düzeyimizi detaylı bir şekilde çalıştık ve sektörlerde yerli üretim için öncelikli ürün listelerimizi oluşturduk. Makine sektöründe, biliyorsunuz, teknoloji odaklı sanayi hamlesi programını başlattık. Biz bunu pilot bir uygulama olarak görüyoruz. Aslında diğer sektörler ve ürün gruplarımız da belli ama uygulamanın nasıl işlediğini görmek istiyoruz. Burada da teknoloji düzeyi yüksek ve ithalatta büyük yer tutan ürünleri inşallah yerli olarak üretmeyi başaracağız.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Elektrikte ve vergilemede bir katkı olarak düşünmüyor musunuz?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Geleceğim Sayın Vekilim.

Şimdi, sanayicilerimiz bu programa tek pencereden başvuru yapabiliyor. AR-GE, KOBİ destekleri ve yatırım teşvikleri için ayrı ayrı başvuru yapmak zorunda kalınmıyor. Bakanlığımızla ilgili bütün sisteme tek bir pencereden ulaşmış oluyorlar. Bu program kapsamındaki ürünlere ilişkin yatırımlar 10 milyon ve üzerindeyse stratejik teşviklerden, 50 milyon lira ve üzeri ise Proje Bazlı Teşvik Sistemi’ndeki imkânlardan faydalanabiliyorlar. Destek kararı verilen projelerin tüm yatırım süreçlerini Bakanlıktaki program ofisimiz yönetecek. Bu sayede AR-GE desteği verilen her projenin yatırıma dönüşmesi sağlanacak. Üretimde gerçekleştirdiğimiz bu dönüşüm hiç kuşkusuz istihdama da yansımaya sahip olacaktır.

Burada yine teşviklerle ilgili bir konuyu söylemek istiyorum. Birkaç vekilimiz söyledi, işte “Teşvikler yandaşlara veriliyor.” şeklinde. Bu da külliyan yalan demeyelim, doğru bir ifade değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğru, külliye doğru.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Doğru bir ifade değil çünkü bizim yatırım teşviklerimiz şeffaf, herkese açık. Biz yatırım teşviklerimizi de kapanan teşvikleri de iptal edilen teşvikleri de her ay Resmi Gazete’de yayımlıyoruz. Şartları tutan her işletme -CHP’li olabilir, HDP’li olabilir, bizi hiç ilgilendirmiyor, zaten bakmıyoruz bile- şartları tutan herkes teşvike başvurduğunda bu teşviklerden otomatik faydalaniyor. Zaten, ben Bakan olarak bu teşvikleri görmüyorum bile, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü bu prosedürleri otomatik olarak yürütüyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz görmüyorsunuz da...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Bakanım, bir de sanayi ve ticaret odaları yapıyor bu işleri bildiğim kadarıyla, değil mi? Teşvik belgelerini sanayi ve ticaret odaları, onlar vermiyorlar mı?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Kapatmayı mı onlar yapıyorlar?

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Bakan, 600 milyonluk teşviki sanayi odaları mı yapıyorlar? Bakanlık yapıyor.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Tamam, Bakanlık yapıyor, o prosedürler otomatik diyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama şeffaf değil.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Kapatma yapıyor.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Eskiden kapatma yapıyorlardı, şu anda kapatmalar da otomatige döndü, araya kimse girmiyor, Kalkınma Ajansları bakabiliyor. Dolayısıyla bu işlerde öyle, siyasiymiş gibi ifadeler asla doğru değil. Yani Bakanlığımızı da zan altında bırakan ifadeler. Yatırımcılarımızın bizim başımızın üstünde yeri var. Biz yatırım yapmak isteyen herkese yardımcı oluyoruz; ben bütün yatırımcılarla şahsen görüşüyorum, bir dertleri varsa, sıkıntıları varsa dinliyorum. Dolayısıyla bu ifadeler doğru değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Volkswagen’in sıkıntısı nedir?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Volkswagen’in sıkıntısı...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Bakanım, illeri kayırıyorsunuz, illeri. İller arasında da bir...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bakın, illeri de söyledim. Bakın, Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi var.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Endeks formülünüz hatalı olabilir, endeksin formülünde hata var.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, lütfen sakın olun ya! Sakın olun!

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Güncellenmeniz lazım, Adana bitti.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sakın olun arkadaşlar! Sayın Şevkin, lütfen... (Gürültüler)

Ama bir dinleyin, arkadaşlar dinlemiyorsunuz, lütfen bir dinleyin. Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi’nin nasıl hesaplandığını anlattı, dinlediniz mi? Tamamıyla bilimsel veriler üzerinden bilgisayar yapıyor bunların hepsini, hiç kimse müdahale etmiyor. Benim zamanımda da yapılan şey buydu.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Başkanım, eğer gerçek koşullara uygun sonuç vermiyorsa endekste hata var demektir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, onu söylüyor ama dinlemediniz arkadaşlar.

Buyurun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Kalkınma Ajanslarının tüzel kişiliğiyle ilgili bir soru oldu. Kalkınma Ajansları, Anayasa Mahkemesi kararlarında da teyit edildiği üzere kamu tüzel kişilikleridir. Ajanslar kanunda ve ilgili mevzuatta düzenlenen kıyas hükümleri dışında özel hukuk hükümlerine tabidir, faaliyetlerini bu çerçevede yürütmektedir. Eğer bunların durumlarıyla ilgili bir soru olduğunda burada yetkili Bakanlığımızdır. Bakanlığımız burada, hukuki mütalaaları vermektedir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Maaşlar konusu vardı Sayın Bakanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, lütfen, sırayla cevap veriyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ve kaç yerden maaş aldıkları...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Türkiye Cumhuriyeti devletinde genel müdürler ne kadar maaş alıyorsa benim Bakanlığımızdaki genel müdürler de o maaşı alıyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kaç yerden?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ben ne maaş aldıklarını bilmiyorum. Ben kendi maaşımı biliyorum, o da sanırım, vekillerin maaşıyla aynı.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Genel müdürleri de biliyor olmanız gerekir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir müsaade eder misiniz? Sayın Yavuzyılmaz, bir müsaade eder misiniz. Değerli Vekilim...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ya, bu ne ya!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ya, lütfen, arkadaşlar, sakın olun!

SALİH CORA (Trabzon) – Bakanın hoşgörüsünü suistimal ediyorlar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, Değerli Vekilim, bir dinler misin beni lütfen.

Şimdi bir açıklama yapıyor. Bitirdi mi açıklamasını?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bitirdi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ne zaman bitirdi?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şu anda.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ne zaman bitirdi? Bitirir açıklamasını, eksik olursa yine sorabilirsiniz Sevgili Kardeşim. Lütfen ya, açıklamasını bir yapsın, ondan sonra eksik kalırsa yine ben size söz veririm merak etmeyin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – O zaman söz istiyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Bakan, buyurun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Sayın vekilimizin Bölge Kalkınma İdareleriyle ilgili “Kapanacak mı, kapanmayacak mı?” sorusu oldu, onu zaten cevaplamış olduk. Bunların eylem planlarıyla ilgili de yenilikçi eylem planlarını hem Kalkınma Ajanslarımızla hem de Bölge Kalkınma İdarelerimizle bölgesel planlarımız çerçevesinde güncellemeleri yapmaya başladık, yeni planları yapıyoruz.

“TÜBA projelerinde ödüllendirilen kişiler siyasi yaklaşımla mı ödüllendiriliyor?” Bu soruya zaten cevap verdim. Bizim Bakanlığımızda siyasi bir karar verilmiyor. Zaten, söylediğim gibi bunları bağımsız değerlendiriciler, kurullar, bilim insanları yapıyorlar; biz burada devreye girmiyoruz.

Adana’yla ilgili gerçekten, yaptığımız önemli yatırımlar var, Ceyhan projesinde çok büyük yol aldık. Sayın vekilimiz Adana’yı sürekli gündeme getirdi ama ben mesaimin büyük bir bölümünü oraya harcıyorum. Yurt dışından önemli yatırımcılar burayla ilgileniyorlar. Türkiye yıllık 15 milyar dolara yakın petrokimya ürünü ithal eden bir ülke. Biz burada yapacağımız kümelenmeyle inşallah, burada önemli bir kısmını üreteceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Toparlayalım.

Buyurun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Mersin’le ilgili bir konu vardı, bir soru geldi –siz yoktunuz- “Konteyner limanının olduğu yeri özel endüstri bölgesi mi ilan edeceksiniz?” diye. Mersin’de de büyük bir polipropilen yatırımı var ama bu şirket kendi tapulu arazisinde bunu yapacak. Dolayısıyla “Özel endüstri bölgesi konteyner limanında yapılacak.” Ben öyle bir şey bilmiyorum. Zaten, Endüstri Bölgeleri Kanunu’na göre bizim özel endüstri bölgesi ilan ettiğimiz yerlerde mülkiyet şirketlere ait yani kendi tapulu arazilerinde yaptıkları yatırımlarla ilgili biz özel endüstri bölgesi ilan ediyoruz. Bunun da sebebi şu: Çok fazla bürokrasiden şikâyet ediyorlar. Büyük yatırımlar yapıyorlar, bunun örneğini SOCAR’da gördük, Türkiye’ye 6-7 milyar dolara yakın yatırım yaptılar ama bürokrasiyle uğraşmaktan gerçekten illallah etmişlerdi. Biz özel endüstri bölgesi ilan ederek bu yatırımcıların bütün süreçlerini Bakanlığımız üstünden yürütüyoruz, onlara kolaylık sağlamış oluyoruz.

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Bakan, Bursa Yenişehir Otomotiv Test Merkezi’ni üçtür soruyoruz, bir cevap alırsak memnun oluruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar, bakın, şöyle söyleyeyim: Şimdi, sevgili arkadaşlarım, değerli milletvekillerimiz; Sayın Bakan bu sorulara cevap verebildiği ölçüde cevap veriyor. Diyelim ki cevap verilmeyen bir soru var, mutlaka biz bunları yazılı olarak alıyoruz.

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Altı aydır bekliyoruz sorunun cevabını.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ben size cevabınızı verdim, size ulaştı mı bilmiyorum ama yazılı sorunuz var, cevabını verdim.

Şimdi, bu tersine beyin göçüyle ilgili burada sıkça ifade kullanıldı. Bir kere burada rakamlarla oynanıyor, Türkiye’den göç eden bütün insanları beyin göçüymüş gibi ifade etmeye çalışıyorlar. Türkiye’den giden bu insanların çoğunluğu 2016 yıllarında, 2017 yıllarında FETÖ’cü teröristlerden, Türkiye’den kaçan teröristlerden müteşekkil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapmayın ya!

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Yaa!

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Türkiye’de elbette yurt dışına çalışmaya giden insanlarımız var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Gidenlerin hepsi terörist.” diyorsunuz, yapmayın ya!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ya, lütfen arkadaşlar, lütfen...

Ama çoğunluğunu onların oluşturduğunu ifade etti orada ya.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Bakanım, özür dilerim, böyle genellemeler çok yanlış.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun Sayın Bakan.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Katılıyorum buna ama böyle genellemeler çok yanlış ya!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Tatlıoğlu...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – FETÖ terörist değil mi arkadaşlar?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama genelleme yapıyorsunuz.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – FETÖ terörist değil mi? “Fetullahçı terör örgütü” demek zaten.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yüz binlerce insan gitti, gidenlerin hepsi mi FETÖ’cü?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Çoğunluğu dedim, ben hepsi mi dedim

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – “Hepsi” dediniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya “çoğunluğu” da demeyin ya!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Niye demesin ya!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, sakın olun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – “FETÖ” dediğiniz şey nedir? Fetullahçı terör örgütüdür.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Çoğunluğu” demeyin.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Onlar kanun kaçağı.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Tatlıoğlu, sakın olun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Yani Fetullahçılara da “terörist” demeyeceksek ne diyeceğiz artık?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Demeyin...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ne diyelim?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, sakın olun, bir saniye...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Çoğunluğu” diyorsunuz...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ya arkadaşlar, lütfen oturur musunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Beyin göçü var.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Söylüyorum burada, anlatıyorum, araya girmeseydiniz söyleyecektim.

Ben size diyorum ama siz bütün gidenlere “beyin göçü” diyorsunuz. Diyorum ki: Tabii ki Türkiye’den yurt dışına eğitim için gidenler var, çalışmak için gidenler var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Söylüyorum, lafımı bitirtmiyorsunuz ki! Tabii ki yurt dışında araştırma yapmaya gidebilir insanlar, çalışmaya gidebilir insanlar; biz bunları Türkiye’nin birer bilim elçisi olarak görüyoruz ve bunlardan faydalıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Gidip gelmiyorlar.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bakın, şimdi, size örneğini vereceğim nasıl gelip gelmediklerinin. Ben geçen sene burada... (CHP sıralarından gürültüler)

Biraz müsaade ederseniz konuşalım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Şimdi, değerli arkadaşlar, Sayın Bakan; bir saniye...

Arkadaşlar, sekiz on saat Bakan Bey sizin her birinizi dinledi mi? Hiçbirinize cevap verdi mi? Lütfen siz de dinleyin ya, lütfen dinleyin.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Geçen sene biz Uluslararası Lider Araştırmacılar Programı uygulayacağız diye kamuoyuna ilan ettik. Muhalefet partileri ve birtakım medya kuruluşları bizlerle dalga geçtiler, dediler ki: “Türkiye’de kim bilim yapmaya gelir? Türkiye’de özgürlük ortamı mı var? Türkiye’de bilim mi yapıyor muyuz?” Ben şimdi, Uluslararası Lider Araştırmacılar Programı’nın sonuçlarını detaylı olarak sizlere okuyacağım: Yurda Dönüş Programı kapsamında –bu, bir önce uyguladığımız programdı- 452 Türk araştırmacı ülkemize dönmüştür. Alanlarında yaptıkları üst düzey bilimsel ve/veya teknolojik çalışmalarla temayüz etmiş ve yurt dışında çalışma deneyimine sahip başta Türk bilim insanları olmak üzere nitelikli araştırmacıların yurtdışından Türkiye’ye gelmelerini teşvik etmek amacıyla Uluslararası Lider Araştırmacılar Programı’nı başlatmış ve 15 Aralık 2018-29 Mart 2019 tarihleri arasında çağrıya açmıştık.

Dünya üniversite sıralamaları kapsamında alan bazında yapılan sıralamalarda ilk 100 üniversite arasında veya dünyada en çok AR-GE harcaması yapan ilk 2.500 şirket sıralamasında yer alan veya ilk 250 kamu araştırma enstitüsü kurumu arasında deneyim kazanmış 242 lider araştırmacı Uluslararası Lider Araştırmacılar Programı’na başvuru yapmıştır. Bunların arasından 127 araştırmacı destek kazanmıştır. Bu araştırmacıların Amazon, Apple, Bosch, GE, Intel, Siemens, Volvo gibi global şirketler ile CERN, Max Planck gibi öncü araştırma kuruluşlarında Harvard, Stanford, Oxford, MIT gibi dünya sıralamasındaki ilk 25 üniversite içerisinde yer alan üniversitelerde çalışan araştırmacılar olduğunu özellikle belirtmek istiyorum. Burada 98 Türk araştırmacı var, 29 da yabancı uyruklu araştırmacı var. Bakın, sadece kendi vatandaşlarımız değil, bu programla Türkiye’ye lider araştırmacılar... Bu salahiyetleri olan lider araştırmacılar dönüyor. Avrupa’da hangi özgürlükler varsa burada o özgürlükler var.

Bakın, dünyada olan hadiseleri görüyoruz. İngiltere’de Parlamento’yu askıya alıyorlar, buradan hiç ses duyduğumuzu görmedim ben.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kıyamet koptu.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Nerede koptu?

Yani demokrasinin beşiği, kimse İngiltere demokrasisini tartışmıyor. Biz burada bütün özgürlükleri tanıyoruz. Buradaki insanlarımız da aynı özgürlük ortamında bilimsel araştırmalarını yapıyorlar. Tabii ki biz zorlu süreçlerden geçiyoruz, güvenlik sıkıntılarımız var. Biz darbe atlattık, bununla ilgili tabii ki tedbir alacağız ve güvenlik ile özgürlük dengesini biz tutturuyoruz. Elhamdulillah, çok güzel bir ülkemiz var.

Şimdi, CHP’nin de bir raporunda geçen, savunma sanayisi şirketlerimizden yurt dışına giden insanlarımız var. Evet, doğru, var ama burada da bir rakamın abartıldığını özellikle söylemek istiyorum. ASELSAN’dan bu yıl itibarıyla kendi isteğiyle ayrılan kişi sayısı emeklilikler dâhil 320. Bunların 86’sı yurt dışına gitmiş, yarısı eğitim amacıyla gitmiş. Peki, ASELSAN’a bu yıl kaç kişi alınmış? 1.320 kişi alınmış. Dolayısıyla burada abartıldığı kadar bir beyin göçü... Tabii ki insanlarımız gidecek, biz bundan memnuniyet duyarız, biz bunu bir sıkıntı olarak görmeyiz. Biz onları –söylediğim gibi- bilim elçisi olarak görüyoruz. İnşallah memleketlerine de daha sonra döneceklerdir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Wikipedia yasaklanıyor.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Wikipedia'yı açtığınız iyi oldu, güzel. Benimle ilgisi yok ama bu konu çok tartışıldığı için kişisel bir cevap vermek istiyorum: Bakınız, Wikipedia herkesin ortak katkısıyla bilgi üreterek daha sonra insanların kullanımına açtığını iddia eden bir platform. Bu platformda editör olabilirsiniz ve editör olduktan sonra herhangi bir konuda birisi yazı yazdığında siz bu yazıyı düzeltme hakkına sahipsiniz, doğrusunu yazma hakkına sahipsiniz. Bakınız, bütün görüşmelerimize rağmen Wikipedia Türkiye'yle ilgili aleyhte yazılan, iftirayla ilgili yazılan maddeleri düzeltmediği gibi, Türkiye'den editör olup bu maddeleri düzeltmeye çalışanların hem editörlüklerini sildi, onları sistemden attı hem de bu maddelerle ilgili yaptığı değişiklikleri eski hâline getirdi. Şimdi bizim ne yapmamızı bekliyorsunuz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani mutlak doğru diye bir şey var mı?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ama müsaade etmiyor, benim görüşümü vermeme müsaade etmiyor. Ne yapabiliriz? O site ülkeme iftira atarken ben hakkımı kendi belirlediği kurallarla orada savunmaya çalışırken beni sistemden atıyorsa ne yapmamı beklersiniz? (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye arkadaşlar, bir müsaade edin lütfen.

Sayın Bakan, lütfen tamamlayalım.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Eğer Meclisimiz burada bir sıkıntı görüyorsa bütün partiler toplansın, bir mektup yazsın, desinler ki: “Buradaki bilgilerin alternatiflerinin olduğunu biz de biliyoruz. Bunların yayınlanmasına müsaade edin.” Buna müsaade etsinler, burası da açılsın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yasaklayalım, kurtulalım, her şeyi yasaklayalım.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – KOSGEB'in faizlerinde usulsüzlük iddiası tamamen yalan, bu konuyu zaten gündeme getirdim.

“Bor alanında hiçbir şey yapılmıyor.” dendi. Borla ilgili de kısaca bilgi vermek istiyorum. Bor10 İzotop Zenginleştirme Sistemi'nin tesis kurulumu 31 Ağustos 2019 tarihinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı iş birliğiyle TÜBİTAK MAM bünyesinde tamamlanmıştır. Stratejik öneme sahip ve ticari olarak temin edilemeyen Zenginleştirilmiş Bor10 ve Bor11 İzotop Üretimi Projesi'yle bor izotopu zenginleştirme teknolojileri geliştirilmiş ve ülkemizin stratejik enerji kaynakları arasında planlanan nükleer santrallerde de kullanılması muhtemel bor ürünleri buradan elde edilecektir. Bu yerli teknoloji sayesinde uluslararası nükleer tedarik zincirinde yer alabileceğiz. Nükleer reaktörlerde, yakıt çubuklarında, reaktör acil durum soğutma sistemlerinde, nükleer reaktör atık ve ham madde taşıma konteyneri yapımında bu maddeler kullanılmaktadır. Nötron tutucu özelliğiyle nükleer reaktör ve uzay uygulamalarında kullanılmaktadır. Proje sonunda minimum yüzde 45 saflıkta bor10 izotopu içeren borik asit ve türevleri üretilecek. İthalatı mümkün olmayan bu ürün artık yerli imkânlarla üretililecek. TÜBİTAK ARDEB tarafından bor alanında 2008-2019 yılları arasında 159 projeye toplam 74,8 milyon lira bütçe aktarılmıştır. 1007 Programı kapsamında bor alanında “Düşük Alkali ve Düşük Sülfat İçeren Borik Asit Üretim Teknolojisinin Geliştirilmesi” başlıklı proje de bizim tarafımızdan desteklenmiştir.

Borla ilgili, biliyorsunuz, Balıkesir'de bir temel atık bor karbür üretimiyle ilgili. Evet, bu ürün Türkiye'de özellikle zırh üretiminde kullanılıyor. Sayın Bakanımızla tesadüfen dün uçakta konuştuk, bundan sonraki bor karbür tesisinin de Kütahya'da kurulacağını bana bizzat söyledi buradan bağımsız olarak.

Boronla burada sayın vekillerimiz biraz dalga geçtiler. Yani bir ürünün ticarileşmesini niye yadsıyorsunuz ki? Bu da bir ticari ürün olarak piyasaya çıkmış, yüzde 10 da piyasadan pay almış, hem de çevreye duyarlı, kimyasal değil; bence bundan memnun olmanız lazım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Bakan, lütfen sözünüzü geri alır mısınız.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen ya, nedir bu ya! Ne diyorsun ya sen?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Neden geri alacakmış?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kimse bununla dalga geçemez, yerli ve millî üretimle kimse burada dalga geçmedi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yavuzılmaz, lütfen...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sen kim oluyorsun ya!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ama “Dalga geçildi.” diyor.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bakan Bey’le konuşmana bir bak ya!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen, lütfen...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – “Bir tek boron çıkardınız, bir tek boron çıktı.” dediniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kesinlikle buradaki herkes vatanseverdir ve öyle bir konuyla ilgili dalga geçmez. Siz kendinize yakıştırabilirsiniz, biz yakıştırmayız.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Değerli Milletvekilim, senin cümlelerin yanlış, Bakanı öyle itham edemezsin.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Çelebi, lütfen...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – “Dalga geçtiler.” dedi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Kes sesini be!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Siz de sözünüzü geri alın!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamam, sakın olun.

Sayın Yavuzılmaz...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkanım, hakaret etti.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hakaret falan edilmedi, ne dedi de hakaret etti?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – “Kes sesini!” dedi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, lütfen...

Sayın Çelebi...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkan, eğer siz o sözü geri aldırılmazsanız bütün milletvekilleri birbirine o seviyede cevap verir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ya, arkadaşlar, zaman zaman...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – “Kes sesini!” ne demek yani ne demek!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Yavuzılmaz, tamam.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Böyle olur mu? Sözünüzü geri alın.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Geri almıyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – O zaman, bu terbiyesizliği size yakıştırıyorum.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Size iade ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamamlayalım Sayın Bakan.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Düzgün konuş o zaman, Bakana karşı düzgün konuş.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Siz hakaret ediyorsunuz Sayın Vekilim, sözünüzü geri alın.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen arkadaşlar... Sayın Çelebi, Sayın Yavuzylmaz...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ama, Sayın Başkanım, siz de söylemiyorsunuz “Hakaret ettiniz, geri alın.” diye.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, birbirimize karşı biraz saygılı olalım ya. Lütfen arkadaşlar ya...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Evet, saygı seviyesi orada düştü.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Bakan, tamamlıyor muyuz?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Kaç dakika oldu bilmiyorum ama birkaç tane daha cevaplayayım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bitti, süreniz doldu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yerli arabaya gelemediniz.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Yerli otomobil konusu...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Yerli arabayı söyledik zaten, aralıkta ön gösterimi yapılacak dedik. Üretim tesisiyle ilgili de yani birkaç alternatif üstünde çalışıyorlar şu anda.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hikâyesi ne dedik, hikâyesi yok dedik.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Hikâyesi de şöyle: Biliyorsunuz, bu bir ticari girişim, bir CEO’su var. Muhtemelen bu ön gösterimde, kamuoyuyla paylaşımında hikâyesini kendisini anlatacaktır. Tabii ki bunlar Türkiye’de satılabilecek, dünyada satılabilecek bir araç üretmek için çalışıyorlar. Onun hikâyesini de orada dinlersiniz.

Şimdi, KOSGEB’le ilgili bir konu daha vardı Sayıştay denetimiyle ilgili olarak. Sayıştay raporunda konu “Bina projesinde bulunmayan garaj kapısı, turnike sistemi, dış mekân LED ekran sistemine yönelik harcamalar yüklenicinin sözleşmesinde olmamasından dolayı kurum ihtiyaçları doğrultusunda yapılmış zorunlu ve mükerrerlik arz etmeyen harcamalardır.” şeklinde zaten ifade edilmiştir. Burada eksik binaya tamamlama yapılmamıştır, olmayan yerlere ihtiyaç olduğu için bir harcama yapılmıştır, zaten kamu zararı yoktur.

Sayın vekilimiz kamu zararı konusunu gündeme getirdi. Biz tabii ki Sayıştay denetimi raporlarını dikkate alıyoruz ama maalesef, bu raporlar gündeme sadece bulgularla geliyor, bizim yaptıklarımızı medya dikkate almıyor. Sayın vekillerimiz de bazen dikkate almıyor. Bunlarla ilgili yaptığımız düzenlemeler de dikkate alınmıyor ve medya da sadece “Burada bir kamu zararı var mı yok mu, buradan 1 liralık nasıl bir haber çıkarabiliriz, nasıl yalan yanlış bir şeyler uydurabiliriz?” diye buna bakıyor. Ben bunun için söyledim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Medya sizde Sayın Bakan, medya bizde yok.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Onlar buradan alıyor işte.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Yalan yanlış, uydurmak” ne demek ya!

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Diğer sorulara yazılı olarak cevap vereceğiz.

Ben katkılar için teşekkür ediyorum ve bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Bakana çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakan, 3 Aralık 2019 tarihine kadar bu cevapları istiyoruz.

Son sözü Sayın Paylan’a ve Sayın Aydemir’e vereceğim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkanım, bana da bir otuz saniye söz vereceğinizi söylemişsiniz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Bakan, benim sorduğum soru aslında netti. Genel müdürler farklı iştiraklerde ve devlet kuruluşlarının yönetim kurullarında da görev alabiliyorlar. Bu doğrultuda, toplam aldıkları maaşı soruyorum net olarak.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, son söz olarak...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, sabah ilk söz olarak onlar başlıyor, son sözü de onlara veriyorsunuz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar, sakın olun, önce Sayın Paylan’a vereceğim, daha sonra Sayın Aydemir’e söz vereceğim.

Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, teşekkür ederiz sunum için ve cevaplar için.

Sayın Bakan, bakın, biz Türkiye’de sanayi ve teknolojinin gelişmesini istiyoruz, istihdamın artmasını istiyoruz, insanımızın refaha ve huzura kavuşmasını istiyoruz ancak siz bu Meclise ithal bir arabayla geldiniz, bir Mercedes’le geldiniz, buradan da bir Mercedes’le gideceksiniz; iPhone’la geldiniz, iPhone’la gideceksiniz. (AK PARTİ sıralarından gülüşmeler, gürültüler)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, sakın olun.

Sayın Paylan, bir şeyi merak ediyorum, bindiği ithal araç ne kadar?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bilmiyorum, Mercedes’le geldi.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Benim makam aracım Toyota Corolla “hibrid” bir araç. (Gülüşmeler)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Eyvah!

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Türkiye’ye örnek olsun diye Bakan olarak “hibrid” araca biniyorum, gayet de memnunum, hiçbir sıkıntı yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama geçen yıl öyle gelmişsiniz, benim eleştirim üzerine değiştirmişsiniz. (Gülüşmeler)

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Hiç öyle bir şey yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bakın, yabancı yatırımcıyı bazen üzüyoruz. Toyota, Türkiye’nin en önemli sanayi kuruluşlarından bir tanesi; bu aracı yerli olarak Sakarya’da üretiyor, senede 5 milyar dolar ihracat yapıyor. Ben dedim ki: Bu aracı siz banttan indirirsiniz, ben örnek olmak için kullanırım ve kullanıyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan da aynı aracı kullanıyor herhâlde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O zaman, bir iPhone’la geldiniz buraya, iPhone’la gideceksiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Zorlama ya, zorlama!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Wikipedia’nın yasaklı olduğu bir ülkede yerli hiçbir şey yapamazsınız.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Antidemokratik Wikipedia!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar... Sayın Keşir, sakın olun.

Teşekkür ediyoruz.

Yalnız, Sayın Bakan, şunu da ifade edeyim, Sayın Paylan da “hibrid” bir araba kullanıyor.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Muhtemelen daha pahalıdır onunki. (Gülüşmeler)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir, buyurun, lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Bakanım, ben de sunumunuza, aktarımınıza, vukufiyetinize, birikiminize çok teşekkür ediyorum; istifade ettik. Sadece sizden değil, diğer gruplardaki arkadaşlarımızdan da istifade ettik.

Şunu bilmenizi özellikle istiyorum: En sulh üzere geçen görüşmelerden biri bu oldu. Tabii, siz başlarken hemen her konuyu böyle çok geniş vukufiyetle aktarınca bir şey de söyleyemediler. En son ne yaptı Garo? Boş atıp dolu tutmaya çalıştı, orada da mahcup oldu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, yok, ben mutlu oldum, ben memnun oldum. Geçen sene Mercedes’le gelmişti, bu yıl Toyota “hibrid” bir arabayla gelmesine memnun oldum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Bakanım, bir şeye ben hususen teşekkür ediyorum. Bu Bölge Kalkınma İdarelerine dönük biraz önce bir suale verdiğiniz cevapta onların kapatılmayacağını, devam edeceğini söylediniz. Bu bizim için çok çok mühim, hakikaten her bölge için ehemmiyeti yüksek bunun. Mesela, DAP bölgesinde 2013-2018 arasında yaklaşık 737 milyonluk bir katkı sunulmuş DAP kanalıyla, müthiş bir değer bu. Bundan dolayı da her kesimin, her cenahın memnuniyeti var, bunu özellikle aktarıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yalnız, burada bir şey istiyorum sizden Değerli Bakanım. DAP’ta 15 tane il var, Sivas da bize bağlanınca 15’e çıktı ama bütçede bir hususi artış talebimiz var Değerli Bakanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyoruz, bunu biraz sonra karşılıklı olarak görüşürsünüz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hususen ben herkese teşekkür ediyorum, bütçemizin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanımıza, Sayın Bakan Yardımcılarımıza, bürokrat arkadaşlara çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi oylamalara geçiyoruz.

Sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum:

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bütçesini okutuyorum:

(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2020 yılı bütçesi ve 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2020 yılı bütçesi ve 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2020 yılı bütçesi ile 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2020 yılı bütçesi ile 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2020 yılı bütçesi ile 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı 2020 yılı bütçesi ile 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Türk Standardları Enstitüsünün bütçesini okutuyorum:

(Türk Standardları Enstitüsü 2020 yılı bütçesi ile 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Türk Patent ve Marka Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Türk Patent ve Marka Kurumu 2020 yılı bütçesi ile 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu 2020 yılı bütçesi ile 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Türkiye Bilimler Akademisinin bütçesini okutuyorum:

(Türkiye Bilimler Akademisi 2020 yılı bütçesi ile 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Türkiye Uzay Ajansının bütçesini okutuyorum:

(Türkiye Uzay Ajansı 2020 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Böylece gündemimizdeki kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Sayın Bakanımıza, Bakan Yardımcımıza, milletvekillerimize, bürokratlara ve bütün katılımcılara katkıları için çok teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, 27 Kasım Çarşamba günü saat 10.00’da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.27

